

Ranza
Barış Bulut

Tilki Kitap©

www.tilkikitap.com

kitap@matbumedya.com

0850 304 22 03

Yayıncı Sertifika No 28740

Genel Müdür: Emrah Çelik

Genel Yayın Yönetmeni: Oğuz Şahin

Yayın Yönetmeni: Sinan Kocaman

Editör: Hanife Sarıtaş

Son Okuma: Alev Sevgi

Sayfa Tasarım: Efe Bozkurt

Kapak Tasarım: Efe Bozkurt

Kitappad
.com

Kitaplobi
.com

Kitapşeyleri
.com

1.Basım, İstanbul, Aralık 2024

2.Basım, İstanbul, Kasım 2025

ISBN: 978-625-6130-39-5

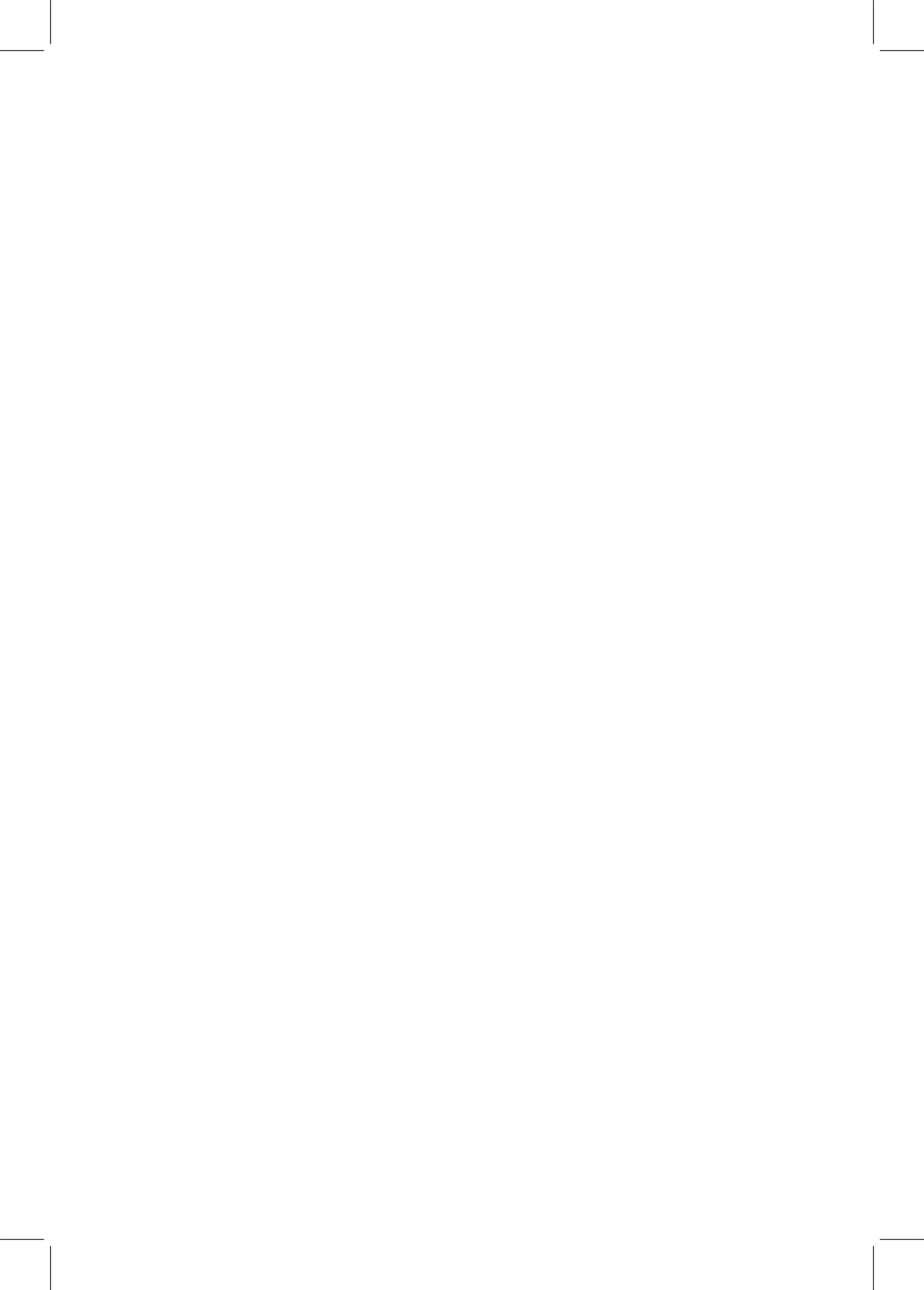
Tilki Kitap Matbaa / İstanbul

Matbaa Sertifika No: 48138

Eserin tüm telif hakları yazara aittir. Yazar, bu baskı için basım-satış-dağıtım-tanıtım haklarını Tilki Kitap'a devretmiştir. Yazar, eserin kapak dahil içeriğindeki tüm materyallerin (metin, görsel öge, tablo...) yasal ve fikri sorumluluğunu kabul etmiştir. Tilki Kitap'ın kurumsal görüşü olmayabilir.

RANZA

Barış Bulut

ÖN SÖZ

Kelimeler doğru kullanıldığında anahtardır. Gülümsetebilir, ağlatabilir, ikna edebilir. Sakinleştirebilir, iyileştirebilir ya da katil edebilir. Kelimelere dikkat edilmelidir. Çocukluğumdan beri okuduğum her kitabın kafamda toplu iğne ucu kadar bir delik açıp, içeriye ışık sızacağını bir büyüğüm söylemiş ve bana bir kitap hediye etmişti.

Bu kitap, yaklaşık otuz beş yıldır okuduklarımdan süzüldü.

Bizi biz eden amansız sevdam, sevgili eşim,

Tuba German BULUT'a

ve

Benden kalemi ile desteğini esirgemeyen, çalışmak hayattır düsturu ve tükenmek bilmez enerjisiyle etrafını etkisi altına alan eniştem Feridun ÇİLe şükranlarımı sunarım.

Annem örgüsünü örerken, babam elinde katlanmış bir gazete ile içeriye girerek, “Aferin benim oğluma, parasız yatılı okulu kazandın” dediğinde, siyah beyaz televizyonumuzdaki, saçları geriye taralı, üst cebinde ne renk olduğunu anlayamadığım bir karanfil olan takım elbiseli adam, kucağındaki kediyi severken,

“Ailesi ile vakit geçirmeyen bir adam, asla gerçek bir adam olamaz,” diyordu.

On bir yaşında teslim edildiğim yatılı okulun pansiyon merdivenlerinde babamla vedalaşırken anlamıştım; parasız yatılıyı kazandığımda neleri kaybettiğimi.

Babama kalsa gülümsüyordum arkasından bakarken, oysa gözlerime baksa görecekti korktuğumu. Aynada dişlerime bakmak gibiydi, ağzımı kulaklarıma kadar germeye çalışmak gibiydi, zoraki ve samimiyetten uzak, korku doluydu. Gerçek, gözlerimdeydi. Şarkı vardı öyle, “Gözler kalbin aynasıdır.”

Pansiyon merdivenlerinde sırtarak bakarken, koyu renk takım elbisesi içinde yürüdükçe uzaklaşan ve küçücük kalan babam, köşeyi dönüp gözden kaybolduğunda, babamın aslında “Çare” olduğunu o an anlamıştım. Merdivenlerde kalakaldığım, içeriye girmeye korktuğum okul “Çaresiz Yatılı Okulu’ydu.”

Bahçeye mi inmeliyim? Geri dönüp yukarı mı çıkmalıyım bilemedim. Buna bile karar veremeyecek durumdaydım. Hayatımda hiç karar vermemiştim. Hayatım dediğim; beş yaşımdan öncesini hatırlamadığım için hepsi topu topu altı yıllık bir hayat...

Takım elbisem takım değildi. Kruvaze ceketim lacivert, pantolonum griydi. Ellerimi cebime soktum, çıkardım, göğsümdede kenetledim, çözdüm. Merdivende dikilmiş, ellerim iki yana sarkmış, gözlerim, babamın gözden kaybolduğu köşede, öylece kalakalmıştım. Sonsuza kadar orada bekleyemezdim. İstemsizce babamın gözden kaybolduğu köşeye arkamı, pansiyonun ana girişine yüzümü dönüp, ilk basamağa attığım adım; on bir yaşında, tek başıma, bir buçuk metre boyumla, hayatın göbeğine attığım ilk adımdı. Benim için büyük, insanlık içinse önemsiz bir adım.

Üç sene boyunca yaşayacağım maceralara gebe pansiyona girdiğimde aldığım koku, anne kokusundan açılan boşluğu dolduruveren, hayatım boyunca peşimi bırakmayacak olan kapuska kokusuydu. Adı kadar havalı olmayan bu kış yemeğinin kokusu “Doğa boşluk kabul etmez küçüğüm, hoş geldin” dercesine ciğerlerime doluvermişti.

Üst kata çıkıp dolabımın başına geldim. Merdivenlerin bitimindeki geniş boşluktan sonra iki tarafa ayrılan koridorların duvar dipleri büyük, haki, demir dolaplarla doluydu. Pijamalarımı giydikten sonra, yeni evim, ranzamda, yorganı başıma çekip saklanmak, biraz da ağlamak istiyordum. Yemek yemeyecektim. Kapuska kokusuna direndim. Koridor, tanımadığım üst sınıf öğrencilerin gürültüsüyle doluydu.

Dolabımın önünde film seyreder gibi etrafı izlemeye daldım. Omuzunda havlusu ile bağıra bağıra türkü söyleyerek lavaboya giden biri, dolabının başında üzerini değiştirirken sohbet eden çocuklar, koridorda yürüyenler, koşanlar, yabancı bir şehrin mahallesinde gibi hissettirmişti.

Babam dolap kilidim için ucuza kaçmıştı. Anahtarımda tek çentik vardı. Pijamalarımı giyip dolabımı kapattım. Arkamı döndüğümde bir metre önümde duran ikisi sakallı, üç çocuk bana bakıyordu. Konuşmuyorlar, arada birbirlerine bakıp, başlarıyla beni göstererek gülümsüyorlardı. Sevecen bir gülümseme değildi bu. Ben de susmuş, öylece bekliyordum başıma gelecekleri. Korkmuşum, belli etmemek için çok çabalıyordum. Boğazım kurumuştu. Ortadaki ufak boylu olan avucunda sakladığı küçük bir çakıyı çıkararak üzerime doğru gelmeye başladı. Ödüm kopmuştu. Kenara çekildim. Çakısını dolabımın kilidine sokup çevirerek açtı. Dolap kapağı, “Buyurun arkadaşlar, bu fakirin çalınacak pek bir şeyi yok,” dercesine gıcırdayarak açıldı. Ufaklık bana dönüp, “Burada hırsız çaktır!” diyerek sessizliği bozdu.

Yutkundum, o yaşa kadar özendiğim, taklit etmeye çalıştığım ve o anda yanımda olmasına fazlasıyla ihtiyaç duyduğum ağabeyimden öğrendiğim bir iki beylik laf geçti aklımdan.

Ağabeyim; ağır, mahallede söz sahibi, caydırıcı gücü yüksek ve korumacıydı. Atasözü kabul komisyonunda, ağabeyimi tanısalılar ve öfkesini hesaba katsalardı, “Öfkeyle kalkan, zararlar oturur” sözünü kabul ettiklerinde, “Ama bazıları var ki, öfkeyle kalkarsa, zararlar oturtur” derlerdi. Kahramanımdı. Ağabeylik kanında vardı, ben beş yaşında, ağabeyim beşinci sınıftayken, okulun çocuk bahçesinden beni kovmak isteyen beşinci sınıftan iki çocuğu sözleriyle döverek korumuştu beni.

“Tapulu malın mı lan?” demişti çocuklardan biri.

“Evet,” dedi ağabeyim.

“Göster lan tapusunu!”

Baş parmağını işaret ve orta parmağının arasına sokup, hormonlu, küçük bir patatese benzeyen tombul eli ile “Al!” demesi, çocuklarda gerçekten çocuk bahçesinin tapusunu göstermiş gibi bir etki yapmış, ikna etmişti. Dönüp gitmelerini, hemen arkada,

zincirli salıncakta sallanırken, sırtarak izlemiştim. Ama şimdi uzaktaydı. Toparlayamadım, ne kadar çabalasam da korkumu kontrol edemiyordum. Cesaretimi toparlamaya çalıştım. Aralarından geçerek dolap kapağını sertçe kapatırken, “Benim çalınacak bir şeyim yok!” diyebilirdim sadece.

Sözümü söylemişim ama ağabeyim gibi caydırıcı olamadığımı hissediyordum. Korkmuş gibi durmuyorlardı. Arkamı dolabıma verip, sıradaki hamleyi beklerken, nasıl olduğunu bile anlamadan, kendimi bu üç çocuğun arasında ilk gerçek dayağımı yerken buldum. Halbuki, ranzama gidip ağlamak için fazladan bir sebebe ihtiyacım yoktu. Ağabeyimin artık yanımda olamayacağını bir örnekle pekiştirmişti bu arkadaşlar. Kendimi, zırhını çıkarıp kılıç savaşına giren bir asker gibi hissediyordum. Yerde kıvrılmış, kollarımı başıma siper etmiş, ayaklarımı karnıma çekmiş bekliyordum. Gittiklerini, tekmelerin bitmesi ve uzaklaşan seslerinden anladım.

“Çalınacak bir şeyi yokmuş, bak! Laflara bak!”

“Bu yeni yetmeler öldürecek beni.”

“Artis!”

Yere oturup dolabıma sırtımı verdim. Kanayan burnumu silerken hâlâ ranzama ulaşmadan ağlamamanın mücadelesini veriyordum. “Neden kimse karışmadı? Neden ayırmadılar?” diye düşünürken, etrafta az önceki kalabalıktan kimsenin kalmadığını fark ettim. Bu boşluktan faydalanıp doğrudum. Başım önde, gözlerimi kocaman açıp ağlamamaya çalışarak yatakhaneye doğru yürümeye başladım. İki kapı geçtikten sonra, benim için planlanan yatakhane, soldan ilk ranzasına ulaştım. Alt kat bana düşmüştü. Anne kokusunun yerini zapt eden kapuska gibi anne kucağının yerini, beni yıllarca koynunda taşıyacak, sırlarımı tutacak, göz yaşlarımı saklayacak olan ranzam almıştı. Doğanın, boşluğa tahammülü yoktu.

RANZA BENİM İÇİN SİĞİNAKTI

Ağlamaya doyduktan sonra, hafif morarmış elmacık kemiği-mi ovalarken, hayatımın ilk kararını ranzamda verdim: Kaçacaktım...

OLMUYOR

Sabah, pansiyonla aynı bahçede bulunan okulun önünde, öğrenciler sıraya girmiş, sınıflara gitmeyi bekliyordu. Herkes bağırarak konuşuyor, kimileri itişiyor, şakalaşiyor, kimse yerinde durmuyordu. Sanki herkes birbirini tanıyor, bir tek ben yabancıymışım gibi bir hissiyat içinde sınıfımı, 6-H'yi arıyordum. Sormadan öğrenemeyeceğimi anladım. Gözüme kestirdiğim ilk çocuğa, “6-H burası mı?” diye sordum.

Çocuğu kızdıran ses tonum muydu, sorma şeklim mi, bakışlarım mı, bilemedim.

“Adam gibi sor lan!” demesi, daha dün akşam dayak yememe rağmen, ağabeyime öykünüp, fıdıl boyumla “Eyvallah” demeyi bilmeyen ruhum, yine boyumdan büyük laflar ettirdi bana.

“6-H neresi diye sordum, nasıl soracağımı sormadım!”

Beni tepeden tırnağa süzüp, başını tehditkâr sallarken,

“Sınıfta görüşürüz,” dedi bu yarma sınıf arkadaşım.

Meğer aynı sınıftaymışız. Peşine takıldığım sınıfımın öğrencileri ile yürümeye başladık. Sınıfa girip benim olup olmadığına bakmadan çantamı en öndeki sıraya koyarak geri döndüğümde gördüğüm şey, suratıma doğru gelen bir yumruk oldu. Gafil avlanmıştım, yoksa hallederdim diyemedim, yoksa da halledemedim. Çocuk yarmaydı. En azından bu sefer ayırmışlardı.

Bir ton daha koyulttuğum mor gözümle akşamı edene kadar işlenen dersler, kuru gürültüden başka bir şey değildi. Ben dersimi dün akşam almıştım.

Dersten sonra pansiyona gittiğimde yatakhaneimin bulunduğu katın geniş merdiven boşluğu dün akşamın aksine tıklım tıklım dolu, bir o kadar da gürültülüydü. Karşılıklı iki grup, bağırarak konuşuyorlardı. Gelir gelmez, tepeden tırnağa kavga olmuştum. En azından bu sefer durum benlik değildi. Büyük bir kavganın diplomatik kriz eşiğine denk gelmiştim. Kavga öncesi bağırışmalar, küfürleşmeler havayı iyice ısıtmıştı. Kendime duvar diplerindeki boşluklardan yer açmaya çalışıp, “Bugünkü payımı aldım ben beyler, bana dokunmayın da yiyin birbirinizi” diye düşünürken, sonradan tanıyacağım, uzun boylu, iri yapılı, kumral, çekik gözlü, duruşu ile etrafa güven veren Kenan ağabey, beni kolumdan tuttuğu gibi bu kalabalığın ortasına getirdi. Neye uğradığımı şaşırmıştım. Aklımdan bu koca kalabalığın benimle ne ilgisi olabileceği geçerken, Kenan ağabey, görüntüsüne yakışan gür sesi ile “Bunlar mı lan seni dövenler?” diyerek durumu açıklığa kavuşturdu.

Meğer durum benlikmiş! Kenan ağabeyin kürek gibi eli enseme, dün akşam dolabımın başında, ezik anahtarım sebebiyle tanıştığım üç arkadaş karşımda duruyordu. Arkamızda ise “Hadi! Bir an önce başlasın artık!” diye sabırsızlanan, parasız yatılının parasız askerleri vardı. Az önceki gürültüden eser kalmadı. Göz göze geldiğim ufaklık ile bakiştığımız on saniye boyunca, karar vermeye çalıştığım konu, “Evet” dersem Kenan ağabeyin her zaman yanımda olamayacağı, “Hayır” dersem öz ağabeyimden gördüklerime ters düşüp, dönüşü olmayan bir korkaklık yoluna adım atmış olacağımdı. Korkmak, ağlamak, dayak yemekten daha kötüydü. Aslında Kenan ağabey de biliyordu karşımda duran çocukların dün akşamın aktörleri olduğunu, ama ringte zil sesi gibi

bir başlatıcıya ihtiyaç vardı. O zil sesi de benim cevabım olacaktı. Dişlerimi sıktım, çene kemiklerimin çıkıntı yaptığının ve ucuz anahtarımın dalga geçen ufaklığın gözlerine diktiğim bakışlarımın keskin olduğunun farkındaydım. Üstelik bu sefer arkamda Kenan ağabey ve yumruklarını sıkılmış sabırsızlanan bir grup da vardı. Sesim Kenan ağabey gibi gür ve tok çıksın istiyordum ama öyle olmadığı gibi uzun boylu ya da yapılı olmadığından olacak, zaten bende Kenan ağabeyde durduğu gibi durmadı.

“EVET!”

Kenan ağabeyin ensemdaki elinin beni kenara itmesi, ufaklığın yanında duran ağabeylerinin uzun boylu ve sakallı olanının tam suratının ortasına kapatması, arkamızdaki sabırsız ekibin karşımızdaki kalabalığa bir savaş filmindeki ordunun düşman saflarına karışmaları gibi saldırımları aynı anda oldu. Vurduğu çocuk, sırt üstü suya atlanmış gibi kalabalıkta kayboldu. Çizgi filmlerde yaşanan kavgalar toz duman içinde canlandırılırken, oradan dışarı çıkmayı başaran karakter gibi attım kendimi dışarıya. On on beş saniye kadar süren bu kanlı sopalı kavgayı Cemalettin ağabeyin koridoru inleten sesi durdurdu.

“Nooluyo Laayn!”

Cemalettin ağabey, görünüşte pansiyonunu hademesiydi ama aynı zamanda herkesin ağabeyi, pansiyonun polisi, koruması, sanki sahibiydi. Gece veya gündüz, her an her köşeden karşıma çıkabilirdi. Nereden, ne zaman, nasıl geldiğini kimsenin anlamadığı bir hayalet gibiydi. Çok uzun boyluydu. Kenan ağabey bile yanında küçük bir çocuk gibi kalıyordu. Masmavi gözleri, kirli sakalı, öndeki eksik dişi ile nasıl bakarsan öyle görünen resimlerdeki gibi, hem korkunç hem komikti.

Kalabalığın ortasına dalarak grubu birbirinden ayırdı. Sanırım daha önce de bu tür kavgalar yaşanmış olacak ki disiplin kurulu, failler, soruşturma gibi adli olaylar yaşanmadı. Yatakhane-min kapsının önüne kadar gelmiş, içeriye girmemiştim. Arkamı kapıya verip, Cemalettin ağabeyin sert bakışları altında, burnunun kanını silen, kafasını, kolunu tutarak, kimin neresi acıyorsa, orasını ovuşturarak dağılan kalabalığı izliyordum. Kalabalığın içinde tüm bu yaşananlara sebep ufaklıkla göz göze geldik. Dudağı patlamış, kaşu ceviz gibi şişmişti. Görüş alanımda herkes bulanık, bir tek ufaklık netti. Uzaklaşmaya devam ederken bakışlarımız hâlâ kilitliydi. Onda benim kim olduğumu anlamaya çalışan kafası karışmış bir bakış, bende intikamın meyvesi bir tebessüm vardı. Yatakhane-me gidip ranzama uzandım. Bu sefer yorganı kafama çekip ağlamadım. Ellerimi enseme kenetledim. Bu ürkütücü kalabalıkta daha ikinci günde kendime hacmim kadar bir yer açmıştım. Bu kavga benim için yapılmış bir savaş gibiydi. Bir filmde duymuştum, “İntikam soğuk yenir” diyorlardı ama benim sıcağı sıcağına yediğim bu yemek, akşam yemeğinde payıma düşen nohutun yerini almıştı. Gerekçeleri ne olursa olsun, evden, koruyucu meleklerimden uzakta benim hissettiğim, sahiplenilme duygusuydu, doğa bir boşluk daha kapatmıştı.

Mutluluğum uzun sürmemişti. Aşağı yukarı her orta halli aile çocuğunun hayalini süsleyen, alt katta yatan için güvende hissettiren ranza, sanırım beraberinde getirdiklerinden dolayı o kadar çekici gelmiyordu. Az önceki kalabalık dağılmış, ışıklar kapatılmıştı. Koridordan uğultu şeklinde gelen üst sınıfların sohbetinden başka ses çıkmıyordu. Az önce yaşanan kavganın muhasebesini yapıyorlardı. Bense kendi dertlerime dönmüştüm. En büyüğü aile özlemiydi. Evden şehirlerarası otobüs ile bir buçuk saat uzaklıkta olmama rağmen, babam beni öylece bırakıp giderken, bir ay sonra beni ziyarete geleceğini söyleyerek bir miktar para

bırakmıştı. Çok gibi gelen paramı otuza böldüğümde, bir tane tost yemek için üç gün para harcamamam gerektiğini anlayınca, moralim daha da bozulmuştu.

O dönemde evlere telefon bağlanması çok lükstü. Hele tuşlu telefon, mucizeydi. Evdekilerin sesini bile duyamazken, “Gelin, beni alın buradan,” demek hayaldi. Ama babamın çalıştığı devlet dairesinin telefonunu biliyordum. Babam bir not kağıdına yazıp bana vermiş, sıkışırsam aramamı tembihlemişti. Kaçmadan önce, kısıtlı parama kıyıp küçük bir jeton almaya karar verdim. Öyle ya, benden günah gitmesi lazımdı. Küçük jeton süresi, her şeyi anlatmaya yetmeyeceği için derdimi özetleyecek cümleyi bile bulmuştum:

“Olmuyor baba!”

KÜÇÜK JETON

Ertesi gün, kimseye bakmadan, kimseyle konuşmadan geçip oturdüğüm sırada, dersler bitene kadar babamın gelip beni alacağı anın hayalini kurdum. Dersler biter bitmez soluğu, sora sora bulduğum postanede aldım. Veznede oturan, yakın gözlüklü, beyaz seyrek saçlı amcadan bir küçük jeton alıp telefona koştum. Tuşlara, elimdeki küçük kağıda bakarak telaşla basmaya başladım. Veznedeki amcanın yakın gözlüklerinin üzerinden beni izlediğini hissediyordum. Telefona babam çıkacak sanıyordum, başka bir adam çıktı.

“Babamla görüşebilir miyim acaba?”

“Baban kim çocuğum?”

Haklıydı adam. Orası iş yeri. Söyledim.

“Bi dakika!” Adam yine haklı çıktı. Bir dakika bekletti beni. Beklediğim en uzun süreydi.

Adam tekrar:

“Alo” dediğinde, ezik küçük jetonum “Tıngırts!” diye devletin cebine düşüverdi. Paramın üçte biri gitmişti. Ahizeyi yerine takıp, amcaya döndüm. Bir şey diyemeden bakakaldım. Gözlerim dolu, dişlerim sıkı, bir jeton daha istemeye cesaretim yoktu. Anlamıştı durumu. Dönüp çıkmak üzereyken,

“Ödemeli arayalım mı babanı,” diye sordu.

Olduğum yerde geri döndüm,

“Nasıl?” diye merakla bağırdım.

“Bana numarayı vericen, ben arayıp ödemeli, yani garşı ödemeli görüşmek istediğini söyleyecem, kabul ederlerse arayacağız, parasını da onlar ödeyecek, etmezlerse, arama ücretini de senden alırım.”

Bu yaşta bir kumar oynamadığım kalmıştı. Yine yüksek sesle:

“Arayalım!” dedim, neden kabul etmesin babam? Hemen kabul eder, hemen de gelir ve beni buradan alır.

Tüm gün canı sıkıldığı her halinden belli olan amca, ağır hareketlerle telefon numarasının yazılı olduğu kağıdı önüne koydu. Gözü, yakın gözlüklerinin arkasından kağıda bakarken, hemen yanında duran, yeşil renkli, köy ekmeği büyüklüğündeki, çevirmeli telefonun el yordamıyla bulduğu ahizesini kaldırıp kulağına dayadı. Her tuş çevirişinde dönüp kağıda bakıyordu. Hele o sıfırı çevirişi! Kafam da o daire ile beraber dönüyordu. Nihayet hem babamla hem de bedava görüşecek olmanın, yaşadığım bu kâbusun bitecek olmasının verdiği heyecanla, parmak uçlarımı çenemden biraz daha yüksek olan vezne camının önüne dayamış, ayak parmak uçlarımda yükselip yaylanıyordum. Amca ise benim heyecanımın aksine, bir bukalemunun kararsız adımları kadar yavaş hareket ediyordu. Aramayı başardıktan sonra dinlediğim otuz saniyelik konuşmasından, babamla konuşmadığını

anlamıştım. Karşı taraf, beni aramanın bedelini ödemeyi kabul etmemiştir. Amca:

“Gusura galma yeğen! Gabul etmedi it oğlu! N’apsın? O da benim gibi garıban mamur!” dedi.

Sesini suyun altından duyar gibiydim. Boğuk boğuk konuşuyordu. Kaybettiğim kumar için de ödeme yapınca, bir küçük jeton param daha gitti. Ellerim cebimde çıktım dışarı. Postane merdivenlerinden ne yapacağım hakkında en ufak bir fikrim olmadığı halde inerken, aklıma en son geçirdiğimiz kurban bayramı geldi. Babam, bu işlerden hiç anlamadığı için komşumuzun yardımıyla aldığı kurbanlık koçun kesilmesini, annemin tüm itirazlarına rağmen benim de görmem gerektiğini söylemiş ve izletmişti. Şimdi izlemezsem büyüdüğümde zorlanırmışım. Halbuki şimdi de zorlanmamıştım. Hatta, “Et ne zaman pişer?” diye sorduğumda, annem ve ağabeyim bana uzaylıymışım gibi bakmışlardı.

Ama asıl aklıma gelen babama sorduğum soruydu. Koçu keserlerken üç ayağını bağlamışlardı. Babama:

“Baba! Koçun bir ayağını bağlamayı unuttular,” dediğimde, babam saçımı okşarken,

“Hayır, o hayvanı tamamen çaresiz bırakmamak, çırpınmasına müsaade etmek için,” demişti.

“Elim kolum bağlı,” dedikleri sanırım böyle bir şeydi. Ellerim ayaklarım bağlanmış gibi çırpınmama bile müsaade edilmemiş gibiydim.

“Allah! Gurban olduğum Allah, ne muradın varsa versin yavrurum!”

Kaldırımda yürürken hemen önümden gelen ses, beni gerçek zamana döndürdü. Duvar dibine bağdaş kurmuş yaşlı bir kadın, üzerinde üst üste giyilmiş basma etekler, başında Şener Şen’in izlemeye doyamadığım “Züğürt Ağa” filminde başına sardığı türden bir baş örtüsü, kirden mi güneşten mi anlaşılamayan kapkara

ve damarlı elleri, kırışık yüzünün aksine, yaşlılığın değiştiremediği, gökyüzü mavisi gözleri ile avuç içini bana doğru uzatmış bakıyordu. Bu, filmlerde gördüğüm büyücü kadınlara benzeyen teyzenin mavi gözlerine takılıp, konuşmadan bakmaya başladım. Teyze rahatsız olmuştu. Sağa sola bakıp tekrar bana döndü. Sesizliği bozan ben oldum.

“Ne?”

“Allah dırnağına daş değirmesin yavrım, işini gücünü rast getirsin.”

Avucu hâlâ havadaydı. Paramı istiyordu. Karşılığında Allah'ın ne muradım varsa vereceğini söylüyordu. Cebimde, parmakları arasındaki elli kuruşu çevirip dururken, “Keşke postaneye giderken görseydim seni” diye düşündüm. Aklıma üşüşen sorular cevapsız kalıyordu. Allah bu kadına, “Sen insanlardan para iste, ben karşılığını veririm,” demiş olamazdı. “Ne muradım varsa..?” Bu büyük bir vaatti. Bu teyzenin önünden geçip para veren herkes tüm sorunlarını çözecekti. Benim muradım basitti aslında: Ödemeli arayabilmek, eve dönmek ve mahallemdeki okula gitmek. Küçük jeton almaya yetmeyen elli kuruşumla bu isteklerin karşılanamayacağını bilecek kadar eğitilmiş bir ailenin çocuğuydum. Ama bünyemi saran çaresizlik oradan ayrılmama izin vermiyordu. Babam yardımlaşmanın önemi ile ilgili öğüt verirken, “Fitre, zekat, sadaka, bağış, adına ne dersiniz deyin, yaptığınız yardımlar size fazlasıyla ve mutlaka geri döner, bereketi artırır” demişti.

“Nerelere daldın gittin guzuuum? Allah bahtını açık etsin, seni annene ve babana bağışlasın, benim de var senin gibi torunum, okutmaya çalışıyorum ben de onu.”

Kendime geldim. Babamın söyledikleri, biraz korku, biraz umut ve biraz da inançla elli kuruşumu teyzenin nasırlı avuçlarına bırakırken,

“Parasız yatılıya verme bari,” diye mırıldanarak, sırtımda hissettiğim mavi bakışlarla ranza ve kuru fasulyeye doğru yürümeye başladım.

Yemek yemediğim aklıma geldi. Pansiyonun karşısında seyrek çam ağaçlarının arasında, bir park olduğunu kafamı kaldırdığımda fark ettim. Parkın tam ortasındaki büfeden gelen tost kokusu, beni kendine doğru çekmeye başladı. Nasılsa arayıp sormanım yoktu. Arayıp sormak isteyen ben olmama rağmen onu da yapamamıştım. Parkın girişindeki takın üzerinde “Kurtuluş Parkına Hoş Geldiniz” yazıyordu. Keşke! dedim, kurtulabilsem ben de buradan! Ağaçlara çakılmış, çatısı ve yuvarlak bir girişi olan ahşap kuş yuvalarına, seri hareketlerle kuşlar girip çıkıyordu. Kuşların bile evi vardı. Benimse ranzama ulaşmak için hazırlandığım, tek çentikli anahtarımın açtığı soğuk demir dolabıma gidene kadar ayağımdan ayakkabı çıkmıyordu. Çıplak ayakla halıya basmayı özlediğimi fark ettim. Annem sürekli “Basma çıplak ayağınla yere!” derdi. Artık istesem de yıllarca basamayacaktım.

SİLAH

Açlık başımı döndürmeye başlamıştı. Pansiyonda çıkan kuru fasulyeyi bile yiyebilirdim. Ama beni hipnotize etmiş gibi kendine çeken bu tosttan yemek varken, üstelik karşılığını bile alamadan bir kısmını harcadığım paramdan biraz artmışken, açlığımı kuru fasulye ile harcamaya hiç niyetim yoktu. Batma hazırlığı yapan akşam güneşi ortalığı kızıla kesmişti. Bir belediye görevlisi, elinde uzun saplı çalı süpürgesi ile yerdeki çöpleri ve düşen yaprakları süpürerek parkın gün sonu temizliğini yapıyordu. Akşam evine gideceğini düşünüp kıskandım biraz çöpçü amcayı. Parkın diğer ucunda, küçük kaleleri olan toprak zeminli minyatür bir futbol

sahasında, patlak bir plastik topun peşinde bağışarak koşan bir grup çocuk futbol oynuyordu. Futbol sahası mahallemdeki saha-ya benziyordu. Maçtan sonra evlere koşup, annelerimizden ikişer dilim salçalı ekmek olarak tekrar sokağa döndüğümüz günler geldi aklıma. Ezan okunmaya başladı. Ezan, mahallemde eve girme vaktinin gelmesi demekti. Annemin, “Oğlum, ezan okundu, hadi artık eve!” deme vaktiydi.

“Öbür Dünya” diye bir tabir vardı. “Öbür Dünya!” Sokak oyunlarında haksızlığa uğradığımızda, “Öbür Dünya’da görcen oğlum sen!” diye birbirimizi tehdit ederdik. Bir sokak kedisine kötü davranan birini gördüğümüzde, ‘Öbür Dünya’da o da sana yapacak aynısını’ diyerek, değiştirmeye gücümüzün yetmediği her haksızlıkta, inandığımız bu ilahi adalet kavramına sarılan saf çocuklardık.

Büyükler ise ezan okunduğunda, bu Öbür Dünya’da daha konforlu bir hayat sürmek umuduyla camiye giderlerdi. Beni şaşırtan ise yaklaştıkça tost kokusunun arttığı büfeci amcanın müziği kapatması oldu.

Ezan:

“Namaz vakti geldi, namaz kılacaklar gelsin,” diyordu.

Büfeci, namaza gitmiyordu ama camiye gidenlere duyduğu saygıdan ötürü müziği kapatmıştı. Bence müziği kapatmak ona bir fayda sağlamayacaktı.

Ezan:

“Tamam gelmeyin isterseniz, ama bari müziği kapatın,” demiyordu.

Benim ise önceliğim, “Kaç paraysa, kaç para” diyerek cebimdeki paraya kıyıp, o salçalı tosttan yiyebilmek, sonra da eve dönmenin yollarını aramaktı. Hem din öğretmenin dediğine göre, bize şimdilik günah yazılmıyordu. Din öğretmenin bunu nereden bildiğini bilmiyordum.

Futbol oynayan çocuklar, maçı bitirmiş ve evlerine dağılmıştı. Çöpçü amca temizliğini bitirmiş ve evine gitmişti ve kuşlar da uçmayı bırakmış, ağaç evlerine girmişlerdi.

Büfe, kare şeklinde, dört tarafı pencere, salon büyüklüğünde, beton bir binaydı. Servis penceresinin önünde, beklerken kollarımı yaslamaya yarayan mermer bir tezgah vardı. Camın önüne gelip içeriye bakmaya başladım. Büfeci, arkası bana dönük, küçük bir plastik parçası ile tost makinesinin üzerinde biriken yanmış yağ, ekmek ve salça kalıntılarını kazıyarak makineyi temizliyordu. Neredeyse bir çorba kasesini dolduracak kadar, katran gibi atık çıkmıştı. Yanında, kağıdı yarıya kadar sıyrılmış yarım paket margarin vardı. Televizyonda, zengin bir ailenin mutfağında, mutlu bir annenin, sabırsızlanan züppe oğluna taze bir dilim ekmeğe sürerek verdiği margarinlerden değildi bu. Nedenini bilmesem de bir gıdaya güvenebilmek için televizyonda reklamını görmek yeterliydi. Bunu görmemiştim. Margarinin yanında, kapağı açık bir cam kavanozda salça ve içine batırılmış bir yağ bıçağı vardı. Kavanozun kenarına konmuş bir kaç kara sinek, salçanın tadına benden önce bakıyordu. İçlerinden bir tanesi yeterince yediğinden dolayı mı, yoksa tüm kavanozun sahibi olduğunu düşünerek menfaatçiliğinden dolayı mı bilmiyorum, ellerini ovuşturuyordu. Sağ tarafta küçük, beyaz, kenarları yer yer küflenmiş, ikili bir tezgah üstü ocakta, iki tane demlik fokurduyordu. Demlik alüminyum, kapağı ise kenarları kırık, kırmızı gül desenli bir porselen kapaktı. Çok uzun süredir kullanıldığı beline kadar kararmış olmasından anlaşılıyordu. Kaynarken, üzerine oturmeyen porselen kapağın kenarından taşan çay tozları kurumuş, yapışıp kalmıştı. Parkın girişinde temizlik yapan çöpçü amca bu demliği yerde görse alıp çöpe atardı.

Tezgahın altında evimizin mutfağındaki gibi dolap ve çekmece yoktu. Tezgahın bir ucundan diğerine çekilerek çivilere bağ-

lanmış bir ip, çiçekli kumaştan dikilmiş bir perdeyi tutmaya yarıyor, tezgah altında duran malzemeleri örterek, sözüm ona derli toplu görünmesini sağlıyordu. Annem giymezdi ama yaz tatilinde köye, ziyarete gittiğimiz teyzem giyerdi bu çiçekli kumaştan dikilme şalvarı. Perde mi şalvar kumaşıydı, şalvar mı perdeden dikilmişti bilemedim. Tek bildiğim, bu perde üzerinden yolum yine anneme çıkmıştı...

Çay bardakları yıkanmış, ikili ocağın yanına serilmiş, rengi aslında mavi, ama kararmaktan mavi olduğuna kimseyi ikna edemeyecek kadar pis bir el bezinin üzerine kapatılmıştı. İlk bakışta ince belli porselen gibi görünen bardakların kireçli suda yıkanmalarından dolayı beyazlaştıkları zor anlaşılıyordu. Dibinde çok az çay kalmış iki bardak, yıkanmış bardakların arasında yer almak için temizlenmeyi bekliyordu. Babam, “Çayın en güzel yeri, son yudumudur” derdi. İçilmediğine göre çayı kötüydü. Ama çayın lezzeti, bardağın kenarına konmuş, ellerini ovuşturan karasinek için fark etmiyordu. Salça ile karnını doyurmuş, güzel güzel içiyordu çayını. Bizim evde sinek olmazdı. Annemin “Şap şap” dediği plastik sinek silahı vardı. Yeter ki konsun, elinden kurtuluşu yoktu bu menfaatçi karasineğin. Çay bardağına konan sinekten kurduğum köprü bile anneme çıkıyordu.

Asıl gerçek, annemin aklımdan hiç çıkmamasıydı.

Duvarda tost makinesinin arkasında, ahşap bir çerçeve ve içinde Arapça bir yazı vardı. Ne yazdığını anlamıyordum ama kutsal olduğunu söylüyorlardı. Yoksa çerçeveletip asmazlardı.

Büfeci amca madem dindardı, neden daha fazla tost satarak daha fazla para kazanabilmek için camiye gitmiyordu? Madem seçimini yapmıştı, neden duvarına Arapça yazı asıp, ezanda müziği kısıyordu? Çay bardağına konup ellerini ovuşturan karasinek kadar menfaatçi biriydi bence büfeci amca.

Tost makinesinin yanındaki plastik kutuda dilimlenmiş sucuklar, resim defterimin sayfalarının arasına, sayfaların boyaları birbirine karışmasın diye konan kopya kağıtlarını hatırlatmıştı bana. Oysa annem sucukları kalın kalın doğrar, büfeci amca gibi malzemenen çalmazdı. Menfaatçi değildi çünkü. Makinenin temizliğini bitiren büfeci amca bana döndüğünde, gördüm neye benzediğini:

Hiçbir şeye!

“Ne istiyon?” dedi.

“Tost!”

“Neli?”

“Kaç para?”

“Kaşarlı elli, sucuklu yetmiş, karışık doksan...”

Boşuna aldığım jetonlardan sonra cebimdeki kalan kağıt ve bozuk paraları avucumda sıkarken, bir tost için beklemem gereken sürenin yeni duruma göre ne kadar uzadığını hesaplamaya çalışıyordum. Hesaplayamayınca nasılsa kaçacağımı düşünerek, matematiği bıraktım. Gerçi nereden nereye kaçıyordum ki? Ne kovalayan vardı beni buradan, ne “Kaç gel buraya!” diyen. Kendi kendime kaçıyordum.

“Karışık!”

“Salça olsun mu?”

Okumamıştım ama babamın kütüphanesinde gördüğüm “Sinekli Bakkal” kitabı geldi aklıma. “Böyle miydi acaba?” diye düşündüm.

“Evet!”

Makineye yan yana iki dilim ekmek koydu. Tezgahın altındaki çiçekli perdeyi yana çekip ağzı açık plastik bir kutu daha çıkardı. İçinde bir kalıp kaşar peyniri vardı. “Bakalım kaşarı nasıl dilimleyecek” diye düşünüyordum ki, işaret ve baş parmağı ile kaşarın üzerinden soğan zarı gibi bir parça kaşar alıp ekmeğin

üzerine koydu. Meğer kalıp sandığım kaşar da dilimliymiş. Kaşarın üzerine kopya kağıdı sucuklardan iki dilim attı. Kapak görevi görecek olan diğer ekmek dilimini alıp üzerine kapattı. Tost makinesinin kapağını indirdi. Biraz sonra kağıdından tuttuğu margarini ekmeğimin üzerinde gezdirip kapağı tekrar indirdi. Cızırdayan margarinin kokusu, kaşar, sucuk ve salça kokusuna karıştı. “En kötüsü margarin” diye düşündüm. Çünkü ona sinek bile konmamıştı. Arada kapağı kaldırıp maşa ile tostumu çeviriyordu. Sucuk dilimlerinin hemen arkasında, bir su bardağının içine yerleştirilmiş el büyüklüğündeki açık mavi, pembe ve yeşil renkli, sucuk ve kaşar dilimlerinden geri kalır yanı olmayan ince kağıtlar, peçete olmalıydı. Büfeci amca tostumu makineden maşa ile alıp, elinde tutarken, diğer elinin işaret parmağını yalayıp peçete olduklarından haberi bile olmayan bu renkli kağıtların olduğu su bardağından bir tane kağıt çekti ve tostumu arasına koyarak uzattı bana. Doksanda birini hak etmediği paramı verip tostumu aldım. Gözüme çarpan en yakın banka oturdum. Kokusu belleğime kazınan bu tostun, beni bekleyen günlerde yediğim en güzel yemeklerden biri olacağından habersizdim.

Ezanın bittiğini fark eden büfeci amca müziği tekrar açtı. Karnımın açlığına yumruk atan bu tost yetmezmiş gibi, ruhunun açlığına neşter atan bu ses; soyadının aksine acı, İbrahim Tatlıses’ti. Tostumdan ilk ısırtığı aldığımda İbrahim amcanın sesi, lokmamı yutmama engel oldu:

“Dertler derya olmuş, ben de bir sandal, devrilip batmışım, yıkılmışım ben!”

Salçalı tostumdan aldığım ısırık yanağımı şişirmiş ağızda beklerken, yine boğazım düğümlenmişti. Sırtım büfeye dönüktü. Hava iyiden iyiye kararmıştı. Karşımda pansiyonun yatakhane ışıkları ateş böcekleri gibi parlıyordu. Pansiyon kelimesinin ben-deki tek karşılığı; yazları bir haftalığına gittiğimiz evden bozma,

oda kahvaltı motellerdi. Ama burası? Yemek ya da oda değildi eksik olan, ailemin burada olmaması, bu pansiyonu gözümde, “Ultra her şey hariç” Bir pansiyon yapıyordu. Parkta büfeci amca, ben ve büfenin karşısında oturan, gece karası gözlerini büfeye dikmiş, uzun dilini dışarıya sarkıtarak hızlı hızlı nefes alan, koca kulaklı, kahverengi sokak köpeğinden başka kimse kalmamıştı. İlk lokmam hâlâ ağzımda öylece bekliyor, çiğneyemiyordum bile. Ağlamadan şu tostı bitirip pansiyona gitme savaşını kaybettim. İbrahim amca, buna izin vermedi.

“Dertler derya olmuş,” derken bıraktım kendimi. Ruhum da açtı, karnım da. Hıçkırıklara boğulurken, hâlâ bu savaşı kazanmaya çalışıyordum. Ağlamaya karşı koyamadım ama, hıçkırıkların arasında çok para verdiğim tostumu soğutmamak için ısırlıklara devam ederek bitirmeyi başardım. Yenememiştim, ama berabere kalmıştık. Daha acıklı bir durum yaşamadıkça ağlamayacaktım artık. Büfeci amca beni fark etmemişti. Köpeğin umurunda bile değildi. Köpek de büfeci amcanın umurunda değildi. Kapısının önünde, bir umut yiyecek bir şeyler bekleyen köpeğe, bir tekme savurarak kovaladı. Asık suratlı, yaptığı pis tostı pahalıya satan, köpeği de beni de umursamayan ve içeride tutmakta direndiğim göz yaşlarıma, İbrahim Tatlıses ile şah çeken büfecinin, dükkanının ışıklarını kapatıp uzaklaşmasını, bankta oturmuş, elimde tostumun son lokması ve yavaşlayan hıçkırıklarım ile izlerken, gücümün yetmediği zamanlarda sarıldığım ilahi silahımı doğrultup, tetiği çektim arkasından:

“Öbür Dünya’da aynısını sana da yapacaklar!”

Dünya, güneşe arkasını dönmüş, gece olmuştu. Göbeğinde bu lüzumsuz büfeyi tutan koca parkta, karşımda oturmuş, elimde tuttuğum pembe kopya kağıdı peçetenin arasındaki tostumun son lokmasına dikmiş, “Hiç yoktan iyidir” der gibi bakan kahverengi köpek ve benden başka kimse kalmamıştı. Başım önde, sol

elimin baş ve işaret parmakları ile ağlamaya alışkın olmadığından ağrıyan gözlerimi ovuştururken, diğer elimde tuttuğum lokmayı köpeğin önüne doğru attım. Köpek, yalnızlığından benim gibi şikayetçi olmadığı, çaresiz, mutsuz olmadığı için, kaygısızca yutuverdi lokmayı.

Sokak lambasının aydınlattığı bankta, altında oturduğumuz ağacın üzerinden gelen bir çığılıkla irkildik ikimiz de. Yukarı baktığımda çınar ağacının en alt dalına konan iri bir kedi büyüklüğündeki karga, seri hareketlerle bize, sağa sola bakıp duruyordu. La Fontaine masallarından bir sahnede gibi hissetmişim kendimi. Köpek, ben ve karga. Etrafı kolaçan eden karga, sanki bizi izliyordu. Bir filmde görmüştüm; yaşlı bir kungfu ustasının yetiştirdiği genç adamı, çalışırken sürekli takip eden bir şahin, adamın başının üzerinde uçuyordu. kungfu ustası da adamın seçilmiş olduğuna inanıp, doğru insanı yetiştirdiğini düşünerek, gururla ince, uzun beyaz sakalını sıvazlıyordu. Başımın üzerinden gitmeyen bu kargaya baktıkça, seçtiğim hayatın ne olduğunu düşünmek, buna inanmak istemiyordum.

Üç dört dakikalık yürüyüş mesafesindeki pansiyon binası, üç katlı, kısa ve geniş, ön kapısı binayı tam ortalamış, on on iki merdivenli, ruhsuz bir yapıydı. İlkokulda ev resmi çiz dediklerinde çizdiğim evler bile bahçesi, tulumbası, önünde koşan, oynayan çocuklar, köpek, tavuklar, olmazsa olmaz bir deresi ile daha huzurluydu. Karanlıkta seyrek yanan bir kaç yatakhane ve ön kapının ışıkları ile ağzı açık bir canavara benziyordu. Beni arayan soran var mıydı? Yokluğum fark ediliyor muydu? Hiç bir fikrim yoktu, bir kol saatim bile yoktu. Hava karardığında babamın işten dönmüş olabileceğini, yemek yediklerini, ağabeyim ile paylaştığım odamı düşündüm. Evet, kaçacaktım. Ertesi gün cumartesiydi, okul da yoktu. Planın detayını son bir kaç gündür kendimi güvende hissettiğim tek yerde, ranzamda yapacaktım. Ayağa kalkmamla

köpeğin de kalkıp çevremde bir tur attıktan sonra, yanımda yürümeye başlaması bir oldu. Karanlıkta pansiyona doğru yürürken önümden yürüyor, arada durup etrafı seyrediyordu. Bir lokma tostun hak ettiğinden fazlasını gösterdiği bu sadakati, buruk bir gülümseme ve sırtını biraz severek ödemeye çalıştım. Pansiyonun bahçesine geldiğimde beni sağ salim okulun bahçesine bırakmış olmanın vakar bakışı ile binaya girene kadar beni izledi.

ÇİLLİ

İsteksizce çıktığım ana merdivenlerden sonra kapıdan gir dim. Akşam yemeği bitmek üzereydi. Yemekhaneye giren çocuk lar olduğu gibi yemeğini yemiş ve geniş alana geçip merdivenlere, yatakhanelere doğru sohbet ederek çıkanlar da vardı. Tost, yeme ğe karşı koyacak kadar doyurmamıştı. Yarı aç yarı tok, yemekha neye dönmeden merdivenlere yönelip yukarıya çıktım. Ne dayak yediğim çocuklarla, ne de bu çocukların dayak yediği Kenan ağa bey ile karşılaştım. Dolabımı açtım, yapabileceğim başka hiçbir şey olmadığı için pijamalarımı giyip ranzama gitmek istiyordum. Ne ayaklarımı yıkayacak halim vardı, ne de dış fırçalayacak. Gitmek istediğim tek yer, ranzam ve battaniyemin altıydı. Dolap ka pağını kapattığımda kapağın arkasında duran çocuğu bekle mi yordum. İstemsizce sıçradım. Benden biraz uzun, turuncu saçlı, renkli gözlüydü. Çilliydi. Devletin verdiği mavi kumaş pijamaları ile elinde dış fırçası bana bakıyordu. Bakışları beni korkutmadı, düşman gibi ya da dolabımı çakı ile açacakmış gibi de değildi. Öylece bakıyordu.

“Dış macunun var mı?” dedi.

“Ben getirmemişim de yarın alacağım ama.”

Cevap vermeden dolabımı açıp diş macunumu uzattım. Fırçasına macun sürerken şansını denemeye devam etti,

“Sen fırçalamayacak mısın?”

Utandım. Diş fırçalamamak ayıp gibi bir şeydi. Sarı dişler, küçük düşürücüydü. Diş fırçalama alışkanlığım vardı. Belki diş fırçalamak az önce yediğim, dünyanın en sağlıksız ama en lezzetli tostu olmasına rağmen, büfecinin beni İbrahim Tatlıses ile tetiklediği anı da temizlerdi. Hiç konuşmayarak daha fazla sorunlu gözükmemek için,

“Fırçalayacağım,” diyerek fırçama macun sürüp dolabımı kattıktan sonra lavabolara doğru yürümeye başladım.

“Ben Onur,” dedi.

“Ben de Ozan!”

Pansiyonun mevcudu kalabalık olduğu için tuvaletler de ihtiyacı karşılayacak kadar genişti. Soldan itibaren köşeyi dönerek dibe kadar devam eden lavabolar, sağ tarafta yan yana on kadar tuvalet kabini, ortada ise bir adam boyu yüksekliğinde, bir tarafı dokuz on aynalı lavabo, diğer tarafı pisuvar olan uzun bir duvar vardı. Adı dışında hiçbir şey bilmediğim Onur’la boş gördüğümüz yan yana iki lavaboya yanaşıp dişlerimizi fırçalamaya başladık. Sağımda benden beş altı yaş büyük olduğunu tahmin ettiğim, uzun boylu, neredeyse bir zenci kadar esmer, kirpi gibi saçları, kemerli burnuyla, hayli çirkin ve asık suratlı bir öğrenci, beyaz askılı atleti ve omuzuna attığı küçük bir havlu ile aynaya iyice yaklaşmış, sakal tıraşı oluyordu. Yetim değildim ama benim daha tüyüm bitmemişti. Dişimi fırçalarken bu öğrencinin sakal tıraşı olduğunu izlemeye daldığımı, çocuğun ağır hareketlerle jileti suratından çekip, donuk bakışları, yarı köpüklü yüzünü bana çevirdiğinde fark ettim. Ben de diş fırçalamaya devam ederken köpüklü ağzım, şaşkın ve boşluğa bakan gözlerimle önüme dön-

düm. Çocuk da kafasını hafifçe sağa sola sallayıp önüne dönerek tıraşına kaldığı yerden devam etti. Sessizce anlaşmıştık.

Ayaklarımızı da yıkadıktan sonra dolaplarımıza doğru yürümeye başladık. Konuşkan bir çocuktuk. Geleli iki hafta olmuş. Bana göre ortama daha çabuk alışmış. İlk geldiği gün o da benim gibiymiş. Alışırımışım. Beni iki gündür görüyormuş. Yemeğe doğru dürüst gelmediğimi de biliyormuş. Kavgayı ve yediğim dayağı bilmediğini konuşmalarından anlamıştım. Aynı sınıftaymı-sız. Sesi fısıltı gibi geliyordu. En son ne dediğini duymadım. İyi geceler dileyip, ranzama doğru yürürken mahalledeki arkadaşlarımı düşündüm. Kaçacağım için burada bir arkadaşla ihtiyacım yoktu. Ranzama yattım. Temas ihtiyacımı, içinde kırçılı, yün bir battaniyenin olduğu beyaz nevresimi boynuma kadar çekip, beni sarıp sarmalamasına izin vererek gidermeye çalıştım. Plan yap-malıydım. Düşünebildiğim plan, altıncı sınıf bir çocuk için film-lere taş çıkartacak ölçüde dahiyane bir plan değildi. Dolabımı ta-mamen boşaltıp, terminalden otobüse binecek ve eve gidecektim. Evet, bu plan mantıklıydı. Ertesi gün tüm bu kâbusa son verecek olmanın verdiği huzurla, aslında kâbusun henüz başlamadığından habersiz, ranzamın kucağında uyuyakaldım.

RANZA BENİM İÇİN KARARGÂHTI...

PEMBE KREMA

Sabah, sorunlarımı çözecek olmanın verdiği rahatlıkla yata-ğımı düzelttim. Lavaboda sağa sola bakmadan yüzümü yıkayıp, dişlerimi fırçaladıktan sonra giyindim. Kahvaltıya indim ve boş bulduğum bir masaya oturdum. Altışar kişilik masalarda sandal-ye yerine; masaların iki tarafına konulmuş, üçer kişilik arkalıksız, demir aksamı, ahşap banklar vardı. Yemekhaneye girişte sağ ta-

rafta siyah beyaz bir televizyon, cam kenarında on, duvar kenarında onar masa ve arada koridor vardı. Girişte sol tarafta mutfak kapısı ve içeride, köydeki teyzemin evinde gördüğüm kuzine sobanın yedi sekiz katı büyüklüğünde bir soba üzerinde büyük tencereler duruyordu. Aşçıların kıdemlisi Yaşar amcanın, saçları, pos bıyığı ve bitişik kaşları beyazdı. Kıyafeti de hep beyazdı. Sakal da bıraksa tam bir aksakallı dede olacaktı. Ama sevimli, bilge dedelerin aksine, despot bir aksakallı dede olurdu, asık suratlıydı Yaşar amca. Kahvaltıda yemekhane girişine konulan büyük ekmeğin sepetinin başına üşüşür, yiyebileceğimiz kadar dilim ekmeği avuçlayıp, boş bulduğumuz yere otururduk. Masalarda, kazanda yapılan çayların konduğu çelik sürahiler ve birinde acı zeytin, diğerinde yağsız tuzsuz yarım kalıp peynirin olduğu iki kase bulunurdu. İki üç gün peynir ve zeytin bir gün reçel ve margarin çıkardı.

Geçtiğim masadakiler,

“Karıştırmak isteyenler buraya,” diye bağıırıyordu.

Masada duran kaselerdeki reçel ve margarini görünce, karıştırılmak istenen şeyin bu iki gıda olduğunu anlamak güç olmadı. Masam anında karıştırmak isteyenlerle doldu. Telaşenin arasında ayakta, elimde yağ bıçağım, önümde üç dilim ekmeğin, motor yağı kıvamındaki, içinde hiç meyve tanesi olmayan, ne reçeli olduğunu anlayamadığım pembe bir sıvı ve dün akşam büfeci amcanın tostumu yağladığı, sineklerin bile konmaya tenezzül etmediği margarinin bir an önce karışmasını, becerebilsem ekmeğime sürüp doyabilmeyi planlıyordum. Karşımdaki çocuk, reçel kasesini alıp margarinin üzerine yarısını göz kararı boşalttı. Bıçağıyla margarini ikiye bölüp bir parçasını kalan reçele attığı gibi, bir eliyle kaseyi tutarken, diğer eliyle tuttuğu yağ bıçağını saplayıp karıştırmaya başladı. Başta patlamış mısır gibi şekilsiz bir hal alan margarin, reçelle karışıkça bir kaç dakika içinde şeker pembesi

bir krema kıvamına gelerek daha yenilebilir bir görünüme kavuştu. Masamdaki beş çift aç göz kaselere dikilmiş, sabırsız beş elde tutulan yağ bıçakları ile, nezaket, sıra beklemek gibi medeni tavırların, aç kalmak anlamına geleceğini haber veriyordu. Kaseler masalara konduğu anda başlayan bıçak savaşı arasında iki dilim ekmeğime sürebilecek kadar krema alabildim. Son dilim kuru ekmeğimi de çelik bardağımdaki çayıma batırıp mideye indirdim. Yetmişti.

Sıra planımı uygulamaya gelmişti. Yukarıya çıktım, dolabımı açıp eşyalarımı çantama tepişirmeye başladım. Küçük spor çantam dolunca, diğer çantama da kalan malzemelerimi ite kaka teptim. Diğer çanta, plastik sapı ve çit çitli kilidi olan büyük bir Sümerbank poşeti idi. Plastik sapının kenarından ayrılmaya başlamıştı. İçimde ait olduğum yere dönecek olmanın sevinci ile yakalanma korkusu çarpışıyor, bu da beni daha çok endişelendiriyordu. Normal şartlar altında bir ayrılış olmadığı için kimseyle vedalaşmak aklıma gelmedi. Dün akşam tanıştığım Onur, ortalarda görünmüyordu. Ayrıca beni ispiyonlayabilirdi. Kenan ağabey, bir teşekkürü hak ediyordu ama bir daha görüşmeyeceğimiz için nasılsa yüzleşecektik.

BİR ÇUVAL TUĞLA

Çantalarım çok ağır değildi. Coğunluğu kıyafetti. Bir defter kitap, kırtasiye malzemem yoktu. Babam onları da devletin vereceğini düşünerek, sadece bir defter ve bir kalem almıştı. Bahçeye çıkmak için aşağı indiğimde, merdivenin başında, bahçede futbol oynayan ve onları seyreden bir grup çocuğu izledim bir süre. Kimi kumaş pantolonunun altına spor ayakkabı giymiş, kimi eşofmanın altına kundura giymiş, ailesi tarafından okutulsun

diye devlet babaya teslim edilmiş fakir çocuklardı. Geniş bahçeyi geçip okulun dışına çıktım. Yolun hemen karşısında kendi aralarında sohbet eden üç seyyar satıcı duruyordu. Açılır ayağın üzerine yerleştirilmiş, piknik sepeti gibi iki tarafı kapaklı beyaz bir sandıkta lahmacun; üç tekerlekli, mavi renkli, camekan seyyar arabada halka tatlıları ve yine tekerlekli, üzeri brandalı, sakız ve çekirdek satan yaşlı amcanın beyaz arabası. En gençleri lahmacuncuydu. Ellerini, beline bağladığı beyaz önlüğünün büyük ceplerine sokmuş, anlattığı konunun en heyecanlı yerinde bir elini çıkarıp sallayarak konuyu pekiştiriyordu. Halka tatlıcı amca, beyaz gür saçları, zift gibi kara derisi ile tıpkı bir fotoğraf negatifine benziyordu. Seyrek dişlerini göstere göstere sırıtarak dinliyordu lahmacuncunun anlattıklarını. Gülmek herkese yakışır diyorlardı ama bu amcaya gerçekten yakışmıyordu. Her an bir kötülük yapmaya hazır bir gülüşü vardı. Çekirdekçi amca ise en yaşlılarıydı. Dede demek daha doğruydı. Arabasında büyük bir naylon poşet içerisinde siyah çekirdek ve ölçü kabı olarak ince belli bir çay bardağı vardı. Bir kaç çeşit sakız, beyaz leblebi ve gazete kağıtlarından yapılmış külahları vardı. Dükkanını düzenliyor, lahmacuncunun anlattıklarını dinlemiyordu. Bence ya duymuyor ya da anlamıyordu. Bu panayır yeri satıcıları bir açık hava lokantası gibiydi. Lahmacunun üzerine tatlı ve eğlencelik çekirdek. Müşterileri ise parasız yatılı çocuklarıydı. Lahmacun çok güzel kokuyordu ama cebimdeki, beni eve götürmesini umduğum kıt paraya kıyacak kadar değildi. Benim büyük planlarım vardı. Üstelik az önce ikisi pembe kremalı, biri sade üç dilim ekmeği mideye indirmek açlığımı bir nebze kesmişti.

Yanlarından geçip, büfeci amcanın olduğu Kurtuluş Parkı'na girmeden, toprak yoldan terminale doğru yürümeye başladım. Dün akşam tostumu paylaştığım köpek beni unutmamıştı. Arka ayakları üzerinde yaylanarak ve kuyruğunu sallayarak çevremde

dönüyordu. Verecek bir şeyim olmadığından, çantalarımı bırakıp kulaklarını, çenesinin altını okşayarak sevgisine sevgiyle karşılık verdim. Hem sadakatini pekiştiriyordum hem de dinleniyordum. Kalktım, çantalarımı tekrar yüklenip yürümeye devam ettim. Parkı geçtiğim halde köpek peşimi bırakmıyor, yine etrafı kolaçan ederek çevremde dolaşıyordu. Sağ tarafıma baktığımda alçak bir duvarla çevrilmiş, büyük ve sık çam ağaçları ile dolu bir mezarlık olduğunu yeni fark ediyordum. Biraz ürktüm. Gündüz vakti ve etrafta insanlar olduğu için çok korkmadım. Gece olsa oradan geçemezdim. Duvar boyumdan yüksekte değildi. İçeriye bakarak yürümeye devam ediyordum. Mezarlar farklı farklıydı. Kimi mermer kaplama, kimi ise bir toprak öbeğinin etrafına rast gele taşlar dizilmiş haldeydi. Kimi çiçeklerle bezeli, bakımlı, kiminin ise üzerini yaban otları ve dikenler kaplamıştı. Ölülerin de zengini ve fakiri varmış gibi... Dünyevi dertlerime dönüp mezarlığı geçtim. Köpek, mezarlığın köşesinde yere oturup beni uğurladı. Sınıra kadar geçirmişti beni. Mezarlığın tehlikeli olabileceğini düşünmüş gibi... Ama mahallesini terk edememişti. Bense ömrüm boyunca hiçbir yerde kök salamayacağımdan habersiz, terminale doğru yürümeye devam ettim.

İçeri girdiğimde başta hafif gelen çantalarımın kollarımı uyuşturduğunu fark ettim. Girişte gördüğüm banka oturup etrafı izlemeye başladım. İlçe terminali olduğu için küçüktü. Belediye otobüslerine annemle, babamla binmişim ama şehirlerarası otobüse ilk defa ve tek başıma binecektim. İki üç tane yazıhane vardı. Hiç işi yokmuşçasına, oraya sadece vakit geçirmeye gelmiş gibi ağır ağır yürüyen amcalar vardı. Elinde bir tepsi çay ile,

“Çaay!” diye bağırarak yürüyen bir genç, pişmaniye, lokum ve küçük hediyelikler satan bir kaç büfe vardı. Biraz soluklandıktan ve cesaretimi topladıktan sonra yazıhaneye yanaşım.

“Merkeze gitmek istiyorum ben,” dedim. Şansıma, karşılaştığım herkes asık suratlıydı. Beşiktaşlı Metin gibi uzun saçlı, kapkara kalın kaşlı, kirli sakallı ve insanı korkutan bakışlı bu ağabey de dönüp:

“Hağh!” diye bir ses çıkardı.

Bir saniye süren şaşkınlıktan sonra sağa sola ve aşağıya bakınca göz göze geldik.

“Ne diyon oğlum,” diye beni anlamadığını ifade etti. Dövecük gibi kaba saba konuşuyordu. Ağabeyim olsa döverdi bu adamı, hem de parçalara ayırırdı. Bense onun gölgesi gibi şimdilik korkmamakla yetiniyordum. Kenan ağabey de döverdi bunu. Sıkı adamdı Kenan ağabey de... Keşke mahallemde otursaydı. Sadece “Hağh!” dediği için hayalimde dövdürüp duruyordum adamı. Halbuki yaptığı bir şey de yoktu. Bilet kesip para kazanıyordu.

“Kaç para bilet?”

“Bi kişi mi?”

“Evet!”

“Sen mi?”

“Evet!”

“Öğrencisin de mi lan?”

“Evet!”

“İki yüz lira.”

Yaklaşık üç yüz liram olduğu için çok rahatlamış, planın bir aşamasını daha geçmiştım.

“Tamam!” diyerek elimi cebime attım. Boştu... İçimde bir şeyler aktı. Çaresizce, zaten elim büyüklüğündeki cebimde paramı bulabilecekmışim gibi boşluğu avuçlayıp durdum. Çantamın biri yerde, bacaklarımın arasındaydı. Sol elimdeki çantamı da yere bıraktım. “Durum kontrol altında, sorun yok!” dercesine hafif ve gergin bir gülümseme ile diğer cebimi de yokladım. Yüzümdeki gülümsemenin yerini korku aldı. Panik başlamıştı.

Boğazımın kuruluşundan, kısık, çatal bir sesle:

“Orta bir” Boğazımı temizleyip daha gür bir sesle:

“Orta bir!”

Ağabey, muzip ifadesini hiç bozmadan önüne bakarak bir şeyler yazmaya başladı.

Cırt! Kopardığı otobüs bileti koçanını bana uzattı. Benim yüzümdeki ifade hâlâ donuktu. Ne sevinebildim ne de bileti almamazlık edebildim. Bedava veriyordu bileti. Utanıyordum ama başka çarem de yoktu. Omuzumdaki çantayı yere bırakıp karşımda kendisini almamı bekleyen o kurtuluş biletine uzanmamla, ağabeyin işaret ve orta parmağı arasına sıkıştırarak uzattığı bileti geri çekmesi bir oldu. Elim havada kalmıştı.

“Takdir alıp bana getiricen! O zaman ödeşcez! Tamam mı lan?”

Takdirin ne olduğunu ağabeyimden biliyordum. Dersleri iyi olduğu için, yıl sonunda karne ile birlikte verdikleri, kenarlarında kırmızı süslü bir çerçeve olan, parlak, havalı bir kağıttı. Bu kağıdı her yıl alır, babama getirir, karşılığında fazladan harçlık alırdı. O alıyorsa ben de alabilirdim. Ama okula ailemin yanında devam edeceğim için takdiri bu ağabeye nasıl getirecektim? O anda bu sorunu çözebilecek durumda değildim. Babama söyledim. Takdir aldığımızda beraber buraya gelirdik. Belki parasını da öderdik. Babam hep “Babama güven, gerisini merak etme sen!” demez miydi? Ferdi Tayfur’un motor yağı reklamından çılmıştı bu sözü. Ferdi Tayfur da bu sözü motor yağı için kullanıyordu. Güveniyordum babama, ne olursa olsun...

“Tamam!”

“Söz mü?”

Elim hâlâ havada, yutkundum.

“Söz!”

“Aferin! Al bakalım.”

Bileti aldım. Bu uzun ince kağıdın sadece otobüse binmeye hakkım olduğunu ispatlamaya yaradığını sanıyordum. Hayatım boyunca tek başıma, değil şehirlerarası, dolmuşa binmişliğim yoktu. Katlayıp cebime soktum. Eve bir adım daha yaklaşmışım. Çantalarımı yüklenip bu küçük terminalin kapısına doğru pişmaniyeci, hediyelikçi, simitçi ve tuvaletçinin önünden geçip dışarıya çıktım. “Beni eve ulaştıracak otobüs nerede ki?” diye kaygılanırken, peronda bir tane otobüs olduğunu ve camına takılmış bir plakada Balıkesir yazdığını görünce içime su serpildi. Rahatlamıştım. Otobüs çok eskiydi. Yenisi nasıl olur bilmediğim için tek başıma yapacağım bir buçuk saatlik yolculukta, bu yorgun otobüsün beni taşıyacak olması heyecanlanmama yetiyordu. Ne saatten haberim vardı ne de otobüsün kaçta hareket edeceğinden. Gözümün önünde, kapısı açık otobüsün beni almadan hareket etmesinden korkuyordum. Otobüsün yanlarında, rahat yolculuk edebilmemiz için çantalarımızı koyabileceğimiz dolaplar bulunduğunu, koltukların numaralı olduğunu, oturacağım koltuğun bir soran olursa gösteririm diye katlayıp cebime soktuğum biletimde yazdığını bilmiyordum. Çantalarımı omuzlayıp yan yan bindiğim bu yaşlı otobüsün ortalarına kadar ilerleyerek, gözüme kestirdiğim bir koltukta durdum. Yukarıda çanta koyulmaya yarayan raflar vardı. Ama boyum yetişmiyordu. Otobüs bomboştu. Çantalarımı koltuğumun önüne koyup, cam kenarına yerleştim. Ayağımı koyacak bir yer kalmadığı için çantaların üzerine bastım. Çok rahatsız bir pozisyonda başımı cama yaslayıp, dışarıyı izlemeye başladım. Başarmıştım, ama çok yara almıştım. Dolap kapağını sertçe kapatırken verdiğim cevabı düşünüyordum.

“Çalınacak bir şeyim yok,” dediğim için dayak yemiştim. Meğer varmış: Çok çentikli, kaliteli bir anahtarım olsaydı, paramı çalamazlardı. Olsun, eve gidiyordum nasılsa. Bu kâbus bitiyordu nasılsa, babam yine para verirdi nasılsa bana.

Başım camda, başaramayacağımdan ve değil çentikli bir anahtarın, şifreli çelik bir kasanın bile koruyamayacağı çocukluğumun da çalınacağından habersiz etrafı izlerken koltuğumda sıçrayıp sesin geldiği yöne döndüm,

“Oğlum!”

Kumaş ceket ve pantolon giymiş, annem yaşlarında bir kadın, büyük güneş gözlükleri ve omuzunda bir kol çantası ile bana bakıyordu.

“E-efendim!”

Elindeki bilet bana verdiklerinin aynısındanandı.

“Koltuk numaran kaç senin?”

“Ne? Ha? Bilmiyorum, numaralı mı oluyor koltuklar? Boş diye oturdum ben.”

Sesim sanki başkasının sesi gibi çıkmıştı. Kısık ve titrek.

“Dolmuş mu evladım bu?”

Ben hariç herkesin bildiğini düşündüğüm bu konu beni çok rahatsız etmiş, cevapsız bırakmıştı.

Ayağımı kaldırıp üzerine bastığım çantalarımı toparlamaya başladım. Kalkmamı bekleyen kadın, gözlerini devirip yanıma otururken omuzumdan bastırıp beni de koltuğuma oturttu.

“Otur çocuğum, otobüs zaten boş, ama bir dahaki sefer biletinde yazan numaralı koltuğa otur,” dedi.

Demek biletimde bana ayrılan koltuğun numarası yazıyordu.

“Koltuk numaraları nerede yazıyor?”

“Bak! Burada,” diye yan koltuğun numarasını gösterdi.

“Cam kenarı mı, koridor kenarı mı olduğunu nasıl bileceğiz?”

“Cam kenarı olan numaranın üzerinde cam işareti var, bak!”

“Sen niye tek başına yolculuk yapıyorsun? Annen baban yok mu? Yatılı öğrenci misin sen?” diye cevaplarını beklemeden sorkarken, ayaklarımın altında duran çantalara doğru uzandı.

“Ne bunlar böyle? Nasıl taşıdın bunları sen çocuğum? Bi dakika bi dakika! Kaçıyor musun sen?”

Son soru diğer tüm soruları unutturmuş, kafamın içinde yankılanmaya başlamıştı.

“Kaçıyor musun sen? Kaçıyor musun sen?”

Yüzümü, kulağımı ateş basmıştı. Kimdi bu kadın? Nasıl anlamıştı kaçtığımı? Köşeye sıkışmışım. Hâlâ gözleri üzerimde cevap bekliyordu. Bakışlarından bir türlü kurtulamıyordum. Çantalarımı düzelttim. Camdan dışarıya baktım. Kadının yüzüne baktım. Tekrar çantalarımı düzelttim. Karşımdaki ağzına kadar izmarit dolu kül tablasını kapatmaya çalışarak cevap verme süremi uzatma gayreti içindeydim. Kapağı ittirmemle kül tablasının yerinden çıkması bir oldu. Yirmi otuz tane izmarit, kül yağmuru ile beraber üzerimize döküldü. Sorudan kaçayım derken soruyu bile unutmuşum.

“N’aptın be oğlum? Ööf!” diyerek üzerini silkeleyen kadın çok sinirlenmişti. Bense ruhen yerin dibine, fiziken koltuğun altına girmiş vaziyette, izmaritleri toplamaya çalışıyordum. Rezalet bir durumdu. Uzun bir uğraştan sonra küçük avuçlarımda izmaritlerle, nefes nefese kalmış doğrulduğumda, tepemizde bekleyen muavin ile göz göze geldik. Avucumdaki izmaritleri uzattığı poşete attım. Ardından kadına da bana da kolonya tutarak hiçbir şey söylemeden gitti.

Otobüs öksürerek çalıştı. Tekerlekler dönmeye başladı. İşte gidiyorduk. Eve yolculuk başlamıştı. Üstelik yol parasını takdirname ile ödeyecektim. Babamın iş yeri ödemeli konuşmayı bile kabul etmemişken, hiç tanımadığım bir adam beni ödemeli olarak evime gönderiyordu. İlçeden çıkıp çift şeritli yolda yavaş yavaş giderken istemeden düşürdüğüm küllüğün, kadına sorduğu soruları unutturduğunu düşünüp seviniyordum. Sevincim uzun sürmedi. Sakinleşen kadın kaldığı yerden devam etti.

“Ee? Nereye gidiyorsun sen böyle? Cevap vermedin? Döktün batırdın bir de ortalığı.”

Dört beş yaşlarım geldi aklıma; tanımadığım bir büyüğüm adım sorsa, utanırdım cevap vermeye, yüzüm sarkar, ağzım açık, alt çenemi sağa sola oynatarak eller cepte oradan uzaklaşırdım. Ama bu tepki için yaşım büyüktü. Üstelik uzaklaşacak bir yer de yoktu. Kadının otobüsü durdurup beni yatılı okula geri götüremeyeceğini düşünemiyordum. Korku bedenimi, düşünme yeteneğimi ele geçirmişti.

Kuruyan boğazımda kısık bir ses çıktı:

“Eve”

“Eve mi?”

“Evet.”

“Burada ne yapıyordun? Yatılı okulda mıydın sen?”

“Evet.”

“Kaçıyorsun değil mi?”

Bu kadar isabetli tahminlerde bulunmasını anlayamıyordum. Kadının öğretmen, hem de bizim okulda bir öğretmen olabileceği aklımın ucundan bile geçmemişti. Ama ok da yaydan çıkmıştı artık.

“Evet!”

“Ah be çocuğum!”

Bir dakika kadar sustuk. Ne diyeceğini düşünüyor gibiydi. Beni neden yatılı okula verdiklerini, alacağı cevaplardan korktuğu için sormadı sanırım. Onun yerine beni konuşturmayı tercih etti.

“Hangi okul?”

“Şehit Mustafa Vatan!”

“Hm, neden peki? Anneni mi özledin?”

İçimden geçen, benimle ilgilenen, anne parfümü kokan bu anaç kadına sarılmaktı aslında. Yapamazdım. Keşke o sarılsa de-

dim. Ağlardım belki biraz. Tek tek düşününce karınca, hepsi birden karınca ordusu gücüne ulaşan dertlerimi ne düzgünce sıraya koyabildim, ne yeterince ifade edebildim. Günlerdir kimseyle paylaşmadığım dertlerimi, bir çuval tuğla gibi sırtımda taşımış, eve varmaya bir saat kala yere bırakıvermişim. Nefes almadan anlatmaya başladım.

“Anahtarım tek çentikliydi,” dedim.

“Üç kişilerdi, yoksa hallederdim ben,” dedim.

“Babamın iş yeri aramadı beni ama babam orada değildir bence, yoksa arardı,” dedim.

“Büfeci amca köpeğe tekme attı, kapuska çok kötü kokuyordu, paramı da çaldılar,” dedim.

“Evet, annemi çok özledim,” diyemedim.

Kadın kollarını göğsünde kenetlemiş, gözlerini bana dikmiş, konuşmadan bakıyordu. Dudakları belli belirsiz gülümsüyor gibiydi. Ben de sustum. Beni rahatsız eden sessizliği bozan kadın oldu.

“Hiç mi güzel bir şey yoktu?”

Konuşmaya başladığımdan beri açılmışım.

“Margarin ve reçeli karıştırmak güzel oluyormuş ama onu evde de yapabilirim.”

Kahkaha attı. Saçımı okşadı.

“Adın ne senin?”

“Ozan!”

“Bak Ozan, eve gittiğinde ailenle konuş. Çok hazırlıksız bırakmışlar seni buraya. Her şeyi anlat. Eksiklerini, seni üzen şeyleri. Seni ilk gelişinde bir ay bırakmak da ne demek? Bir çok öğrenim, hele hele yeniler her hafta sonu evci çıkıp evlerine gidiyorlar. Kimilerinin aileleri, çocukları alışana kadar bir kaç gün burada otelde kalıyor, bu ne canım?”

Yaydan çıkan oklar bana saplanmıştı.

“Öğrencim mi? Evcı mi?”

Donup kalkıştım.

“Evet, ben senin okulunda Türkçe öğretmeniyim, korkma,” diyerek elini elimin üzerine koydu. “Kaçtığımı kimseye söylemem. Hafta sonu evci çıktım dersin. Ama dediğim gibi söylediklerimi ailenle konuş, olmaz bu şekilde, zaten olmamış da...”

“Tamam!”

Biraz suskunluktan sonra çantasından bir kitap çıkarıp, kaldığı yeri açtı ve okumaya başladı. Nutuk!

Babamın kütüphanesinde de vardı aynınsından.

Tamam demiştim ama ikna olmamıştım. Otobüs perona yanaştı. Kadın kitabını çantasına koydu. Eşyalarını alırken,

“Söylediklerimi unutma tamam mı?” diyerek saçlarını okşadı. Ayrıldık.

Tüm yolcular indikten sonra çantalarımı yüklenip ben de indim. Param olmadığı için dolmuşa binemezdim. Takdirname ile ödemek istesem, büyük ihtimalle küfürü yerdim. Zaten takdirname çoktu dolmuş için. Belki teşekkür belgesi diye sıırttım kendi kendime. Şehre dönmek biraz huzur vermişti. Saatim olmadığı için yarım saate yakın yürüdüğümü sanıyorum. Çantalar bari olmasa, bu kadar yormazdı. Kollarım kopmuştu.

KÜÇÜK SİMİTÇİ

Üç katlı bir apartmanın giriş katında, kirada oturuyorduk. Apartmanın sürekli açık olan kapısından geçip evin kapısının önüne geldim. Sonunda başarmıştım. Başardığımı sanıyordum. Kapıyı açan anneme bir haftadır mahsur kaldığım bir enkazdan sağ çıkmış gibi sarılmıştım. Ağlamaktan kaygı duymadığım tek yer olan göğsünde, kaç dakika ağladığımı hatırlamıyorum.

“Oğlum,” dedi.

“Anne,” dedim.

“Nasıl geldin kuzum sen tek başına?”

“Geldim işte, gitmeyeceğim geri! Kollarını doladığı başımı göğsüne bastırdı.” O da ağlamaklı,

“Göndermeyeceğim, akşam babanla konuşacağım.”

Eşyalarını alıp girişte kenara koydu. İçeriye girdik. Biraz sakinleşmiştim.

“Aç mısın kuzum?”

“Evet!”

“Ne hazırlayayım sana?”

“Patates kızartması.”

Üzerine döktüğüm yoğurt ile koca bir kayık tabak kızartmayı çiğnemedemden yuttum.

Annem yemek hazırlarken, yerken ve sonrasında neler olup bittiğini en ince ayrıntısına kadar öğrenmek istiyor, arka arkaya sorular soruyordu. Üstünkörü cevaplar vererek sadece,

“İstemiyorum işte,” diyebiliyordum.

“Kötü, sevmedim yemekleri, seninkiler gibi değil, arkadaş edinemedim.”

Ama ilk dikkatini çeken ve en çok üzerinde durduğu konu, gözümün hemen altındaki morluktu. Dolap kapağına çarptığımı söylemem, onu ikna etmemişti. Ama tahmin ettiği cevabı da alamadı.

Sırada, ağabeyim vardı. Eve geldiğinde, beni evde bulmanın sevincini yaşadktan sonra sorguya ağabeyim başladı. Gözümdeki morluk gözünden kaçmamıştı. İki eli ile tuttuğu kafamı sağa sola çevirerek bakarken yüzü ciddileşti.

“N’oldu lan buraya?”

“Dolaba çarptım!”

“Bak seni döverim çocuk, n'oldu” dedim, diyerek gözlerime bakmaya başladı. Kafam hâlâ ellerinin arasındaydı. Bu konularda ağabeyimi kandırmak zordu. Dolaba çarpmakla, yumruk yemek arasındaki farkı biliyordu. Kandırmak da istemiyordum aslında. Olanı biteni bilmesini istediğim tek kişiydi.

“Bana vurduklarında...” dedim, çarptım dolaba, ama gözü mü morartan hangisiydi bilmiyorum.

“Ahh!” Dişlerini sıktı. Kafamı bırakıp camdan dışarıya bakarken eliyle ağzını ve burnunu kapattı. Sustu bir süre. Sesini toparladıktan sonra,

“Göndermeyeceğiz lan seni yatılı okula, burada okuyacaksın, merak etme,” dedi.

İçime su serpilmişti ama bu sözleri babamdan duymadan bana rahat yoktu.

Annem ve ağabeyim babama neler söyleyeceklerini, nasıl ikna edeceklerini uzun uzadıya konuşuyorlardı. Ben ise kenarda akşam hakkımda verilecek kararı sessizce beklerken babamı düşünüyordum. Ona karşı olan sevgim ve korkum aynı seviyedeydi. Bana çok düşküdü. Ayrı bir dünyamız vardı. Sloganı “Babana güven, gerisini merak etme sen!”di. Yakışıklıydı. Herkes ona çok benzediğimi söylüyordu. Bu beni de yakışıklı yapıyordu. Çoğunlukla giydiği takım elbiseleri, ölçüsü alınmış gibi üzerine otururdu. Kültürlü bir adamdı. Üniversite mezunu olması, İngilizce ve Almanca bilmesi onu gözümde diğer babalardan yukarıya taşıyordu. Almanca bilmesinden dolayı, görevli olarak altı ay Almanya'ya gitmişti. Eve her gün gazete gelirdi. Hem de kuponlaediye verenlerden değil, siyah beyaz, ciddi gazetelerdendi. Arada kare bulmacalarını çözerken beni de yanına oturturdu. Bir iki yıl önce kendi başıma çözmeye çalıştığım bir gün, soruyu babama sormuştum. O gün annemle beraber dışarı çıkacaklardı. Annem hazırlanırken, babam da yine takım elbisesi ile salon penceresi-

nin önünde, bir eli cebinde dışarıyı izliyordu. Bir kaç harfi çıkmış olan soru önümde duruyordu.

“Baba!”

İstifini hiç bozmadı.

“Hı!”

“Dünyaca ünlü Mona Lisa isimli eserin sahibi, ressam ve bilim adamı, on beş harfli.”

Tereddüt etmedi.

“Leonardo da Vinci!”

Baktım. L, N, D, O, C çıkmıştı. Yazdım. Tastamam olmuştu. Gözümde bir kahramandı.

Çok güzel tavlâ oynardı. Ama sadece oynama şekli güzeldi. Zarları tutuşu, atışı, sayıları tavlâ sayıları olarak söylemesi ona çok yakışırđı. “Ciharıdü!” İki parmağını üzerine koyduğu taşları tavlânın içinde dans ettirir gibi kaydırırdı. Ama mahallede kimseyi yenemezdi. Bir keresinde sinirlenip iddiaya girdiği İsmail amcaya yenildiğinde, çok iyi görüştüğümüz beş aileyi arabamızla pikniğe taşımak için üç sefer yapmak zorunda kalmıştı. Çok eğlenmiştik. O gün sonunda çektiğimiz fotoğraf, herkesin yüzünün güldüğü Yeşilçam’ın mutlu aile filmlerinden bir kare gibiydi.

Yazın bir hafta belki on gün tatile götürürdü bizi. Bazen bir arkadaşından ödünç aldığı bir çadırda, bazen de ulaşımı, yemeği, her şey hariç bir pansiyonda tatil yapardık.

Yüzmeyi kendi kendimize öğrenmemizi istememişti. Belediyenin açtığı yaz okulunun havuzunda, öğretmenlerden öğrenmiştik.

Akşamları annemle pişti oynarlardı. Sayıları bana yazdırırlardı. Piştide de şansı yaver gitmezdi babamın. Hep annem yenerdi.

Sinemaya giderdik ailecek, E.T’ye gitmiştik. Bir de Kurt Adam filmine. Bizi evde bırakıp annemle Selvi Boylum, Al Yazmalım, filmine baş başa gitmişlerdi. Duygusal bir adamdı.

Nereden geldiğimizi ya da nereye gittiğimizi hatırlamadığım bir yaz günü, çarşıda babamın elinden tutmuş yürürken, “Hadi şurada birer portakal suyu içelim” demişti. Birilerine çarpmadan yürümenin imkansız olduğu caddede, kısa pantolonumla, kahramanımın elimden sımsıkı tutmuş yürürken, beni asıl heyecanlandıran portakal suyu değildi. Yakıcı güneş tepedeydi. Kaçacak bir gölge yoktu. Büfe tezgahında, iki tane plastik, saydam meyve suyu kazanının birinde portakal suyu, diğerinde limonata vardı. Cam bardaklarda aldığımız meyve sularını, büfeden alışveriş yapan ve kaldırımında yürüyenlerin arasında ayaküstü içiyorduk. Babam, iki dikişte içtiği portakal suyunu mermer tezgaha koyup hesabı öderken,

“Hadi, iç de gidelim,” dedi.

Bense daha yarısına gelmediğim bardağımı elimde tutarken, gri, ütülü kumaş pantolonu, açık mavi kısa kollu gömleği ve yüzüne yakışan güneş gözlüğü ile arkasından güneş vuran babamı hayranlıkla izliyordum. Ailecek lokantada yemek yemişliğimiz çoktu. Ama lokantalar, şimdilerdeki gibi müzik eşliğinde servis yapan, yemek tavsiyesinde bulunan kibar garsonların olduğu lüks yerler değildi. Sıkışık masaları ile kalabalık, içeriği dolduran köfte kokusu ve ter kokan garsonların, “Bir ilavem var! İki numaraya acil ekmek! Hesap al!” diye bağıırıp durdukları küçük köhne yerlerdi. Ne bu köfte dükkanları ne de yıllar boyu gidilecek en lüks restoranlar bu portakal suyu kaçamağının tadına asla ulaşamayacaktı.

Tak tak tak!

Oturduğum yerde sıçradım.

Annem:

“Babanız geldi,” diyerek ayaklandı. Ben kapıya gidemedim. Babam beni gördüğüne sevinecek mi üzülecek mi bilemiyordum.

Salona girdiğinde beni görünce yüzü aydınlandı. Boynuna atladım,

“Baba!”

“Babam!”

Bir süre boynunda asılı kaldım. Ayaklarım yerden kesilmişti. Boynumdan koklayarak öptü. Hep böyle öperdi. Sırtımı okşayarak indirirken,

“Hani önümüzdeki ay ziyarete gelecektim seni?” dedi. Bunu gülerek söylemişti. Ama benim kafamda belgeselde gördüğüm büyük bir buzdağının parçalanarak okyanusa düşmesi canlanmıştı.

“Ben gülüyor muyum?” diyemedim. Gülmediğim ortadaydı. Annem.

“Ozan okuldan kaçmış, gitmek istemiyor, yanımızda okumak istiyor,” dedi.

Ağabeyim:

“Gitmesin baba, yanımızda okusun,” dedi.

Ben bir şey diyemedim. Nutkum tutulmuştu. Babamın gülen yüzü ifadesiz, donuk bir hal aldı. Patates kızartmasını çok kaçırdığımdan, hakkımda verilecek kararın belirsizliği ve stresten, bir şey yiyemediğim, çatal bıçak sesi eşliğindeki akşam yemeği boyunca hiç konuşulmadı. Yemek sonunda annemin verdiği çaydan bir yudum alıp arkasına yaslanan babam bakışlarını bana çevirdi.

“Ne yapacaksın peki? Okullar da başladı?”

“Burada okula gitmek istiyorum.”

“Ama kontenjanları doldu okulların?”

“.....!?”

Daha ilk soru ile şah çekmişti babam. Soru, beklemediğim yerden gelmişti. Çalışmadığım yerden. Önce annemin sonra ağabeyimin gözlerini yakaladım. Kopya istiyordum ama onlar da biliyordu cevabı. Tek çaresiz bendim masada. Çayın son yudu-

munu alana kadar cevap gelmeyince, anneme bakarak kararını açıkladı. Karar babama göre çözüm, bana göre düğümdü:

“Tamam, seneye burada başlar, seneye kadar da boş durma-sın, çalışsın o zaman, simit satsın mesela...”

Blöf müydü? Gerçek miydi? Asla öğrenemeyecektim. Sıkışıp kaldım. Seçeneklerim birbirinden ziyade kâbustu. Bir yanda ye-timhane gibi bir okul. “Gibi”yi hak eden tek fark; babalarımızın hayatta olması, ama yanımızda olmamasıydı. Diğer yanda tüm arkadaşlarım okula giderken benim bir yıl geç kalacağım gibi, üzerine simit satacak olmam. Bakışlarının aniden kaydığı karşı beyaz duvarda, beni nelerin beklediğini gördüm. Kafamın üze-rinde bezden dikilmiş yapay bir simit, üzerinde simit tablası ve üst üste dizilmiş gevrek simitler ile babamla portakal suyu içtiği-miz kaldırımında:

“Simidiyeeö! Tağze, gevrek simiidistiyeeö!” diye bağırarak yürüyordum.

Önüme döndüm, yok! Benlik değildi bu iş; ben simidi hep yemiştim, hiç satmamıştım.

Diğer seçenek, yatılı okul, o da benlik değildi. Sanki içimi aç-mışlar da, bir kaktüs koyup tekrar dikmişler gibi hissediyordum. Hem organlarım sıkışıyor hem dikenler batıyordu. Annem ve ağabeyimin çözüm önerileri de kabul görmedi...

Gece ağabeyimle paylaştığımız odada, ışıkları kapatıp yatak-larımıza yattığımızda ikimiz de uyuyamadığımızı biliyor, sessizce bekliyorduk.

“Ağabey!”

“Hm!”

“Babam gözümdeki morluğu fark etmedi.”

Hıçkırığı tutmaya çalışmak gibi tiz bir ses çıktı ağabeyimden. Yüzünü duvara dönüp, yorganı kafasına çekti. Sanırım aynı kitabı

okumuştuk. Ağladığını saklamak! Ne kadar süre geçti bilmiyorum. Ağabeyim burnunu çekip,

“Ne zaman istersen yanına geleceğim,” dedi.

Aklımdan evimizde telefon olmadığı, babamın ödemeli aramadığı ve ağabeyimin de parasının olmadığı geçti,

“Tamam!”

Uyandığımda, başucumda bekleyen sıkıntılarımı sırtlayıp, taze ekmek, sucuklu yumurta kokusu, peynir, zeytin, domates ve fokurdayan demliğin arasından geçerek, gittiğim lavaboda yüzümü yıkarken, teselliyi pansiyonda sabah kahvaltısında reçel ve margarin karıştırılan bir masada yer kapabilmekte arıyordum.

Madem blöfü görmüş ve geri dönecektim, o halde babamla şartları tekrar konuşmalıydım. Kaliteli bir dolap kilidi. Evet kahvaltı bunun için iyi bir fırsattı. Yine sessiz başlayan kahvaltıda aklımdan cümleleri sıralayıp etkili bir giriş yapmayı istediğim kişinin, iki yabancı dil bilen, Leonardo da Vinci’yi bile bilen babamın olması beni ayrıca tedirgin ediyordu. Verdiği paranın çok az olması, evi çok özlüyor olmam, hafta sonları eve gelmek istemem, yeterli kırtasiye malzemem olmaması gibi tüm dertlerimi önem sırasına koymayı düşünürken sessizliği bozan ilk cümlem kendimi moron gibi hissettirdi,

“Doğru dürüst bir dolap kilidim yok!”

Bu takıntılı hale gelen soru kendiliğinden ilk sıraya geçmişti. Annem, babam ve ağabeyim sözleşmiş gibi aynı anda suratıma baktılar.

“Alırız,” dedi babam.

Kalan dertlerim kendi içlerinde girdikleri sırayla masaya dö-küldüler. Defterler, kitaplar, kalemler, okul çantası, her hafta sonu evci çıkmak, saydıkça saydım. Babam hepsine “Tamam” diyordu ama adını koyamadığım bir eksikliğin yerini bunların hiçbiri dolduruyordu.

Öğleden sonra arkadaşlarımla biraz vakit geçirebilmek için sokağa çıktım. Hazırda üç kişi bilye oynuyordu. Fatih, İsmail ve Rüçhan.

“Aaa! Ozan,” diye bağırdı Fatih beni görünce. Yanlarına gittim.

“N’aber lan? Sen yatılı okulda değil misin oğlum?”

“Evet!”

“Eee? Nasıl geldin?”

“Evcı çıktım oğlum.”

“O ne demek lan?”

“Hafta sonları eve gelebiliyorsun.”

“Yatılı okul nasıl?”

Yerdeki bilyeleri avuçladım.

“Hadi ben de oynayacağım, baştan başlayalım.”

“Tamam oynarız, nasıl yatılı okul?”

“İyi, ranzalar var, bir sürü başka çocuk var, yemekhane var, beraber yeniyor yemek.”

“Ranza mı? Vaay, bizimkiler almıyor kardeşimle bana.”

“Dolabım da var!”

“Gözüne ne oldu lan? Dayak mı yedin gider gitmez?”

“Beni tuttular oğlum, sen bir de diğer çocuğu gör.”

Yüzyılın vazgeçilmeyen yalanını atıvermiştim. Çok soru sormadılar. Bilye oynadık. Hepsini yendim. Babam gibi değildim. Akşam ezanı okunmaya başladı.

“Hadi evlere gidelim, ezan okunuyor,” dediler.

Kurtuluş Parkı geldi aklıma. Ayrıldık. Ama ben evin karşısındaki bahçe duvarına oturup eve girmedim. Kazandığım bilyeleri avucumda çevirerek oyalanıyor, annemin beni çağırmasını bekliyordum. Hava kararmaya başlamıştı. Ağabeyimin yanıma kadar geldiğini fark etmemiştim. Sesi ile irkildim.

“Ozan! N’apıyorsun burada?”

Planım gerçekleşmedi. Annem çağırısın istiyordum desem nedenini açıklamak çok zor olacaktı.

“Hiç, seni bekliyordum.”

“Hadi eve girelim, akşam oldu.”

Kolunu omuzuna attı. Eve girdik.

İLK DİLİM EKMEK

Ertesi gün, gelmek için neler çektiğim o bir buçuk saatlik yolu, babamla beraber geriye doğru katetmeye başladık. Yolculuğu arabamızla yapıyorduk. Şehirden çıkana kadar konuşmadık. Camdan dışarıyı izlerken geçtiğimiz elektrik direklerini sayıyordum. Babamın konuşmaya başlaması ile iki yüz yirmi yedinci direkte saymayı bırakıp babama döndüm.

“Kızgın mısın bana?”

İçimden:

“Evet! Hem de çok!”

Nerede kaldı, “Babana güven, gerisini merak etme sen?”

“Parasız yatılı ne baba? Evde paralı mı yatıyoruz?”

Dışından:

“Hayır!”

“Kızgın olduğunu biliyorum, şu anda anlamını beklemiyorum, ama ileride anlayacaksın.”

İçimden:

“Şimdi verme o zaman, ileride ver!”

Dışından:

“İstemiyorum!”

“Alışacaksın!”

“İşte, alışmak istemiyorum.”

“Bak oğlum, erkek erkeğe konuşalım.”

Babam yola bakarken onu izlemeye başladım.”

“Ben de senin yaşındayken yatılı okuldaydım, o yüzden faydalarını daha iyi biliyorum. Bir kere kendine olan güvenini artıracak, eğitimi de çok kaliteli bir okul, küçük yaşta sorumluluk sahibi olmayı öğreneceksin.”

Araya giriyordum ama dediği gibi henüz kendime güvenim olmadığından, dile getiremiyor, şimdilik içimden konuşuyordum.

“Bunun, ileride çok faydasını göreceksin. Yirmi dört saatini beraber geçireceğin arkadaşların olacak ki bazıları ile ömür boyu kopmayacaksın.”

“Bu sizden ömür boyu kopacağım anlamına mı geliyor?”

“Dolabını, yatağını artık annen toplamayacak.”

“Bu sadece annemin işine gelir.”

“Ödevlerini derslerini sen takip edeceksin.”

“Zaten ben takip ediyorum be adam!”

“Üstelik her hafta sonu eve gelebileceksin.”

“Her hafta içi gideceksin demek nasıl bu şekilde anlatılabilir?”

“Ayrılıyor değiliz ki oğlum, sıkıştığın zamanlarda bir buçuk saate yanındayım.”

Tatlıya bağladığını düşündüğü, bir eli direksiyonda, diğer eli ile saçını karıştırırken gülümseyerek konuşmasından anlaşılıyordu. Bende tatlıya bağlanan hiçbir şey yoktu.

“Ben her zaman ne diyorum sana?”

“Ekmek al!”

Çalışmayan tüplü televizyonumuza vurduğu gibi şaplattı kafama,

“O değil lan,” dedi gülererek, “Babana güven...?” devamını benden bekliyordu.

“Gerisini merak etme sen,” dedim inançsızca.

“Aynen öyle! Mesela harçlığın yetmeyecek diyelim, yeter ki bana bir mektup yaz, ne bileyim, iş yerimi ara mesela, haber bırak yeter. Ödemeli aramaya kalkışma bak!” Tekrar saçlarımı okşamaya başladı.

“Akıllı oğlum benim, iyi düşünmüşsün aferin, ama orası devlet dairesi, oradan sadece iş için arama yapılabilir.”

İçimden:

“Oğlumla işim yok mu demek bu?”

Sustuk bir süre. Harçlığım yetmezse örneğinde kalmıştı aklım. Eksik bir durum vardı. Babam disiplinden, başarıdan dem vurmaya başlamıştı tekrar.

Aniden,

“Baba!” diye bağırdım. Kaza yapacağımızı zanneden babam dikkatini yola verip doğrulurken,

“N’oldu oğlum?” diye bağırarak karşılık verdi.

“Param! Paramı çaldılar! Param yok benim!”

“Nasıl? Ne zaman?”

“Geldiğim gün!”

“Niye şimdi söylüyorsun oğlum? Niye bağırıyorsun? Kaza yapacaktım neredeyse...”

“Bilmiyorum, evde paraya ihtiyacım olmuyor ki unutmuşum!”

“E nasıl geldin o zaman?”

Takdir borçlandığımı uzun uzadıya anlattım.

“Vay be, aferin adama, adı neydi adamın?”

“Bilmiyorum.”

“Ben ödeyeyim o borcu, olmaz öyle, ama sen de öde, söz vermişsin, takdirnameneyi aldığında götür göster adama.”

“Tamam!”

“Sana da aferin,” diye mırıldandı yola bakarken.

Pansiyona gitmeden önce çanta, defter, kalemler, kaliteli anahtarım tamamlandı. Babam, Pansiyon Müdürü Ekrem Hoca’yı odasında ziyaret etti. Ben koridorda dolabıma yerleşirken, Cemalettin ağabey, tepside iki bardak çay ile müdürün odasına girdi. Çıkışta yanıma geldi. Dolap kilidini elimle sökmeye çalıştığımı görünce, beni kenara çekerken,

“Dur lan dur! Bozcan güzelim kilidi,” diyerek arka cebinden çıkardığı pense ile kilidimi el çabukluğu ile değiştirip enseme hafif bir tokat indirdi.

“Hadi bakalım” diyerek uzaklaşmaya başladı. Kilidim tamamdı. Açık dolap kapağımın kilidine anahtarımı sokup çevirmeye başladım. Sonunda çözdüğüm, benim için önemli sorunlarımdan birini yarım ağız, yalancı bir gülümseme ile kutlarken boştaki kilidi sorunlu çocuklar gibi arka arkaya açıp kapatmaya başladım.

Babam müdür ile odadan çıkıp el sıkışırken,

“Eti sizin, kemiği benim hocam,” dedi.

Aklıma annemin hep “Oğlum bitir tabağındaki yemeğini, bir deri bir kemiksin” dediği geldi. Müdüre bir şey kalmayacak derken kilidimi açıp kapatma seremonisini bitirmemiştım.

“Hadi bakalım, veda vakti geldi.”

Beraber aşağıya indik.

“Haftaya bekliyoruz tamam mı?”

Daha ilk günden onlar ve ben olmuşum.

“Tamam!”

“Aaa! Unutuyordum az kalsın, sen de hiç hatırlatmıyorsun,” diyerek cebinden çıkardığı paralardan iki üç tane çekip avucuma sıkıştırdı. Kaç para olduğuna bakmadan cebime soktum. Kucaklaştık. Yanaklarımdan öpüp saçımı karıştırdı. Okulun bahçesine

park ettiği arabamıza binmeden önce yine el salladı. Ben de elimi kaldırdım. Geçen hafta yürüyerek köşeyi dönene kadar gidişini dakikalarca arkasından izlememin aksine, bu sefer arabayı çalıştırmayı ile arkamı dönüp pansiyona girmem bir oldu. Merdiven-
de Onur ile karşılaştık.

“N’aber?”

“İyilik!”

“Evc mi çıktın?”

Bilmiyordu.

“Evet!”

“Ben yemeği kaçırdım, gel benimle.”

Merdivenleri geri indik. Yemekhaneye, oradan mutfağa geçtik. Öğle yemeğinden artan ekmekler sol tarafta masa üzerindeki metal sepetlerdeydi. Yaşar Usta, mutfağın en uç kısmında arkası dönük bir şeyler doğruyordu. Kaşla göz arasında, mutfak faresi gibi yanaştığımız sepetten üçer dilim ekme kapıp kendimizi dışarıya attık. Yemekhaneden geçerken de girişteki masada duran tuzluktan ekmeklerimize tuz ektik. Kapının önüne çıkıp merdivenlere oturduk.

“Yaşar amca olmasaydı, içeride salça da var. Tadı evdekilere benzemiyor ama idare ediyor,” dedi Onur. Ben hiçbir şey demedim.

Merdivenlere oturmuş, evden bu sefer geri dönmek üzere ayrıldığım bu ilk gün, geri kalan hayatım boyunca yiyeceğim kırk fırın ekmeğin ilk dilimine koca bir ısırık attım.

TOHUM

Sabah kahvaltıda reçel ve margarin karıştırılan masada yer kapıp, kahvaltıdan sonra sırları dökülmüş bir aynada kendimi zor görerek dişlerimi fırçaladıktan sonra etüte girdim. Öğlenciydim.

Sabahtan öğlene kadarki zamanda boş bırakmıyordu Ekrem Hoca. Gür ve siyah saçları, kalın, siyah çerçeveli gözlükleri ve üç yıl boyunca takım elbise dışında bir kıyafet giydiğini kimsenin görmediği Ekrem Hoca, çok az konuşur, sürekli aramızda dolaşarak sınıfları, yemekhaneyi, etütleri, dolapları kontrol ederdi.

Sınıfa girer girmez ilk gözüme çarpan dolap anahtarım yüzünden bana yaşattığını sıcaklığına ödeyen ufaklık oldu. Kendi içimde ona “Ufaklık” adını takmıştım. Adı Selim’miş. Ama yanındaki diğer iki kişi yoktu bizim sınıfta. Kapının yanına oturma planı asılmıştı. Sol tarafta, en arkadan iki ön sırada gördüm adımları. Yanımda ise Onur’un adını görünce biraz rahatladım. Sırama geçip oturdum. Hemen önümde arkasından bakınca kepçe kulak olduğunu yeni fark ettiğim Selim oturuyordu. Ders programı belli olmadığından etüte eli boş girmiş, sırama oturup etrafı seyrediyordum. Selim’in arkasında oturmak biraz rahatsız etmişti. Ama Selim’in de arkasına dönüp bir şey dediği yoktu. Onur ortalarda görünmüyordu. Sırtımı duvara vererek tüm sınıfa hakim olacak şekilde oturup gittikçe kalabalıklaşan sınıfı izlemeye başladım. Aylardan Eylülüdü.

Güneş:

“Hadi dışarıya çıkın, bahçenin tadını çıkarın,” der gibi gü-lümsüyordu.

Cam açıldı. Okul bahçesinden teneffüse çıkan sabahtaların bağırmaları geliyordu. Benim hizamda, karşı duvar dibindeki sırada, dişimi fırçalarken, bakışımı yakalayıp bana ters ters bakan

çocuk vardı. Ona çocuk demek yanlış olurdu. Ortaokula giden bir adam gibiydi. Suratı yine asıktı.

Sınıfta, kimin konuştuğuna kulak vermedikçe anlaşılmayan bir uğultu vardı. Herkes konuşuyordu. Bir tek ben, önümde hiçbir şeyle uğraşmayan kepçe kulak Selim ve karşı köşede duran, sakallıdan ses çıkmıyordu. Bağırarak konuşan bu kuru kalabalığı dinleyerek pansiyonun gündemini öğrenmeye çalışıyordum.

“Fenci manyağın tekiymiş beyler!”

“Cuma akşamından evci çıkılabiliyor mu?”

“Kim çaldı lan kurşun kalemimi? Çıkarsın bak küfür ederim.”

“O çocuğu bir daha Selin’in çevresinde görürsem benden gühnah gidecek!”

“Banyoda hep sıcak su oluyor mu?”

“Öğlen ne yemek var? Bakan var mı?”

“Akşam maça gelecek var mı? Takım kuruyoruz!”

“Been!” diye sağ eli havada sınıfa girdi Onur. “Beni yazın,” diyerek yanıma gelip oturdu. Gülümseyerek sevincini belli etti Çilli. Ben de gülümseyerek karşılık verdim.

“Akşam sen de gelsene maça,” dedi.

“Sevmiyorum futbol oynamayı, zaten iyi de oynayamıyorum.”

“Olsun oğlum, kim iyi oynuyor ki? Zevkli oluyor.”

“İzlemeye gelirim belki.”

Teneffüs zili çalması ile sanki bedava bir şeyler dağıtıyorlarmış gibi tüm sınıf kapıya hücum etti. Karmakarışık bağırışlar içinde koca sınıf kapısından üçer dörder sıkışarak çıkmaya çalışıyorlardı. Kapı önü sakinleşince Çilli’yle beraber koridora çıkıp merdivenlere yöneldik. Merdivenlerin ahşap tırabzanları üzerine kıcını yaslayıp, aşağı kadar kayarak inenler, aldıkları hızla ana kapıya kadar koşup dışarı çıkıyorlardı. Ahşap tırabzanlar sürekli kaydırak gibi kullanıldığından simsiyah ve parlak bir hâl almıştı. Basamakları inmeye başlamıştık ki, bu kayma işinde çok usta olduğu

belli olan bir üst sınıf, iki eli cebinde, kışını tırabzana yaslayıp kaymaya başladı. Son basamak seviyesinde ayağı tırabzana takılınca dengesini kaybeden bu kaydırak ustası, ellerini de cebinden çıkarmadan tavuk gibi koşmaya başladı. Vücudu önde, ayakları da hızlı koşarak vücudunu yakalamaya çalışıyordu. Yetişemedi. Önüne çıkan çocuğun sırtına çarpıp, yüzüstü betona yapıştığında elleri hâlâ cebindeydi. Ben kendimi tutamadım. Anlık, bir kahkaha attım. Çilli de güldü ama onunki sessizdi. Hem gülüyor hem de bana dirsek vuruyordu.

“Gülme oğlum, görürse döver valla.”

Kazazedeyi yerden kaldıran kankalarının kahkahalarından bizimki duyulmamıştı. Kalabalığın yanından geçip bahçeye çıktık.

“Sen de gülüyorsun!”

Gülmemi durduramıyordum. Olay yerinden uzaklaşıp bahçenin sonuna kadar yürüdük.

“Ben senin gibi kahkaha atmadım, ama komik düştü gerçekten,” derken hâlâ gülüyordu.

Geldiğimden beri ilk defa ağız dolusu gülmüştüm. Çocuğun yere yapışması moralimi düzeltmişti. Zil çaldı. Yine uğultu, bağırışmalar, konuşmalar, yoklama ile bitirdik etüdü. Öğle yemeğine yemekhaneye indik. Menüde kuru köfte vardı. Ellerimizde çelik tabildotlar ile sıraya girdik. Ya annem yanlış yapıyordu, ya Yaşar amca. Köfteler adı gibi kupkuruydu. Yan masada bir çocuk, köfteyi bıçakla ikiye bölmek isterken fırlayan köfte yere düştü. Koşup hemen aldı yerden ve üfleyp tabağına geri koydu. Temizlemişti köftesini. Tekrar deneyecekken vaz geçip eline aldı ve ısrarak kopardı. O ana kadar gülümseyerek izlediğim çocuğun tecrübesine saygı duydum. Ben de köftemi elime alıp ısrarak yemeye başladım. Çelik bardağımla arada su içip, derin nefes alıp çiğniyor-

dum. Yemeğimi bitirince, tok bir karın ve ağrıyan bir çene ile çantamı alıp okula doğru yürüdüm.

Okul önündeki kalabalığa karışıp, sınıfımı bu sefer sormadan buldum. En arkada beklemeye başladım. Hemen sonra Çilli geldi yanıma. Aynı sınıftaydık. Sıranın önlerinde, çantasını tek omuzuna asmış, bir başka çocuk ile konuşan Tunca'yı görünce biraz gerildim. Hâlâ sindiremediğim, midemin bir köşesinde duran yumruğunu yediğim gün Çilli sınıfta değildi. Aklımda sorular birbirini kovalıyordu. Tekrar sataşır mı? Sataşmazsa ben sataşmalı mıyım? Ya tekrar dayak yersen? Ayırmazlarsa bir de bu sefer? Hayatta korkmam! Ne korkucam? ağabeyimin yüzüne nasıl bakarım o zaman? O olsa korkmazdı. Hatta korkuturdu o, evet. "Bir defa korkarsan, hep korkarsın" demişti ağabeyim. Uzaktaydı şimdi. Bir tek Çilli vardı yanımda. O da benden farksız bir emsalimdi. Çilli'nin dürtmesi ile kendime geldim.

"Yürüsene, giriyorsun!"

Ön taraf ilerlemeye başlamış, sınıfa giriyordu. Peşlerine takıldık. Sınıf ikinci kattaydı. Zemin katın sol tarafı kantin, masa tenisi ve bir kaç masa ve sandalyenin olduğu geniş bir alandı. Sağa dönüp dört beş basamak çıkınca okul müdürü, yardımcısı ve öğretmenler odasının bulunduğu ara kat, dönüp beş altı basamak daha çıkınca altı ve yedinci sınıf derslikleri, en üst kat ise yine yedi ve sekizinci sınıf derslikleri vardı. Sanki başıboş bir boğadan kaçıyormuş gibi, daracık kapıdan üçer dörder, itiş kakış girilen sınıfta, boş sıralardan başka bir şey yoktu. Yirmi beş erkek, sekiz kız öğrenci vardı. Kızlar bu itiş kakışa dahil olmadan kenarda bekleyip en son girdiler ve kapıya en yakın dört sıraya ikişer ikişer oturdular. Kalabalığın arasında kaldığımızdan Çilli ile ben de akıntıya kapılmış gibi girdik sınıfa. Girer girmez en arka sırada cam kenarına oturmuş dışarıyı seyreden Kenan ağabeyi gördüm.

"Kenan ağabey ile aynı sınıfta mıyız?"

Gürültünün arasında sanırım Kenan ağabey dediğimi duymuştu. Dönüp kalabalığa doğru baktı. Beni gördü. Gülümsedi. Yanını gösterip eliyle gel işareti yaptı. Çilliyeye baktım. Beni dürttü. Beraber arka sıraya, Kenan ağabeyin yanına doğru yürüdük. Kenan ağabeyin yanına oturdum. Çilli hemen önümüze, cam kenarına geçti. Çilli'yi ayaküstü satmış gibi hissettim. Ama Kenan ağabeyi yanımıza almak ikimizi de mutlu edecek bir kazançtı. Çilli ses etmediği gibi çaktırmadan göz kırparak onay verdi.

Kenan ağabey:

“Naber lan?” diye enseme hafifçe sevecen bir tokat attı.

“İyilik Kenan ağabey.”

“Evcı mi çıktın hafta sonu?”

“Evet!”

“Yürü len! Kimi yiyorsun? Topladın tası tarağı kaçtın, evdekilere toslayıp geri geldin.”

Çilli'yle göz göze geldik. Bir şey demedi ama bakışları, “Öyle mi gerçekten?” diyordu. Yine hazırlıksız yakalanmışım. İnandırıcı bir yalan bulamayınca, inkar etmekle yetinmek için verdiğim cevap Kenan ağabeyi güldürdü.

“Yüooğ!”

“Çok var senin gibi kaçan, kimi geri dönüyor, kimisi benim gibi dönmüyor,” dedi. Yanlış söylediğini düşünüp, hatasını düzelterek durumu eşitlemek istedim.

“E dönmüşsün işte!”

Gözlerini gözlerime dikmiş, sol eli ile sakalını sıvazlar gibi çenesini kaşırken, bakışları bulanıklaştı ve iki sıfır öne geçti.

“Ben, eve dönmedim.”

Çilli ile göz göze geldik. Bakışları ile “Aldın mı ağzının payını!” diyordu. Ben de “Aldım ağzımın payını” der gibi bakıyordum. “Burada daha mutluysa evinde nasıl bir hayatı var acaba?” diye düşündüm. Bulamadım. Konuşmak istiyordum. Ama aklım-

daki soruyu bir türlü soramıyordum. Kenan ağabeyin de konuyu değiştirmek istediği belliydi. Kısa bir sessizlikten sonra Kenan ağabey konuştu.

“Aferin lan! Hiç korkmadın geçen gün.”

“Ha? Ne? Kimden?”

İlk günden beri o kadar çok korktuğum ve korkmamış gibi yapmaya çalıştığım olay olmuştu ki hangisini kastettiğini anlamadım.

“Bücür Selim ve ağabeylerinden.”

Bücür Selim mi? Ufaklık diye isim taktığım kepçe kulağın lakabı Bücür’müş. Demek beni görmüş, Ama ayırmamış. O zaman neden büyük kavgadan önce “Bunlar mı lan seni dövenler?” demişti? Öyle ya, kavgayı başlatmak için tetiğe basma cümlelerinden biriydi o. Filmlerdeki kabadayların “Sen misin lan bana yan bakan?” demesi gibi.

“Ağabeyleri mi onlar?”

“Kardeş değiller, aynı köylüler, akrabalar.”

“Korkmadım, ama yetmedi.”

“Yetti yetti, onlar bunu gözüne kestirdikleri çok çocuğa yaptılar. Kimi ağlıyor, kimi öğretmene şikayet etmeye koşuyor, sen öyle yapmadın.”

Kabul görmek gururumu okşamıştı.

“Ağabeyim, cesaret işin yarısı diyor hep,” diyerek pastayı süslemek istedim.

“Doğru, kalan yarısını da biz hallettik işte, ağabeyin kaç yaşında?”

“On yedi.”

Ön sıralar gürültüyle ayağa kalktı. Öğretmen sınıfa girmişti. Çilli’yle ben de kalktık. Kenan ağabey kalkmadı, dışarıyı izlemeye devam ediyordu.

“Günaydın arkadaşlar!”

“Sağ ol!”

“Oturun!”

Haftanın ilk dersi matematikti. Akın öğretmen zayıf, uzun boylu, orta yaşlı, gözlüklü, gri takım elbiseli, esmer, saçlarının üst kısmı dökülmüş, gür sesli bir adamdı. Bond çantasını kürsünün üzerine koydu. Sandalyesini çekip oturdu. Sınıf defterinin bugünkü sayfasını el yordamı ile açarken gözleri tüm sınıfın üzerinde geziyordu. Ceketinin cebinden çıkardığı dolmakalemi ile defteri imzalayıp tekrar iç cebine koyarken ayağa kalktı. Ellerini arkasında kenetleyip sıraların arasında volta atarak yürümeye başladı. Aniden sağ elinin işaret parmağını havaya kaldırıp yüksek sesle,

“Matematik!” diye bağırarak sessizliği bozdu.

Bazı öğrencileri oturdukları yerde sıçrattı. Yürümeye devam ederek konuşmasını sürdürdü.

“Diğer dersleri bilmem, onlar için bu öğrendiklerimiz hayatta ne işimize yarayacak ki?” diyebilirsiniz, bunlar tartışılabilir. Beyin jimnastiğidir, genel kültürdür, düşünmeyi öğretir, ufkunuzu açar, saymakla bitmez faydaları var size öğretilenlerin. Yüce devletimiz size faydası olmayacak bir dersi müfredata koymaz.

Kara tahtaya doğru yürürken, aniden geri dönüp tüm sınıfı karşısına aldı,

“Ama matematik?” Yine sağ elinin işaret parmağı havada, cevap bekler gibi gözleri öğrencilerin üzerinde gezerken kısa bir süre bekledi.

“Matematik hayatın kendisidir çocuklar! Şaşırmasın, yanılmaz, değişmez!”

Derse ilgimizi çekmek için yaptığı giriş konuşması felsefeye doğru evriliyordu. Ortaokul birinci sınıf öğrencileri için biraz yüksekte kalmıştı. Kare camlı gözlüklerinin arkasından bizi izliyor, konuşmasının etkisini görmeye çalışıyordu. Ama tüm sınıf

zifiri karanlıkta bir şey görmeye çalışır gibi kaşlar çatık, gözler kısık ve anlamsız bakıyordu.

“Çarpma, bölme, toplama ve çıkarma sadece sayılara özgü de-ğiller. Hayatın her alanında karşınıza çıkabilecek işlemler,” dedi.

Orta sıradan bir çocuk, öğretmen arkası dönük yürürken hafifçe kaldırdığı defterin arkasına saklanıp, yanındakine doğru,

“Allah çarpsın hiç bir şey anlamadım” diye fısıldayınca gülüşmeler oldu.

Öğretmen kürsüye oturup sınıfa doğru bakmasıyla kıkırdamalar bıçak gibi kesildi. Kürsüden tekrar kalkan öğretmen tebeşiri eline alıp tahtaya geçti. Sol eli cebinde,

“Hadi başlayalım” dedi, “Kesirler!”

TUZLU GÖZYAŞI

Teneffüs zili çaldığında öğretmen sınıftan çıkarken ayağa kalkıldı. Çıktıktan sonra yine sınıf kapısından yangın varmış gibi çığlık çığlığa dörder dörder çıkıldı. Kenan ağabey, Çilli ve ben yerlerimizden kalkmadık. Kızlar dışarı çıkmak için grup halinde ayaklandılar. Ama kalabalığın içine girmek istemediklerinden herkesin çıkmasını beklediler. Kızlardan ikisi kardeşti. İkizdiler. O kadar benziyorlardı ki “Kendilerini bile karıştırabilir bunlar” diye düşünmüştüm. İsimleri Sezen ve Suzandı. İkisinin de bakışları soğuktu. Diğerleri hakkında hiçbir fikrim yoktu.

Yeni katılan öğrencilerle tanışmalar, giriş konuşmaları ile geçen dersler bittiğinde çantalarımızı toplayıp pansiyona doğru yürümeye başladık. İçimde adını koyamadığım bir sıkıntı ile dolabıma gidip üzerimi değiştirdikten sonra bahçeye çıkıp terminale giden yolu gören duvara kadar yürüdüm. Oturup yolu iz-

ledim. Mucize bekler gibi babamın, annemin ya da ağabeyimin yolun ucundan görünmesini, gelmeyeceklerini bilmeme rağmen bekliyordum. Hava kararmak üzereydi. Alçak duvarın üzerine oturmuş, kollarımı duvar korkuluğuna çenemi de kavuşturduğum kollarımın üzerine yaslayıp yolu izlemeye başladım. Duvar yoldan iki üç metre yüksekteydi. Aşağıda yolun karşısında seyyar satıcılar arabalarını yan yana koyup bir araya gelmiş sohbet ediyorlardı. Lahmacun, halka tatlıcı, çekirdekçi dede ve salepçi. Lahmacuncu yine ellerini, beline bağladığı beyaz önlüğün büyük ceplerine sokmuş, tatlıcıyla hararetle bir konuşmaya girişmişti. İkisi de aynı anda konuşuyor birbirlerini dinlemiyorlardı. Salepçi kendine bir bardak salep koymuş, yudumlarken tartışmayı izliyordu. Çekirdekçi dede küçük arabasının üzerindeki malzemeleri düzenliyordu. Akşam yemeğini beğenmeyen ve parası olan çocuklar için tam bir açık hava lokantasıydı. Akşam yemeğine girmemiştım. Cebimde param da vardı. Ama kaygı, stres ve sebepini bilmediğim korkum iştahımın önüne geçmişti. Canım hiçbir şey yemek istemiyordu. Oturduğum bahçe duvarının demirlerine yaslanmış etrafı izlemeye devam ediyordum. En çok da terminale giden toprak yolun gözden kaybolduğu noktayı.

“Hadi bir sürpriz yapın be!”

Havlama sesi ile gözüm Kurtuluş Parkı'nın girişindeki büyük çöp tenekesine kaydı. Bir ısırıklık tosta beni koruyan köpeği gördüm ilk önce. Çöp tenekesini arkasına almış, karşısında çöpü almak isteyen diğer üç köpeğe karşı tek başınaydı. Rakip köpekler de yabana atılır türden değildi. Karşılıklı hırlaşma, yaklaşan bir dövüşün göstergesiydi. Köpeğimin geri adım atmaya hiç niyeti yoktu. Kuyruğu bacaklarının arasında, silahını gösterir gibi, diş etlerine kadar açtığı ağız ile, caydırıcı bir duruşu vardı. Köpeklerle doğru bir adım atarak tüm gücüyle bir defa havlaması, bunu beklemeyen üç köpeği aynı anda zıplattı. Cesaretini yitiren bir ta-

nesi sakince geri dönüp uzaklaşmaya başladı. Diğer ikisi bir süre daha şansını deneyerek havlamayı sürdürdü ama onlar da kavgayı göze almadı. Köpeğimin bölgesini terk ettiler. Zafer köpeğimindi. Kendi kendime gülümsedim. Çöp tenekesini arkasına, üç sokak köpeğini karşısına aldığı sahne bana tanıdık gelmişti. Dalga geçtikleri dolabımı arkama aldığım da benim de karşımda üç kişi vardı. Ben de karşı koymuştum ama caydıramadığım çocuklardan dayak da yemiştım. Gülümsemem kayboldu.

“Senin adın Güçlü olsun,” dedim içimden. Birden kalkıp yanına gitmek istedim. Beni kesin tanırdı, koklar ve hemen kim olduğumu hatırlardı. Ayağa kalktığım gibi ensemde tutan koca bir elle irkilip arkamı döndüğümde Pansiyon Müdürü Ekrem Hoca ile göz göze geldik.

“Ozandı değil mi?”

Ceketimin önünü ilikledim. Bir suç işlerken yakalanmışım gibi yere bakıyordum.

“Evet hocam!”

“N’apıyorsun burada? Bir saattir seni izliyorum. Bir derdin mi var evladım?”

Sanki bilmiyordu. Kim bilir benim gibi kaç tane çocuk gelmişti pansiyona. Ne ilktim ne de son. Tek derdim eve dönmekti. Söylesen ne olacaktı? Eşyalarımı toplayıp beni eve götürecekti değil mi.

“Yok hocam.”

“Akşam yemeği başladı.”

“Aç değilim ben.”

Elini tekrar enseme koyup yürümeye başladı. Kocaman elinin güdümünde ben de mecburen yürümeye başladım.

“Yemeden olmaz!”

Yemekhaneye kadar yürüdük. Sol eli hâlâ enseme, diğer eline aldığı bir tabildot ile Yaşar amcanın karşısına gelip uzattı.

Yaşar amca tabildotun bir gözüne mercimek çorbası, bir gözüne bulgur pilavı ve küçük bölüme de üzüm hoşafı koyarken,

“Hocam bu yavrucuklar sizi hiç unutmayacak, elinizle besliyorsunuz, kimin derdi var, oncam çocuğun içerisinden bulup çıkarıyorsunuz, Allah sizden razı olsun,” dedi.

Ekrem Hoca, sadece vakur bir gülümseme ile cevap verdi. Bir elinde tabildot, diğer elinin altında ben boş bir masaya geçtik. Yanıma oturdu.

“Tabakta yemek kalmayacak, hadi bakalım,” dedi.

“Hocam istemiyorum.”

“Anlaşıldı,” dedi.

Kaşığı alıp çorbaya daldırdı. Kaşığın altını tabağın kenarına sürüp,

“Aç bakalım,” dedi.

“Hocam...” diyebilirdim titreyen sesimle.

“Aaaaç!”

Elinde tuttuğu çorba dolu kaşık ağzımın önünde bekliyordu. Şimdi kızacak diye de korkuyordum. Birbirlerini dirsekleyerek beni işaret edip gülüşen çocuklardan utanıyordum. Annemi düşünüp üzülmüyor, “Bana ne yaptın baba! Hani gerisini merak etmeyecektim?” diye öfkeleniyordum. Bu kadar karışık duygu bünyeme fazla geldi. Bir bebek gibi kocama açtığım ağzıma, çorbadan önce giren gözyaşımın tuzlu olduğunu o gün öğrendim. Çorba ile birlikte özgüvenimi de yutmamak için, ikinci kaşıқта hocanın eline uzanıp kaşığı aldım. İçin için ağlayarak kaşıkladığım çorba ve pilavı bitirene kadar yanımda sessizce oturup duvardaki siyah beyaz televizyonda akşam haberlerini dinledi. Kaşığı bıraktığımda dönüp tabağıma baktı.

“Hah şöyle, hoşafı da iç!”

“Hoşaf sevmiyorum.”

“Neden aldın oğlum o zaman?” diye sordu. Kapkara olmuş astığım suratımla, mutsuz bakışlarımı gözlerine dikip baktım hocanın.

“Doğru,” dedi “Ben aldım hepsini değil mi? Bir daha yemeğe gitmediğini görmeyeyim. Gözüm üstünde ona göre,” diyerek kalkarken saçlarımı karıştırdı. Yemekhaneden ağır adımlarla çıktı. Önümde içemediğim üzüm hoşafı kalmış tabağımla oturmaya devam ediyordum. Haberler bitti. Spiker:

“Balkanlar’dan gelen soğuk hava,” derken yanıma, arkalığı olmayan bankı bacaklarının arasına alıp yüzü bana dönük biri oturdu. Baktım, Çilli.

“O neydi lan öyle?” dedi.

Ekrem Hoca zorla yemek yedirdi bana.

Gözlerime baktı:

“Ağladın mı lan?”

“Yüooğo!”

Üstelemedi. Alt tarafı benden iki hafta önce başlamasına rağmen Çilli bana göre çok rahattı. Alışmıştı. İki hafta sonra ben de böyle olabilecek miydim?

“Maça çıkalım mı?”

“Yok!”

“Benim de canım istemiyor, hadi çekirdek yemeye gidelim.”

“Olur!”

Bahçenin ana kapısından çıkıp karşıya, seyyar satıcı amcaların yanına gittik. Çekirdekçi amcadan birer külah çekirdek alıp parasını ödedik. Kaldırımın kenarındaki duvara oturup çitlemeye başladık. Etrafta pansiyondan yedi sekiz çocuk daha vardı. İki üç tanesi lahmacuncunun yanındaydı. Lahmacuncu beyaz iki kapaklı çantasının kapağını açar açmaz ortalığı ateş, hamur ve kıymanın kusursuz aşkının meyvesi lahmacun kokusu kapladı. Lahmacuncu sırası gelene dumanı tüten bir lahmacun üzerine üç

dört dilim domates doğruyor, el çabukluğu ile rulo yapıp, sardığı kağıdı uzatıyordu. Arada,

“Domatesi bol olsun,” diyen çocuklara.

“Domatesi bol olacak,” diyerek yine aynı miktarda domates doğruyordu. Ayağımın dibinde aniden beliren karartıya döndüğümde dili dışarıda, kuyruğunu sallayarak hızlı hızlı nefes alan Güçlü ile karđılaştık. Yüzüm aydınlandı. Duvardan atlayıp iki elimin arasına aldığım kafasını yanaklarını karıştırarak sevmeye başladım.

“Güçlü! N’aber oğlum? Afferin oğluma, nasıl da kaçırđın o köpekleri?”

Çilli de duvardan atlamış, Güçlü’nün sırtını okşarken,

“Güçlü mü bunun adı? Kimin bu köpek?” diye sordu.

“Sokak köpeği! Ben koydum adını, bugün üç tane köpeğe kafa tuttu. Korkutup kaçırđı, beni de korudu geçen hafta, parktan pansiyona kadar yürüdü benimle, besleyelim arada bunu, yemekten artan ekmeklerden alırız. Yemek suyuna banar getiririz.”

Ezan okundu.

“Hadi gidelim eve!”

“Ne evi lan?”

“Aman, pansiyona işte, etüt başlar birazdan.”

Akşam güneşi etrafı kızıla boyamıştı. Yazdan kalma bir gündü. Maç yapan çocuklar bağırıyorlardı. Güçlü bizi okul bahçesine kadar geçirdi. Evcı çıkmama daha dört koca gün vardı. Gürültüden konuştuğumuzu bile duyamadığımız etütten sonra yatakhanelere doğru giderken arkamızda yürüyen birinin konuşmaları kulağıma geldi.

“Bugün şu çocuğa bebek gibi yemek yedirdi Ekrem Hoca, ehehe...”

Geriyeye dönmek istediğimde kolumdan tutan Çilli beni yürümeye zorlayarak:

“Boşver” dedi.

Kafamda:

Ağabeyim,

Kenan ağabey,

“Korkarsan hep korkarsın,”

“Cesaret işin yarısıdır,”

“Onlar da seni tanımıyor,”

“Gerisini merak etme sen!”

Bir araya toplanan tüm cesaret örnekleri beni harekete geçirdi. Kolumu Çilli'nin elinden kurtarıp geri döndüm. Boyları bizden biraz uzun iki çocuk gevrek gevrek sırttırak bize bakıyordu. Ağabeyim hemen arkamdan beni izliyor gibi hissediyordum.

“Korkma!” diyordu. Aklıma söyleyecek bir şey de gelmiyordu. Kaşlarımı çatmış bakıyordum sadece.

“Ne bakıyon lan? Yalan mı?”

Doğruydu aslında, ama yüzüme vurulması kavga sebebiydi. Diplomasım çok iyi değildi. Ama gelişecekti. Ne diyeceğimi düşünürken devreye giren Çilli:

“Anandır lan bebek!” diye kükredi çocuğa.

Sataşılan bendim, cevap veren Çilli. Üst sınıf değildi, benden büyük değildi, iri kıyım değildi Çilli. Ama köy çocuğuydu. Ben de ağabeyimin öğrencisiydim. Ben de sert yapabiliirdim o çocuklara. Sadece o önce davranmıştı. Bu tepkiye karşılık kavganın kaçınılmaz olacağını düşündüğümüzden savunmada beklerken, tanımadığımız bu velet,

“Görürsünüz siz, Ekrem Hoca'ya söylemezsem sizi,” diye yanımızdan koşarak gitti. Tıpkı Kenan ağabeyin “Korkaktır bunlar” dediği gibi.

Yanındaki üzerine alınmamasının verdiği rahatlıkla yürümeye devam etti.

“N’aptın oğlum? Çocuk bana sataştı, sen niye cevap veriyorsun?”

“Senden ses çıkmayınca dayanamadım.”

“Ben konuşmayacaktım, girişecektim bir şey daha dese...”

Yürümeye başladık. Çilli yüzüme baktı. Tekrar önüne döndü.

“Kavga falan edemez oğlum, korkağın teki, bakma konuştuğuna, kalabalık var diye yapıyor artistliğini, ayırırlar, izin vermezler diye, yalnız olsa yapamaz.”

“Tanıyor musun onu?”

“Hayır, bizi ödlele sandı, geri dönünce nasıl sustu?”

İçimden “Biz mi?” diye düşündüm...

Gece ranzama yattığımda, cuma gününü, evci çıkmayı, terminalde bu sefer paramla bilet alıp, biletimde yazan koltuk numarasına göre oturmayı, babamın bende yer eden “Haftaya bekliyoruz ona göre” dediğinde, hissettiğim ötekiliği, onların biz, benim tek olduğumu ve Çilli’nin “Bizi ödlele sandı, geri dönünce nasıl sustu?” dediğinde yeni bir “Biz”in filizlenen tohumunu, Kenan ağabeyi ve Güçlü’yü düşünürken uyuyakaldım.

MÜSAİT BİR YERDE İNEBİLİR MİYİM?

Sabah, reçel ve margarin hayaliyle gittiğim yemekhanede sönmemiş kireç gibi bir kalıp peynir ve bir kase yumuşamış ve acımış zeytin, bayat ekmek ve kazanda demlenen çaya talim etmek hayalimi kırdı.

Etütten sonra okula Çilli’yle beraber gittik. Fen öğretmeni, Adile Naşit’e benziyordu. Kısa boylu, kilolu ve gözlüklüydü. Her ders sonunda, “Ölmez sağı kalırsak haftaya şu konuyu işleyeceğiz,

ölmez sağ kalırsak haftaya görüşürüz” diye konuşmasını çok garipsiyordum.

Sınıfın kızları, birbirinden başka kimseyle konuşmuyordu. İkizler çok sinir bozucuydu. Hangisi Suzan, hangisi Sezen hâlâ ayırt edemiyordum. Umurumda da değildi. İkisi de aynıydı. Yeşim sarı küt saçlıydı. Onu sürekli burnunu karıştırırken yakalıyordum. Kimse onu görmüyormuş gibi yaşıyordu. En yakın arkadaşı Sevilay ile yan yana oturuyor, teneffüslerde kol kola geziyorlardı. Buket yalnız gezen ve çok konuşmayan bir kızdı. Teneffüslere bile çıkmaz akşama kadar sırasında otururdu. Solaktı. Burçin şişmandı. Bu durumdan hiç de şikayeti yoktu. Çünkü ne zaman görsem ya simit ya bisküvi ya da çikolata gibi sürekli abur cubur yiyordu. İyi bir kıza benziyordu. Meltem’in güldüğünü gören yoktu. Yazısı çok güzeldi. Ondan çok etkilenmiştim. Onunla konuşmak ya da bunu Çilli’yle konuşmak şöyle dursun, içimde bile konuşamıyordum. Kızlarla ancak sataşırken, dalga geçilirken konuşulacak yaşlardaydık. Saçları sürekli topuzdu. Esmer hokka burunlu bir kızdı. Balerin gibi ayak uçlarında yürürdü. Gülümsemediğinde yanaklarında gamzeleri çıkardı. Onu sürekli seyretmeye çalışıyordum. Ama izlediğimi gören olur diye endişelendiğimden önce etrafı kolaçan ediyor, kimsenin bana bakmadığından emin olduktan sonra bakıp onunla arkadaş olabilmek, beraber yürümek, konuşmak gibi çocuksu hayaller kuruyordum. Kurduğum hayale kendimi kaptırmış, kontrolü elden bırakmışım. Sol dirseğim sıra üzerinde, sol yanağım avuç içime yaslanmış, koca kafamın ağırlığını taşıyamayan elimde yanağım esnemiş ve sol gözümü kapatmıştı.

Kenan ağabeyin dirseği ile önce kendime, sonra sınıfa çoktan girip, defteri imzalayan din öğretmeni ile göz göze geldim. Defteri imzaladığı kalemi ceketinin iç cebine koyarken bana doğru

yürüyordu. Yanıma kadar gelip duvara yaslandı. İkimiz de karşıya doğru bakıyorduk. Elini enseme koydu.

“Söyle bakalım, kader nedir?”

Ayağa kalkmak istedim. Ensemdeki eli buna izin vermedi. Biliyordum aslında cevabı. Cümle içinde bile kullanmışlığım vardı. Oyunlarda kaybedene “Kaderine küs!” derdik. Arabesk türkülerin temel öğesiydi bu kelime: “Kadere bak, kaderimin oyunu, kahpe kader.” Ama bunları mantıklı bir açıklama haline getirip cevap veremiyordum bir türlü.

“Ee, yaşadığımız şeyler...”

Eli hâlâ enseme, tepemde dikilmiş beklerken bu cevabımla bakışlarını bana çevirdiğini hissettim.

“Neyler?”

Kendimi mal gibi hissediyordum. İlkokulda aktif bir öğrenciydim aslında. Konuşma problemim yoktu. Arada babamın getirdiği kitapları bir solukta okurdum. Kim bilir Meltem ne düşünüyordu hakkımda. O tarafa bakamıyordum bile.

“Olaylar...”

Elini ensemden çekip sıraların arasında yürümeye başladı.

“Ayın ne zaman tutulacağını biliriz. Ama bu ay tutulmasını bizim sağladığımız anlamına gelmez. Kader dediğimiz kavram da böyle. Kaderimiz kendi davranışlarımıza bağlıdır. Ama bu davranışlar Allah katında önceden bilinir. Alın yazısı dediğimiz şey budur.”

Anlatmaya, örnekler vermeye devam ederek yürüyordu. Ben, müsait bir yerde inmiştim. Kadere takılıp kaldım. Şu ana kadar yaşadığım tüm kaygılarım karanlıkta kalmıştı.

“Nasıl yani?” diye düşündüm. “Ne yaparsak yapalım.....!” Parmak kaldırdım. Öğretmen başı ile onaylayarak müsaade etti. Ayağa kalktım,

“Günahların da sevapların da sorumluluğu Allah’a mı ait?”

Tüm kafalar pilli birer bebek gibi bana döndü. Öğretmen gü-lümsüyor mu? Sinirleniyor mu? Ayırt edilemeyecek bir donuk-lukla bana bakarken zil çaldı. Duruşunu bir kaç saniye daha ko-ruduktan sonra.

“Bunu bir daha ki ders tekrar konuşacağız, öyle değil” diyerek çıktı.

Bu konu bir daha hiç açılmayacaktı.

Babam, ağabeyimle bana “Hiçbir şeyi sorgulamadan, olduğu gibi kabul etmeyin, her zaman şu soruyu sorun, çok cevap bula-caksınız, neden?” demişti. Kader konusu kafamın içinde kendine uygun bir yer arıyor ama bir türlü yerleşemiyor, ayakta kalıyordu.

Camdan bakınca seyyar satıcı amcaların bölgesi görünüyordu. Çekirdekçi dede yerini almıştı. Salepgiller de yerini almak üzereydi. Lahmacuncu akşam yemeğine gitmeyenlere sıcak servis yapabilmek için yemek saatinde geliyordu. Aslında avaz avaz bağırان cılız duyulabilen sesin geldiği yeri aradım. Okul bahçe-sinin yanındaki yolda, üstü başı pejmürde, kavruk bir çocuk ka-fasının üzerinde taşıdığı simit tablası ile yokuş aşağı yürüyordu.

“Simideyeeö! ..... Tağze gevrek simiidistiyeeö!”

Acaba babamın blöfünü görseydim, gerçekten evde kalabi-lir miydim? Beni okula mı yazdırırdı? Yoksa gerçekten simit mi sattırırdı acaba? Hani kader kendi seçimlerimizdi? Tamam seçim yaptım ama seçeneklerde evde kalıp okula gitmek yoktu ki... Öööf! Babamın öğüdü tıkanmıştı. Bir sürü neden sorusu vardı. Bir sürü de boşluk. Kaderimi, bana seçme şansını bırakmayan ba-bam yazıyordu. Ben bunları düşünürken matematik dersi de bit-mişti. Çok kolay geliyordu matematik. Umursamadım.

BEN-HUR

Hafta sonu gelmişti. Dersten sonra akşamdan hazırladığımız küçük çantalarımızı alıp Çilli ile terminal yoluna düştük. Mezarlığın yanındaki toprak yolda diğer evci çıkan çocuklarla gruplar halinde yürüyorduk. Arkamızdan yetişip bize katılan çocuk, adından başka bir şey bilmediğim Sebahattin'di.

“Beraber gidelim mi?” dedi Sebahattin.

“Gidiyoruz ya işte!” dedi Çilli.

Sebahattin yedinci sınıfmış. Tecrübeli olduğu konuşmalarından ve rahat tavırlarından anlaşılıyordu.

“Bilet kaç para?” dedi Sebahattin.

“İki yüz,” dedi Çilli.

“Bir takdire de gidiliyor,” diye sırttım. Anlamadılar. Üzerinde de durmadılar.

“İki bilet alacağız” dedi Sebahattin.

“İki koltuğu biraz ayırıp üç kişi sıkışacağız, bir buçuk saat zor olmaz. Dayanırız. Böylelikle kişi başı yüz otuz üç lira vermiş olacağız. Ben bir lira fazla veririm.”

“Kabul ederler mi?”

“Daha önce bir çok kez gittik. Öğrenciyiz diye bir şey demiyorlar.”

Çilli işe birbirimize baktık.

“Olur.”

Güçlü, mezarlığın köşesine kadar bize eşlik etti. Köşede bir adım daha atmadan oturup gidişimizi izledi. İki gün sonra dönenceğimizi biliyor gibiydi. Terminale geldik. Yazıhanenin önünde Ethem ağabey, ayakta çay içiyordu. Adını ona birisi seslenirken öğrenmiştim. Beni gördü.

“Ne haber lan kaçak?”

“Sağol Ethem ağabey.”

“Vaay, adımın nerden öğrendin lan? Baban mı söyledi? Uğradı geçen hafta, biletin parasını ödedi. Biz anlaştık takdirname ile ödeyecek diye ısrar ettim ama dinlemedi. “O sizin aranızda, borcunu ayrıca ödesin” dedi. Çok kibar bir adam, sen de çok benziyorsun babana, çay içtik, anlattık biraz...”

Susamıyordu.

“Pişmaniyeci sana seslenirken duydum.”

“Neyi? Çay içtiğimizi mi?”

“Hayır,” adını.

“Haa!”

Kemal Sunal amca gibi kısa sırtııp gene normale döndü bakışı.

“Aferin lan!” işaret parmağını uzatarak.

“Takdir borcun silinmedi ona göre, gerçi o günü unutamayacağım, bitiktin lan! O halde adımın bile kaçırmamışsın, alırsın sen takdiri.”

“O kolay Ethem ağabey, dönem sonu takdirname ile geleceğim.”

“Hadi bakalım,” derken yazıhaneye geçip iki bilet almamızı sorgulamadan dört yüz lirayı alıp on beş on altı numaralı koçanımızı uzattı.

“Nerden tanıyorsun lan adamı?”

Biraz sıkıldım, Sebahattin’in yanında konuyu kısaca geçmek istedim.

“Ya, geçen hafta işte, evci çıkarken, paramı çaldıklarını burada fark etmiştim. O zaman şey oldu öyle...”

Çilli omuz silkti, üzerinde durmadı.

Otobüste kaşla göz arasında cam kenarını kaptım. Çilli ses etmeden ortaya oturdu. Sebahattin koridor kenarına. Yolculuk başladığında, biletleri kontrol ederek arkaya doğru gelen on yedi on sekiz yaşlarındaki muavin yanımıza geldiğinde kaşlarını çattı.

“Hanginiz kaçak lan?”

“Hiçbirimiz,” dedi Sebahattin.

“Oğlum, ne işiniz var üç kişi, iki koltukta o zaman?”

“Sana ne ağabey? İki koltuk bizim değil mi? Fazladan yer kaplamıyoruz ki!”

Muavin sinirlendi. Cevap da bulamadı. Dilini dışarı çıkarıp ısırırken, yumruğunu sıkıp Sebahattin'e vuracaktı gibi öne doğru eğildi. İrkilen Sebahattin, kendini geriye doğru çekip Çilli'ye yaslandı.

“Seni Ethem ağabeye söylerim, haberi var üç kişi gittiğimizden,” dedim.

Muavin toparlanıp bana baktı.

“Var mı haberi?”

“Var!”

“Söylesenize lan baştan?” diyerek bilet kontrolüne devam etti.

Kapıyı açan annemle sarılmamız, son gelişime göre daha acıksız, daha neşeliydi. Annem sevdiğim yemekleri yaptı. Ağabeyim endüstri meslek lisesinde, motor bölümünde okuyordu. Okuldan döndüğünde kucaklaşıp hal hatır sorduktan sonra yokluğumda iyiden iyiye yayıldığı odamıza geçtik. Çantasından çıkardığı, ortadan ikiye ayrılmış T cetvelini masanın üzerine attı.

“T cetvelim kırıldı. Yenisini almam lazım, babam şimdi bir sürü laf söyleyecek,” dedi.

Kırık parçalardan birini elime aldım. Kırılmış yerinde, parça parça kurumuş kan lekeleri vardı. Ağabeyim eğilmiş çantasından hâlâ defter ve kitaplarını çıkarmakla meşguldü.

“Nasıl kırdın?”

Cevap vermekte hiç tereddüt etmedi. Kan lekelerini görmesem inanacaktım.

“Düştü, alırken de biri yanlışlıkla üzerine bastı.”

Çok rahattı. Başka bir şey de sormadım. Daha on yedi yaşındaydı. Bende bu rahatlığın zerresi yoktu. Bana sorulan bir soruya “Hayır” demek istesem, ağızımdan otomatik olarak saçma bir inkâr kelimesi çıkıyordu. Tıpkı okuldan kaçtığımda, otobüste yanıma oturan öğretmenin ya da Kenan ağabeyin sorduğu “Kaçtın mı?” sorusuna verdiğim, karşımdakini inandırmaya uzak, güldürmeye yakın cevap gibi, “Yüooğö!”

Kapı çaldı, koşarak açtım.

“Babaa!”

“Babam!”

Kucakladı beni, ayağımı yerden kesip kaldırdı. Yüzünü boynuma gömdü ve derin bir nefes alır gibi koklayarak öptü. Yere indirirken anneme bakarak,

“Yemekten sonra çay koyup mısır patlatalım, akşama BEN-HUR var,” dedi.

Anlaşılan akşama misafir vardı. İyi de BEN-HUR kim? Çay ve patlamış mısırla misafir ağırlamak tuhafıma gitmişti. Misafir geleceksen erken haber vermediği için annem babamı kesin paylardı, sonrasında tatlı ve tuzlusuyla en az üç çeşit ikram hazırlardı.

“BEN-HUR kim baba?”

“Nasıl?”

“BEN-HUR diyorum, ne biçim isimmiş, kim o? Çocuğu var mı bari?”

“Ne diyorsun evladım?”

“Misafiri diyorum, dedin ya, akşama gelecek, mısır patlatalım diye?”

Kahkaha tufanının ortasında tek gülmeyen bendim.

“Gelecek demedim, var dedim,” dedi saçlarımı karıştırarak.

“Geri zekalı!” dedi ağabeyim gevrek gevrek gülerken.

“Doğru konuş çocukla!” dedi annem gülmesine engel olamamış olarak.

Işıkları kapatıp, siyah beyaz televizyonumuzun karşısında, kütürdeterek mısırı yiyip, höpürdeterek çayımı içerken, satmadığı arkadaşları için savaştan “BEN-HUR”u ailecek izledik. Bu keyifli sinema gecesinin verdiği huzur, pazartesi geri dönecek olmamın verdiği huzursuzluğu atbaşı geçmişti...

Okula dönüş günü annem terminale gelmek istedi. Beni uğurlamak istiyordu. Artık yolu öğrenmiştim. Neden bilmiyorum, otobüse bindiğimde, arkamdan kimsenin bakmasını istemiyordum. Bunun daha az acı vereceğini düşünüyordum. Yıllar geçtikçe bu konudaki gerekçem de değişecekti. Otuz saniye önce vedalaştığın biri ile otobüse biner binmez karşılıklı el sallamaya başlamak ve bu eylemi otobüs gözden kaybolana kadar geriye dönüp cama yapışarak, türlü hallere girerek devam ettirmek, görev bitince gidenin iç huzuru ile koltuğuna yerleşmesini kalanın da aynı duygu ile dönüp evine gitmesini hiçbir zaman anlayamayacaktım. Annemi yolu bildiğime, artık büyüdüğüme, bu şekilde kendimi daha iyi hissettiğime ikna edip sırt çantamı taktım ve düştüm yola. Terminale erken vardım. Çilli henüz gelmemişti. Sebahattin ile zaten sözleşmemiştik. Peronların karşısında, terminalin duvar dibinde etrafi seyrederek Çilli’yi beklemeye başladım.

“Boyayalım ağabeyler, yeni gibi olacak, ayna gibi olacak, boyayalım! Cila da atarım, boyayalım ağabey!”

İki metre ötemden gelen sese döndüm. Ben yaşlarda, esmer bir çocuk. Başında eski kahverengi bir örgü bere, kumaş ceket, kadife pantolon ve eskimiş iskarpin ayakkabılarla sürekli etrafa ve önünden geçenlere bakıyor,

“Boyayalım ağabeyler!” diye bağıırıyordu.

“Eğer,” dedim içimden. Evde kalabilmek için babamın dediğini yapsaydım, belki de bu çocuğun yanında simit satacaktım. Tek seçeneğim simit satmak mı olurdu acaba? Boyacı çocuğun rahatı

daha iyiymiş bence, simitçi gibi boya sandığını kafasına koyup, boyalım ağabeyler! diye gezmiyor, küçük bir taburesi bile var, yeri belli, terminal korkutucu bir yer, çeşit çeşit insanlar var burada, kesin tanıyorlar herkes bunu. Onu korurlar hem, üstelik bir boyama kim bilir kaç simit parasıdır? Çabuk da bitmez boya simit gibi kesin daha çok kazanıyordu bu.

Yanına kadar yaklaştım.

“Kaça boyuyorsun?”

Kirli yüzünün ortasında cam gibi mavi gözler, meraklı desen meraklı, öfkeli desen öyle, gözlerime kilitlendi:

“Yürü git lan! Sende para ne gezer?”

“Haydaa!” dedim. Başka da bir şey diyemedim.

Bunu terminalde kesin tanıyorlardır. Şimdi bir şey desem...

Koluma giren Çilli ürküttü beni. Başkası sandım.

“Geldin mi?”

“Hadi bilet alalım.”

“Sebahattin gelmedi mi?”

“Yok!”

Yol boyu boyacı çocuğu düşündüm. Beni terslemesine karşılık verememek canımı sıkıyordu. Bütün terminal tanıyorlar onu diye avuttum kendimi. Kendimi cevap vermemekle iyi yaptığıma inandırıp sindirdim.

DEME OLMAZ OLMAZ, OLMAZ OLMAZ BU DÜNYA'DA

Okul başlayalı neredeyse iki ay olmuştu. Hafta içi ders, hafta sonu evcilik, hafta içi pansiyonda, ranzada yatılı, hafta sonu evde. İkisi de parasızdı.

Sınıfa girdiğimde gözlerim Meltem'i yakaladı. Kenan ağabeyin yanına, arka sıraya yürürken kafam geriye doğru dönüyordu. Yerime geldiğimde arkamı dönüp otururken, kafamı da Kafkas halk oyuncuları gibi hızla tam ters istikamette çevirip kaldığım yerden izlemeye devam ettim. Bu sefer etrafı kolaçan etmemiştim. Kenan ağabeyin sert dirseği ile irkilip döndüm.

“N’aber ağabey?”

Sırıtarak bakıyordu.

“İyidir, asıl senden n’aber yanık!” dedi.

“Yanık mı? Ne yanığı ağabey?”

“Sınıfa girdiğinden beri ben de seni izliyorum.” Gülmeye devam ediyordu.

“Konuşalım istersen?”

“Ne alakası var yeaa?” diye yine süzgeçten geçmemiş bir cevap verdim.

“Hoşlanmadın mı Meltem’den?”

“Yüooğö!”

Allah’ım arkası kesilmiyordu. Ağabeyim gibi otomatik cevaplar verebilmeyi, hazır cevap olmayı çok istiyordum. Olmuyordu böyle. Konuyu kapatmak için Türkçe defteri ve kitabını çıkarmaya giriştim. Kenan ağabey de beni daha fazla zorlamayıp önüne döndü. Ama hâlâ gülmesi sinirlerimi bozuyordu. Dönüp baktım, göz göze geldik Kenan ağabey ile. Gülümsüyordu bu sefer, ama kızdırmak için değildi, sempatik gülümsüyordu. Sinirim geçti ben de sııttım.

Firar ettiğim gün bana yol arkadaşlığı yapan, dersimize geldiği ilk gün benimle konuşacağını, sınıftakilerden farklı bir yere koyacağını sandığım Türkçe öğretmeni Şükran Hoca’nın sanki böyle bir şey hiç yaşanmamış gibi, normal davranması zoruma gitmişti. Öğretmen sınıfa girmiş ders başlamıştı. Dinlemiyordum dersi. Kenan ağabeyle konuşmadan anlaşmıştık. Utanmıyordum,

yine yanağım avuç içimde, dirseğim masada, masa lambası gibi koca kafamı Meltem'e çevirmiş izlerken hayaller kuruyordum. Çocukça hayaller; Onu rahatsız eden birini dövmek, filmlerde gördüğüm gibi, koridorda çarpışıp yere düşen kitaplarını toplarken tanışmak, teneffüse beraber çıkıp yürüyüş yapmak. Ben bunları düşünürken Meltem etrafına bile bakmıyordu. Alnını sol eline yaslamış defterine bakarken arada bir şeyler yazıyor, kalemin arkasını ısırtıyor, saçlarını kulağının arkasına yerleştiriyordu. Saatlerce onu izleyebilirdim.

“Ozan, kaldığım yerden devam et bakalım.”

Masa lambası yanıverdi. Panikle hocaya baktım. Kitabı önüme koyup, parmağı ile kaldığı yeri gösterdi,

“Deme olmaz olmaz! Olmaz olmaz bu dünyada. Ee, hocam yanlış yazmışlar burayı, aynı kelime dört defa yazılmış yanlışlıkla..”

Zil çaldı. Dinleyen öğrencilerden bazıları gülerken, kitabı önümden alan öğretmen de gülümseyerek,

“Bu dünyada olmayacak şey yok Ozancığım,” dedi.

Anlamamıştım ama cümle çok ilgimi çekmişti. Öğretmen sayfayı üst köşesinden kıvrıp kapattığında görebildim kitabı;

Kemal Tahir'di yazarı.

“Diğer derste Türk edebiyatımızın usta yazarlarından Kemal Tahir'in ölümsüz eserinden size okuduğum bu kısım ile ilgili konuşacağız arkadaşlar,” diyerek dersi bitirdiğinde, beni fark etmeyen Meltem'e bakarken, Burçin'in bana baktığını görmüştüm.

Son ders zili çaldığında Kenan ağabeyle hiç istifimizi bozmadık. Kenan ağabeyin yaşından büyük bakışlarla camdan dışarıyı izlemesi bende hayranlık uyandırıyor. Onu taklit etmiş yanını da kalmıştım. Yoksa ben de tüm sınıfın yangın tatbikatı yapar gibi dışarı çıkmasına ayak uydurup istifimi bozacaktım. Bizden başka kimse kalmamıştı. Kenan ağabey önde, Çilli ile ben arkada, ağır

adımlarla, konuşmadan bahçeye çıktık. Bahçe panayır alanı gibiydi. Fen öğretmeninın etrafını sarmış bir grup çocuk aynı anda konuşuyordu. Kucağında bir top tüm gücüyle koşan başka bir çocuk, arkasına üç dört kişiyi takmış kaçıyordu. Büyük ihtimalle bir takım kurmakta söz sahibi olmak isteyen topun sahibiydi. Bir başka grup dizinde top saydırma yarışı yapıyordu. “Ossüç, ossdört, ossbeş!” Yanlarından geçip gittik, seyyarların bölgesine kadar konuşmadan yürüdük. Kenan ağabey:

“Akşam kapuska varmış yine lahmacun ısmarlayım hadi size,” dedi.

Çilli ile tereddüt etmedik.

“Olur, dedik.”

Kapuska kokusuna beş çekerdi. Sıraya girdik. Sıra denmezdi buna. Lahmacuncunun çevresinde daire oluşturmuş yedi sekiz kişinin arasına daldık. Bizden sonra gelip daireye sıkışan iki çocuk, Bücür Selim’in beraberinde dayak yiyen ağabeyleriydi. İbrahim ve Mustafa... İbrahim’le göz göze geldik. Yanımda Kenan ağabey ve Çilli, aklımda kendi ağabeyim. Günden güne sağladığım uyum ile eller cebimde kilitlendiğim o gözlerden kaçmadım. İbrahim lahmacuncuya para uzatıp, “Dört lahmacun!” dedi. Kenan ağabey İbrahim’in elini iterek kendi parasını uzatırken İbrahim’e,

“Sıranı bekle!” diyerek lahmacuncuya,

“Altı lahmacun,” dedi.

İbrahim’in ağzı bir şey diyecek gibi bir iki açılıp kapandı ama diyemedi. Kenan ağabeyden çekindikleri belliydi.

Lahmacuncu:

“Tamam çocuklar, acele etmeyin, hepinize yetecek kadar lahmacun var,” diyerek havadaki gerginliği gevşetmeye çalıştı.

Parkın duvarına yaslanıp, sözüm ona bol domatesli lahmacunlarımızın tadını çıkarırken, Güçlü de aramıza katıldı. Bana çok alışmıştı. İki ayağıyla karnıma yaslanıp, gözlerini lahmacu-

numa dikti. Beni sürekli korumasının karşılığını istiyordu sanki. Bir parça lahmacun koparıp verirken, gülümseyerek,

“Al bakalım haracını,” dedim.

Kenan ağabey, Çilli ve Güçlü korumalarım gibiydiler. Sanki aramızda imzasız bir sözleşme yapmıştık ama Kenan ağabeyin karanlık bir yönü vardı.

“Gitmeyin bu hafta eve,” dedi.

“Kim?”

“Siz!” dedi Çilli’yle bana.

Çilli:

“Neden?” dedi. Nedenini beklemeden omuz silkip,

“Olur,” diyerek lahmacunundan bir ısırık daha aldı.

Bende Çilli’nin rahatsız olduğum rahatlığının zerresi yoktu. İki ay geçmesine rağmen, değil günleri, dakikaları sayıyordum eve gitmek için. Babamın kendine özgü güven verici kokusu, annemin kucağı, ağabeyimin dilim dilim kestiği raconlar, sokak arkadaşlarım, patlamış mısır... Gitmezsem diğer hafta cuma gününe kadar beklemek düşüncesi bile midemi burkuyordu. Lahmacuncunun sesi boşuk boşuk duyuluyordu.

“Bol domatesli!”

“Balık tutmaya gideceğiz,” dedi Kenan ağabey, sonra da sahile çay bahçesine gideriz.

Çilli yine:

“Olur!” dedi.

Ben:

“Bu hafta bekliyorlar beni, siz gidin,” diyebilirdim. Ama fena halde canım sıkılmıştı. Kenan ağabey bitirdiği lahmacunun kağıdı ile ağzını sildikten sonra buruşturup yere attı.

“Yediniz mi? Hadi gidelim.”

Biz de aynısını yaptıktan sonra arkası sıra yürümeye başladı.

“N’apıyorsun oğlum? Neden gitmiyorsun eve? Beklemez mi evdekiler?” dedim.

“Gelmediğimi anlamaz bile bizimkiler, ev kalabalıktır bizim,” dedi.

Kenan ağabey başını hafifçe geriye döndürüp gülümseyerek tekrar önüne döndü.

“Nasıl anlamazlar?”

“Yedi kardeşiz biz, köy yeri, yan evde amcamlar oturuyor, sabah oldu mu, herkes tarlaya, kahveye, komşuya dağılır anlamazlar işte”

“Ulan sınıfta otuz kişiden bir kişi eksik olsa buluyorlar.”

“Oğlum evde yoklama mı alıyorlar?”

Sustum, içimdeki adını koyamadığım bu huzursuzluk gittikçe büyüyordu. Etütte de ağzımı bıçak açmadı. Çilli, yanımda ödevleri yapıyordu. Arada düşünüyor, tekrar yazıyor, bazen simsiyah olmuş silgisiyle yazdığını siliyor, elinin tersiyle silgi tozlarını temizleyip yazmaya devam ediyordu. Nasıl da rahattı.

“Şş!”

Başını kaldırmadan yazmaya devam ediyordu Çilli.

“Hı!”

“Ne yapacaksınız lan hafta sonu?”

“Dedi ya, balık tutup çay bahçesine gideceğiz.”

“Eve gideceğim ben!”

“İyi, git, senin yokluğunu anlarlar,” diye sırtıttı.

“Yok yok,” dedim içimden. Eve gitmek en iyisi. Ne yapacağım ki burada? Hayatımda hiç balık tutmadım ama olsun. Sonra tutarım. Kalsam nasıl haber vereceğim eve? Merak ederler haftaya kadar. Param da yetmez zaten. Bir haftalık para aldım evden. Kalacaksam hafta başından söylemek lazım ki beklemesinler, harçlığı da iki haftalık almalıyım. Çilli’nin dirseği ile irkildim.

“Hadi len! Ne daldın öyle? Etüt bitti.”

“Sen çık, geliyorum ben.”

“Tamam!”

Herkes yukarı çıkarken, yavaş yavaş yemekhanenin önünden geçerek bahçeye çıkan pansiyonun merdivenlerine gelip oturdum. İnsanı ürperten bir serinlik vardı. Hava zifiri karanlıktı. Gökyüzüne rastgele serpilmiş gibi dağınık duran yıldızlar ışıltılıydı. Mezarlık tarafından boğuk bir havlama sesi geliyordu, Güçlü olmalıydı bu. Kapıdan iki çocuk çıktı, konuşarak yanımdan geçip merdivenlerden indiler ve yan taraftaki boşluğa geçtiler. Sohbetleri devam ederken burnuma yoğun bir sigara kokusu geldi. Babam içerdi sigara, ama çocuklar için büyük bir suç gibiydi. Akşam yemeği temizliğini bitirmek üzere olan Yaşar amca, bir şarkı tutturmuş evine gitmek için son hazırlıklarını yapıyordu.

“Yine bana esmeer günler galdı!”

Şarkıyı hatırlar gibiydim, ama biraz farklı geldi. Yine evi düşünmeye başlamıştım. Film izliyorlar mıydı acaba? Ağabeyime yeni T cetveli alınmış mıydı? Tabii ki eve gidecektim, hafta sonu balık tutmayı, sahilde çay içmeyi eve gitmeye değişmezdim.

Ne biçim işti bu ya? Ne biçim işti?..

OKUDUKÇA ÖĞRENECEĞİNİZ ŞEY, BİR ŞEY BİLMEDİĞİNİZ OLACAK!

Silgi kokan sınıfa girdiğimizde Ferhat'ın çevresini sarmış üç dört çocuk.

“Hadi!” diyordu,

“Bir daha yap şunu, nasıl yapıyorsun oğlum?”

Ferhat naza çekiyordu kendini,

“Ya yapamam şimdi, ellerim kirleniyor, kolum ağrıyor,” diye mazeretleri sıralıyordu.

Ne yapmasını istediklerini merak ediyordum. Bu ısrarlı konuşmayı izleyerek yerime geçtim. Defterimi kitabımı çıkarıp sırama koydum.

“Oleeeey!” diye hep bir ağızdan bağırışmalara döndüğümde havada bir çift ayak gördüm. Ne olduğunu anlamak için ayağa kalkıp tahtanın önüne doğru yürümeye başladım. Kenan ağabey yerinden kıınıldamadı,

“Lastik gibi şu çocuk,” dedi.

Ferhat ellerinin üzerinde daire çizerek yürüyordu. Çok ilgimi çekmedi bu sirk gösterisi. Yerime oturmak için geri döndüğümde tumbul Burçin ile çarpıştık.

“Ayy!” diyerek gözlerini kocaman yapan gözlüklerini düzeltilti.

“Pardon!” dedim.

“Önemli değil!”

Bu kadar yakın olunca burnuma çilekli bir sabun kokusu geldi. İçime sebepsiz, anlamsız bir huzur doldu. Bu bir saniyelik çarpışma ve üç kelimelik konuşma Burçin'i daha önce olmadığı kadar fark etmemi sağladı. Aynı boydaydık. Ama benim bir buçuk katımdı. Atalarımızın dediği gibi gülen gözleri kalbinin aynasıydı. Atalar ne iyi etmişlerdi. İnsana dair her olayı, her yaşanmışlığı özetleyecek bir cümle göndermişlerdi bize. Sevimli bir kızdı bu Burçin.

“Hoca geliyor!”

Herkes çarpışan arabalar gibi birbirine karışıp yerlerini buldu.

“Günaydın çocuklar!”

“Sağ ol!”

Şükran Hoca, çantasını masaya koyup kitaplarını çıkardı. Sınıfı sayıp yoklamayı kontrol edip, defteri imzaladı. Kalktı. Yer-

deki karoları sayar gibi kafası önde sıraların arasında yürümeye başladı. Sınıfın karşısına geçip, gözlerini tüm sınıfta gezdirmeye başladı.

“Kitap kulübü kuracağız.”

“ .....

“Hepiniz için bir kitap seçtim. Seçtiğim tüm kitaplar, okul kütüphanesinde bulabileceğiniz kitaplar. Yani gidip de anne babalarınıza masraf çıkarmanıza gerek yok. İki hafta süreniz var. Sonra herkes okuduğu kitapla ilgili, sınıfın karşısında beşer dakika konuşacak. Özet çıkarmayacaksınız. Sadece okuyacak ve aklınızda kalanları anlatacaksınız. Anlaştık mı?”

Sınıfta oluşan uğultu arasından bir kaç kız ve erkek sesi,

“Anlaştık hocaaam,” diye öne çıktı.

Hoca isim isim herkesin payına düşen kitapları okudu.

Bana “Afife Jale” düşmüştü.

“Okuyun çocuklar, şimdilik ne bulursanız okuyun. Büyüdükçe daha seçici olacaksınız. Okuyun... Kafanızın içi şu anda zifiri karanlık. Okuduğunuz her kitap, kafanıza toplu iğne ucu kadar bir delik açacak. Oradan içeriye toplu iğne ucu kadar ışık sızacak, okudukça artan bu deliklerden sızan ışık ile kafanızın içi apaydınlık olacak.”

“Onur!”

Çilli’ye sesleniyordu.

“Buradayım hocam.”

“Biliyorum çocuğum orada olduğunu, seni aramıyorum ki? Sesleniyorum. Bir insan ayda üç tane kitap okursa, yılda kaç tane okumuş olur?”

“Eee, otuz iki hocam, şey otuz altı diyecektim.”

Çilli’nin matematiği çok iyi değildi. Kenan ağabey ile gülüş-tük.

“Peki Tuncay, on yılda kaç kitap okumuş olur?”

“Üç yüz altmış tane hocam!”

“Güzel, peki kırk yılda?”

Sınıfa sormuştu. Hesap makineleri çıktı. Bir kaç kişi defterlerini karalamaya başladı. Birbirine karışan seslerle cevaplar gelmeye başladı.

“Bin dört yüz kırk!”

“Ayda üç kitaptan kırk yılda bin dört yüz kırk kitap okunur hocam!”

“Bin dört yüz kırk hocam!”

“Evet, bir insan sizin yaşlarınızda başlayıp, elli yaşlarına kadar, ayda üç tane kitap okusa, bin beş yüze yakın sayıda kitap okumuş olur ki, yaklaşık yüz milyon kitabın olduğu dünyada, bu rakam bir insanı entelektüel ve kültürlü yapmak için iyi bir sayıdır. Okuyun çocuklar ve şunu hiç unutmayın; okudukça öğreneceğiniz şey, bir şey bilmediğiniz olacak!”

Çilli geriye doğru dönüp elini ağzına siper ederek fısıldadı,

“Benim okumama gerek yok bu durumda, ben bir şey bilmediğimi biliyorum zaten!”

Kenan ağabey ile dirsekleşerek gene gülüştük.

“Peki, ülkemizin kurucusu, Ulu Önder Gazi Mustafa Kemal Atatürk, elli yedi yıllık ömründe, savaşların ve saymakla bitmeyecek devrimlerinin arasına kaç kitap sığdırmıştır dersiniz?”

Sınıftan çıt çıkmıyordu. Orta sıralardan kendine güvensiz bir tahmin, fısıltı şeklinde duyuldu.

“Beş yüz.”

Daha belirgin bir ses Ferhat’a aitti.

“Atamız hep savaştığı için okuyamamıştır bence hocam!”

Hoca gülümsedi, gözleri başka tahminler arıyordu. Sınıfın derse ilgisini çekebildiğini düşünüyor ve tadını çıkarıyordu. Kenan ağabey bile cevabı bekler halde öğretmene bakıyordu.

“Bin tane okumuştur bence, çünkü o Atatürk,” dedi Burçin.

Burçin'in Atatürk hayranlığı, sevimliliğine çok yakışmıştı. Meltem'e baktım. Derse ilgisi değildi. Yine uzaklara dalmış, arada defterine bir şeyler karalıyordu. Öğretmen gözlerini sınıfta gezdirirken, Ferhat'a bakmadığı halde cevap verdi:

"Yanıyorsun Ferhat, savaşırken de okuyordu, cumhuriyeti ilan ederken de, savaşırken okudukları dahil üç bin kitap, şu an ebedi istirahatgâhı Anıtkabir'de sergilenmektedir."

Öğretmen zirveye taşıdığı merakın keyfini sürerken, yarattığı bir kaç dakikalık boşluğun uğultularla doldurulmasına izin verdi.

"Ben üç bin diyecektim."

"Hadi oradan!"

"Gerçekten okumuş mudur?"

"Yalan mı söyleyecekler? Atatürk o!"

"Anıtkabir nerede?" diyen Cemil'e ağzının payı verildi.

"Allah belanı vermesin!"

"Sen ilkokulu nerede okudun lan?"

Ders zilinin çalması çocuğu düştüğü durumdan kurtardı. Bu cahillik seviyesi, sınıfta hiç kimse için teneffüsten daha önemli değildi.

"Ben beş on tane kitap ismi bile sayamam," dedi Çilli.

Kenan ağabey güldü:

"Ben de," dedi ayağa kalkarken.

"Bizim evde babamın bir sürü kitabı var, ama ben de sayamam" dedim.

TOZ BULUTU

Kenan ağabey ve Çilli ile birlikte girdiğimiz akşam yemeğinde et sote, barbunya pilaki ve çam fıstıklı irmik helvası vardı. Yaşar Usta'nın yemeğin kıvamını tutturduğu kokusundan anlaşıl-

lıyordu. Pansiyonun tüm evlatları, ellerinde metal tabildotlar ile sıraya girmiş sabırsızlanıyordu.

“En üst kattaki farelerden yapmamışlardır inşallah!” dedi Çilli gülerek.

Kenan ağabey, Çilli’nin kafasına hafif bir tokat atarken,

“Fare böyle mi kokar lan Çilli?” diye.

Çilli güldü:

“Zaten o kadar yoktur, kime yeter beş on tane fare?” diye iyice iğrençleşti.

“En üst katta fare mi varmış?” dedim. Şaşkınlığımı gizlemeye çalışarak, çok gördüm ben fare. Bizim eski evde de vardı. Böyle küçük fındık faresi. Annem köylü kızıdır, korkmaz hiç, ben de korkmam.

Kenan ağabey:

“Bunlar patkan fare,” dedi.

“O neymiş?”

Sıra yavaş yavaş ilerliyordu.

“Büyük fareler bunlar, kedileri bile kaçırıyorlarmış, en üst kata çıkmaz kimse, orada sadece eski ranza ve dolaplar var.”

“Sen gördün mü hiç?” diye sordu Çilli.

“Bir kere gördüm, merdiven başına kadar çıkmıştım, dolapların altından koşarak çıkıp diğer tarafa kaçtı, çok kısa gördüm, öyle fındık farelerine benzemiyorlar yani, görseler annen de korkar baban da,” dedi.

“Babam fındık faresinden de korkar benim,” diye sırttım. Kenan ağabey ve Çilli de güldü bu samimi itirafıma.

“Üniversite mezunu adam, annem gibi köyde yetişmemiş ki,” dedim.

Sıra bize gelmişti. Yemeklerimizi alıp arkalara doğru ilerledik. Duvar dibindeki masaya Çilli ile yan yana oturduk. Kenan ağabey karşımıza oturdu. Konuşmadan tabaklarımıza kapandık.

Çilli arada ağzını şapırdatıyordu. Kenan ağabey gözlerini bana dikti. Lokmasını yuttuktan sonra,

“Oğlum hadi bu köylü! Altı kardeşi daha var, kalabalık aile, tarla tapan,” dedi.

Çilli bir yandan yemeğini çiğniyor, bir yandan meraklı kocaman gözleri ile Kenan ağabeye bakıyor, bir sonraki cümlesini bekliyordu.

“Benim durumum da belli.”

Belli olan bir şey yoktu. Tek bildiğimiz eve gitmediği idi.

“Baban üniversite mezunu, şehirde oturuyorsun, ailen iyi, seninle ilgilenen ağabeyin de var, seni niye verdiler ki buraya?” dedi.

Çilli konunun göbeğinde olmadığını anladı. Önüne dönüp yemeğine devam etti. Ama vereceğim cevabı da merak ettiği gözlerinin üzerimde olmasından belliydi. Beklemediğim bir soruydu. ciddileştim. Lokmamı çiğneme ve yutma süremi uzatıp zaman kazanmaya çalıştım. Hatta yuttuktan sonra bile dilimle, yanağım ve dişlerim arasında kalan et parçalarını arıyor, Kenan ağabeye bakarak yutkunuyordum. Babamın beni geri getirdiği gün arabada anlattıklarını hatırlamaya çalıştım.

“Babam da yatılı okumuş, faydasını ileride görürmüşüm, bazı arkadaşlarımdan büyüdüğümde bile ayrılmayacakmışım.”

Cevaplarımın yüzünde hiç bir ifadeyi değiştirmedeği Kenan ağabey, daha ikna edici sebepler bekler gibi bakmaya devam ediyordu.

“Başka?”

“Öyle işte, bir sürü şey söyledi daha ama hatırlamıyorum.”

“Kendisi görmüş mü faydasını?”

“Ne bileyim ağabey? Soramadım öyle bir şey!” Ses tonum yüz ifadem gibi sertleşmişti.

Hem babama toz kondurmak istemiyor hem de savunamıyordum. Köşeye sıkışmışım. Ama Kenan ağabey, toz kondurmakta ısrar ediyor gibiydi.

“Matematikçi haklıymış,” dedi gülümseyerek.

Çilli:

“Niye,” diye sordu helvasının dibini kazırken. Ben anlamıştım, ama gülmüyordum. Tabağımı alıp masadan kalkarken Kenan ağabey kolumdan tutmak için uzanmaya çalıştı.

“Otur lan, şaka yaptık,” dedi.

Gitmekle kalmak arasında tereddüt ederken pansiyon müdürü Ekrem Hoca'nın gür sesi yemekhanedeki tüm gürültüyü bastırdı, “Dinleyin buraymı!” Elindeki anahtar ya da bozuk para ile en öndeki masaya arka arkaya vuruyordu. Ses kesildikten sonra konuşmaya başladı, hemen sağ gerisinde Yaşar usta, ellerini önünde bağlamış bekliyordu.

“Pansiyonumuzun emektarı Yaşar Usta hepinizin babası, hatta dedesi yaşında. Her gün size üç öğün yemek çıkarmak için canı çıkıyor, yemeği beğenmeyip çöpe dökenler var! Ona bu saygısızlığı yapamazsınız!”

“Eti döken mi olmuş?” diye fısıldadı Çilli.

“Peki, her gün üç öğün yemek yapacak malzeme nereden geliyor? Devletimiz alıyor, devletimiz! Sadece bizim okula mı geliyor sanıyorsunuz? Ülkemizdeki tüm yatılı okullara! Tüm asker ocaklarına, hastanelere, huzur evlerine yemek veriyor devletimiz, neyle alınıyor peki bu malzemeler?”

Sinirlenmiş bir halde bağırırken, kimsenin cevap veremeyeceğini bile bile bir kaç saniye bekledikten sonra devam etti,

“Ana babalarınızın verdiği vergilerle alınıyor çocuklar! Onlara da saygısızlık yapamazsınız!”

“Hani parasız yatılıydık,” diye bir fısıltı daha geldi ön sıralardan.

“Ve o vergilerde!” diye işaret parmağını havaya kaldırdı Ekrem Hoca,

“Tüyü bitmemiş yetimin hakkı var, size heba ettirmem!” diye bağırdı. Elim yanağıma gitti. Kenan ağabey gibi tüyü biten yirmi otuz kişi dışında pansiyonun yarısından fazlasının tüyü bitmemiştir. Verdiği örnek ile ses tonu da yükseliyordu. Son cümlelerini söylerken sesi de normal seviyesine indi.

“Nankörlük etmeyin çocuklar, evinizde bu yemekleri yiyebiliyor musunuz? Yiyemiyorsunuz tabii!” Son fıslıtlı yorum da yan taraftan geldi.

“Evde değiliz ki, nasıl yiyelim?”

“Hepinize iyi akşamlar!”

“Sağ ol!”

Kalabalık halde yemekhaneden çıkarken Kenan ağabey gönlümü almaya çalıştı.

“Küsmedin de mi lan? Şaka yaptım.”

“ .....

Cevap vermedim. Önüme bakarak yürüyordum.

“Şş, şaka yaptım lan, uzatma işte!”

“Yok, küsmedim.”

“Hafta sonu gidiyor musun?”

“Evet.”

“Başka zaman yine yaparız, takma!”

“Tamam!”

Matematikçinin dört işlemin hayata dair olduğunu hatırlatan Kenan ağabey haklıydı, çıkarılmıştım ben!

İyi ki “Büyüdüğünde bile ayrılmayacağın arkadaşlara sahip olman için, bu yaşta aileden ayrılmamı gerekiyormuş?” diye sormamıştı. Yoksa, toz konduramadığım babam, toz duman içinde kalacaktı.

ELLERİMİZİ YUMRUK YAPALIM

“Günaydın!”

“Sağ ol!”

“Oturun çocuklar!”

Şükran öğretmen, her zamanki enerjisi ile çantasını kitaplarını masaya bırakma, sınıf defterini imzalayıp, gözlerini sınıftaki neredeyse herkesin gözleri ile buluşturma rutinini beş dakikaya yaymıştı.

“Ne öğrendik geçen ders Meltem?”

Meltem sağına soluna bakarak yavaşça ayağa kalktı. Dersi dinlemediği ve bilmediği bir şeyi hatırlayamayacağı için ayakta öylece beklemenin bir faydası olmuyordu. Öğretmen bunu çok iyi bildiği halde, cevap veremeyen Meltem’i ayakta bekleterek cezalandırıyordu.

Boş bakışlarla süren sessizliğine yaptığı benzetme, Meltem hariç, ben dahil, tüm sınıfı güldürdü.

“Otur otur, ışıklar yanıyor ama evde kimse yok anlaşılan.”

Güzelliği dışında başka bir şeyi olmayan Meltem, gözünden düşüyordu.

“Ne öğrendik Onur?”

Gevrek gevrek gülmesi saniyede paniğe dönüşen Çilli, ayağa kalkarken aynı duruma düşme korkusu ile bana bakıyordu. Öğretmen yanımıza kadar geldiği için önüme dönerek Çilli’yi yalnız bırakmak zorunda kaldım. Çilli’nin sanki hatırlamak üzereymiş gibi gözlerini kılması, bir şeyler yakalamış gibi dudaklarını belli belirsiz oynatması öğretmeni gülümsetti.

“Hatta tahminde bile bulunmuştun,” demesiyle Çilli’nin yüzü ceketinin cebinde unuttuğu parayı bulmuş gibi aydınlandı.

“Hatırladım hocam, Ulu Önder Atatürk’ün kaç tane kitap okuduğu! Üç bin tane okumuş, savaşta bile okumuş, hatta Anıtkabir’de duruyormuş okuduğu kitaplar.”

“Aferin,” dedi. Gülümsemesini bırakmamıştı.

“Ama bunu anlatırken asıl konumuz neydi?”

“Kitap okumanın önemi,” dedi Burçin.

“Evet, aferin Burçin, bu konuya çok yakışacağını düşündüğüm bir köşe yazısı okudum dün gazetede.” Konuşmasına devam ederken kürsüye doğru yürümeye başladı. Kitabının arasından defter sayfası büyüklüğündeki bir gazete kupürünü çıkardı.

“Yazıyı çok beğendim, sizlerle de paylaşmak istedim, kim okumak ister?”

“Ben! Ben! Ben! Hocam ben!” diye çığırın, parmaklarını hocanın gözüne sokmaya çalışırcasına kaldıran, yanındakinin elini aşağı bastıran çocuklar, bana geçen seneyi hatırlattı. İlk okul beşinci sınıf heyecanını ortaokula taşımışlardı. Kenan ağabey parmak kaldırmıyordu. Çilli ile ben sözleşmiş gibi, isteksiz kaldırdığımız parmaklarımız ile araya karışmayı, parmak kaldırmazsak sırtacağımızı, yoksa okuma parçasını bize vereceğini düşünüyorduk. Öğretmen ikizlerden duvar kenarında oturana dönüp,

“Sezen, sen oku bakalım,” dedi.

“Ben Suzan’ım hocam, Sezen bu!” diye dirseği ile kardeşini dürttü. Tüm sınıf gülüştü. Sezen gözlerini belertip Suzan’a baktı. Suzan gözlerini devirip bakışlarını başka yöne çevirdi. Gülüşmeler devam ediyordu. Öğretmen işaret parmağını büküp sıraya vurmaya başladı,

“Kesiiin!” sınıf sessizleşti.

“O zaman sen oku Suzan,” diyerek kağıdı yine duvar dibine uzattı. Suzan kağıdı önüne aldı. Sezen sinsi sinsi gülümsüyordu.

“Kasabanın emektar arzuhalcisine gelen yaşlı adam, haksız yere dövüldüğü için şikayette bulunmak istiyordu.”

Öğretmen Suzan'ın sözünü kesip araya girdi.

“Arzuhalci ne demek çocuklar?”

Ses gelmeyen sınıfta, havadaki tek parmak, cevabı bildiği her halinden anlaşılın Diyarbakırlı Mehmet'e aitti. Mehmet de yatılıydı. Temiz yüzlü, çok konuşmayan, kendi halinde bir çocuktü. Gözler Mehmet'e döndü.

“Söyle Mehmet!”

“Dert bubası örtmenim!”

Öğretmen şaşkınlığını ve istemsiz gülmesini saklayamadı.

“Dert babası mı?”

“Evet örtmenim, kim ne derdi varsa bubama gelir, o da bu derde hükümette kim deva olacaksa ona yazı yazar, yazmazsa olmaz.”

“Baban arzuhalci yani.”

“Evet örtmenim, öyle de dirler ama kavede ‘dert bubası’ dirler bubama.”

“Bir bakıma doğru söylüyorsun,” Mehmet'in samimiyeti öğretmenin hoşuna gitmişti.

Orta sırada oturan bir kaç şımarık çocuk,

“Ne dirler? Ne dirler?” diye gülüşünce öğretmen ciddileşti.

“Terbiyesizlik etmeyin!” diye kararlı ve sert yüzünü orta sıraya çevirdi. Mehmet'e baktım. Önüne bakıyordu. Utanmıştı. Kenan ağabeyin gözü dalga geçen çocuğa takılmış, dişlerini sıkıyordu.

“Bizim ülkemiz çok büyük, çok da güçlü. Milletimiz de çok renkli. Her ülkenin dili, bölgelerine göre farklılık gösterir. Şive denir buna, aksan denir. Trakyalı ‘Ep isterim gezeyim’ der.”

Gerginlik biraz azalmıştı.

“Muğlalı ‘Ne bakıp durun orda?’ der, Konyalı ‘Nöörüyön?’ der... Başka?”

“Karadenizli ‘Cideyrum’ der,” dedi Ferhat.

“Güzel, çok uzağa gitmeye gerek yok, dede ve ninelerimiz bile kelimeleri farklı telaffuz ederler. Sizler gibi aramıza yeni katılan Mehmet’imiz de ‘Öyle dirler’der. Bu bir renktir, kültüredür, bir elin parmakları gibiyiz biz, kaldırsın herkes ellerini havaya!” Eller, avuç içleri öğretmene bakar şekilde kalktı.

“Bakın bakalım, aynı mı parmaklar?”

Hep bir ağızdan:

“Haayır!”

“Ama hepsi elinize bağlı değil mi?”

“Eveeet!”

“Hangisi kanarsa kanasın acımaz mı?”

“Acıır!”

“Şimdi ellerimizi yumruk yapalım”

Herkes ellerini sımsıkı birer yumruk yaptı.

“İşte böyle, eğer milletimize, ülkemizin herhangi bir yerine, dışarıdan bir zarar gelecek olursa...” Öğretmen de ellerini havaya kaldırıp, kollarını çapraz tutarak yumruk yapmıştı.

“Hepimiz bir araya gelir ve bir yumruk oluştururuz, tıpkı Kurtuluş Savaşı’nda, tıpkı Çanakkale Savaşı’nda olduğu gibi orada savaşan dedelerimiz, Mehmet’in dedesi ile yan yana savaştı. Yan yana yatıyorlar,” dedi.

Sınıfta sivrisinek uça duyulacaktı. Öğretmen dahil herkes yumruklar havada bekliyorduk. Öğretmen ellerini indirdi. Derin bir nefes verdi,

“Evet çocuklar, konuyu dağıttık, aslında faydalı oldu. Arzuhalci, mesleği dilekçe yazmak olan kişiye denir. Devletin ya da özel kurumların herhangi bir birimine dilekçe yazmak isteyen kişi, eğer dilekçe yazmayı bilmiyorsa, arzuhalciye gider, derdini anlatır. Arzuhalci de olayı ilgili birime resmî yazışma usüllerine göre yazar. Evet Suzan, devam edelim.”

Suzan, kaldığı yerden okumaya devam etti.

“Arzuhalci, yaşlı adamdan neden ve nasıl dayak yediğini anlatmasını istedi. Adam neler olduğunu kısaca anlattı. Peki dedi arzuhalci, yarın gel, şikayet dilekçeni al.

Adam:

‘Tamam,’ diyerek gitti.

Ertesi gün arzuhalcinin söylediği saatte gelip dilekçesini aldı. Okuma yazması olmadığı için arzuhalciden dilekçeyi kendisine okumasını istedi. Arzuhalci dilekçeyi okurken, adamın gözleri dolmaya başladı. Okumayı bitirdiğinde ise yaşlı adam hüngür hüngür ağlıyordu. Arzuhalci şaşırmişti. Adama ne olduğunu, neden ağladığını sordu.

Adam:

‘Vay anaaaaam! Neler etmişler öyle bana!’ dedi.”

Sınıfta ağız dolusu kahkaha tufanı koptu. Kelimenin gücü bu kadar güzel anlatılabilirdi. Öğretmen gülümseyerek Suzan’dan gazete kupürünü alıp kitabının arasına koyarken,

“Evet çocuklar, okumanın faydalarından bir tanesi de anlatım gücünüzün gelişmesidir. Kitap okumayan insanlar, dertlerini anlatırken, kendilerini ifade ederken, ee şey işte, var ya, şey! Sürekli akıllarına gelmeyen kelimeler yerine bunu kullanırlar; Şey! Ama kitap okuyan bir insanın konuşurken, ihtiyaç duyduğu kelime o an aklına gelir. Duraksamadan, ee’leyip mee’lemeden kendisini ifade eder” dedi.

Zil çaldı.

“Diğer ders birleşik kelimelere geçeceğiz.”

Kenan ağabey gülmemişti. Gözleri Mehmet’in şivesi ile dalga geçen şımarık çocuklardaydı hâlâ.

“Çıkışta yanından ayrılmayın,” dedi.

“Tamam,” dedik Çilli ile.

Ders bitiminde önde Mehmet’in şivesi ile alay eden şımarık gündüzlü çocuklar, arkalarında Kenan ağabey, en arkada Çilli ve

ben yürümeye başladık. Biraz sonra olacıklardan habersiz şımarıklar, Türkçe öğretmeninin verdiği can alıcı örnekten zerre kadar etkilenmemiş, hâlâ kıkırdayarak Mehmet'i taklit ediyorlardı. Kenan ağabey çocuklardan ortadakinin omuzundan tutup çevirdi. Neye uğradığını şaşırان çocuk ile birlikte arkadaşları da bize döndü.

“Şimdi ellerimizi yumruk yapalım,” demesi ile yumruğu çocuğun gözüne patlatması bir oldu. Yanındakilerden biri bana, diğeri Çilli'ye doğru atıldı. Kenan ağabeyden gördüğümüz cesaret, anında bize de bulaştı. Üzerime gelen çocuğu yakasından tutup, kendi hızı ile okul duvarına doğru çevirdim. Vurmam için çok uygun bir yere gelmişti. Kendini toparlamasına fırsat vermeden, sol elimle boğazına yapışıp, sağ elimle suratının ortasına yerleştirdiğim yumruğum burnuna denk gelmişti. Gözlüğü yere düştü, burnu kanıyordu, her şey bir anda olmuştu. Etrafımızı saran kalabalık bizi ayırırken, biri çocuğun gözlüğüne basıp kırdı. Çocuk ağlıyordu. Çilli'nin payına düşen çocuğun da gözü anında şişmişti. O da ağlıyordu. Kenan ağabey, beni ve Çilli'yi kalabalıktan çıkarmaya çalışıyordu. Önümüze geleni iterek sıyrıldık. Kendimizi pansiyona attık. Konuşmuyorduk. Tuvalete gidip elimizi yüzümüzü yıkadık. Aynaya baktım, sol gözümün üzerinden aşağı doğru dikey bir tırnak izi göz çukurumu atlamış, yanağımdan çeneme kadar inmişti. Nasıl olduğunu bir türlü hatırlayamıyorum. Dizlerimin titremesini durduramıyordum. Yatakhaneye gidip yan yana iki ranzanın alt katına oturduk.

Kenan ağabey:

“Hadi bir daha dalga geçsin şımarık züppele,” dedi.

Çilli ile ben sakinleşmiştik. Bana baktı,

“Façan yakışmış,” diyerek güldü.

“İstersen gitme bu hafta, böyle görmesinler seni evde,” dedi.

“Olsun gideceğim.”

Mehmet'in kendisi için yapılan bu kavgadan haberi bile yoktu.

Ve Kenan ağabey, ezilenlerin yanındaydı.

KERANACI

Otobüs gökgürültüsü gibi çalıştı. Şehirler arası otobüs yolculuğu artık bakkala gitmek gibiydi benim için. Bilettime bakıp yirmi beş numaraya seyirttim. Cam kenarıydı. Çilli, Kenan ağabeyle kalmıştı. Ben evi seçmiştim ama, aklım da Çilli'lerde kalmıştı. Balık tutup sonrasında sahilde çay içeceklerdi. Sebahattin de gelmemişti. Evden uzakta başka bir şeyler yapabilecek olma düşüncesini kafamdan uzaklaştırmaya çalışıyordum. Ama kafamda açılan boşluğu, dün akşam Kenan ağabeyin yanında girdiğimiz kavganın sonuçları dolduruverdi. Disipline çıkar mıydık acaba?

“Kay bakalım yeğen!”

Koridorda, koltuğun yanında bekleyen amcaya baktığımda, annemin marifetlerini öve öve bitiremediği davul fırın büyüklüğündeki göbeğiyle karşılaştım. Kafamı kaldırıp yukarıya baktım. Boyu, koltukların üzerindeki valiz koyulan raflara geliyordu. Kumaş pantolonu, derin bir nefes alsa düğmeleri kopuverecek gibi gergin gömleği, kafasında köydeki dayımın hiç çıkarmadığına benzeyen kahverengi kasketi, gömleğinin yakası ile ensesi arasına dürüm yapıp yerleştirilmiş mendili ile bıyıklı ve sempatik bakışlı amca yana kaymamı istiyordu. Ama zaten kendi koltuğunun tamamını bile dolduramıyordum. Yana kaymaya çalışıyormuş gibi biraz toparlandım. Bir buçuk koltuğa oturmasına yirmi santim kala kendini bırakıverdi,

“Allaah! Sen çok şükür ya Rabbi!”

Otobüs yavaş yavaş perondan çıkmaya başladı. Zamanı geldiğinde park sensörü muavinin görevini üzerinden alacaktı,

“Geel! Geel! Geeel! Hooop!”

Otobüs durdu. Muavin kapanmak üzere olan kapıdan içeri atlarken,

“Devaameğt!” diye bağırdı.

Üç kişi giderken az para verdiğimiz için yarım koltukta oturmak sorun olmamıştı. Şimdi ise tam bilet almama rağmen koltuğun yarısına dev dayı çökmüştü. Sesimi de çıkaramıyordum. Önümdeki kül tablasından başka bakacak yerim yoktu karşımda. Okuldan kaçmak için yaptığım ilk yolculukta döktüğüm aklıma geldi. Kendi kendime gülümserken amcanın yukarıdan bana baktığını hissettim. Kafamı yine yukarı çevirip amcaya baktım. Göz göze geldik. Dedelerimle hiç tanışmamıştık. Torununa bakan bir dede gibi, gözlerinin içi dahil tüm yüzünde gülümseyen huzur verici bir bakıştı bu. Sanki benim dedemdi.

“Nereye gidiyong yeğen!”

“Ee, eve.”

“Aferin lan sana, tek başına böyle... Kedi mi cızdı gözünü? Geçmiş olsun!”

Elim gözüme gitti, göz altımdan inen, hâlâ çocuğun ne ara, nasıl çizdiğini anlamadığım, Kenan ağabeyin yakıştığını söylediği çizgiye dokundum. “Kedi mi?” Dolaba çarptım yalanı, gerçeği örtmeyecekti. Kaçtığımı bile öğretmene söylediğim halde sorun yaşamamıştım. Ne olabilirdi ki? Söylemekte sakınca görmedim.

“Kavga çıktı okulda.”

“Bahele! N’oldu da?”

“Bir arkadaşımın şivesiyle dalga geçtiler.”

Dayı, beni dinlerken diktiği gözlerini kocaman açıp altı yedi saniye boyunca konuşmadan bakmaya devam etti. Sonra bir şey

düşünüyormuş gibi gözlerini kısarak önüne dönerken eliyle saçlarımı sever gibi babam gibi karıştırdı.

“Aferin yeğen!.....Aferin!”

Üç kişi yolculuk yaptığımız gün, dilini ısırarak Sebahattin'e vuracakmış gibi yapan, aklıma geldikçe o haline güldüğüm muavin, ön taraftan koltukların yanında dura dura bize doğru yaklaşıyordu. Sadece kafasını gördüğüm için kolonya tutuyor zannettim. Yanımıza geldiğinde bir elinde litrelik gazoz, diğer elinde iç içe geçmiş beyaz tırtıklı plastik bardaklar ile tüm yolculara, hem de bedava gazoz dağıttığını görünce hem şaşırdım hem sevindim. Gülümseyerek gazozumu bekliyordum. Nereden baksan güzel bir gündü. Havalar artık soğumaya başlamıştı. Otobüsün sıcaklığının camları buğulaması, buğulu camdan izlediğim ağaçların rüzgârla inatlaşmaları, okuldan uzaklaşmak, eve yaklaşmak, yanımda ve benim koltuğun yarısında oturan heybetli güler yüzlü dayı ve bedava gazoz. Daha ne olsun? diye düşündüm. Muavin, dayının yanında plastik bardağı yarısına kadar doldurup uzattı,

“Buyur bey amca!”

Bardak, dayımın nasırlı, kaba elinde, Türk kahvesi fincanı gibi kaldı. Dayımın da benim de gülümsememiz aynı anda kayboldu. Bedava gazoz içme sevincim kursağımda kaldı. Koca otobüs firmasının iki litrelik bir gazozu kırk beş kişiye yetiştirmeye çalışmasına anlam veremedim. İki tane alsan ne kaybedersin ki? Çok mu zarar edersin? Hiç dağıtma daha iyi arkadaş! Dağıttığın adam başı iki yudum gazoz! Adı da firma yolcularına gazoz ikram ediyor olacak!

Daha düne kadar koltuk numaralarının olduğunu, bunların biletlerde yazdığını bile bilmeyen, ağlaya ağlaya okuldan kaçan ben, palazlanmaya başlamıştım. Ne kadar umursar? Ne kadar etkisi olur bilmem ama bunu Ethem ağabeye söyleyeceğim, şikayet edeceğim diye düşünürken elindeki yarım gazozu bakan dayım,

gözlerini bardaktan muavine çevirip, benim aklımdan geçen otuz cümlelik şikayetleri üç kelime ile çözüme kavuşturdu,

“Doldur lan keranacı!”

“Hahahahaha!”

Kendimi kontrol edememiştim. Ağzımdan kısa bir kahkaha çıkıverdi. Sesimi kestim ama yüzümdeki muzip gülümsemeyi siledim. Muavin, dayımın bardağını ağzına kadar doldururken,

“Ben üzerine dökülmesin diye şey ettim amca, otobüs sallıyor ya!” dedi.

Dayı çözümün sağlamasını da yaptı.

“Sana ne lan?”

Ben de sırtımı dayıma yaslayıp bardağımı uzatırken hâlâ gülümsüyordum. Gazozumu verirken seninle görüşeceğiz nasıl olsa diyen gözlerini hiç umursamadan sırttım. Dayım bir yudumda içtiği gazozun bardağını koltuğun altındaki çöpe atarken gözleri benim hâlâ gülen gözlerimi yakaladı,

“Neye gülüyo’n namussuz?”

Kavga çıkarmaya sebep olacak bu küfür dayımın ağzında öyle güzel ve masum duruyordu ki, bırak kızmayı daha çok gülesim geldi.

“Heheheheh kerhanacıya!” diye kıkırdadım.

“Ehehe, dökülmesin diye diyor bir de üçkağıtçı.”

Şehre hoşgeldiniz tabelasının yanından hızla geçerken hâlâ yan yana gevrek gevrek gülüyorduk dayımla. Yarım bardak gazozun hesabını yapan otobüs perona yaklaşırken, sabırsız yolcular ayaklanıp çantalarını almaya başladılar. Dayım bir devin ellerine benzeyen elini enseme koyup gülümseyerek vedalaştı benimle.

“Allah’a emanet ol yeğen.”

“Sağ ol dayı sen de.”

Çantamı omuzuma atıp, bagajdaki valizleri ikişer ikişer indiren keranacının yanından gülümseyerek geçtim. Peronların

önünden artık ezberlediğim seslerin arasında, kalabalığı yara yara yürümeye başladım.

“Boyayalım ağabey, yeni gibi olacak, ayna gibi olacak, boyayalım, cila da atalım, boyayalım ağabey!”

“Çay, kahve, meşrubat! Çorba, yemek, döner var buyroğn!”

Boyacı ile göz göze geldik. Yüzüm hemen savunma pozisyonu aldı. Kenan ağabeyin yakıştığını söylediği façamla dimdik bakarken o da aynı bakışlarla karşılıyordu.

Yanından geçerken ben önüme, o da işine dönüp devam ettik.

“Boyayalım ağabey!”

Eve doğru gidiyordum ama içimde oluşan sıkıntı sanki gurbete gelmişim gibi hissettiriyordu. Kenan ağabey, Çilli, Güçlü, pazartesiyeye beni bekliyordu. Öğretmenlerim, sınıfım, ranzam... Geride bana ait çok şey vardı. Dolabım, anahtarım...

Düşünerek yürüyordum. Açık hava lokantası dediğimiz çerkekçi dede, lahmacuncu, salepçi ve tatlıcı, Cemalettin ağabey, Yaşar Usta..

Kapıyı çaldım,

“Oğlum hoş geldin, geç” diyen annem beni kucaklamadan dönüp mutfağa doğru koşarak gitti.

“Ocakta yemek var yanacak.”

Mutfağın önünden geçerken durup anneme baktım. Tencereyi karıştırırken heyecanla anlatıyordu.

“Akşama Zübeyde teyzenler gelecek. Zeynep diş hekimliğini tutturmuş.”

Mutfak kapısına yaslanmış annemi seyrederek boş bakışlarla dinliyordum.

“Baban da erken gelecek, akşam Selçuk amcan ile rakı içecekler, etli pilav yaptım, mercimek çorbası ve sütlaç da var.”

Hani evde yiyemiyorduk?

“İyi!” Arkamı dönüp salona geçtim. Ağabeyim koca bir kase patlamış mısırlı koltuğun altına almış, uzandığı kanepeden Rocky filmini izliyordu. Bana bakıp televizyona dönmesi ve tekrar bana bakıp dönüp oturması bir oldu.

“Oha! Gene ne oldu lan?”

Kapıyı açar açmaz mutfağa koşan annem, yüzümdeki çizdiği görmemişti.

“Gene kavga çıktı.”

“Ne yapıyorsun lan sen oralarda? Önüne gelene dayılanıyor musun?”

Kaçıp geldiğimde gözümdeki morluğa verdiği tepkiyi ve şimdi verdiği tepkiyi kıyasladığımda balık tutmayı ve sahilde çay içmeyi kaçırdığıma pişman oldum.

“Hayır birden oldu!”

“Geleyim mi ben de pazartesi?”

“Gerek yok, dayak yemedik.”

“Gözün?”

“Ayrırlarken oldu galiba.”

Annem mutfaktan bizi duymuştu.

“N’oolmuş?”

“Yok bir şey, itişmişler biraz okulda.”

“Ah be yavrurum, iyi geçinsene arkadaşlarıyla!”

Ağabeyim eski pozisyonunu alıp mısıra kaldığı yerden devam etti.

“Gel otur çok güzel film, boks filmi.”

“Üzerimi deyişeyim gelirim.”

Yüzüm asıldı, arkamı dönüp çıplak ayaklarımla, hayal kırıklarına basa basa gittiğim odamda karşılaştığım manzara, yattığım kanepenin üzerindeki ağabeyimin eşyalarıydı. Okul çantası, okul kıyafetleri, eşofmanı, yenisi alınmış T cetveli... Neyi alıp nereye koyacağımı bilemeden, okul kıyafetlerimle dağınık yata-

ğa oturdum. Önümüzdeki hafta gene plan yaparlar mıydı acaba? diye düşünmeye başladım. Kenan ağabey zaten eve gitmiyor ama Çilli ikinci haftaya kalmaz artık. Gelmesem mi acaba önümüzdeki hafta? Harçlığım ne olacak? Bir haftalık para, bir haftaya yetmiyor zaten. Bana iki haftalık para verin de diyemem, ama iki hafta gelmezsem belki ilk günlerdeki gibi olur. Özlerler. Ben pazartesiden cumaya saat sayıyorum, herhalde onlara daha hızlı geçiyor zaman. Misafir gelecek diye böyle olmuştur. Telaşe var, yoksa ilgilenirlerdi. Kalamam iki hafta ben. Diyemem zaten. Kalıp nâpacağım? Hafta içi yaparız belki sahilde çayı. Hem üzümler öyle dersem, gelirim gelirim! Diyemem öyle.

Zeynep ablanın dış hekimliğini tutturması rakıyla,
Hayırlı olsunlarla,
Darısı başımızalarla,

Artık dışçımız bellilerle, geç saatlere kadar kutlandı. Bense yemek boyunca, bu neşeli konuşmaların kahkahaların ortasında, alıştığımı zannettiğim yatılı okula alışamadığımı, ilk zamanlarda gördüğüm ilgiyi göremediğimi, yine de özlediğimi ve her hafta gelmem gerektiğini düşündüm.

Ertesi gün isteksiz çıktığım sokakta, Fatih ve Rüçhan, her zaman olduğu gibi kaygısızca bilye oynuyorlardı. Kendimi onlara göre büyümüş gibi hissediyordum. Haftalardır bilye de oynamıyordum. Önce Rüçhan gördü geldiğimi,

“N’aber lan? Hoşgeldin, oha! ne oldu gözüne?”

“Hiç!”

“Gene mi kavga?” dedi Fatih.

“Çıkış kavgası.”

Anlatasım da yoktu.

Evim, mahallem, sokak arkadaşlarımla açılan ara, okulum, pansiyonum ve pansiyon arkadaşlarımla kapanıyordu. Dengeler değişiyordu, doğa boşluk doldurmakta, gerçekten iyiydi..

“Kim bilir karşı taraf nasıldır?” diye güldü Rüçhan, Fatih de ona katıldı.

“Bu böyleyse!”

“Gülün bakalım muhallebi çocukları, hadi dönün evlere, anneleriniz merak eder,” diye eziverdim ikisini de.

“Ha ha! çok komik, dedi ikisi de...” Ama gerildiklerini görünce içim rahatladı. Sırıttım.

“Bilye oynayalım mı?”

“Yağmur başlıyor.”

“Maç yapalım? Yağmurda güzel oluyor.”

“Olur olur”

Rüçhanların evinin yanındaki arsaya gittiğimizde, birileri gelse de maç yapsak diye paslaşarak ısınan Mustafa ile Kerem’i gördük. Kenarda oturan Soner ile altı kişi olunca, üçe üç ayrılıp iki takım olduk. Yağmur suları ve terlerimiz birbirine karışana kadar, ezan okunana kadar, yerlerde yuvarlanmaktan tepeden tırnağa çamur olana kadar ve annelerimiz camlara çıkıp bizi çağırana kadar, bağırış çığırış, itiş kakış ve kahkahalarla yaptığımız bu futbol maçı, tüm sıkıntılarımı iki saatliğine unutturmuştu. Dört-üç kazanmıştık. Bu kazanma, parasız yatılının aksine kazanmanın her zaman kaybettirmediğini hissettirmişti.

KOVALAK

“Doldur lan! Keranacı,” dedi.

Çilli kahkaha atarken konuşmaya çalışıyor, gülmekten ne dediği anlaşılmıyordu.

“İyi de oğlum! Ahahaha! O dayı.. Ehehe!! O dayı hep denk gelmez? Haha! N’apıcaz? Keşke sen gülmeseydin, haha, keranacı!”

“Oğlum sen şimdi bile kendini tutamıyorsun, bir de görseydin yüzünü falan...”

“Doğru lan, ben daha çok gülerdim!”

“Ne gülüyorsunuz lan?” Kenan ağabey, beni cam kenarına doğru kaydırıp sıraya otururken, “Dostlar alışverişte görsün” defterini sıraya atıverdi. Her ders getirdiği bu deftere tek satır not aldığını gören olmamıştı.

Çilli “Keranacı” hikâyesini benim ağzımdan Kenan ağabeye de anlattı. Kenan ağabey, muavini tanımadığı ve Çilli de konuyu toparlayıp benim gibi anlatamadığı için, yüz ifadesini hiç bozmadan cevap verdi.

“Nesi komik lan bunun? Keranacı demiş işte, bizim orada çok kullanırlar bu küfürü.”

“Öyle deme ağabey, bu muavin değişik bir tip zaten, tanışan sen de gıcık olursun. N’aptınız hafta sonu?” dedim.

“Yağmur yağınca balığa gidemedik, balığa gitmeyince sahile de gidemedik, pansiyonda takıldık kös kös!” dedi Çilli.

İçime tarifsiz bir ferahlık geldi. O ana kadar hasetimden çat-larken, hem eğlenceyi kaçırmamış, hem kalıp pansiyonda kös kös oturmamış, hem de hafta sonu mahalle arkadaşlarımla maç yaparak eğlenmişim. Kavuştuğum iç huzuru ile gülümseyerek kitabımı, defterimi sıraya çıkartıyordum. Kenan ağabey beni dürtüp sınıfa girenleri gösterdi. Cuma günü dövdüğümüz çocuklardı.

İkisinin gözü mor, birinin dudağı yaraydı. Sıralarına geçerken bize bakıyorlardı. Yüz ifadeleri rahatsız ediciydi. Gülümsüyorlar mı? Kızgınlar mı? Ayırt edemiyordum. Ama tanıdık bir bakıştı. Evet bu “Görürsünüz siz!” Bakışıydı.

Herkes yerine oturdu. Sağ çapraz arkalarındaydık. Kenan ağabey, Çilli ve ben gözlerimizi dikmiş çocuklara bakıyorduk. Kendi aralarında fısıldaşıyorlardı. Arada bir tanesi dönüp bize bakıyor, göz göze gelince hemen kafasını önüne çeviriyordu. Bir şeyler olduğu ya da olacağı belliydi ama ne olduğunu kestiremiyordum. Ders fen bilgisiydi. Öğretmen, her hafta olduğu gibi ölmemiş, sağ kalmış, kanlı canlı karşımızda duruyordu. Kürsüye henüz oturmuştu ki kapı çaldı.

“Geel!”

Kapıda, müdür odasının önünde, müdürün ayak işlerine bakan nöbetçi çocuk belirdi. Şaşkın bakışlı, kocaman gözlüklü, yamuk kravatlı çocuğun elinde küçük bir kağıt parçası vardı. Öğretmeni gözlüklerinin üzerinden hâlâ bir şey söylemeyen nöbetçi çocuğa bakıyordu.

“N’oldu çocuğum söylesene!”

Dövdüğümüz çocuklarda bir kıpırdanma olması gözümden kaçmadı.

Kenan ağabey:

“Ayvayı yedik, şikayet etmişler,” diye fısıldadı.

“Öğretmenim!”

Elindeki küçük kağıda bakarak konuşmasını sürdürdü.

“Müdür, Kenan YÜREKLİ, Onur SAĞLAM ve Ozan ÖZKAN’ı çağırıyor.”

Öğretmen bize baktı. Ayağa kalkıp sıradan çıktık. Sallana sallana yürürken zafer adını verdikleri gammazlıklarının tadını çıkarıyorlardı.

“Ah Kenan! Gene ne haltlar karıştırdın kim bilir? Bu çocukları da almışsın yanına, tanımayanlar tabii seni, okumayacaksan git sanayide çalış oğlum! Zanaat öğren, anne babana da yazık, seni burada okuyor sanıyorlar, oh! Ekmek elden su gölden, yaşa burada de mi?”

Biz, sınıfın kapısını kapatmış müdürün odasına doğru yürürken hâlâ konuşuyordu ama ne dediği anlaşılmıyordu.

İlkokulda tahtayı çok öpmüştüm, yaptığımız soytarlıklar yüzünden çok dayak yemiştim. Öğretmenin favorilerimden çekerek koca kafamı tahtaya çarpması başı çekiyordu. İkinci sırayı hepsi bir arada olsun diye birleştirdiğimiz parmak uçlarımıza tahta cetveli ile vurması alıyordu. Tokat vardı. Çöpün yanında tek ayak üzerinde beklemek küçük düşürücüydü. Ama öğretmenimiz çok dürüst biriydi. Kendi oğlu da bizim sınıfta okuyordu. O da türlü soytarlıklar yaparak aramızda kabul görmeye çalışıyordu. Ama öğretmen, yani annesi, torpil yaptığını düşünmesinler diye en çok oğlunu döver, tüm dayak tekniklerini uygulardı. Çok dürüstü bence. Bir keresinde,

“Oğlum, akşam annen senin yüzüne nasıl bakıyor lan?” diye sormuştuk.

“Evide de dövüyor bazen,” demişti.

Ama şimdi ortaokulluyduk. Takım elbise giyip, kravat takıyorduk. Ciddiyet katıyordu takım elbise, büyümüş gibi hissettiriyordu. Dayak atsalar da okuldan atmasalar bari, ne derim evdeki-
lere? Babama? Kontenjanlar da doluymuş, gelsin gevrek simitler.

“Ne mırıldanıyorsun oğlum?” dedi Kenan ağabey.

“Ne mırıldanması ağabey? Ne yapacağız şimdi?”

“Siz konuşmayın, bana bırakın.”

“Ne diyeceksin?”

“Bana bırakın!”

“Sen de bir şey söylesene gamsız herif!” dedim Çilli’ye.

Çilli, ders bitmiş de pansiyona yürüyormuş gibi sakin sakin yürüyordu.

“Kenan ağabeye bırakacağım.”

Müdür odasının önüne geldik. Ceketimizi, kravatımızı düzelttik.

Cafer müdürün efsanesini duymuştum, ama tanışmamıştım. Pansiyon Müdürü Ekrem Hoca da sertti, ama insani bir yönü, vicdanı ve acıması vardı. Cafer müdürde, üçünün de olmadığını söylüyorlardı.

“Tak tak tak!”

“Geel!”

Önde Kenan ağabey, arkasında ben ve en arkada Çilli, odaya girip karşısına dizildik. Müdür, ayakta masasına yaslanmış, ellerini göğsünde kavuşturmuş bekliyordu. Yanında yine ayakta, yirmili yaşlarda, daha önce görmediğim bir adam daha vardı. Cafer müdürü bahçede konuşma yaparken görmüştüm. Yakından görünce daha uzun boylu, daha yakışıklı ve belki şu an için daha sınırlı geldi. Ama kötü bir insan yakışıklı olamıyordu, tıpkı tombul Burçin’in çirkin olamaması gibi. Birkaç dakika boyunca duruşunu hiç bozmadan Kenan ağabey, Çilli ve beni bakışları ile dövdü. Bulunduğu yerde doğrulup ayak değiştirdi. Derin bir nefes aldı.

“Ulan Kenan, Ulan Kenan! Ne yapacağım lan ben seninle? Ha?”

Kenan ağabey sesini çıkarmıyor, cevap vermiyordu.

“Kaç zamandır uğramıyorsun da buralara, ben de Kenan artık düzeldi, okumaya karar verdi, değişti diye umutlanıyorum burada.”

Yanında sessizce bekleyen genç adama döndü,

“Yok hocam yok! Adam olacak çocuk şimdiden belli eder kendini. Bak bunları da almış yanına.”

Çilli ile bana döndü sağ elinin avuç içi havada ikimizi gösteriyordu. Sesi yükseldi.

“Siz kimsiniz lan? Ne işiniz var oğlum bu adamın yanında?”

Bizden de ses çıkmadı.

Kenan ağabeyin dibine kadar yaklaştı.

“Durduk yere dövmüşsünüz çocukları! Ne demek oluyor bu? Ne yaptı oğlum çocuklar size?” diye bağırdı.

“Bize bir şey yapmadılar hocam.”

Sesi daha da yükselince genç hoca da huzursuz olup bulunduğu yerden bir adım geri gitti.

“Ulan kime yaptılar o zaman? Başkasına ne yaptılar? Başkasına bir şey yaptılarsa size ne oluyor? Delirtmeyin lan adamı?”

“Arkadaşımızla dalga geçtiler hocam, biz de dayanamadık...”

Tek eliyle Kenan ağabeyin yakasından tutup ittirdi. Kenan ağabey geriye doğru bir adım sendeleyip eski pozisyonuna geldi. Kenan ağabeyi geçip Çilli'nin önünde durdu. Anlat lan adam gibi çiğnemeyeyim şimdi seni, adın ne senin?

“Onur Hocam.”

“Onur, bak oğlum, bu Kenan ayısı sizi bitirir, yanlış yoldasınız.”

Çilli'yle konuşurken gözü arada bana kayıyordu.

“Görmeyeceğim bir daha sizi bu adamla, şimdi anlat bakalım adam gibi, ne oldu?”

“Hocam Kenan ağabeyin söylediği gibi arkadaşımızla dalga geçtiler.”

Kenan ağabey “Bana bırakın” dediği için, Çilli tamamen Kenan ağabeye bırakmıştı. Kendisinden tek kelime harcamaya niyeti yoktu.

“Kiminle oğlum? Arkadaşınız kim?”

“Mehmet Hocam.”

Müdür bir iki saniye düşündü,

“Diyarbakırlı!”

“Evet hocam.”

“Tövbe Allah'ım! Ne diye dalga geçtiler? Mehmet'in ağzı yok mu? Öğretmene söyleyemiyor mu? Bu yüzden kavga mı edilir?”

Artık ses tonu kontrolden çıkmış, bağırırken kendini kaybetmişti. Ağzından tükürükler çıkıyordu, yüzü kıpkırmızı kesilmişti.

“Eşkiya mısınız ulan? Dağ başı mı burası?”

Yan gözle bile ne Çilli'ye ne Kenan ağabeye bakabiliyordum. Sesin şiddetinden doğru bildiğimi de şaşırılmış, “İnşallah bana bir şey sormaz” diye bu işkence sorgunun bitmesini istiyordum. Müdür sustu. Bize arkasını döndü. Bağırmaktan nefes nefese kalmıştı. Ne yapacağını düşünüyordu. Aklıma otobüs yolculuğunda yanıma oturan dayı geldi. Gerekçesini tek cümleyle açıkladığım kavgam için bana “Aferin” demiş ve saçlarımı okşamıştı. Müdür ise kıyameti koparmıştı. Türkçe öğretmeni ne de güzel açıklamıştı, “Muğlalı, ne bakıp durun?” der, Trakyalı “Ep isterim geze-yim” der diye örnekler vererek anlatmıştı. Ama o şımarık züppe çocuklara hiç etki etmemişti. Öğretmenin anlattığı gibi anlatabilirim, müdür hak verir miydi acaba bize? İkna edebilirsem, Kenan ağabey bile hayran olurdu belki. Müdür hâlâ arkası bize dönük, bizimle ne yapacağını düşünürken, ben de bu süreyi güzel bir açıklama yaparak hepimizi kurtarmak için değerlendirmeye karar verdim. Arzuhalci çocuğu Diyarbakırlı Mehmet'in Türkçe dersinde verdiği cevaba güldüklerini, öğretmenimizin yaptığı güzel açıklamayı, ama bu çocukların teneffüste hâlâ dalga geçtiklerini aklımda sıralamaya çalışırken, sorgusuz sualsiz bu çocuklara tekme yumruk girişmemizi bir türlü masum bir hale koyamıyor, kendimi bile ikna edemiyordum. Bana sorarsa, anlatırken durumu biraz süslemeyi düşündüm. O çocuklara yaptıklarının doğru olmadığını, dalga geçtikleri arkadaşımızın ne kadar üzüldüğünü söylememize rağmen, hâlâ gülüşerek bize de sataştıklarını, hatta

bizi ittirdiklerini söylemeye karar verdim. Kendimce kurduğum cümlelerimi sıraya dizerken, müdür ezberimi bozdu. Konuşmalarından okulumuza yeni atanan rehberlik öğretmeni olduğunu sonradan anladığımız Sezgin Hoca'ya dönüp şöyle dedi:

“Hocam, ilk gününüzde böyle bir olaya tanık olmanız hem iyi hem kötü oldu. Kötü tarafı, sizinle okulumuz hakkında, görevleriniz hakkında birer çay içip konuşmak yerine bu hergelelerle uğraşmak zorunda kaldık. İyi tarafıysa, ben ne kadar anlatırsam anlatayım, nelerle uğraştığımızı ilk günden görmüş olun ki, tedbirlerinizi ona göre alın. Bu zibidilere yüz vermeyin, yoksa hiçbirinin hakkından gelemezsiniz.”

“Hocam, ama bu şekilde de...”

Odaya girdiğimizden beri müdürün yaptıklarından rahatsız olduğunu her hareketi ile belli eden Sezgin Hoca'nın sesini ilk defa duymuştuk ki, müdür onu da susturdu,

“Ne aması Sezgin Hoca! Ne aması? Daha göreve başlamadan bana iş mi öğreteceksiniz?”

“EStağfurullah hocam, ben sadece...Çocuk bunlar, kavga da olur...”

“Çocuk mu? Bu mu çocuk?” diye Kenan ağabeyi gösterdi.

“Almış bunları da yanına, şunun gözüne bak!” derken bana döndü.

“Parasız yatılının haydutları bunlar! Kapatmak lazım bu pansiyonu!”

Sezgin Hoca da sanki bizden taraftı.

Müdür, derin bir nefes aldı.

“Eğitim ne demektir Sezgin Hoca!”

Hoca demesi müdürün de Sezgin Hoca'yı bizim tarafa koyduğunu hissettirmişti. Sezgin Hoca, yılların otoritesinin karşısında, hem de bizim yanımızda, ilk gününde böyle bir soruya muhatap olmanın rahatsızlığı ile doğrulup takım elbisesinin kolundaki gö-

rünmeyen tozları elinin tersi ile hafifçe vurarak silerken, zaman kazanmaya çalışıyordu. Hafifçe öksürerek boğazını temizledi.

“Hocam eğitim çocukların ve gençlerin toplum yaşayışında yerlerini almaları için gerekli bilgi, beceri ve anlayışları elde etmelerine, kişiliklerini geliştirmelerine yardım etmektir.”

Cevabı, masasına yarım oturup başı önde dinleyen müdür kesik kesik güldü. Kitabın ortasından verilmiş bu cevabı eleştiremedi.

“Peki şöyle bir tarif yapabilir miyiz? Bir insanın davranışlarında olumlu yönde gelişme göstermesini sağlamak.”

“E-evet bu da bir tanesi tabii hocam”

“İşte ben bu olumlu gelişmeleri sopyayla sağlıyorum, bu da bir eğitim sayılır, bak bir daha yapıyorlar mı?”

Sezgin Hoca, suratını düşürerek “Çattık!” dercesine pencereden dışarıya bakmaya başladı. Müdür kelime oyunu ile kendisini haklı çıkardığına inanmış, sinirle sırtıyordu.

“Hocam afedersiniz ama eğitime şekliniz Kenan’da pek işe yaramışa benzemiyor, diğerlerinin de ilk gelişleri..”

Müdür yorgun görünüyordu. Sağ eli ile sol elinin yüzük parmağındaki büyük metal yüzükle oynuyor, cevap vermiyordu. Kalkıp benim karşıma geldi. Sorgu sıram gelmişti. Tepemden bana baktığını hissediyordum. Başımı kaldırıp bakamıyordum. Konu çok uzamış odadaki herkes yorulmuştu. Araya konuşmalar girdiği için aklımda sıraladığım cümleler sırayı yine bozmuştu.

“Sana sormadık lan kovalak? Ne diye dalga geçtiler Diyarbakırlıyla?”

Müdür sinirinin tamamen geçtiğini hissettiren bir ses tonu ile konuşunca cesaretlendim, boğazımı temizledim aklımda karışan sıralanının ortalarından bir cümle seçip söyleyiverdim.

“Hocam Konyalılar N’öörüyön? der!”

Çilli gülmesini tutmak istedi. Beceremedi. Boğazını temizler gibi bir ses, kesik kesik çıkmaya başladı.

Müdür gözlerini kısarak burnumun dibine kadar yaklaşmıştı.

“Ne!?”

Paniklemeye başladım,

“Türkçe öğretmeni dedi ki...”

“Ne diyosun lan geri zekalı?” diye yine sesini yükseltti. Sezgin Hoca ile Kenan ağabeyden de tutulmaya çalışılan ama engel olunamayan gülme sesleri çıkınca, müdür de yarı sinirli yarı gülen bir yüzle susup arkasını döndü. Sesler kesilip oda tekrar gergin havasına kavuştuğunda, arkasını dönmeden,

“Yıkılın lan karşımdan! Rezil herifler! Bir daha karşıma gelerseniz yemin ediyorum sizi önce eşek sudan gelene kadar döver, ondan sonra dinlerim, çıkın!” diye bağırdı.

Geri geri çıkıp kapıyı kapattık. Dersin bitmesine on dakika vardı. Kenan ağabey kantine doğru yürüyünce arkasına takıldık. Müdürün odasına ses gitmeyecek kadar uzaklaştıktan sonra Kenan ağabey ve Çilli yüksek sesle gülmeye başladılar.

“Ne dedin lan sen? Ne anlatmak istedin?” dedi Kenan ağabey.

“İyi ki kendi bildiğine göre eğitmedi” dedi Çilli.

“Kovalak ne lan?” dedim.

DÖNER

Dişlerimi fırçalayıp ayaklarımı yıkadım, aynaya yaklaşip sırtarak dişlerime baktım. Eve gitmeye bir gün daha yaklaşmışım. Dolabıma gittim. Anahtarım farklı uzunlukta yedi çentikliydi. Kimse soyamaz dolabımı diye düşünerek kapatıp ranzama doğru yürüdüm. Hafta sonuna hâlâ gün sayıyordum. Ama en azından kimseden çekinmiyor, selamlaşıyor, hatta kimileri ile konuşuyor-

dum. Yatakhaneye gidip yastığımı duvara yaslayarak oturdum. Ortalık fena halde ayak kokuyordu. Ayağını yıkamayanlar vardı. Son sınıflar varken pencereyi açmak bana düşmezdi. Hava da zaten soğuktu. Cam kenarında, üst katta yatan Soner ağabey bağırdı:

“Susun lan! Mehmet bugün bize türkü söyleyecek.”

Benim iki yan ranzamda, alt katta yatan Mehmet, “Öyle dirler üretmenim!” diyen, uğruna kavga ettiğimizden ve karşılığında müdürün sabıka defterine kaydolduğumuzdan haberi olmayan Diyarbakırlı Mehmet’ti. Mehmet, duyulur duyulmaz ince sesiyle mırıldandı:

“Yea, utanıyorum yea!”

Kimse duymamıştı Soner’i de dinleyen yoktu. Herkes konuşmasına devam ediyordu. Yan tarafımda benim gibi alt ranzada yatan Ertuğrul ayağını kaldırıp üstünde yatan Murat’ın yatağının altına bir tekme geçirdi.

“Oha!”

“Yarın aşığı inelim mi? Döner yiyelim.”

“Ismarlarsan gidelim, param yok.”

“Ismarlamam ama borç veririm.”

“Tamam ama haftaya öderim, bu hafta gitmiyorum ben eve.”

Döner ile ilgili bildiğim tek şey bir çeşit et yemeği olduğuydu. Hiç yemediğim gibi, görmemiştim de. Gördüysem de döner olduğunu bilmeden görmüştüm.

Annem anlatırdı; babam askerdeyken ziyaretine gitmiş. Babamda haki yeşil asker kıyafetiyle çarşıya çıkmış. Fotoğrafları var. Annem al yazmalım gibi saçlarının ön kısmı alınına dökülmüş, çenesinin altından bağladığı kırmızı bir eşarp ile uzun çiçekli bir elbise giymiş, köylü güzeli! Yakışıklı babam da, fotoğrafta havalı çıkmak için, bir elinin baş parmağı ile palaskasından tutmuş, diğer eli cebinde. Annem, babamın koluna girmiş. İkisinden de ayrı

ayrı ve defalarca dinlemiştim o günü. Öğle yemeğini küçük bir dönercide yemişler. Döner de bozuk muymuş? Mideleri bozulmuş. Kaç zamandır planladıkları hayal kurdukları ve bekledikleri gün de bozulmuş tabii. İstifra, istifra! Perişanlık!

Gülerek anlatıp dururlardı bu anılarını. Bu bozuk dönerin onlarda bıraktığı kötü tattan sonra bir daha yemedikleri gibi bize de yedirmemişler. Bu yüzden tadına bakamadığım halde döner dendiğinde sanki bozuk döneri ben yemişim gibi yüzümü buruşturdum.

“Yenir mi lan o şey?”

Ertuğrul elleri ensesinde yatarken kafasını bana doğru çevirdi. Aynı anda üzerinde yatan Murat elini ranzanın kenarına koyup, çenesini de eline dayayarak kafasını aşağı doğru sarkıttı. Üzerimde yatan Sinan’ın da başı ranzanın kenarından büyük bir karpuz lamba gibi sarkınca kendimi bir ablukada buldum. Yatakhane her ranza grubunda başka sohbetler devam ediyordu. Sesler bana uğultu olarak geliyordu. Ben rezil olmanın eşiğinde ne cevap vereceğimi düşünüyordum. Verdiğim tepki bu kadar şaşkınlık yarattıysa belli ki döner güzel bir şeydi.

“Hâlâ konuşuyorlar ya! Sussanıza lan Mehmet türkü söyleyecek.”

“Yeaa, utaniyorum yeaa! “

Kimse Soner’in ikazını umursamıyor, diğer grupların uğultusu ve benim grubumdaki gergin bekleyiş sürüyordu.

“Döner sevmiyor musun sen?” dedi Ertuğrul.

Yukardan sarkan kafalar Ertuğrul’a bakıp tekrar bana döndü. Ertuğrul, sorduğu sorunun içinde verdiği kopya ile beni bu ıstıraptan kurtardı.

“Sevmiyorum evet!”

“Neden? Et mi yemiyorsun?”

“Yoo yiyorum!”

Ertuğrul'la konuşmamız sürdükçe, yukardaki kafalar masa tenisi izleyen seyirciler gibi bir sağa bir sola dönüp bizi izliyordu.

“Bir kere yedim döner, tadı çok kötüydü, akşama kadar kustum, bir daha da yemedim,” diyerek annemle babamın anısını çaldım. Yukarıdan sarkan kafalardan Murat'inki lafa karıştı,

“Oğlum, bozukmuş o zaman o döner, tiksinimişsindir, döner yenmez olur mu hiç? Etin en güzel şeklidir döner, kavurmadan bile daha güzeldir. Usta onu ateşin önünde sürekli çevirir, piştikçe yağları, böyle onun altında, onun tepsisi vardır, oraya akar yağları, o büyük bıçakla yan yan, ince ince keser...”

Murat konuşmaya devam ettikçe, hiç yemediğim bir şey için ağzımın sularını kontrol etmeye çalışıyordum.

“O etler yaprak gibi dökülür böyle o tepsiye, maşayla karıştırır onları, sonra...” Murat kendisini anlattığı dönere kaptırmış, anlattıkça kendi ağzı da sulanıyor, arada durup gürültülü bir şekilde yutkunuyordu.

“Sonra ikiye böldüğü taze ekmeği açıp, o dökülen etlerin üzerine bastırır.”

“Mehmet, hadi söyle lan sen, sen başlayınca susarlar,” dedi Soner.

“O etlerin tadı da ekmeğe geçer iyice, maşayla tuttuğu salkım salkım etleri ekmeğin içine yayar.”

“Üzerine domates ve soğan,” dedi Sinan.

Bu sefer Ertuğrul'un ve benim kafam tenis maçı seyircilerine dönmüştü.

“Yanına da köpüklü ayran,” diye tamamladı Murat.

“Ooh!” dedi Ertuğrul.

“Yarın kesin gidelim Murat, gelsene sen de!”

“Yok! Gidin siz, evci çıkacağım ben yarın,” dedim.

Yukarıdan sarkan kafalara kan dolmuştu. Daha fazla dayanamayıp çekildiler. Ellerim enseme sırtüstü uzandım.

Ahh! Ben bunu size sormaz mıyım eve geldiğimde? Bu hafta sonu hep beraber döner yemeye gidiyoruz o zaman. On beş sene önce yediğiniz döner bozuk çıktı diye küsülür mü hiç böyle bir yemeğe? Gözlerimi kapatmış, eve gittiğimde bu döner meselesini çözmeyi düşünüyordum. Nasıl da anlatmıştı öyle döneri? İnsanın tadına bakmadığı bir şeyi de canı çekebiliyormuş demek ki... En azından rezil olmaktan kurtulmuştum.

Yatakhanedeki diğer sohbetler de bitmiş olacak ki, uğultular kesilmişti. Karanlık yatakhaneye dışarıdan sokak lambasının ışığı vuruyor, içeriyi alacakaranlık bir hale getiriyordu. Herkesin uykuya geçtiğini düşünürken odada patlayan ses ile, Ertuğrul gibi, Sinan'ın yatağına tekme atacak gibi sıçradım. Neredeyse yatağımla temasım kesilmişti. Uyuduğumu sandığım herkesin aslında Mehmet'in türkü söylemeye başlamak için motive olmasını beklediğini anlamayan tek kişi bendim. İncecik sesi ile,

“Yea! Utanıyorum yaaa!” diyen Mehmet'in sesi neredeyse camları titretecek kadar yüksekti. Ama yine de incedi.

“İSTEEDİM VİRMEEDİLEEER,
SEN FAAKİRSEN DİİDİİLEEER,
SEN FAAKİRSEN DİİDİİLEEEER,
ALDILAAAAR HEZZAALİİMİİ BİR ZENGİNEEE VİRDİ-
İLEEER,
BİR ZENGİNEEE VİRDİİİLEER
BİR ZENGİNEEE VİRDİİİLEEEER...”

Kalbim ağzımdan çıkacak gibi oldum. Başa dönüp tekrar okudu türküyü. Korkum geçip sakinleştiğimde ne döner kaldı aklımda, ne evci çıkmak. Aniden bağırmaya başlaması aklıma almıştı. Sesi de berbatti, türkü de...

Babamın hayali, “Neden diye sorun, her zaman sorgulayın” der gibi karşımda belirdi. “Hezzalim” dediği kişi Hazal’dı sanırım. İnsan sevdiğini parayla nasıl alır ki? Fakir diye vermedikleri gibi almışlar zengin birine vermişler. Satmışlar resmen kızı! “Hazal kimi istiyor acaba?” diye sormamışlar bile.

Bu çocuk için mi kavga ettik şimdi biz? Müdürün de defterine girdik? Haberi de yok.

“Ağzına sağlık Mehmet!” dedi Soner.

Yüreğimi ağzıma getiren sesi ile çığırarak türkü söyleyen Mehmet, yine en baştaki, sokakta aç kalmış bir kedi yavrusu gibi çıkan sesi ile,

“Sağ ol ağabey,” dedi.

ÇELİK YELEK

Beden eğitimi dersinde, lacivert, paçaları lastikli, yanları üç beyaz çizgili, yırtılan dizi sürekli dikilmekten büzülmüş eşofmanıyla geçtiğim sıramda etrafı izliyordum. Tüm sınıf rengarenk bir çiçek bahçesi gibiydik. Hepimiz parasız yatılıydık aslında. Pansiyonda yatanlar da, evde yatanlar da... Bunu sorgulamaktan vaz geçeli aylar olmuştu. Her sıradan çocuk gibi en sevdiğim ders beden eğitimi dersiydi. Eşofman giymek, açık havaya çıkmak, düz takla, ters takla, kasadan atlama, voleybol, futbol, basketbol, bazen serbest kalmak, sırada rahat rahat konuşup şakalaşabilmek, şikayet edilecek etkinlikler değildi. Müdürün, Kenan ağabey ile gezmemez konusundaki ikazı etkisini çoktan kaybetmişti. Yine birlikteydik. Akşam yine otobüs yolculuğu ve evde çıplak ayak gezebilme günüydü. Moralim yüksekti.

“Döner yemeye gideceğiz bu hafta,” diyerek başlattığım sohbet, otuzlu yaşlarında, kısa saçlı, kısa boylu, kumral, kemerli burunu ve mavi gözlü Levent Hoca'nın,

“Kesin konuşmayı, herkes sırasına geçsin!” diye bağırması ile son buldu. Hocanın söyledikleri anında uygulandı. Üzerine tam oturmuş, pırıl pırıl parlayan, paçaları düz ve fermuarlı koyu yeşil eşofmanı, hepimizin aksine çok havalıydı. Boynunda kronometresi, elinde kalem ve dosyası ile milli takım antrenörüne benziyordu. Görüntüyü bozan tek ayrıntı göbeğiydi. Havalı eşofmanı kocaman göbeğini saklayamıyordu. Her ders beş dakika sözlü, on dakika fiziki olarak bizi derse hazırlardı.

“Sporu hayatınızın bir parçası olarak benimseyin!”

“Başladı” diye fısıldadı Çilli.

“Mutlaka bir sporla amatör ya da profesyonel olarak ilgilenin, bu futbol olur, basketbol olur, yüzme olur voleybol olur... Efendime söyleyeyim futbol olur...”

“Bunu saymıştı.”

“Spor yapan adam sigara içmez, kötü alışkanlıklar edinmez, topluma faydalı...”

Biz kendi aramızda konuşmaya başlayınca öğretmeninin sesi fonda kaldı. Konuşmaya devam ediyordu.

“Böyle konuşunca Türkçe dersinden bir farkı kalmıyor dersin,” dedi Çilli.

“Sigara içiyor, öğretmenler odasının önünden geçerken gördüm,” dedi Kenan ağabey.

Biz susunca öğretmeninin sesi belirginleşiyordu.

“Spor yapan adamın zihni açılır, anlama idrak etme kapasitesi de gelişir.”

“Annem her pazartesi beni uğurlarken Allah zihin açıklığı versin diyor, spor yapmaya gerek yok o zaman dedim.”

“Tövbe de lan,” dedi Kenan ağabey.

“Tövbe!”

“Ulu Önder Atatürk ne demiştir? Ben sporcunun zeki, çevik ve ahlaklısını severim,” demiştir

“Bu göbekte çevik olamaz,” dedi Çilli.

“Sigara da içiyor,” dedim. “Zihin açıklığını da Allah veriyor,” diye gülerek dürttü beni Çilli.

“Tövbe diyin lan!” diye sert fısıldadı Kenan ağabey.

“Tövbe,” dedik Çilli’yle aynı anda.

“Atatürk sevmezdi bunu demek ki,” dedim üstüne.

“Spor yapan adamın fiziği de düzgün olur, ruhu da beslenir, yaratıcılığı gelişir.”

“En iyi sporcular biziz o zaman sürekli sorun yaratıyoruz,” diyerek espri yağmuruna Kenan ağabey de katıldı.

“Ne fısıldaşıyorsunuz lan arkada? Kenaan! Görüyorum seni buradan gelmeyeyim yanına!”

Susup önümüze döndük. Öğretmen sporun faydaları, ısınmanın önemi derken laf lafı açıyor ve derse başlayamıyordu. Zil çaldı.

“Sadece beden eğitimi derslerinde değil, her gün spor yapın çocuklar,” derken saatine baktı,

“Evet, ikinci ders konumuz düz takla atmak, on dakika sonra herkesi aynı düzende göreceğim, Samet! Mustafa!”

“Efendim hocam!”

“Malzeme odasından minderleri alıp bahçeye taşıyın birini şuraya diğerini şuraya koyun,” diyerek minderlerin koyulmasını istediği yerleri gösterdi.

“Tamam hocam!”

Ders başladığında erkekler sol tarafta, kızlar sağ tarafta sıraya girdik. Bu ayırtırmaya da anlam veremiyordum. Düz takla kolay bir hareketti. Sırayla düz taklamızı atıp, tekrar sıranın arkasına geçiyorduk. Öğretmen iki minderin arasına geçmiş atılan takla-

ları kontrol ediyor, varsa hataları söylüyordu. Meltem hiç takla atmadan sıradan ayrılıp öğretmenin yanına geldi. Karnını tutuyordu.

“Hocam ben atlamasam olur mu?”

“Meltem, hep böyle yapıyorsun kızım, ilk ders neler anlattım ben? Her ders bir bahane uyduruyorsun. Geç kenara otur. Ayrılma bir yere. Kantine falan gittiğini görmeyeyim.”

Meltem iyice gözümünden düşmüştü. Herkese yukarıdan bakan tavırları, zeki olmaması, kimseyle konuşmadığı gibi kızlara bile yaklaşmayan soğuk tavırları güzelliğini alıp götürüyordu... Ama Burçin? Evet şişko bir kızdı, gözlüklüydü ama gözleri sürekli bir şey düşünüyor gibi keskindi. İçi gülüyordu. Saçlarını iki yandan bağlaması sempatisini artırıyordu. Konuşkan ve yardımseverdi. Belki de kabul görmek istediği için böyleydi. Değiştiremeyeceği özelliklerini değiştirebilecekleri ile bastırıyor, zaaflarını güce dönüştürüyordu. Bana sormamıştı, umrunda mıydı bilmiyordum ama bende kabul görmüştü. Artık gülümseyerek onu izler olmuştum. Tontiş Burçin'in kalın gözlükleri, sürekli kantinden abur cubur tığınması umrumda değildi. Delikanlı kızdı bence Burçin. Takla atarken panda gibi çapraz takla attı. Yuvarlandı demek daha doğrudu. Kızlar da erkekler de gülmüşler.

Öğretmen bile, “Gülmeyin, çalışıyoruz, öğreneceğiz,” derken gülmesine engel olamadı.

Ama Burçin duruşunu hiç bozmadı. Kalktı, gülüşmeleri göğüslemek için yalandan üstünü silkeleyerek oyalandı. Keskin bakışlı gülen gözlerini hiç bozmadan sıraya girdi. Burçin dışında gülmeyen tek kişi bendim. Ama Mehmet'in öcünü aldığımız gibi değildi bu sefer. Öğretmen dahil tüm sınıf gülmüştü. Çıkışta tüm sınıfa kafa tutacak halimiz yoktu. Üstelik Çilli ve Kenan ağabey de gülmüştü.

“Ne gülüyorsunuz lan? Gülmeyin!” diye kendi ekibime satarak şişkinliğimi biraz olsun azaltmak istedim.

“Sana ne lan?” diye ciddileşti Kenan ağabey. Başka bir şey diyemeyip kararımı suratımda gözlerimi Kenan ağabeye diktim.

“Sana ne oğlum?” diye üsteledi Kenan ağabey.

“Varsa bir şey anlayalım oğlum,” diye sırtı Çilli.

Sustum...

Moralsiz girdiğim Türkçe dersinde öğretmen masasına oturup yoklama aldıktan sonra “Çocuklar bugün ders işlemeyeceğiz, ödev verdiğim kitaplarınızı okuyabilirsiniz, ödevlerinizi yapabilirsiniz, yüksek sesle olmamak kaydıyla sohbet edebilirsiniz. Biliyorsunuz haftaya Ulu Önder Atatürk’ün aramızdan ayrılışının yıl dönümü. Okulumuzun bahçesinde anma programı düzenlenecek, Kaymakam Bey de katılacak. Hazırladığım konuşma metninin üzerinden geçmeliyim,” diyerek çıkardığı kağıtları okumaya, kimi yerlerine notlar almaya başladı.

En sevdiğimiz ders, boş dersti. Çilli dirseğini Kenan ağabeyin sırasına yaslayıp bize dönerek sohbet pozisyonu aldı. Kenan ağabey arkasına yaslanıp kollarını göğsünde kavuşturdu. Ben de geriye yaslanıp sol ayağımı sağ bacağımın üzerine koyarak ayağımı sallamaya başladım. Konuşacak bir şey de bulamıyorduk. Kenan ağabey, elini saçlarına götürüp karıştırmaya başladı. Favorileri neredeyse kulağını kapatacağı.

“Berbere gitmem lazım benim, hayvan gibi oldum.”

Çilli’yle hayvan benzetmesine kıkırdadık.

“Dayım kesiyor benim saçlarımı,” dedi Çilli.

“Yaz geldiğinde hayvanları da o kırıyor,” dedi gülererek.

“Köyün berberi dayım.”

“Ne demek istiyorsun lan?” dedi Kenan ağabey. Gülümseyerek dinliyordum ben sohbeti.

“Sen öyle deyince aklıma geldi, ne kızılıyorsun? Hafta sonu gel beraber gidelim bizim köye, hem dayım tıraş da eder seni.”

Kenan ağabey de gülümsedi bu teklife.

“Ciddi misin lan?”

“Ciddiyim ağabey” diye toparlandı, sevinir bizimkiler, misafir ağırlamayı çok severler, kahvaltı kalabalık yapılı. Sıcak köy ekmeği, tereyağı, peynir, domates, salatalık, biber, zeytin hem siyah hem yeşil. Erik, kayısı reçeli Ooh! Hepsini de biz yaparız...

Acıktığımı hissettim. Çilli'nin ballandırarak anlattığı kahvaltıtıy dinledikçe, açlığımın kantindeki sunta gibi bisküvilerle harcanacağı düşüncesi canımı sıktı. Çilli de susmak bilmiyordu.

“Bir de bunların arasına sahanda sucuklu yumurta gelir. Onu da tereyağında yapar anam. Taze, sıcak köy ekmeğini o yumurtanın sarısına bastırıp patlatıyorsun. Sarısı ve beyazı karışıyor.”

Bir taraftan eliyle tuttuğu hayali ekmeği diğer eli ile tuttuğu hayali sahanda gezdirir gibi anlattıklarını canlandırıyor.

“Sus lan, yeter!” dedi Kenan ağabey.

İkimiz de yutkunuyorduk. Çilli kendini anlatmaya kaptırmış, bizi duymuyordu. Anlatırken gözlerini kapatıyor, sanki anlattığı kahvaltıtıy şu anda yapıyordu.

“O sarısı ve beyazı birbirine karışmış yumurtaya bandırdığın ekmeği ...”

“Oğlum kime diyorum?”

Kenan ağabey, Çilli'yi kendine getirmek için omuzuna sertçe vurdu. Çilli, titreyerek kendine geldi. Gözlerini açıp önce etrafa sonra bize baktı.

“Geliyor musun?”

Sınıftaki sohbet sesleri içerisinde pazartesi günü yapacağı konuşmaya çalışan öğretmen de Çilli'nin kahvaltı tasvirini duymuş,

“Ne biçim anlattın öyle mikrop! Ben de mi gelsem?” diye gülümseyerek sohbetimizi taçlandırdı. Gülümseme hemen bize de

bulaştı. Çilli, hazırlıksız yakalandığı bu teklife hemen cevap vermek istedi.

“Gerçekten mi hocam? Gerçekten mi? Ne kadar güzel olur, annemle babam çok sevinir, herkes çok sevinir. Size köyü gezdiririm. Çok seversiniz.”

Öğretmen araya girdi,

“Tamam, tamam, sakın ol Onur, şaka yaptım. Sen köy kahvaltısını o kadar güzel anlatınca ben de dayanamadım.”

Çilli, ikna olmamıştı. Kenan ağabey ile ben de heyecanlanmıştık. Sonucu merak ediyor, ses çıkarmadan bekliyorduk. Öğretmenin, bir öğrenciyi köyünde ziyaret etmesi, bir ortaokul öğrencisi için unutulmaz bir anı, kendisini emsallerinden üstün hissetmesini sağlayacak bir ayrıcalık, bu küçücük sınıfta, fark edildiğini, var olduğunu hissettirecek kadar büyük bir olaydı.

“Öğretmenim, gelin lütfen, koyunlarımız var, geçen ay Karagöz doğurdu. Küçücük kuzusu var, o da aynı annesi gibi. Küçük Karagöz! Hem de benim o! Babam söz verdi satmayacak.”

Öğretmen, Çilli'nin kendinden geçerek anlatışını, başını hafifçe yana eğmiş, gülümseyerek dinlerken, Çilli'nin gözünde, ailesinden uzak bir çocuğun kalbindeki boşluk kadar büyük bir yeri olduğunu fark etmişçesine hüzünlüydü. Çilli ise öğretmeni ikna etmek için hâlâ resim dersinde çizdiğimiz köy resimlerini anlatır gibi, köyündeki tepeleri, dereyi, küçük köprüyü, ağaçları, hiçbir detayı atlamadan tüm kozlarını kullanıyordu. Söyleyeceklerini bitirdiğinde kocaman açtığı gözlerini diktiği öğretmenden, kendisi hariç tüm sınıfın en başta anladığı kararını bekliyordu. Öğretmen gülümsemesini koruyarak toparlandı ve “İnşallah geliriz bir gün Onur, hadi bakalım bana müsaade edin, biraz daha çalışayım,” diyerek önündeki kağıtlara döndü.

Çilli'nin yüzü düştü. Bir şey diyemiyorduk. Kenan ağabey uzanıp moral vermek için Çilli'nin omuzunu sıktı. Ayağımı indi-

rip sıraya yaslandım. Herkes sohbetine dönmüştü. Burçin kafasını çevirmiş bize bakıyordu. Benim de ona baktığımı görünce göz göze geldik. Gözlerinde acıma ile sevecenlik karışımı bir bakış vardı. Yavaşça önüne döndü.

Son dersten sonra Kenan ağabey, Çilli ve ben pansiyona doğru hiç konuşmadan yürümeye başladık. Pansiyon merdivenlerinde Çilli, Kenan ağabeye döndü:

“Sen de mi gelmeyeceksin?”

Kenan ağabey, Türkçe öğretmenin yarattığı hayal kırıklıklarını toplamak istiyordu. Ne var ki öğretmenin gelmeyeceğini anlamadığı gibi Kenan ağabeyin gelmeyeceğini de tahmin edemeyen Çilli, kırık sesi ile kalan son kozunu Kenan ağabeye harcadı.

“Köpeğimiz de var...adı Cesur.”

Kenan ağabey, elini Çilli'nin omuzuna attı. Ben de arkalarından çıkmaya devam ediyordum.

“Bu hafta dayım uğrayacak Çilli! Para bırakacak, harçlığım bitti.”

Çilli, bana hiçbir şey sormadı. Benim kafamda anında sorular belirdi. Kenan ağabey eve gitmiyordu. Hafta sonu pansiyonda olmadığım için anne ve babasının gelip gelmediğini bilmiyordum. Sene başında evden buraya kaçtığını söylediğinden beri bu konuyu bir daha açmamıştı. Biz de soramamıştık. Neden dayısı geliyordu? Parayı ailesi mi gönderiyordu? Ya da dayısına neden evci çıkmıyordu? Döndüğümde sorarım diye düşünerek dolabıma çıktım. Küçük sırt çantama kirli çamaşırlarımı doldurup aşağıya indim. Merdivene oturup Çilli'yi beklemeye başladım. Sebahattin yine yoktu. Üç kişi iki koltukta gitme kurnazlığı bu hafta da yatmıştı. Sırtıma hafifçe vuran ele döndüğümde asık suratı ile Çilli'yi gördüm. Kalktım. Yazdan kalma ılık bir akşam üstüydü. Seyyar satıcıları geçtik. Mezarlık duvarı boyunca yanımıza katılan Güçlü'nün türlü soytarırlıkları bile Çilli'yi konuşturamadı. Bir eliyle

yanında yürüyen Güçlü'nün başını, kulaklarını okşarken, dalgın gözleri, aklının başka yerde olduğunu söylüyordu. Beklediği ilgiyi göremeyen Güçlü, mezarlığın köşesinde bizi bırakıp, ağzını kocaman açıp esneyerek, arkasını dönüp uzaklaşmaya başladı. Açlığını unutmuş, Çilli'nin bozuk moraline ortak olmuştum. Terminalle yaklaşırken Çilli aniden bana dönüp, çilli yüzünün ortasına yerleştirdiği, bir şey keşfetmiş olmanın verdiği heyecanlı ifade ile "Gelmeyeceğim demedi öğretmen, inşallah geliriz bir gün dedi, gelir mi sence?"

Gelmeyeceğini hâlâ anlamamıştı Çilli. Yol boyunca susarken, aklında sağa sola koşturan düşünceler çarpışa çarpışa Çilli'nin lehine bir sonuca varmış ve kendisini ikna etmişti.

"Gelir bence de..."

Ve yüzüne yerleştirdiği gülümseme, öğretmenin ve Kenan ağabeyin kırdığı küçük kalbini saklamak için acemice takındığı bir maskeydi...ve yıllar geçtikçe, kalp kırıklıklarımızı kapatmaya çalıştığımız bu sırttan eğreti maskeler, kimse kalbimizi kıramasın diye kuşanacağımız çelik yelekler evrilecekti...

Sırtımda çantam, eve doğru yürüdükçe bana da bulaşan bu tatsız finali arkamda bırakmaya çalışıyordum. Koca hafta gün saydığım, ailemle beraber, ikna edebilirim döner yiyebileceğim iki günün hayali mutlu etmeye yetmiyordu. Atlatamadığım şey, Türkçe öğretmenin Çilli'nin köyüne gitmemesi değildi; gitmediği için Çilli'nin yüzünde yakaladığım ifadeydi.

Dönem dönem öğüt saatleri olurdu babamın, ağabeyimle beni oturtup, geçmişin geçmişte kaldığı konulu öğüdünü hikâyeyle anlatmıştı. Ama dinlemek yetmiyordu, uygulayabilmek, yılları bulacaktı. Başrahip, demişti ve iki öğrencisi ormanda yürüyüşe çıkmışlar. Başrahip elleri arkasında önden, tek başına yürüyormuş. Öğrencileri de yan yana arkasından takip ediyormuş. Bir dere kenarına gelmişler. Dere çok güçlü akıyormuş. Kenarında da

karşıya geçmek isteyen bir kadın, bir sağa, bir sola giderek geçmek için uygun bir yer arıyor ama bulamıyormuş. Yazık kadına..
Sonra önden yürüyen başrahip, kadının yanına gelmiş,

“Karşıya mı geçmek istiyorsunuz?” demiş.

Kadın:

“Evet demiş, ama geçemiyorum.”

Başrahip:

“Ben size yardım ederim,” demiş.

Sizi sırtıma alayım, karşı tarafa geçince de indireyim. Kadın şaşırmış ama kabul etmiş. Öğrencileri de çok şaşırmış. Tabii başrahip olduğu için bir şey de diyememişler. Nasıl desinler? Biz müdüre bir şey diyebiliyor muyuz? Başrahip kadını sırtına alıp beline kadar suya girerek zar zor karşıya geçirmiş. Kadını indirmiş. Kadın teşekkür etmiş başrahibe. Başrahip yine ellerini arkasında bağlayıp yürümeye başlamış. Ama öğrencileri dayanamıyormuş. Hem çok şaşırılmışlar, hem çok kızmışlar. Çünkü rahiplerin kadınlara dokunması bir yana, onlarla konuşması bile yasakmış. Hele başrahip bunu nasıl yaparmış? Öğrenciler yürürken bunu konuşup durmuşlar. Sormaya da cesaretleri olmadığı için kura çekmeye karar vermişler. Kaybeden öğrenci başrahibe neden böyle davrandığını soracaktı.

“Hani konuşmamız bile yasaktı ya? N’aptın öyle sen başrahip?” diyecekmiş.

Öğrencilerden biri yerden bir tane çöp alıp uzun ve kısa olacak şekilde kırmış. Uçları gözükecek şekilde avucuna alıp arkadaşına uzatmış.

“Kısa çöp çeken başrahibe sorar,” demiş.

Arkadaşları kabul edip çöpleri çekmişler. Kısa çöp, çöpleri uzatan rahipte kalmış. Dereden de epeyce uzaklaşmışlar. Öğrenci rahip cesaretini toplayıp hızlanmış ve önlerinde yürüyen başrahibe yetişmiş.

“Başrahip,” demiş.

“Siz az önce ne yaptınız öyle?”

“Ne yapmışım?” diye şaşırılmış başrahip.

“Bize bugüne kadar, kadınlar ile konuşmamız bile yasak dediniz, ama o kadınla konuştuğunuz yetmezmiş gibi bir de sırtınıza aldınız, bizim de kafamız karıştı demiş.”

“Hangi kadını?”

Öğrenci rahip, başrahibin artık, çok yaşlandığını, hatta bunadığını, unuttuğunu ve ne yaptığını bilmediğini düşünmeye başlamış.

“Efendim, yarım saat önce dere kenarındaki kadınla konuşan, sonra da kadını sırtına alıp karşı kıyıya taşıyan siz değil miydiniz?”

“Aa! Evet, demiş başrahip, ama ben o kadını dereyi geçtiğimizde bırakmıştım. Bakıyorum da siz hâlâ taşıyorsunuz...”

Bunu Çilli’ye anlatsam da bırakamazdı, taşımaya devam edecekti.

HİÇ BOZMAYIN DURUŞUNUZU!

“Kuzuum,” diyerek sımsıkı sarıldı annem.

“Annem!” Ben de ona sarıldım. Geçen hafta kapıyı açtığımda, arkasını dönüp ocaktaki yemeğine koşan annem, bu sefer çok başkaydı. “Gerçekten o da özlemiş” diye düşündüm. ‘Belki geçen hafta üzüldüğümü fark etmiştir’ dedim içimden. Kucaklaşmayı bıraktım.

“Sürpriz mi yaptın sen bize? Yarın tatil mi okulun?”

Yüzü birden endişelendi,

“Hasta mı oldun yoksa?” diye aklına gelen soruları cevap boşluğu bırakmadan sıralamaya başladı. Annemi görüp kucaklamam ile düzelen moralimin yüzüme yerleştirdiği gülümseme tekrar kayıplara karıştı.

“Ne sürprizi anne? Cuma bugün!”

“Aaa! diye eliyle ağzını kapattı. Ne çabuk geçmiş bir hafta? Ben bugünü perşembe sanıyorum ya?! Geel, gel benim kara kuzum, kaldık öyle kapıda şaşkınlıktan,” diye elimden tutup beni eve soktu.

“Üzerimi deðişeyim” diyerek bir zamanlar ikimizin, şimdi ağabeyimin odasına gittim. Ceketimi, kravatımı, gömleğimi çıkardım. Benim yatağımın üzeri yine ağabeyimin eşyaları, kitapları ile doluydu. Odada bana kalan tek yer, yerdı. Ben de yere attım. Beyaz kollu fanilam ve kumaş pantolonum ile yere oturup sırtımı kanepeye yasladım. Annem yine mutfağa geçmiş bir yandan akşam yemeği hazırlarken sesini bana duyurmaya çalışarak konuşuyordu.

“Aç mısın oğlum?” demesi ile açlığımı tekrar hatırladım. “Hayır!” diyerek küskünlüğümü belli etmeyi, mutsuzluğumun farkına varmasını çok istiyordum. Ama açlık, duygusallık ya da gurur dinlemiyordu. En azından cevabım donuk, soğuk ve mutsuz olabiliirdi.

“Evet!”

“Ben seni yarın gelecek sandığım için...” Gerisini tamamlayamadı.

“Hadi ellerini yıka da gel, domates çorbası ve kapuska var!”

Kapuska! Hani şu ilk gün yüz elli kişilik kazanda pişerken, kokusunun ciğerlerimi doldurduğu kapuska!

“Yemeyeceğim kapuska!”

“Aa, napıyorsun oğlum yerde öyle?”

Odanın kapısına geldiğini fark etmemiştim.

“Oturuyorum.”

“Üstünü de değiştirmemişsin?” Ceketimi, kravat ve gömleğimi yerden aldı. Kravat ve ceketimi kapının arkasındaki tel askıya astı. Gömleğimi buruşturup koltuğuna kıstırdı. Karşıma oturdu.

“Neden yemiyorsun kapuska? Çok güzel oldu.”

Gözlerimi anneme dikmiş düşünmeye başladım. Nasıl anlattayım ki şimdi ben sana bunu?

“Sevmiyorum,” dedim. Daha dün yedik okulda.

“Tamam kuzum, ne yapayım sana söyle!”

“Yemeyeceğim bir şey” demeyi çok istiyordum. O gücü kendimde bulamadım. Zaten “açım” diyerek o şansı kaçırmıştım. Çilli'nin tarif ettiği kahvaltıyı istiyordum. Ama onun anlattığı gibi anlatacak ne enerjim vardı ne de hevesim. Soğuk ses tonum, asık suratımla aklımda kalanları sıralamaya çalıştım,

“Sıcak köy ekmeği, tereyağı, peynir, domates, salatalık, biber, zeytin, hem siyah hem yeşil...”

Ben konuştuğça annemin gözleri açılıyor, kaşları kalkıyor, bir taraftan da tebessüm ederek pür dikkat beni dinliyordu.

“Reçel, sahanda yumurta...”

Konuşmamın ortasında aniden boynumu saran annemin kolları beni ilk günkü gibi göğsüne bastırırken ağlamaya başladı.

“Kahvaltı mı istedi canın oğlum? Yok tabii orada değil mi? Hepsi yoktur belki ama ben şimdi sana güzel bir kahvaltı hazırlarım,” diyerek kalktı, eşarbinin sarkan yakası ile ağzını ve burnunu kapatıp, titreyen sesi ile tekrar,

“Şimdi hazırlarım,” diyerek mutfağa gitti. Kahvaltı hazırlarken bastırmaya çalıştığı hıçkırıkları duyuluyordu. Hâlâ yerde oturuyordum. Kahvaltımı beklerken kafamın içindeki düşünce savaşından yine eziklik galip geldi. Yapmak istediğimi sadece hayal edebildim. Mutfak kapısına yaslanıp,

“Benim size kavuşmak için saatleri saydığım bugünü perşembe mi sanıyordun anne? Siz de benim gibi hafta sonunu ipe çekmiyor musunuz?”

Bunun yerine yaşadığım ise hayal ettiğimden çok farklı oldu.

“Kahvaltın hazır!” dedi annemin kırık sesi.

“Geldim,” diyerek oturdum asık suratımla sucuklu yumurtanın başına. Evde olan tüm kahvaltılıklar masayı doldurmuştu. Hepsi çıkmasa da saydıklarımın çoğu vardı. Aklım Çilli'ye gitti. Onda taze köy ekmeği de vardır şimdi. Benimki sabahtan kalma bakkal ekmeği idi. Hâlâ mutsuz muydu acaba? Ya Kenan ağabey? Ne eve gidebiliyordu, ne dayısına, ne de böyle bir kahvaltıya...

“İnşallah hafta sonu kahvaltıda margarin ve reçel çıkmıştır, karıştırma yaparlar” dedim.

Kapı çaldı, annem açtı. Salonda televizyon izlerken babamın sesini duydum.

“Ozan geldi mi?”

“Geldi, içeride televizyon izliyor.”

En azından babam günleri karıştırmamıştı.

“N'oldu? Senin sesin niye böyle? Bir şey mi olmuş?”

“Yok.”

“Nasıl yok? Söylesene Fatma? Okulda mı bir şey olmuş?”

“Kahvaltı etmeyi özlemiş,” dedi annem. Sesi suçlayıcıydı. Babam cevap veremedi.

Salona girince ayaklandım. Kucaklaştık. Karnım Çilli usulü kahvaltıyla tıka basa dolu olduğu için döner yeme hevesim de soğumuştü. Kahvaltı etmeyi özledim diye beni okuldan alacak hali yoktu. Üç ay önce okuldan kaçıp eve geldiğimde ne mazeretler sunmama rağmen almamışlar, geri götürmüşlerdi. Haftamın nasıl geçtiği, derslerim, arkadaşlarım... Ezberden sorulan sorularla ayrı geçen günlerin arasını kapattık. Babam yemeğini yedi. Annem çay koydu. Babam mesaisinden, annem kendi gününden an-

latırlarken, iyi geceler dileyip kalktım. Salon kapısının yanında, yerden tavana kadar yüksek, herkesin evinde benzeri bulunan, çekmeceleri ve bir sürü bölmesi olan vitrindeki küçük, çerçeveli aile fotoğrafımıza baktım. Bu fotoğrafı çektiğimiz zamanı hayal meyal hatırlıyordum. Dört beş yaşlarımda olmalıydım. Bir aile lokantasının bahçesiydi. Köfte yemeye gitmiştik. Fotoğrafı babam çekmişti. Yukarıdan bakarak çekilen köşeli makinemizi yan masaya koymuş ve ayarlamıştı. Çekme tuşuna bastıktan sonra koşarak sandalyesine gelirken, “Hiç bozmayın duruşunuzu” demişti. On saniye sonra makineden fotoğraf çekme sesi gelmişti. Büyük çınar ağacı altındaki masanın örtüsü küçük kırmızı ve beyaz kare desenliydi. Önümüzde köftelerimiz ve içeceklerimiz vardı. Babamın kısa kollu mavi gömleğinin üst düğmesinde güneş gözlüğü asılıydı. Tıraşlı yüzü ile çok yakışıklıydı. Annem, beyaz bluzu üzerinde, ortasında Atatürk kabartması olan altın kolyesi ve dalgalı saçları ile mutlu görünüyordu. Babam bu Atatürk kolyesi ile ilgili, “Biri bir yerde, ileride beşi bir yerde alacağım sana” diye anneme takılır ve çok gülerlerdi. Uzatıp durdukları bu şaka bana hiç komik gelmezdi. Bazen annem babama takılırdı, “Hani benim beşi bir yerdem?” diye. Babamın cevabı ona da hazırdı, “Diğer dördü de bir yerde ama bulamıyorum, bulayım getireceğim” derdi. Ağabeyim küçükken bile güzel, havalı pozlar vermeyi biliyordu. Sanki büyük adam gibi dirseğini sandalyenin arkasına atmış, ayağını masanın altındaki demire dayamıştı. Ben kısa pantolonum ile baştan kaybetmişim. Yakışıp yakışmadığı söz konusu bile edilmeyen üç numara saçlarım, uzadıkça kestirilmesi gereken bir fazlalık olarak görüldüğü için, önemli olan tek şey, masraf olmasın diye, Kenan ağabeyin dediği gibi hayvana benzeyene kadar uzadıktan sonra, koca kafam turp gibi ortaya çıkana kadar kısa kestirilmesiydi. Çilli'nin hayvan berberi dayısını tanışalar, oraya götürürlerdi. Fotoğrafta yeni tıraş olmuşum. Kısa pantolonumun

üzerine giydirdikleri yakalı tişörtün düğmelerinin hepsini boy-
numa kadar ilikleven kesinlikle annemdi. Hepimiz gülüyorduk
fotoğrafta. Çerçevenin camında, arkamda, sohbetlerini bitirmiş,
televizyonda haberleri izleyen annem ve babamın görüntülerinin
netleşmesi ile fotoğraf da bulanıklaştı. Beni fark etmiyorlardı.
Aniden ne yapacağımı bile düşünmeden çerçeveyi alıp odama
gittim. Çerçeveyi resmen kendi evimden çalmıştım. Çantama ko-
yup fermuarını kapattım. Hiç hayal ettiğim gibi olmayan bu günü
artık bitirmek için nerede olduğunu bile sormadığım ağabeyimi
beklemeden gözlerimi kapadım ve uyumadan önce “keşke pazar-
tesi olsa!” dedim.

KADER GAYRETE AŞIKTIR

Çilli’yle pazartesi günü için sözleşmediğimizden, karşılaşma-
mıştık. Tereddüt etmeden biletimi almaya yazıhaneye yöneldim,
“Cam kenarında yer varsa, cam kenarı olsun!”

İsimlerimizi bilmiyorduk ama biletçi ağabeyle artık birbiri-
mizi tanıyorduk.

“Var paşam, var,” diyerek doldurduğu bilet koçanını koparıp
bana uzattı.

Kuru kalabalığın, kuru gürültüsü arasında perona doğru yü-
rüdüm. Yanından geçtiğim için duyduğum ses bizim boyacı ço-
cuğundu,

“Boyayalım ağabey, yeni gibi olacak ayna gibi olacak boyaya-
lım!”

Sürekli olarak bu sözleri söyleyen boyacı çocuk, bir taraftan
da ayakkabı fırçasının tahtasını boya sandığına vurarak ritim tu-
tuyordu. Otobüsün radyosu bozuk olduğu için müziksiz yaptığım

okul yolculuğu çok sıkıcıydı ve müzik dinlemediğim için kendimi boyacı çocuğun tekerleme gibi söylediği tempolu sözlerden kurtaramıyordum. En azından müzik çalsaydı, en son dinlediğim müziği, yenisini duyana kadar tekrar edip duracaktım. Otobüsten indikten sonra ağzımda tekerleme, mırıldanarak yürümeye başladım,

“Boyayalım! Bo-bo-bo! Ci-ci-cila! Boya-boya! Tıkıtık tık! Tık tıkı tık!”

Hava soğukluğunu hissettiriyordu. Ceketimin yakasını kaldırdım. Mezarlığın köşesinde beni bekleyen Güçlü, cuma günü göremediği ilginin intikamını almak istercesine soğuktu. Yere çömelip kafasını iki elimin arasına aldım. Kulaklarını çekiştirerek, kafasını kaşıyarak sevdim. Ama ne kuyruğunu salladı, ne de yüzüme baktı. O, parasız yatılı bir çocuk kadar, bende bir sokak köpeği kadar mutsuzduk...

Sınıfa doğru merdivenlerden çıkarken, merdiven boşluğunda yanlarından geçtiğim Türkçe öğretmeni ve okul müdürünün konuşmaları kulağıma çalındı.

Müdür:

“Mümkün değil hocam, nasıl getirelim adamı İstanbul’dan buraya? Çok güzel düşünmüşsünüz ama oluru yok, bunun yol parası var, konaklaması var, böyle bir ödenek zaten yok. Paramız hiç yok, kağıt bile göndermiyorlar,” dedi.

Türkçe öğretmeni:

“Hocam, gerekirse kendi aramızda para toplarız, izin verin ben bir ulaşıp konuşayım, belki sevinir böyle bir düşünceye, para bile istemeden kendisi gelir,” dedi.

Müdür, bir eli cebinde, diğer eli ile çenesini sıvazlayarak yere bakıyor, düşünüyordu. Merdivenleri tırabzanı tutarak yavaş yavaş çıkarken konuşmalarına takılmış, dinlemek için hemen yanlarında durduğumu fark etmemiştim. Müdür ile göz göze geldiğimiz-

de, alaycı bir gülümsemeyle beni tepeden tırnağa süzdü. Olduğum yerde kala kaldım.

“Nöörüyön lan Kovalak!” dedi, dolaşmıyorsunuz değil mi artık Kenan’la? Bak gözüm üstünüzde ona göre, koş hadi derse koş! diye tatlı sert fırçaladı.

Hiçbir şey demeden merdivenleri koşarak çıkmaya başladım. Müdürün hocaya:

“Tamam hocam, bir görüşün bakalım, sonra yine konuşuruz,” dediğini duydum.

Sınıfa girdiğimizde herkes yerini almıştı. Öğretmen gelmeden hemen önce sırama geçtim. Çilli ve Kenan ağabey aynı anda:

“Hoş geldin,” dediler.

“Hoşbulduk! Kovalak ne oğlum ya?”

Çilli sırtıttı. Kenan ağabey pencereden bahçeyi izliyordu. Aslında bir yere baktığı yoktu. Gözleri dalgındı. Düşünüyordu.

“Aç sözlüğü bak,” dedi Çilli.

“Baktım, yok öyle bir kelime.”

“Müdür mü demişti sana öyle?”

“Evet, gene dedi demin.”

Kenan ağabeyin dalgın gözleri geri döndü. Meğer konuştuklarımızı dinliyormuş. Bana dönüp yarım ağız gülererek,

“Sürekli sana söylediğine göre, senin gibi bir şey herhalde bu kovalak” dedi.

Çilli güldü. Sinirlendim. Cevap vermedim. Resim öğretmeni sınıfa girdi.

“Günaydın arkadaşlar!”

“Sağ ol!”

“Oturun.”

Sınıfta uğultu devam ederken öğretmen de masasına yerleşmiş, hazırlık yapıyordu. Kenan ağabey ve Çilli ile fısıltıyla konuşmaya başladık,

“Yediniz mi döner?” dedi Çilli.

“Hayır, dayın geldi mi ağabey?”

“Geldi geldi.”

“Neden yemediniz? Hani diyordun gideceğiz diye?”

“Maaş alınca gidermişiz, öyle dedi babam.”

Verdiğim bu hazırlıksız yalan için kendime şaşırmışım. Kenan ağabey, saç tıraşı olmuştu. Yakışıklılığı ortaya çıkmıştı.

“Sihhatler olsun Kenan ağabey.”

“Sağ ol!”

Çilli ile göz göze geldik, ne gülüyor gibiydik ne de ciddi gibi ama Kenan ağabeyin bizi de etkisine alan ciddiyeti yüzünden bu konuda Çilli'nin cuma günü yaptığı şakayı tekrar ısıtıp ortaya koymadık.

Resim öğretmeni kısa boylu, arkasında topladığı kıvrıkcık saçları, kocaman gözler ile tıpkı bir çizgi film karakteri gibiydi. Her zaman neşeli, her zaman enerjikti. Resim defterlerimizi sıramıza çıkardık. Boş sayfaya gelene kadar önceki çizdiğim resimlere bakarak sayfaları çevirmeye başladım. Köy çizmişim. Çilli'nin anlattığı ile birebir örtüşen bir köy resmiydi. Boyarken sıkılmış olmalıyım. Ya da ders bittiği için tamamlamamışım. Bir başka ders kurşun kalemle elimizi çizmiştik. Yaptığımız şey sol dirseğimizi sıraya koyup, elimizi istediğimiz şekilde tutarak resmini çizmekti. Buket, solak olduğu için sağ elini çiziyordu. Benim elim ise elden çok büyük bir örümceğe benzemişti. Anıtkabir çizmişim. O kolaydı. En azından bakan biri Anıtkabir olduğunu anlayabilirdi. Anıtkabir'i eksik bırakmamışım. Türk bayrağı, iki yanında meşaleler, nöbetçi askerler, tepede güneş... Hepsi tamamdı ve hepsini boyamışım. Herkes hazır olduğunda öğretmen derse başladı.

“Bugün farklı bir çalışma yapacağız çocuklar! Sessizce bekliyor ve öğretmene bakıyorduk.”

“Herkes kravatını çözsün bakalım.”

Aniden başlayan mırıltılar ile ellerimiz boyunlarımıza gitti. Zaten zor zahmet bağladığım annemin kurabiyeleri büyüklüğündeki kravatımı çözdüm.

“Evet, şimdi herkes körebe oyunundaki ebe gibi kravatı ile gözlerini bağlasın.”

“Haydaa!” diye mırıldandım.

Tüm sınıf gözlerini bağlamaya başladı. Sesler kesilince herkesin karanlıkta kaldığını anladım. Sessizce bekliyorduk.

“Şimdi sizden istediğim on dakika boyunca hayal kurmanız, şu an nerede olmak istiyorsunuz? Gelecekte nerede olmak istiyorsunuz? Kimlerle beraber olmak? Satın almak istediğiniz bir eşya, yapmak istediğiniz bir meslek, çalabilmek istediğiniz bir enstrüman, her şey olabilir çocuklar. Hayallerinize sınır koymayın, tahmin edeceğiniz üzere kurduğunuz hayallerin resimlerini çizmenizi isteyeceğim, ama bu on dakika boyunca konsantremizi bozacak en küçük bir ses dahi çıkmasını istemiyorum.”

“Hocam düşünmek için gözlerimizi neden kapatıyoruz?” diye soran çocuğu sesinden tanıdım, Bekir’di.

“Daha iyi düşünebilmek için Bekir, hiç tanık olmadınız mı? Düşünen anne babalarınızı ya da sözlüye kalkan bir öğrenciyi, eski bir anıyı hatırlamak isteyen herhangi birini, kağıt kalem kullanmadan aklından matematik hesabı yapmak isteyen birini gözünüzün önüne getirin. Düşünürken istemsizce kimisi gözlerini kapar, kiminin gözbebekleri yukarıya doğru kayar, kiminin gözleri boşluğa bakar gibidir. Tüm bu tepkiler gördüklerimiz de beynimizi yormamak, daha iyi düşünebilmeyi sağlamak içindir.”

“Aaa! Doğru vallahi,” dedi Çilli, dayım ne zaman bir hesap yapmak istese, gözlerini tavana diker...

Yan sıradan Zafer karıştı sohbete,

“Evet, evet! Benim babam da yılı söylemeden anısını anlatamaz! İlla yılı söyleyecek, onu da hatırlayamazsa, vay halimize!”

Gözlerini sınımsıkı yumar hatırlamaya çalışırken; seneee, yetmiş altı! yok yok! O zaman daha traktörü almamıştım, yetmiş sekiz olacak! Yetmiş yedi miydi acaba? O zaman kardeşim Almanya'dan gelmiş miydi? diye seneyi hatırlamaya çalışmaktan anlatacağımı unuttur.”

“Sessizliik!”

Öğretmen sohbeti böldü.

“Süreniz başladı, nefesinizi bile yavaş yavaş alın, hayallerinize odaklanın,” dedi.

On dakika boyunca gözlerimiz bağlı oturduk. Sınıfta çıt çıkmıyordu. Karanlıkta ne hayal edeceğimi bile bilmiyordum. Akli kontrol edemiyordum. Eve giden tek yönlü bir otobüs hayal ettim. Ben eve gittikten sonra terminalde yangın çıkıyordu, geri dönemiyordum. Ama Kenan ağabey, Çilli ve Güçlü'yü görememek hayalimi lekeliyordu. İçimi sıkıyordu. Güçlü'nün tostçu amcağı bacağından ısırıldığını düşündüm, terminale giden toprak yoldan, mezarlığın köşesinden çıkıp gelen babamı hayal ettim, ailecek döner yemeye gittik. Tuncay'ı bir güzel dövdüm. Hayal benim olduğu için istediğim gibi şekillendirebiliyordum. Karışan yoktu. Sonra Burçin... Bu sevimli tombik kız ile arkadaş olmayı çok istiyordum. Harçlığım hiç bitmesin, yemekte kapuska çıktıkça soluğu seyyar satıcı amcaların yanında almak istiyordum. Lahmacun, bol domatesli, halka tatlısı, salep ve çekirdek! İstedğim kadar yiyebileyim. Sonra...

“Eveet! Süremiz doldu, çıkarın bakalım kravatları!”

Ne güzel dalmıştım. Gözlerimizi açtık, kravatlarımızı bağladık. Öğretmenin elinde büyük bir dosya vardı. Resimlerinizi bir dahaki ders kontrol edeceğim, ödeviniz bu! Herkes hayallerini, hedeflerini çizecek, boyayacak, bir dahaki ders anlatacak!

Elindeki dosyanın ilk sayfasını açıp tüm sınıfın görebileceği şekilde tutarak sordu:

“Ne görüyorsunuz?”

Resimde, altı ve üstü kesilmiş kocaman bir ağaç gövdesi vardı. Çatlamış kabukları bir çöp varili kadar geniş ve uzun olması, yaşlı bir ağacın gövdesi olduğunu gösteriyordu. Cevaplar gelmekte gecikmedi,

“Kütük!”

“Ağaç!”

“Ağaç gövdesi!”

“Tahta!”

“Tahta mı?” dedi öğretmen kimin söylediğini araştırarak. Aynı cevap tekrar gelmedi.

“Başka ne görüyorsunuz?”

“Kışın yakacak odun olur.”

“Üzerinde odun kesilebilir.”

“Bu kadar mı? Eee, hani hayaller?”

Kısa bir sessizliğin ardından,

“İçi oyulup kayık yapılabilir,” diye cılız, tereddütlü bir cevap gelmesi ile öğretmen heyecanlanarak bir elinde resim diğer elinin işaret parmağını uzatıp cevabı veren çocuğu arar gibi havada gezdirmeye başladı.

“İşte bu! Kim dedi onu?”

Burçin ayağa kalktı,

“Ben dedim hocam,” dedi kısık sesiyle.

“Aferin Burçin!” diyerek sınıfa dönüp konuşmasını sürdürdü,

“İşte size anlatmak istediğim şey buydu çocuklar.”

“Kayık yapılması mıymış cevap?” diye fısıldadı Çilli.

Öğretmen fısıltıyı duymuştu,

“Hayır Onur, kayık sadece bir örnekti. Bu kütüğün içinde neler saklı biliyor musunuz?”

Yeşim’i fark etti öğretmen,

“Burnunu karıştırma Yeşim!”

Sınıfta gülüşmeler oldu. Tuttuğu dosyada bize gösterdiği kütük resmi olan sayfayı çevirdi. Resimde yeleleri, gözleri, pençeleri ile en ince ayrıntısına kadar ustalıkla yapılmış ahşap bir arslan heykeli vardı. Sınıftan,

“Ooo!” sesleri yükseldi.

Öğretmen beklediği ilgiyi çekmeyi başarmış, yakaladığı bu heyecanı sürdürmek istiyordu.

“İşte! Kütüğün içinde saklı olan şey bu!”

“Nasıl yapmışlar bunu? Çok güzel!” dedi biri.

Öğretmen sayfaları yavaş yavaş çevirmeye başladı.

“Ve bu! Ve bu!” diyerek çevirdiği sayfalarda sırası ile dans eden bir balerin, şaha kalkmış bir at ve kanatlarını açıp pençelerini avını yakalamak ister gibi duran bir kartal vardı. Sonraki resimde kocaman şekilsiz bir kaya parçası vardı. Sınıfta gülüşmelerle havada uçuşan cevaplar birbirine karıştı.

“Bu kayanın içinde de birbirinden güzel heykeller var hocam.”

“Evet çocuklar burada size anlatmak istediğim; birer ahşap oymacısı ya da heykeltıraş olmanız değil. Hayal edip onu gerçekleştirmek için tüm benliğinizle çabalamanız. Eğer bir şeyi gerçekten çok isterseniz, onu alırsınız çocuklar, hayallerinize sınır koymayın,” diyerek aya ayak basan, kitleleri yok eden hastalıklara çare bulan, karanlığı aydınlatan ışığı, dünyanın diğer ucunda yaşayan biri ile konuşacak cihazı, telefonu icat eden mucitleri örnek verdi.

“İstediginize ulaşmak için çabaladıkça, önünüze çıkan tüm kapılar açılacaktır,” dediğinde zil çaldı. Kürsüye doğru yürüyerek arkasına geçip iki elini masaya koydu.

“Şunu sakın unutmayın çocuklar; kader gayrete âşıktır,” diyerek tüm ders anlattıklarının başlığını en son söyledi.

“İyi dersler!”

“Sağ ol!”

Çilli, kantinden bir simit alarak üçe böldü. Üçümüz karşılıklı küçük simit parçalarımızı konuşmadan yerken, ağızda lokmamla,

“İşe bak! Adam telefonu icat etmiş, ödemeli aramayı bile ayarlamış, bizimkiler ödemiyor,” dedim. İkisi de simitlerini çiğnerken kütük gibi suratıma bakıyorlardı.

MAÇ

Akşam yemeğinde duru bir su içinde yüzen çiğ kıymalı karnabahar, salçalı soğuk makarna ve üzüm hoşafı vardı. Küçük midemin gün geçtikçe alıştığı kazan yemeklerinden ilk günlerdeki gibi iğrenmiyordum. İki üç dilim bayat ekmeği karnabaharın suyuna batırıp yedim. Aynı menüyü Güçlü için hazırlayıp bir poşete koydum. Dışarı çıktım. Kenan ağabey ve Çilli görünürlerde yoktu. Yalnız başıma seyyar satıcı amcalarımla selamlaşıp mezarlığa doğru yürüdüm. Gözlerim Güçlü’yü arıyordu. Ne zamandır ona yemek götürememiştim. Elimde karnabahar sulu ekmeklerin olduğu poşet ile mezarlık duvarına oturdum. Oturduğum yerden Kurtuluş Parkı’nın göbeğindeki salçalı tostçu görünüyordu. Kendime tost ısmarladığım akşamı düşündüm. Gülümsedim. Hava iyiden iyiye soğumuştü. Mezarlıkta bulunan çam ağaçları rüzgara ayak uydurmuş, ıslık çalarak, uyum içinde eğiliyorlardı. İçimden bir Fatiha okudum. “Amin” diyerek ellerimi yüzüme sürerken üzerime atlayan Güçlü, beni korkuttu.

“Güçlü! Neredesin oğlum sen? Bak sana ne getirdim,” diyerek poşeti önüne koydum ama Güçlü poşetten çok benimle ilgileniyordu, karnından çok ruhu aç gibiydi. Ben boynunu, kulaklarını hızlı hızlı sevip okşarken, o da sürekli üzerime zıplıyor, kuyruğunu sallıyor, elimi yalamaya çalışıyordu.

Bir süre bu şekilde oynayıp hasret giderdikten sonra poşete doğru yönelip burnuyla poşeti açtı. Benim alışmamın zaman aldığı kazan yemeğini tıpkı Ertuğrul'un anlattığı döneri yer gibi büyük bir iştah ve ağız şapırtısıyla yiyordu. Arada ağzında lokmasıyla bana bakıyor tekrar poşete yumuluyordu. Üzerime mont almadan çıkmıştım. Kollarımı göğsümde kavuşturdum. Hava kararmaya başlamış, rüzgarın sesiyle birleşince mezarlık ürpertici bir hal almıştı.

Işıkları yanan pansiyonun daha yakınındaki seyyar satıcılar, Kurtuluş Parkı'nda seyrek gezinen insanlar, elinde boş kasalar ile dışarı çıkıp büfenin arkasına dolaşan salçalı tostçu, her şeyin yolunda, normal akışında olduğunun kanıtıydı. Ama bu güvenli çemberin kenarında, mezarlığın yanında olduğum için kendimi bu normallığe uzak hissetmiş, biraz korkmuştum. Duvardan atlayıp yürümeye başladım. Güçlü de yanımdaydı. Pansiyon bahçesine kadar gelecekti benimle. Bahçe kapısında çömelip Güçlü'ye iyi geceler diledim. Artık elimi uzattığımda patisini kaldırıp avucuma koyuyordu. İki tarafı çam ağaçlı yoldan, pansiyon girişine doğru yürümeye başladım. Az önceki korkum geçti. Pansiyon giriş merdivenlerine geldim. On iki tane merdiven vardı. Hep sayarak çıkmak alışkanlık yapmıştı. Demir tırabzanlar maviye boyanmış, ama tıpkı iç merdivenlerin ahşap tırabzanları gibi üzerinden kayarak inildiğinden, sadece kenarları mavi kalmıştı. İki kanatlı, üst tarafı cam, alt kısmı demir olan ana kapının sadece biri açıktı. Kapı önündeki genişliğin sol tarafında sandalyeye oturmuş Cemalettin ağabey, dirseklerini dizlerine yaslayıp öne doğru eğilmiş, elinde tuttuğu küçük radyoyu dinliyordu. Radyosunda arabesk müzik çalıyordu. Dalgındı. Yanından geçtiğimi fark etmedi. Dinlediği şarkının sözlerine kulak verdim.

“Kader diyemezsin, sen kendin ettin!”

“Haydaaa!” diye mırıldandım.

Din dersi hangi gündü acaba? Tekrar açmamıştı bu konuyu. Kafamı iki yana sallayıp içeri girdim. Yemekhanenin yanından geçip merdivenlere geldiğimde yatakhanelerin bulunduğu iki kat yukarıdan kalabalık bir grubun bağırma sesleri geliyordu. Merdivenleri çıktıkça artan sesler, kavga gürültüden çok eğlenceli bir etkinliğin sesiydi.

“Bana at bana!”

“Sert vurmayın sakın patlar!”

“Hahahaha!”

“Oğlum yavaş!”

“Kim buldu lan bunu?”

Merakım kabarmıştı. Yatakhane katına çıktığımda, merdivenin başında durup kalabalığın neden bu kadar eğlendiğini anlamaya çalıştım. Bu bağırış ve kahkahalar bana da bulaştı. Ellerim ceplerimde ses çıkarmadan sırtarak izliyordum. Bu kadar eğlendikleri şey, daire şeklindeki geniş merdiven boşluğunda altı yedi kişinin yerde sürünen siyah küçük bir çöp poşeti ile paslaşmalarıydı. Topları bile yoktu. Paslaşan grubun arkasında, stadyumda maç yapıyormuş gibi seyreden ve tezahürat yapan kalabalık neredeyse pansiyonun tamamıydı. “İnsan bu kadar küçük ve basit bir olayla nasıl bu kadar eğlenebilir” diye düşünürken, arkamdan gelen Cemalettin ağabeyin, “N’oluyo laaayn!” diye gürleyen sesi ile kalabalığın sesi, kapatılan bir radyo gibi kesiliverdi. Cemalettin ağabey merdivenleri ikişer üçer çıkıyordu. Çöp poşetine son şutun vurulması, aslında top yerine konan, ne olduğuna dikkat etmediğim şeyin, benim önüme gelmesi, benim de topun gelişine dayanamayıp istemsizce son şutu vurmam ile çocukları bu kadar delirten şeyin; kedi büyüklüğündeki ölü bir patkan fare olduğunu anlamam aynı anda oldu. Yerde sürüklenerek kayan ölü fare, merdiven başına gelen Cemalettin ağabeyin önünde durmuştu. Daha vurur vurmaz hissettiğim yumuşaklık, Cemalettin ağabeye

doğru yerde sürüklenirken, gözüme çarpan bir karış uzunluğundaki kuyruğu ile kanımı dondurmuş, dizlerimi kilitlemiş, nutkumu tutmuştu. Olduğum yerde kalakalmıştım. Hele o tüm kalabalığın ortadan kaybolması; tıpkı bir pisliğin üzerini tamamen kapatan yeşil sineklere taş atıldığında, saniyeden daha kısa sürede hepsinin uçması gibiydi. Merdiven boşluğunda ben, Cemalettin ağabey ve önündeki kimin nasıl öldürdüğünü bilmediğim fare kalmıştık. Cemalettin ağabeyin önce fareye, sonra bana bakan çakır gözleri şaşkınlık ve sinirden kocaman açılmıştı.

“Bu ne lan? Allah’ın manyağı!”

Ben sadece bakıyordum. Gördüğü son sahne fareye benim attığım tekmeydi. Konuşamayacak kadar korkmuştum, kaçamıyordum.

“Oğlum, ruh hastası mısın sen? Bu ne? Sende bir manyaklık olduğunu daha ilk günden anlamıştım ben!” diye bağırmaya başladı.

“Koş tuvaletten fırçayla faraşı getir!”

Ne cevap verebiliyordum ne de tepki. Uyanmak istediğim bir kâbusta gibiydim. Yanıma kadar gelip beni omuzumdan tutarak lavaboların olduğu tarafa itmesiyle bir kaç adım sendeledim. Ölü fareye bakarak yürümeye başladım. Tuvaletteki temizlik dolabından fırça ve faraşı aldım. Getirip Cemalettin ağabeye uzattım. Cemalettin ağabey bir sigara çıkarıp yaktı. Derin bir nefes çekti. Konuşurken ağzından ve burnundan dumanlar çıkıyordu,

“Bir de suratıma bakıyor, ben mi atacağım eşşeoğlueşşek!”

Ellerimi indirdim. Bir elimde fırça bir elimde faraş yerde yatan ölü fareye bakıyordum. Az önce kaybolan kalabalık, yavaş yavaş yatakhane kapılarını aralamış bizi izliyordu. Uğultular başlamıştı.

“Girin lan içeri! Öyt!” diye bağırarak durduğu yerde ayağını öne atıp sanki en yakın yatakhane doğru koşacakmış gibi yere

vurmasıyla, kapılar yine hızla kapandı. Farenin başına çöktüm. Az önce bilmeden tekme attığım fareye şu an faraşla bile dokunmaya cesaret edemiyordum. Cemalettin ağabey karşımda ayakta bekliyor, arada bir duman aldığı sigarasını içerken bir yandan da konuşuyordu,

“N’ooldu lan? Demin tekmeliyordun?”

“Neye tekme attığımı bilmiyordum” diyemedim. Yine açıklaması ve inandırması zor olacaktı. Susmak en iyisiydi.

“Oğlum kaçın kurasıyız biz? Yirmi yıldır buradayım ben, ilk öğrencilerim otuz yaşında evli barklı, iş güç sahibi adamlar oldular, adamı gözünden tanırım ben, daha geldiğin gün ortalığı birbirine kattın lan! Kaçtığımı, geri döndüğünü bilmiyorum sanki, baban müdürle konuşurken çaylarını vermiştim, ‘eti sizin kemiği benim’ diyordu. Sen de gene böyle soğuk soğuk dolabının başındaydın.”

Sigarasını ağzına alıp, iki eliyle beni taklit ederek,

“Açık kapağın kilidini aha böyle açıp açıp kapatıyordun, psikopat gibi,” diye ilk haftamı kendi gözünden anlatmıştı.

“Kaçın kurasıyız oğlum biz?”

Cesaretimi toplayıp fırçayı farenin ölü bedenine yasladım. Faraşıma yuvarlanarak çıktı. Midem bulandı. Kalkıp çöpe doğru yürümeye başladığımda Cemalettin ağabey:

“Oraya değil lan! Dışarıdaki çöpe! Kokutacan ortalığı!” dedi.

Cevap vermeden merdivenlere yöneldim. Zavallı farenin cenazesini pansiyonun önüne kadar taşıdım. Merdivenlerin sağındaki çöp variline atıp koşarak yukarıya döndüm. Cemalettin ağabey gitmişti. Yatakhane kapıları açılmış, herkes dışarıya çıkmıştı. İsimlerini bildiğim ama samimi olmadığım bir grup çocuk yanıma geldi.

“Oğlum niye kaçmadın? Sana patladı olay durduk yere.”

Şoku atlatmıştım.

“Hasta mısınız lan siz? Kim öldürdü onu? Hadi öldürdünüz, maçı mı yapıyorsunuz ölüsüyle? Pis herifler!” diye bağırdım.

“Ne bağıırıyorsun lan? Biz öldürdük var mı diyeceğin? Adama bak ya!” diye karşı atağa geçti bir tanesi. Karşımda dört kişilerdi. Bir diğeri cesaret alıp eli ile kavga başlatmak ister gibi omuzumdan ittirmek için uzandı.

“Ne ayaksın sen? Kime güveniyon lan?” dedi. Eli omuzuma gelmeden karşılayıp ittirdim. Çok sinirlenmişim. Geri adım atmayacaktım.

“Kendime! Geçmişsiniz karşıma dört kişi, gelsenize erkekse-niz tek tek!” dedim.

Arkamdan gelen,

“Bana güveniyor n'olucak?” diyen ses Kenan ağabeyindi. Çilli de hemen arkasından yürüyordu. Çocuklar geri geri yürüyerek ayrılırlarken,

“Görürsün sen!” dedi bir tanesi. Gözlerimi kısıp yüzümü bu-ruşturarak ciddiye almadığımı gösterdim. Kenan ağabey ve Çilli yemekhanede televizyon izliyorlarmış.

“Ne oldu? Mevzu ne?” diye büyük adam gibi tavır takınan Çilli sordu.

“Mevzu mu?” Olayı kısaca anlattım.

“Üst kattakilerden biri gitti desene,” dedi Kenan ağabey.

“Yaşar Usta yakalasa yemeğe katar, diye ilk günlerde yaptığı espriyi tekrarladı Çilli.

“Ee? Cemalettin ağabey ile ne konuştunuz farenin başında?”

“Ben konuşmadım. O konuştu hep!”

“Çok konuşmaz o, anca bağıırır!” dedi Kenan ağabey.

“Ne diyor?”

“Kaçın kurasıymış!” dedim.

Çilli:

“Kaçın kurasıymış?” diye soru sorar gibi sırttı.

Kenan ağabey de karşıladı,

“Üçün!”

“Hahaha!”

Üçümüz birden gülüşerek yatakhanelere dağıldık. Okulda ayrı, pansiyonda ayrı, pansiyonda gece olunca ayrı dersler görüyor gibiydik. Öğrendikçe büyüyor, büyüdükçe güçleniyorduk.

ENGİNAR

Margarin ve reçel karışımı kahvaltılar.

“Maça çıkalım!”

“Ödev yoktu değil mi?”

“Beyler Ekrem Müdür geliyor!” diye bağırışarak geçen sabah etütleri, kapatılan dolap kapak sesleri, tırabzandan kayarak inilen teneffüsler, uyunan, gülünen, dinlenen dersler, Güçlü, seyyar satıcılar, Kenan ağabey ve Çilli ile geçen günler hayatımı dolduruyor ve doldukça aileme kalan yer daralıyordu. Haftanın iki gününe sıkışan ailemin kalbimdeki yeri de hafta sonu gibi, yedi de ikiye düşmüştü. Matematik, yine hayatın içindeydi.

10 Kasım sabahı, sabahçı öğlenci tüm öğrenciler okul bahçesini doldurmuştuk. Geniş ön bahçeyi ortalyan Atatürk büstünün on metre kadar sağına bir kürsü yerleştirilmiş, yanına ayaklı bir mikrofon konulmuştu. Mikrofonun arkasına bağlı, kalın siyah kablo, yerde kıvrılarak giden bir yılan gibi uzayarak, kalabalığın arkasındaki bir masada duran, üzeri onlarca farklı tuş ile dolu, sandık büyüklüğündeki siyah bir cihaza bağlanmıştı. Cihazın sorumlusu genç adam, masa önündeki ahşap bir sandalyeye oturmuş, kafasında kocaman bir kulaklık ile tıpkı “Uzay Yolu” filmin-

deki uzay gemisini yürüten ekibin bir üyesi gibi sürekli tuşlarla oynuyordu.

Orta alanda, Atatürk büstünün ön kısmı boş bırakılmış, daha geride sıra sıra deri koltuklar ve yanlarına sehpa yerleştirilmişti. Sanırım Şükran öğretmenin söylediği gibi kaymakam ve yanındakiler için hazırlanmıştı.

Sol tarafta üzerinde “Kaymakamlık,” “Garnizon Komutanlığı,” “Belediye Başkanlığı” yazan üç tane çelenk duruyordu. Kürsüde, mikrofonun başında, Kenan ağabey, Çilli ve benim müdür odasında gördüğümüz rehber öğretmen vardı. İşaret parmağı ile sürekli mikrofonu vuruyor, arada mikrofonu doğru eğilip, kablunun ucundaki görevliyi bakarak,

“Se! Se! Ses deneme bir ki üç dört,” diyor, mikrofonu ayarlamaya çalışıyordu.

Kürsünün arkasında törende görevli öğretmenler, şiir okuyacak çocuklar ve özellikle arada elindeki kağıda bakarak, ezberlemeye çalışan Şükran öğretmen, heyecan içinde bekliyordu. Okul bahçe kapısına yakın bir noktada bekleyen okul müdürü, üçümüzü azarlarken dövmekten beter etmesine, bana “Gerizekalı, kovalak” demesine, neredeyse sopa ile eğitecek olmasına rağmen yakışıklılığı, karizması ve duruşu ile hayranlık uyandırıyor. Müdür birden duruşunu düzelterek ceketinin önünü ilikleli. Misafirlerin yaklaştığını anladık. Önünde küçük bir flama ile askeri bir araç, arkasında iki sivil araç ile bahçeye giriş yaptılar. En arkadaki araç hızla yan tarafa ayrıldı. Kapıları açıldı. Üç tane takım elbiseli, kısa saçlı, güneş gözlüklü ve iri yapılı adam inerek araçların çevresini sardılar. Askeri araç müdürün önünde durdu. Şoförün yanındaki üniformalı asker inip koşarak arka kapıya dolaştı ve kapıyı açıp selam vererek bekledi. Araçtan komutan indi. Komutan üzerine oturan üniforması, parlak metal düğmeleri, omuzunda çelenk ve yıldızı, sırmalı şapkası ile müdürü selamladı. Gülümseyerek el sı-

kıştılar. Arkadaki sivil araçtan inen kaymakam olmalıydı. Müdür onu da karşılayarak selamladı. Kaymakam da takım elbiseli, saçları geriye doğru yatırılmış, jöleli, uzun boylu esmer bir adamdı. Ama komutan hepsinden daha karizmatikti. Müdür misafirleri yerlerine yönlendirdi. Misafirler kürsünün karşısına yerleştirilen koltuklara, komutan, müdür ve kaymakam önde kendilerine ayrılan protokol koltuklarına yan yana oturdular. Ekrem Hoca da hemen arkalarında oturuyordu. Rehber öğretmen kürsünün arkasına geçip protokolü selamlayarak mikrofona yaklaştı.

Rehber öğretmen Sezgin Kök:

“Sayın kaymakamım, komutanım, belediye başkanım, değerli misafirler ve kıymetli öğrenciler, Ulu Önder Mustafa Kemal Atatürk’ün aramızdan ayrılışının 44’üncü yılı münasebetiyle hazırlanan anma tören programını arz ediyorum. Saygı duruşu ve istiklal marşı, çelenklerin sunulması, şiirlerin okunması, Türkçe öğretmeni Şükran Yılmaz’ın konuşmaları. Törenin sona ermesi.”

Kaymakam, komutan ve belediye başkanı sıra ile çelenklerini büste koydular. Her çelengi ikişer kişi tutup büste götürüyordu. En güzel çelenk sunan komutandı. İki tane askerinden birisi, sert ve tok bir sesle,

“Çelenk al!” diye bağırды, aynı anda iki tarafından tutup kaldırdılar.

“Çelenk yerine, uygun adım marş!”

Herkes hayranlıkla askerlerin yeri döven sert adımlarla yürüyüşünü izliyordu. Komutan askerlerin hemen arkasından yavaşça yürüyerek büstün önüne geldi.

“Çelenk bırak!”

Askerlerin büstün önüne yerleştirdiği çelengi, komutan da temsilen tek eli ile tutuyordu. Üç adım geri çıktılar. Komutan büste, askerler birbirine dönüktü. Askerler birbirine selam verip büste döndüler. Askerlerden biri,

“Dikkat!” diye bağıınca üçü birden Atatürk’ün büstünü selamladı.

“Yerlerinize, marş! marş!” komutu ile askerler uygun adımda koşarak tören alanından çıktılar. Komutan geriye dönüp ağır adımlarla yerine geçti. Sanki herkesin onu izlediğini biliyormuş gibi tüm hareketlerine hakimdi.

“Şimdi 6-G sınıfı Sevilay Yıldız’dan “10 Kasım”Adlı şiirini dinleyeceğiz...”

“ 8-F sınıfı Murat Adıgüzel’den “Atatürk ölmedi” isimli...”

“ 7-B sınıfından...”

Şiirleri kimi hissederek, el ve kol hareketleri ile besleyerek içten okudu. Kimi ise ilkokul birinci sınıf öğrencisinin “Bugün 23 Nisan/Neşe doluyor insan” şiirini okur gibi, sanki elleri görünmez bir iple vücuduna bağlanmış ve kendini kurtarmaya çalışırcasına sağa sola çevirerek okuyordu. Ama bu bir şiir okuma yarışması değildi. Hepsi alkışlandı.

“Türkçe öğretmeni Şükran Yılmaz’ın ‘Enginar’ isimli konuşmasını dinleyeceğiz.”

Ses yayın sisteminin başında oturan adam tuşa bastı ve “İzmir’in dağlarında çiçekler açar” marşının müziği, fonda çok ağır ve enstrümantal olarak çalmaya başladı. Türkçe öğretmeni elinde küçük el kartları ile kürsüye yaklaşp misafirleri selamladı. Mikrofonu eliyle kapatıp başını yana çevirerek hafifçe öksürdü.

Kırk dört yıl önce bugün, naçiz vücudu toprak olmuştu.

Ama fikir ve düşünceleri sonsuza dek yaşayacak.

Elli yedi yıl bir insan ömrü için çok kısa bir süreydi.

Ama yaptıkları üç yüz yıla sığmazdı.

Samsun’a çıktığı 1919 yılından, 1927 yılına kadar sekiz yılda yaptıklarını otuz altı saat otuz üç dakikada anlatmıştı...

İnsan unutulunca gerçekten ölmüş...

Unutmamak, unutturmamak, boynumuzun borcudur.

Okulun bahçesini sessizlik kaplamıştı. İzmir Marşı'na eşlik eden kuş seslerinden başka ses çıkmıyordu. Şükran öğretmenimiz, konuşmasına kısa aralıklar vererek, müziğin de etkisini kullanıyordu. Devam etti...

Adı Mustafa'ydı...

Adaşı olan öğretmeni, karıştırmayalım diye, Kemal adını ekledi Mustafa'ya.

Halbuki yıllar sonra, tüm dünyanın onu tanıyacağını, eşi benzeri olmayacağını kim bilebilirdi?

Askerliğe olan aşkıyla bitirdiği harp okulu, bir yıldız koydu omuzuna.

Teğmen Mustafa Kemal oldu.

Bilgiye olan açlığı ve akademik dehasıyla kurmay yüzbaşı oldu.

Ses tonu ve müziğin sesi, gittikçe artıyordu...

Çanakkale Boğazı'nda, bir eliyle sallana sallana gelen düşman gemilerini denizde; diğer eliyle karınca ordusu gibi gelen askerleri karada boğazlarken yaralandı.

Gazi Mustafa Kemal oldu,

Başöğretmen oldu,

Başkomutan oldu,

Cumhurbaşkanı oldu,

Sesi yine kadife kıvamına dönmüştü...

Öyle büyüktü ki yüreği; tek bir gününü boşa harcamadığı ömründe salıncakta çocuk da oldu ...

Önceki hafta sınıfta bizi serbest bırakıp çalıştığı konuşmayı neredeyse ezberden okuyor, nadiren gözü bir anlığına elindeki kağıtlara bakıyordu.

Saymakla bitmeyecek ünvanları, başardıkça diziliyordu adının önüne,

Çünkü kader, gayrete âşıktı!

Dünyaca ünlü dergilerin kapak sayfalarını süslemek, aldığı ünvanlar, O'nun için bir hedef değildi. Tek hedefi muassır medeniyetler seviyesinde bir ülke kurmaktı.

Çanak kale Savaşı'ndan on altı yıl sonra, zaferin yıl dönümünde Anzak askerlerinin annelerine hitaben;

“Bu memleketin toprakları üzerinde kanlarını döken kahramanlar!

Burada bir dost vatanın toprağında-sınız.

Huzur ve sükun içinde uyuyunuz. Sizler, Mehmetçiklerle yana yana, koyun koyunasınız.

Uzak diyarlardan evlatlarını harbe gönderen analar! Gözyaş-larınızı dindiriniz.

Evlatlarınız bizim bağrımızdadır.

Huzur içindedirler ve huzur içinde rahat uyuyacaklardır.

Onlar, bu toprakta canlarını verdikten sonra, artık bizim evlatlarımız olmuşlardır”

diyebilen, dünya tarihinin bir örneğini daha kaydetmediği bir liderdi.

Yanıldığı da olmuştu elbette,

5 yıl önce işgal kuvvetleri İstanbul'a geldiğinde,

“Geldikleri gibi giderler” diyerek Samsun'a çıkmıştı.

Geldikleri gibi gitmemişlerdi oysa,

Büyük taarruzdan sonraki büyük savaşın cehaletle olacağını söyleyen Ulu Önder için bu olsa olsa küçük bir taarruzdu.

İstanbul'a olduğu gibi güzel İzmir'e de yerleşmişti düşmanlar.

Kendilerinin oldu sanıyorlardı.

Üç yıl olmuştu.

Öyle sarhoştular ki, sarışın bir kurda benzeyen Atatürk'ün İzmir'e geldiğini görememişlerdi bile.

Gördüklerinde ise artık çok geçti. Üç yıl boyunca yerleştikleri İzmirimizi yetmiş iki saatte ellerinden alivermişti Atam.

Ve,

Başkomutanlığını, atının üzerinde, ordularının başında girerek göstermişti,

kendisini mutluluk gözyaşlarıyla karşılayan,
âşık olduğu milletine...

Geldikleri gibi gitmemişlerdi.

Başkomutanın, İzmir'i aldıktan sonra, çatık kaşları, keskin bakışlı mavi gözleriyle yüzünü İzmir'den İstanbul'a çevirmesi, muzaffer edasıyla gelen düşman birliklerinin, kime çattıklarını anlamaya çalışarak, apar topar kaçmalarına yetmişti.

Ama,

Sayırsız savaşlar, devrimler sığdırdığı elli yedi yıllık ömrü bizim için yapmak istediklerine yetmemişti.

Kendisi için istediği tek şey ise...

Sustu Şükran öğretmen, yutkundu, titreyen sesini kontrol etmeye çalıştı. Boğazını temizledi. Bahçede çit çıkmıyordu. Baştan aldı,

Kendisi için istediği tek şey ise...

ölüm döşeğinde dile getirdiği,

hayatı boyunca hiç tadına bakamadığı,

Enginardı...

O bize bir ülke vermişti ama, biz O'na enginarı yetiştirememiştik.

Kaymakam oturduğu yerde doğrulup daha dik oturdu. Başını hafifçe sağa eğdi. Konuşmayı daha dikkatle dinlediği hissiyatı veriyordu. Komutan güneş gözlüğünü taktı. Sol elini yumruk yapıp, sanki ağladığını saklamak ister gibi, belki de ağlamasına engel olmak için elinin tersiyle dudaklarını kapattı.

Kenan ağabey fısıldadı "Gerçekten mi yaa?"

Bayrağımızın gölgesinde özgürce yediğimiz enginarlar, ruhu-
na değsin...

Ölümünden sonrasını da hesaplamıştı Atam,

Sağlam temellere oturttuğu devrimleri,

Ders niteliğindeki sözleri, yolumuzu aydınlatmaya devam
ediyor.

"Muhtaç olduğunuz kudret damarlarınızdaki asil kanda mev-
cuttur" demişti.

"Beni görmek demek mutlaka yüzümü görmek değildir, dü-
şüncelerimi anlıyorsanız ve hissediyorsanız bu yeterlidir" demiş-
ti.

Doğru söylemişti,

Çünkü ben gördüm!

Mustafa Kemal Atatürk'ü;

İstiklal Marşını okurken tüylerimi diken diken eden, gözleri-
mi dolduran, boğazımı düğümleyen oğlumun gözlerinde...

"Memleketimin her köşesi benimdir" diyerek en ücra köylere
ışık götüren öğretmenimin gözlerinde,

İzmir Marşını dualar ve göz yaşlarıyla dinleyen annemin göz-
lerinde gördüm.

Sesi yine yükselmeye başlamıştı.

Mustafa Kemal Atatürk'ü;

Harçlığının yarısını kitaba harcayan öğrencinin,

Bayrağımızı yurt dışında dalgalandıran sporcunun,

İstiklal Marşı okunurken yağmura yakalanan ve kımıldama-
dan bitmesini bekleyen ilkokul çocuğunun gözlerinde,

Bastonuyla zor yürüyerek Anıtkabir'de selam duran dedemin
gözlerinde gördüm!

Görebildikten sonra, hepimiz, ne tarafa baksak görebileceğiz
Mustafa Kemal Atatürk'ü,

Çünkü tükenmeyecek,

Çünkü...

Şair Halim Yağcıoğlu'nun söylediği gibi:

Sustu. Bakışlarımı bir kaç saniye kalabalığın üzerinde gezdirdikten sonra,

“En iyisi bunu en güzel anlatan dizeleri, bizi kırmayarak ve hiç bir talepte bulunmadan, İstanbul'dan buraya gelen ‘Mustafa Kemaller Tükenmez’ şiirinin yazarı, Sayın Halim Yağcıoğlu'ndan dinleyelim,” diyerek kürsüden iki adım geriye çıkarken aynı anda yetmişli yaşlarda, takım elbiseli, kısa beyaz saçlı bir amca kürsüye yaklaştı. Mikrofonu kendisine göre ayarladı. Herkes şaşkındı. Kalabalıktan çık çıkmıyordu.

“Bendeniz “Mustafa Kemaller Tükenmez” şiirinin yazarı Halim Yağcıoğlu,

“Aa! Demek bunu söylüyormuş müdüre Türkçe öğretmeni!!” diye şaşkınlıkla fısıldadım. Kenan ağabey bana bakıp önüne döndü. Sahne daha ilgi çekiciydi.

“Cumhuriyetimizin kurucusu Ulu Önder Mustafa Kemal Atatürk'ü görme, aynı havayı teneffüs etme şerefine nail olmuş bir vatandaş olarak, beni kelimelerle ifade edemeyeceğim kadar gururlandıran bu davette, şiirimin ülkemin her köşesinde okunmasının, bilinmesinin verdiği onur ile gördüğüm kadarıyla hepimizin boğazını düğümleyen sayın hocam Şükran Yılmaz'ın konuşmalarını, şiirimin dörtlüğünü bizzat okuyarak tamamlamak, bu hayatta yaşadığım en büyük mutluluk ve gurur vesilesi olacaktır efendim,” diyerek eğildi ve duygu dolu gür sesi ile konuşmayı tamamladı.

TÜKENİR ELBET!

GÖKTE YILDIZ DENİZDE KUM TÜKENİR,

BU VATAN BU TOPRAKLAR CÖMERT,

KUTSAL BİR ATEŞİM Kİ BEN SÖNMEZ,
İNANIN MUSTAFA KEMALLER TÜKENMEZ!!

Önce komutan, hemen arkasından kaymakam ve protokol, öğretmenler, misafirler ayağa kalkarak alkışlamaya başladılar. Kürsünün arkasındaki öğretmenlerin katılması ile artan alkış sesleri, zaten ayakta dinleyen öğrencileri de bu tufana dahil etti. Okul bahçesi alkış sesinden yıkılıyordu. Halim amca, kıpkırmızı olmuş, gözlüğünü çıkarıp iki gözünden akan yaşları silerken, bu kalabalıkta yarattığı etkiyi sessizce izliyordu....

YANSIMA

İngilizce öğretmeni dağınık saçları, pos bıyığı, buruşuk, sanki zorla, tehditle giydirilmiş gibi takım elbisesi, takım elbisesi ile uyumsuz ders dışında hiç çıkarmadığı kasketi, kaba saba konuşmasıyla aklıma, hiç tarif etmemişti ama; Çilli'nin yazları koyunların yünlerini kırpan hayvan berberi dayısını getiriyordu. Ders başlamıştı ama yine kendi aramızda fısıldaşiyor, dersi dinlemiyorduk.

“Where were we last week, friends?”

“Konuşması çalıştığı kadar varmış,” dedi Kenan ağabey.

“Koca ülke nasıl enginar götürememiş ki?,” dedi Çilli.

“Savaşa gitmeden önce kitap okuyormuş, söylemişti ya derste?,” dedi Kenan ağabey.

“Everyone take out their English dictionaries”

Ben de konuşmaya katıldım.

“Komutan ağladı galiba.”

“Şairi de İstanbul'dan getirmişler.”

“Ben de bir kere İstiklal Marşı’nda yağmura yakalanmış, sırlı-sıklam olmuşum.”

Öğretmen sesini biraz yükseltti,

“Don’t talk among yourselves, listen to the lesson!”

Anlamadığımız için oralı olmuyorduk.

“Bu hafta gidecek misin?” dedi Çilli.

“Evet, döner yiyeceğiz, geçen hafta yiyemedik.”

“Resim dersi ödevini yaptınız mı?”

“Neydi ki?”

“Hayal çizecektik ya!”

“Aaa! Evet, ne çizeceğiz?”

“Döner salonu çiz, ehehe.”

“Aloo! Kime diyorum ben? Arka taraf!” diye bağırdı öğretmen. Doğrulup önümüze dönerken mırıldandı Çilli:

“Ne zaman dedi be?”

Ön taraftan Tarık cevap verdi Çilli’ye:

“İngilizce söyledi, dinlemiyorsunuz, anlamıyorsunuz, bir de çemkiriyorsunuz!”

“Sus len! Dön önüne,” diye payladı Tarık’ı Çilli.

“Daha ‘How are you’ ne demek onu bile bilmezsiniz,” diye dıretti Tarık.

“Ben biliyorum, Nöörüyön, demek” diye gevrek gevrek güldüm. Beni Burçin duydu. Kıkırdayarak dönüp bana baktı. Bir an göz göze geldik. Sonra tekrar önüne döndü.

“Bir lisan bir insan arkadaşlar, iki lisan iki insan,” öğretmen Türkçe konuşuyor, bir insan olarak derse ilgi çekmeye çalışıyordu. Burçin’le yaşadığım saniyelik iletişimin yüzüme yerleştirdiği aptal gülümsemenin farkında değildim. Sebebini bizimkiler de fark etmemişti.

“Ne sırtıyon lan pişmiş kelle gibi?” dedi Kenan ağabey.

“Ne sırtması be?”

“Hâlâ sırtıyorsun.”

Çilli de güldü.

“Cidden niye sırtıyorsun oğlum sen?” Kendimi toparlayıp yüzüme ciddi bir ifade yerleştirdim. Dersten sonra çantalarımızı sırtlayıp pansiyona doğru yürürken Kenan ağabey,

“Dayım fazla harçlık verdi bu hafta, hadi akşam yemeğine girmeyelim lahmacun yiyelim,” dedi.

“Siz yiyin, beni maça çağırdılar sahaya gideceğim,” dedi Çilli.

“Tamam,” deyip ayrıldık.

Bol domatesli, dumanı tüten ikişer lahmacun ile duvarımıza oturduk. İkimiz de suskunduk. Ama ben her zamanki gibi kafamın içinde Kenan ağabeyle konuşuyor, hiç anlatmadığı, merakımı yenemediğim konuları sıraya koyup soruyordum. Lahmacunlarımızı bitirdik. Kenan ağabey, lahmacunun kağıdı ile ağzını silip buluşturdu ve yere attı.

“Tatlı da yiyelim mi?”

Son lokmasını yuttu.

“Yiyelim.”

Birer tane halka tatlısı alıp geldi. Yan yana oturduğumuz duvarda karşıya bakıyor, hiç konuşmuyorduk. Konuyu açmak istiyordum. Sırasıydı.

“Annen nerede senin?”

Gene olmamıştı. Soru sorma konusunda özürlü olduğuma karar verdim. Beğenmediğim sorum yüzümü ekşitmeme sebep oldu. Ama ağzımdan çıkmıştı artık. Geri dönüşü yoktu. Kenan ağabeyin de yüzü buruştu. Tatlısının son lokmasını çiğnerken çiğnemeyi bıraktı. Ağzındaki lokmayla yanağı şişmiş halde bana bakıyordu.

“Ne?”

Bu soru,

“Bu ne biçim bir soru geri zekalı?” sorusunun kısaltmasıydı. Haklıydı da.

“Ailen diyorum, neden eve gitmiyorsun sen hafta sonları? Ziyaretine neden dayın geliyor?”

Keşke ilk sorum bu olsaydı. Daha makul olurdu. O kadar da düşünmüştüm halbuki. Kenan ağabey tekrar karşıya bakmaya başladı. Tatlısını da bitirdi. Cevap vermiyordu. Sessizlik uzadıkça rahatsızlığım da artıyordu.

“En iyisi konuyu değiştirmek,” diye düşündüm.

“Güçlü de yok ortalıkta.”

“.....” susuyordu.

“Ben de bazı hafta sonları gitmek istemiyorum aslında ama izin vermiyorlar evden, ‘Gel her hafta sonu’ diyorlar.”

Bu daha kötü oldu. “Adam eve gitmiyor, ben her hafta gittigimi anlatıyorum” dedim içimden. Kenan ağabey kafasını çevirmeden yan gözle bana baktı, tekrar karşıya bakmaya başladı. Hâlâ susuyordu.

“Lahmacun ve tatlı için sağ ol ağabey!”

Sadece kafasını sallayarak kabul etti teşekkürümü. Bir süre susarak bekledik.

“Burçin değil mi şu gelen?” dedi Kenan ağabey. Duvardan atlayıp başıyla işaret ettiği yöne doğru heyecanla bakmaya başladım.

“Ne Burçin’i? Hani nerede Burçin?”

Kenan ağabeye baktım,

“Yok hani gelen yok orada?” derken Kenan ağabey sırtarak beni izliyordu. Konuyu değiştirme şeklinin beni sinirlendirmesi ile sonunda konunun değişmesinin verdiği sevinç duygusu çarpıştı, saçma sapan bir hal aldı.

“Ağabey yaa! Ööf!”

Sırtıma hafifçe dokundu,

“Hadi gidelim, Çilli’yi izleriz.”

Eller cepte, konuşmadan futbol sahasına doğru yürümeye başladık. Toprak sahanın çevresinde çekirdek yiyerek maçı izleyen küçük gruplar, yapacak daha iyi hiçbir şeyi olmayan pansiyon çocuklarıydı. Arada çekirdek kabuğunu tükürüp teknik direktör gibi bağıyorlardı.

“Oğlum, görmüyor musun Onur’u, adam kalenin dibinde, pas versene!”

Onur’a bizden başka Çilli diyen yoktu. Ama futbol yeteneğinden dolayı pansiyonda tanınıyordu. Maçın hakemi ve kalelerin filerleri yoktu. Penaltı, gerçekten penaltıya karşı takım susarak kabul ediyordu. Biraz karambol varsa tartışma çıkıyordu. Çekirdek yiyiciler gizli hakemlik yapıyor; penaltı, taç, korner, faul ne görürler, neye karar verirlerse, bağıarak dikte ettiriyorlardı. Güzel tarafı ise taraf tutmamalarıydı. Hata yapanın hangi takım olduğu önemli değildi. İşleri futbol oynamak kadar keyifli görünüyordu. Çilli, lacivert çizgili sıfır yaka tişörtü, altında, paçaları dizlerine kadar sıvanmış soluk yeşil renkte eşofmanı, ayaklarında ise okula giderken giydiği kauçuk tabanlı, bağcıklı, kahverengi kunduraları vardı. Aslında tek ayakkabısı oydu. Beden eğitimi dersinde de onları giyerdi. Benim spor ayakkabılarım vardı ama, futbol için Çilli’nin ayakkabıları bile daha uygundu. Benimki beden eğitim dersleri dışında giymediğim, altı ince kauçuk, beyaz renkli, çadır bezi gibi brandadan dikilmiş, yerdeki bilye büyüklüğündeki bir taş bile hissettiren bir Sümerbank ayakkabısıydı. Babam almıştı. Her yıl götürürdü bizi Sümerbank’a. Neye ihtiyacımız varsa alır, para da ödemedik. Fiş veriyorlarmış babama daireden. Yıllık bedava alışveriş hakkıymış bu fiş. En sevdiğim etkinliklerden biriydi ailecek Sümerbank’a gidip alışveriş yapmak. Olur olmaz her ürünü eller, kurcalar, istesek alabileceğimizin verdiği özgüvenle

aillecek kasılırdık. Benim için devlet, babamdı. Her şeyin parasını o ödüyordu.

Çilli, gerçekten yetenekliydi. Solaktı. Havadan gelen topu takip ederek hemen kontrol altına alışı, karşısına geçen neredeyse her rakip oyuncuyu kolaylıkla çalınması, hiç durmadan sürekli koşması, bir taraftan takımına bağırarak talimatlar vermesi, bençillik etmeyip, sıkışmadığı sürece en uygun kişiye paslar vermesi ve çoğu gole giden ortalarıyla sahaya gerçekten yakışıyordu. Kıs-kandım, kendimi onun yerine koyup hayal ettim. Hayalimi, daha iyi oynadığımı, daha çok seyirci olduğunu, tezahüratlar yapıldığını, hatta, Burçin'in de izlediğini düşünerek süsledim. Çilli, pas verecek kimseyi bulamadı. Karşı kaleye çok yaklaşmıştı. Rakibini ustalıkla çalımlarken bağırды,

“Oğlum neredesiniz?”

Çalımladığı rakibini geçince kaleci ile karşı karşıya kaldı. Ona yetişen rakip oyuncuyu da çalımlamak zorunda kalmamak için şansını denedi ve kaleye tüm gücü ile çok sert bir şut çekti. Ayakkabısı ayağından fırladı. Top kaleye doğru giderken, yandaki çekirdek iyiciler, kabukları tükürerek bağırдыlar,

“Gole bak goleee!!”

Kaleci topun geldiği yöne doğru iki elini uzatarak uçtu. Top kale direğine çarpıp dışarı çıktı. Çilli, sağ ayağı üzerinde sekerek ayakkabısını almaya gitti. Ters çevirip içindeki toprağı temizledi. Ayağına giydi. Morali bozulmuştu. Güzel çalımlar ve sert şutun havasını, ayağından fırlayan eski kundura söndürmüştü. Çilli, bizi fark etmeden bize doğru gelirken bağırarak maçı sonlandırdı,

“Ben çıkıyorum, akşam oldu zaten.”

Kimse itiraz etmedi. Kalan çocuklardan biri topu eline aldı. Bir kaç kişi kale direğine astıkları eşofman üstlerini alarak yavaş yavaş dağılmaya başladılar. Çilli bizi görünce yüzü aydınlandı,

“Ne zaman geldiniz siz? İzlediniz mi maçı?”

“Biraz önce geldik,” dedim.

“Sende bayağı yetenek var,” dedi Kenan ağabey.

“Yok ağabey, oynuyoruz işte,” diye mütevazılık yaptı Çilli.

“Ayakkabı ayağımdan çıkmasaydı iyiydi,” dedi sonra ezik bir sesle.

Biz bir şey demedik.

Pansiyon girişinde Çilli yemekhaneye doğru yürürken,

“Ben yemeğe gidiyorum, tabii siz yediniz lahmacunları,” dedi.

“Alacağın olsun, beraber gene yeriz,” dedi Kenan ağabey.

Ben istem dışı geçirdim. Elimle ağzımı kapattım ama geç kalmıştım.

“Ööf!” diye yüzünü buruşturarak diğer yana çevirdi Kenan ağabey, utandım.

Çilli gülererek yemekhaneye doğru yürüdü. Kenan ağabey ile merdivenlere doğru giderken kafamı kaldırıncaya kadar merdivenin başında, elleri cebinde, tırabzana yan oturmuş aşağı kayarak inme hazırlığı yapan Haluk’u gördük. Haluk yanımızdan kayarak geçti. Kenan ağabey arkasına bakmadan çıkmaya devam ederken,

“Çıkar oğlum ellerini cebinden, yapışıcana yere yüz üstü, görürsen gününü” diye bağırdı. Ben arkamı dönüp Haluk’un kayışına baktım.

“Bir şey olmaaaaz!” diye bağırarak aşağı başarı ile indi. Gülmüyerek önüme döndüm. Okula döndüğüm ilk gün Çilli ile güldüğümüz çocuktuk Haluk.

“O zaman bir şey olmuştu,” diye mırıldandım.

“Ne zaman? Ne olmuştu? Ne konuşuyorsun oğlum yine kendi kendine?”

Haluk’un yine böyle kayarken nasıl düştüğünü ve Çilli’yle güldüğümüz günü anlattım. Kenan ağabey de güldü,

“Boşver! Gereksizin teki” dedi.

Kenan ağabeyin küçümsediği bu çocuktan, Çilli ile güldüğümüzü görür diye korkmuştuk. Kenan ağabeyin dengiydi bize göre. O da yaşça bizden büyük, sakalları çıkmaya başlamış bir çocuktu. Onun da etrafından ayrılmayan arkadaş grubu vardı. Kenan ağabey ile samimi değillerdi. Karşı karşıya da gelmiyorlardı.

Etütten sonra dolaplarımıza gittik. Dolap kapağını açtım. Aslında kıyafetlerim, katlanmış eşofmanlarım, temiz, kirli, birbirine karışmış çoraplarım, kitaplarım ile dolabım tıka basa doluydu. Üst rafta duran, evci çıkarken kullandığım çantamı alıp açtım. Çamaşırlarımı karıştırırken elime evden çaldığım çerçeveli aile fotoğrafımız geldi. Çantayı bırakıp iki elimle tuttuğum fotoğrafa daldım.

“Ne yapacaksam bunu?” diye düşünürken tepemde bir gölge belirdi. Fotoğrafi indirip arkamı döndüm. Tepemden bakan tabii ki Kenan ağabeydi. Fotoğrafi tekrar kaldırıp görmesini sağlayacak şekilde tutarak bakmaya devam ettim.

“Baban yakışıklı adammış.”

Yarım ağız gülerek gururlandım.

“Evet!”

Parmağını ağabeyimin üzerine koydu.

“Ağabeyin bu mu?”

“Evet!”

Mutlu aile tablosu izlerken, mutsuzluğun, Kenan ağabeyin yüzüne vurduğunu, elimde tuttuğum çerçevenin camına yansıyan yüzünde gördüm.

“Niye verdiler oğlum seni buraya?” diye mırıldandı.

Karın boşluğuma vurmuşlar gibi bir ağırı oturdu içime.

“Bilmiyorum ya of!”Anlatmıştım yemekte babamın dediklerini.

“Hı hı, büyüyünce anlayacakmışsın, hiç ayrılmayacağın arkadaşların olacakmış,” diye hatırladığı, inandırıcı bulmadığı, benim de inanmadığım gerekçeleri sıraladı.

“Hadi iyi geceler!”

“Sana da!”

Kenan ağabey dolabına doğru ağır ağır yürümeye başladı. Elimde fotoğrafı tutarken arkasından baktım. “Kendisinin hiçbir şey anlattığı yok! Benim aileme karışıyor, adama bak! Niye beni buraya vermişlermiş, vermişlerse vermişler, sen niye buradasın? Dayın geliyor ziyaretine?” diye içimden konuşuyordum. Hem ailemi savunmak istiyor hem de savunacak cevap bulamıyordum. Tekrar fotoğrafa döndüm. Düşünmeden çerçevenin arkasını çevirdim. Karton parçasını tutan küçük çivileri söktüm. Karton parçası, çivileri ve çerçeveyi yatakhane kapısının önündeki büyük plastik çöpe attım, resmi pijamamın cebine koyup dolabımı kapattım. Ranzama gelip, bir elim kafamın altında, diğer elimde fotoğraf sırt üstü uzandım. Ranzam evim gibiydi. Çıplak ayakla durabildiğim tek yerdi. Beyaz nevresimimin içindeki battaniyemi başıma çektiğimde, benimle beraber tüm sırları örtebiliyordu. Her tarafı zulaydı. Nevresim arası, yatak altı, yastık içi ve üst katta yatan Sinan’ın yatağını tutan tahtalar. Ailemi, gözümü açtığımda görebileceğim şekilde, kolumu uzatıp tahta ile demir arasına sıkıştırdım. Fotoğrafın kıvrılan sağ köşesi yüzünden ben biraz yamuk duruyordum. “Yarın bant bulur, yapıştırırım orayı da” diye düşündüm. Yan tarafımda yatan Ertuğrul’un bana baktığını fark ettim. Dönüp baktım. Beni izliyormuş. Sadece gülümsüyordu, bazen konuşmaya ihtiyaç kalmadan ifade edilebiliyordu duygular. Bu evrensel iletişim aracıyla gülümseyerek anlaşmıştık.

DUVAR YAZISI

“Dönem bitiyor, borcunu unutmadık, takdir geliyor de mi lan?” dedi Ethem ağabey bileti uzatırken.

“Geliyor ağabey, sen beni bedava götür, her dönem getiririm ben takdir,” diye gülerек aldım biletimi.

“Koçum benim, aferin, hatırlıyorsun değil mi nasıl takdir borçlandığını? Çaldırmıştın paraları,” diye sohbeti sürdürürken elini enseme koyup benimle perona doğru yürümeye başladı.

“Hatırlamaz olur muyum ağabey? Hayatımın kâbusuydu.”

Önümüzden yirmili yaşlarda, ayağında kirli bir kot pantolon ve terlikle, elinde çay dolu tepsi taşıyan bir ağabey,

“Çaylaaar!” diye bağırarak geçti. İkimiz de çaycıya baktık. Arada durup birilerine çay veriyor, bağırarak gezmeye devam ediyordu. Ethem ağabeyin gözü hâlâ çaycıdaydı.

“Oku oğlum, adam ol! Yoksa bir bakmışsın, elli yaşındasın, elde avuçta yok. Oku, bir baltaya sap ol mutlaka.”

“Sap mı?” diye sordum içimden.

“Okuyorum işte ağabey.”

“Hah!” diye onayladı, aferin, hadi bakalım diye beni otobüse bindirirken otobüsü çalıştıran şoför ile selamlaştı. Bizim muavin de kapı ağzında bekliyordu. Muavine döndü,

“Kardeşime gazoz ver yolda! Çubuk kraker de ver!” diye talimat verdi.

Bir eli viteste, dikiz aynasından geriye bakan şoför gülümseyerek başı ile onayladı. Yanından sırtarak geçtiğim muavinin suratı asıktı. Gene dört ayak üzerine düşmüştüm. Bir çubuk kraker sözü keyfimi yerine getirmişti. Sanırım diğer yolcular da istemesin diye otobüs dolmadan verdi krakerimi muavin. Gazozu herkese vereceklerdi. Muavin krakeri verirken tembihlemeyi ihmal etmedi. Beni hiç sevmediği ama Ethem ağabeyden çekindiği için

bir şey de yapamadığından sadece sert bir ses tonu ile konuşabilirdi,

“Kimseye söyleme lan bedava olduğunu, yoksa herkes ister!”

“Tamam!”

Gülümseyerek aldım. Gazozumu beklemeden iki yakasından tutup patlattım kraker poşetini. İki tane çıkarıp sincap gibi hızlı hızlı kıtlatarak, kısalta kısalta hak ettiği şekilde yemeye başladım bedava krakerimi. Kremalı bisküviyi ikiye bölüp, kremasız yarısı ile kremasını sıyırıp yemek gibi, çubuk kraker yemenin raconu da buydu.

Camdan dışarıyı seyrederken,

“Sana ne lan! Sanki sen veriyorsun parasını keranacı!” diye mırıldanıp, kendi kendime gülerek iki çubuk daha attım ağzıma.

Bugün radyo da çalışıyordu. Çalan şarkının sözlerine kulak verdim.

“Tanrım bütün kullarını sen affetsen ben affetmem.”

“Haydaa, bütün kulları tanıyorsun, hepsiyle aran bozuk. Hem de affedilmez bir şekilde, herkesle sorun yaşıyorsan, belki de sorun sendedir.”

Otobüs bir minibüsü solladı. Kar yağmaya başladı. İçerisi sigara dumanıydı ama sıcaktı. Otobüs camının kornişli kalın perdelerinde bile sigara yanıkları vardı. Başımı buğulu cama yasladım. Bu yolu kaçınıcı kez katediyordum kim bilir. Otobüs perona bir gemi gibi yavaş ve sarsıntısız yanaştı.

“Casss!” diye bir ses çıkararak durdu. İnip kalabalığa karıştım.

“Çorba, döner buyroğn!”

“Boyayalım ağabeyler, cila da atarım!”

Boyacı, kışlıklarını giymişti. Eski, kalın, dirseği yamalı bir montu vardı. Acaba ona hayallerini çizdireseler, neler çizerdiz?

Kapıyı açan annemle haftalık rutin sarılma seremonimizi yaptık.

“Hoş geldin oğlum!”

“Hoş buldum anne!”

Çantamı alıp kenara koydu. Ceketimi çıkarıp verdim.

“Herkes nerede?”

“Baban, bir haftalığına İstanbul’a kursa gitti.”

“Aaa! Ne kursu?”

“Ne bileyim ben? Fidan aşılama mı dedi ne dedi?”

“Hadi yaa!”

“N’ooldu?”

“Döner yiyecektik bu hafta, ööf!”

“Ne döneri?”

“Bildiğin döner anne! Daha doğrusu bilmediğin! Sizin anlatıp durduğunuz döner bozukmuş, arkadaşlar söyledi. Çok güzelmiş aslında döner. Soracaktım babama, hep beraber döner yemeye gidelim mi diye.”

“Gelsin söyleriz, haftaya gideriz oğlum,” dedi.

“Tamam.”

Babama güveniyordum, gerisini merak etmiyordum.

“Ağabeyim?”

“N’olmuş ağabeyine?”

“Nerde diye sordum.”

“Haa, bilmiyorum, son günlerde geç geliyor, bir şey de anlatmıyor, soruyorum cevap vermiyor, geçiştiriyor, korkuyorum Allah korusun! Babanla da konuştum. N’apıyor bu çocuk? Bir konuş ilgilene dedim.”

Anlatırken ortalığı topluyor, bir yandan iş yapıyordu. Hiçbir iş bulamazsa kanepenin yastıklarını tokatlayarak kabartıp yerine geri koyuyordu. Kravatımı çözüp gömleğimi çıkarırken ben de arkasından yürüyordum.

“Bir şey olmaz, kocaman adam o! Takılıyordur arkadaşları ile rahat bırak çocuğu,” dedi.

“Bir şey olmaz ona” dedim.

“Oğlum çıkma gece dışarı diyorum, dışarıyı tehlikeli, serseri dolu, iti kopuğu... Dinlemiyor ki,” dedi.

Aklıma kurumuş kan lekeli T cetveli geldi.

“Anneciğim, başkaları çocuklarını ağabeyim yüzünden dışarı çıkarmıyor, tehlikeli olan ağabeyim,” diyerek mutfağa yöneldim,

“Merak etme! Bir şey olmaz ona! Ne yemek var?”

Bu sefer annem arkama düşmüştü.

“Saçma sapan konuşma Ozan! Ne tehlikelisi? Nasıl merak etmem?”

Tavanın üzerindeki kapağı açtım. Köfte, yanında biber ve patates kızartması vardı.

“Ooh! Döktürmüşsün!”

Ağızıma bir köfte attım. İçimden, ‘Beni merak etmiyorsun, evdeki ağabeyimi mi merak ediyorsun?’ diye düşünürken sanki beni duymuş gibi,

“O senin gibi kontrol ve disiplin altında değil ki, dışarıda!” dedi.

“Kontrol ve disiplin mi?” diye mırıldandım, “Peki!” dedim.

Akşam yemeğini annem ile beraber yedik. Salona geçip televizyonun karşısına oturduk. Tek kanal olduğu için ne varsa onu izliyorduk. Konuşmuyorduk. Kanepeye yatıp başımı annemin dizine koydum. Annemin eli kafamda, saçlarımı düzeltir gibi okşuyordu. Benim gözüm ise annemde. Haberler, ilgimi çekmeyen konuları haber veriyordu.

“İstanbul’dan Kayseri’ye gitmekte olan yolcu otobüs şoförünün hatalı sollama yapması sonucu, karşı şeritten gelen minibüs ile yaşanan kazada, sekiz kişi hayatını kaybetmiş, ikisi ağır on iki kişi de yaralanmış.”

“Cumhurbaşkanı Kenan Evren.”

“Fenerbahçe Beşiktaş’ı misafir ettiği kendi evinde dört sıfır mağlup olmuş, sahadan üzgün ayrılmış, teknik direktörleri, ‘İyi oynadık ama olmadı, önümüzdeki maçlara bakacağız,’ demiş.”

Gözlerim annemde, kulağım televizyonda, aklım başka yerdedi.

Balkanlar’dan soğuk hava geliyormuş. Kar yağışı bekleniyormuş.

Ben bu bilgilerle ne yapacağım?

Göz kapaklarım ağırlaşmaya başladı. Bir karanlık oluyordu, bir annem... Bir karanlık, bir annem... Tıpkı yatılı okul ve ev gibi; karanlık ve annem... Uykuya yenik düştüm.

Sıçrayarak uyandıran ses televizyondan geliyordu.

“Atın eski çoraplarınızı! Atın!”

Kadın çorabı reklamıydı.

Oturduğu yan kanepede perdeyi aralayıp endişeli haliyle dışarıya bakan annem bana döndü.

“N’oldü kuzum? Kâbus mu gördün?” dedi annem.

Kanepede oturmuş çatık kaşlarla etrafı izliyordum. Uyana-mamıştım. Evde olduğumu anlamamla yüzüm biraz gevşedi. Sa-ate baktım. On ikiye geliyordu. Anneme baktım. Sevgi dolu, hatta sevgi taşan çakır gözleriyle beni izliyordu. Gülümsedim ben de, yoktu böyle bir bakış.

“Hayır, televizyonda bağırın adam yüzünden.”

“Çok mu açmışım sesini?”

“Yok, adam çok bağırdı. Gelmedi mi daha ağabeyim?”

“Gelmedi, nerede kaldı bu çocuk? Aklımı yiyeyeğim!”

“Bir şey olmaz, ne olacak ki? Gelir birazdan dedim. Ama ben de endişelenmeye başlamıştım.”

Dış kapıya anahtar girme ve açılma sesi ile ağabeyimin geldiğini anladık. Üzerimdeki battaniyeyi fırlatıp kanepeden indim. Çıplak ayaklarımla kapıya koştum. Annem de hemen arkamday-

di. Ağabeyim ayakkabılarını çıkarıp anahtarını portmantoya fırlattı. Yüzümüze bakmıyordu. Başını önde hızlı adımlarla lavaboya geçip kapıyı kapattı. Kilitledi. Hesap sormak bir yana, hoş geldin bile diyemeden yüzümüze kapanan banyo kapısının önünde annemle kalakalmıştık. Annem elinin tersiyle beni kenara itip, bir eli belinde, diğer elinin avuç içi ile alacaklı gibi kapıyı tokatlarken bağırmaya başladı.

“İlker! Aç kapıyı oğlum, içeriden gelen tek ses açılan musluktan akan su sesiydi.”

“İlker! Aç şu kapıyı dedim, nerdesin sen bu saate kadar? Hiç mi acımıyorsun bana? Kavga mı ettin sen? Baban da yok? Neler yaşadığımdan haberin var mı senin? İlker!”

Annem hesap sormaya kararlıydı. Her cümlesinin arasında nakarat gibi üç dört defa kapıyı tokatlıyordu. Sanki ağabeyim “Kim o?” diyerek kapıyı açacakmış gibi. Bu tokatlama sadece psikolojik baskıydı.

“İnsan merak ederler demez mi? Kardeşin de geldi bugün? Ne yapayım ben? Çıkıp sokak sokak seni mi arayayım? Aç şu kapıyı da anlat ne olduğunu?”

Kapı kolu indi. Kilit açıldı ve ağabeyim kapıda belirdi sonunda. Yüzü hem sinirli, hem mutsuz hem de dağınık görünüyordu. Ama mahcubiyetten eser yoktu. Gözlerini kaçırmadan bakışlarını sapladı annemin gözlerine. Ağabeyimin dağılmış yüzünü görür görmez çılgılık atan annem eli ile ağzını kapattı. Arkasından önce boynuna sarıldı. Geri çekilip yanaklarından tutarak yüzüne bakması ile ağlamaya başladı. Ağabeyimin bir şey söylemesine fırsat vermeden yine soru yağmuruna başladı.

“Oğluuuuum! Bu ne hal kurban olduğum? Hangi elleri kırılması yaptı bunu?”

Ağabeyimin yüzü annemin endişelendiği kadar vardı. Yüzü, aylar önce beraber izlediğimiz Rocky’de, Apollo ile yaptığı maçın

beşinci raundundaki gibiydi. Bir gözü tamamen kapanmış, diğeri morarmış, burnu davul gibi şişmiş, dudağında başparmağımın tırnağı büyüklüğündeki patlağın kanları kurumuştur. Ellerine baktım. Parmak eklemlerinde morluk, şişlik ve kan vardı. Annemin endişesi yanında benden ses çıkmıyordu. Dut yemiş bülbül gibi bakıyordum. “Tehlike ağabeyim, ona bir şey olmaz” dediğime pişman olmuştum. Demek ki dışarıda ağabeyimden daha tehlikeli şeyler de vardı. Ağabeyim annemin boynundaki ellerini tutup indirdi. Ellerini bırakmadı. Annem hâlâ ağlıyordu.

“Polise gidip şikayet edelim, bir daha dışarıya adım atmak yok, Allah! Gurban olduğum Allah! Ellerini kır onların! Ne istediniz benim yavrurmdan?”

“İçeri girelim mi artık?” dedi ağabeyim. Annem kolunu ağabeyimin boynuna atıp, diğer eli ile yanağını tutarak kafasını omuzuna yasladı. Önümden yürümeye başladılar. Ağabeyimin hemen arkasından yürürken, ağabeyim de beni ensemden tutup kolunun altına çekti. Bitkin bir gülümseme ile bana baktı,

“N’aber lan kovalak? Hoş geldin,” dedi.

“Haydaa!” dedim içimden. “Neyse şimdi sırası değil, daha önemli şeyler var” diye düşünerek üzerinde durmadım.

Ağabeyimi kanepeye oturtan annem banyoya koşup tentürdiyot ve pamuk getirdi.

“Anne, gerek yok, büyütme!”

“Büyütme mi? Daha büyütmedim! Gör sen büyütmeyi! Yarın karakola gidip şikayet edeceğiz. Hastaneye mi gitsek şimdi? Acile gideriz, of! Neyle gideceğiz? Kırık olmasın bir yerinde?”

“Kırık falan yok! Geçer!”

Annem ağabeyimin gözüne tentürdiyotlu pamuğu kapattı.

“Aah! Napıyorsun yaa? Oof, akşam bu kadar acımadı,” diye bağırdı ağabeyim.

“Konuşma!” Annem sinirlenmişti.

“Şu yaptığına bak! Bir de bana kızıyor, dua et baban evde değil, görürsün sen sinirlenmeyi!”

Sessizce oturmuş, ellerim dizlerimde, tiyatro izler gibi izliyordum annemle ağabeyimi.

“Yarın doktora gideceğiz. Sana rapor alırsın. İyileşene kadar okula bile gitmeyeceksin!”

“Anneee!”

“Hele dışarı? Asla çıkmayacaksın. Dizimin dibinden ayrılmak yok!”

Ağabeyim on yedi yaşındaydı.

“Anne beni böyle...”

“Kavga etmek neymiş, bir iyileş göstereceğim ben sana!”

Annem şoku atlatmış, durumu kendince kontrol altına almıştı. Ağabeyimi dizinin dibinden ayırmamakla tehdit ediyordu. Benimse dizlerinin dibinde kalmak istememin bedeli simit satmaktı.

“Ne diye kavga edersiniz be oğlum? Konuşarak çözemiyor musunuz? Neyi paylaşamadınız anlamadım ki?”

“Arkadaşımı!” diye bağırды ağabeyim sonunda. Bir gözü kapalıydı, diğeri öfkeli..

“Arkadaşımı anne!” dedi biraz daha alçak sesle. Kocaman açtığı gözleri ile donup kalan annem şaşkındı.

“O ne demek oğlum? Kıskançlık mı yaptınız? Arkadaşını paylaşamadınız da ne demek?”

“Fuat’ı tanıyorsun!”

Annemin gözleri kısılıp boşluğa kaydı, hatırladı.

“Hacer teyzenin oğlu.”

“Evet!”

“Ee? N’olmuş Fuat’a? O’nu mu paylaşamadınız?”

“Dinle işte! Kavga eden Fuat’tı. Daha doğrusu dayak yiyen.”

“Ayrılmaya mı kalktın?”

“Ya anlatıyorum işte! Ben eve geliyordum. Parkın orada bağı-
rışmaları duyup baktım. Kalabalığın ortasında Fuat, altı yedi ki-
şilik bir gruba karşı bağırdığını el kol hareketi yaptığını gördüm.
Tek başınaydı. Ne olduğunu anlamak için yanlarına gittim. Ama
ben daha varmadan Fuat’ın üzerine kapandılar. Koştum. Fuat’ı
aralarından tutup çekmeye, dışarı çıkarmaya çalışırken beni de
araya aldılar. Sonra iki üç tanesi beni yaka paça iterek kenara çı-
kardı. Bir tanesi, ‘Defol lan buradan! Sana nölüyor?’ dedi.”

“Arkadaşımı almadan gitmem, bırakın onu,” dedim. Fuat’ı
dövmeyi bırakmışlardı. Ama daha sanki işleri bitmemiş gibi ke-
narda tutuyorlardı,” dedikten sonra yutkundü. Bakışlarını duva-
ra çevirdi. Baş parmağı ile açık olan gözünden akan yaşı silmeye
çalıştı. Ağlamaklı sesi ile “Onun durumu benden beterdü. Ayakta
duramıyordu,” dedi.

Türk filmlerine, hatta sokakta çöpün yanında gördüğü yav-
ru kediye bile ağlayan annem, yüzü dağılmış oğlunun ağlaması
ile, ağabeyimin yediği dayaktan beterdü bir halde, tülbentinin uçla-
rı ile iki gözünden akan yaşları silmeye yetişemiyor, ağabeyimin
konuşmasını bölmek için susuyor, ses çıkmasın diye için için
ağlıyordu.

Ağabeyim ağlamasına biraz olsun engel olabilmmişti.

“Ben de epey vurdum aslında, hatta bir tanesi yere bile düştü.
Ama çoklardı,” diye kendisini de savunmak istediği kişiler annem
ve bendik. Duruşunu bize karşı bile bozmuyordu.

“Git burdan hastanelik olmadan,” dedi birisi.

“Fuat’ı verin gidelim,” diyebildim en son. Sonra parka jandar-
ma arabası geldi. Silahlı askerler inip dağıldılar parka. Bize gelme-
mişler ama adamlar bizi bırakıp kaçtılar. Ben de Fuat’ı alıp parka
götürdüm. Elini yüzünü yıkadım. Eve bırakıp oradan geldim işte.

“Fuat ağabey ne yapmış peki?” dedim.

“Duvara yazı mı ne yazıyormuş, bu herifler de görmüş,” dedi.

“Anarşik bunlar!” diye bağırdı annem.

“Oğlum, sen benim kalbime mi indireceksin? Sana ne Fuat’ın yaptıklarından? Sana mı kaldı O’nu savunmak? Belli, girmiş, sapsmiş bir yola! Ona da yol denirse! Hayatını mı yakacaksın? Hangi devirdeyiz? Görmüyor musun her gün haberleri? Neler neler oluyor memlekette? Bir de silahları var bunların? Allahım sen aklıma mukayyet ol! Duvara yazı yazmışım! Baban sakın duymasın bunları! Sana n’apar biliyor musun?”

Ağabeyim ayağa kalkıp işaret parmağını anneme doğru uzatarak,

“Ben duvar yazısı, çivi yazısı bilmem anne!” diye bağırıma başladı.

“Ben Fuat’ı bilirim, arkadaşımı bilirim! Karışmayacağım tek kavga teke tek olandır. Yoksa karışırım, arkadaşım olmasına bile gerek yok. Büyüklerimizden bunu gördük,” dedi.

Annem de geri adım atmadı.

“Aferin oğlum, sen de git, duvarlara yazı yaz! Ne yaz biliyor musun? Manzumun yanındayız yaz mesela,” diye evin duvarına yazı yazıyormuş gibi yapınca ağabeyimin siniri ve gülmesi birbirine karıştı. Annem susmuş ağabeyime bakarak körük gibi solu-yordu.

“Mazlum deniyor ona anne, yazmam ben duvara yazı ma-zı. Merak etme, ama bana da böyle söyleme! Ne yapsaydım? Hı? Nasıl bir oğlum olsun? Fuat dayak yerken kafasını çevirip doğruca eve koşan bir oğlum mu olsun anne? Beni böyle mi yetiştirmek istersin? Bırak Fuat’ın yüzüne, aynaya bakamam ben öyle!”

“Anneyim ben güzel oğlum, nasıl anlayacaksın ki? Tersini yaşısanız Fuat ne yapardı? Hadi senin yaptığını yapsın? Annesi ne derdi? Herkes kendi çocuğunu düşünür yavrum, sağlığını ister, güvende olmasını ister, sen de beni anla! Korkuyorum güzel öğ-

lum benim!” diye ağabeyime yaklaşıp avuç içi ile alnından saçına okşamaya başladı. Ağabeyim de anneme sarıldı.

“Korkma!” dedi, “Tamam, sen de haklısın! Fuat’la konuşacağım. Yapmasın böyle şeyler diye.”

Ellerim dizlerimde, öylece oturduğum kanepede, hayranlıkla bu sevgi çemberini izlerken, ağabeyimin anlattıkları aklıma Kenan ağabeyi getirmişti, ama asıl gördüğüm BEN-HUR’dü.

BİR YANLIŞ YAPIYORSANIZ DOĞRU YAPIN

Pansiyona geleli dört gün olmasına rağmen hafta sonu yaşanan olayın, ağabeyimin söylediklerinin, annemin kendince haklı gerekçelere sığınarak savunmasının etkisinden kurtulamamıştım. Ağabeyimi “Adriaaaaan!” diye böğüren Rocky’nin suratı gibi bir suratla bırakıp gelmiştim. Kenan ağabey ve Çilli’ye ağabeyimin yaptıklarını ballandıra ballandıra, övünerek anlattım. İki de benim gibi düşünüyordu.

Kenan ağabey:

“Ağabeyin adammış!” dedi.

“Evet” dedim, öyledir.

Bir süre sustuk. Çilli,

“Akşam yemeğinde ne var acaba? Acıktım ben, gidip baksak mı?” dedi.

“Hadi gidelim” diyerek kalktık. Yemek başlayalı epey olmuştu.

“Kalmadıysa lahmacuna gideriz” dedi Kenan ağabey.

Yemekhaneye yaklaştığımızda iştahımızı kapatan koku yine kapuskaydı. Yemekhanede dağınık halde bir kaç kişi yemek yiyordu. Önümüzde yürüyen grup karavanaya şöyle bir bakıp geri

döndü. Kapuska her zamankinden kötü görünüyordu. Başka günlerde severek yemişliğimiz de olmuştu. Karavananın arkasından elinde kepçe ile yemeği karıştıran, gelenlere servis yapan Yaşar Usta, yemeğe bakıp geri dönen grubun arkasından hırıltılı gür sesiyle bağırdı,

“Gelin lan buraya? Neyini beğenmiyorsunuz güzelim yemeğin?” Bir taraftan da karavanaya daldırıp çıkardığı kepçe ile aldığı kapuskayı cömp! cömp! diye geri döküp tekrar alıyordu. Karavanadaki yemek gerçekten yemek artığı gibiydi. Biz öndeki grup kadar yaklaşımadan geri döndük. Ama yemeğini kimseye yediremeyen Yaşar Usta, hiç olmazsa laf yedireyim diye arkamızdan bağırırmaya başladı.

“Yazık değil mi lan devletin yemeğine? Ben mi seçiyorum her gün ne yapılacağını? Et yaptığım zaman silip süpürüyorsunuz ama!” Biz uzaklaştıkça ses de azalıyordu.

“Elinizde boş tabildotlarla sıraya geçiyorsunuz! Yemek arttı mı Yaşar amca diye gözüme bakıyorsunuz nankörler! Kenaaaaan!” diye bağırarak uzandı tezgahın arkasından,

“Al o kovalakları da gel buraya!”

“Haydaaa!” En azından bu sefer sadece bana söylenmemişti. Merdivenlerden bahçeye inerken,

“Yaşar Usta döktürmüş yine,” dedi Çilli.

Kenan ağabey ve ben dönüp Çilli'ye baktık. Kenan ağabey benden önce davrandı,

“Ne döktürmesi lan? Sen buna yemek mi diyorsun ? Niye yemedin o zaman?”

Aynı soruyu ben soracaktım. İyi ki Kenan ağabey benden önce sormuş. Çilli sırtarak cevap verdi,

“Ağabey görmedin mi çöpü? Ağzına kadar kapuska doluydu. Herkes dökmüş işte!” deyince ben kakhahayı bastım.

Kenan ağabey:

“Haa!” diyerek sessizce güldü. Lahmacuncunun yolunu tuttuk.

Güçlü, ellerindeki lahmacunlardan başka bir şey görmeyen, kendisini umursamayan çocukların arkasında bir sağa bir sola geçip, gözü lahmacunlarda kuyruk sallayarak yaltaklanıyordu.

“Hiç yakışıyor mu sana Güçlü?” dememle hemen sesime dönüp sevinçle koşarak yanıma geldi. Ne zamandır görmüyordum. Çömeldim. Yüzümü yalamaya çalışıyordu. Kafamı geri çektim,

“En sevmediğim şey, yapma şunu!” dedim. Dinlemiyordu. Kafasını, kulaklarını kaşıdım. Biz hasret giderirken lahmacunları bu sefer Çilli aldı. Herkes Güçlü’nün payını verdi. Lahmacunlarımızı yerken Kenan ağabey:

“Hafta sonu gidiyor musunuz evlere?” dedi.

“Hadi buyur,” dedim.

“Gene plan mı var? Yapamamıştınız geçen sefer yağmurdan.”

“Sordum öyle,” dedi Kenan ağabey.

Yine neşem kaçtı. Yüzüm asıldı. Kalmak istiyordum aslında. Ama hiç iki hafta üst üste eve gitmediğim olmamıştı. Bu sınırı bir türlü aşamıyordum. Döner bile yiyememiştik daha, her hafta bir engel çıkıyordu. Babam da yoktu geçen hafta, kursa gitmişti. Ağabeyim nasıl olmuştu acaba?

Çilli:

“Kalırdım ama gitmem lazım bu hafta benim, ablam gelecek İstanbul’dan,” dedi.

Bu sefer de Çilli benden önce davranmış hazır bahanesini söyleyerek işimi kolaylaştırmıştı. İlk oyunbozan ben olmamıştım. Zaten Çilli de kalamayacağı için rahatlıkla kullandım bahanemi,

“Benim de babam gelecek İstanbul’dan.”

“Baban İstanbul’da mı?” dedi Kenan ağabey.

“Evet, kursa gitmiş.”

“Gene yiyemediniz değil mi döner?”

Canımı sıkan bu soruya yanıt veremedim. Bir süre sessiz kaldık. Kenan ağabey aniden,

“Beraber yiyelim o zaman!” dedi.

“Neyi be?”

“Döneri lan neyi olacak?” diye güldü. Baksana sizinkilerde iş yok, doymadım zaten bir taneyle.

“Güçlü’ye de verince,” dedi Çilli.

Canım bir kat daha sıkıldı. Hazırda bir cevabım olmadığından veremedim. İşime gelmeyen doğrular hep canımı sıkıyordu. Bir hafta Çilli’nin canımı çektirdiği kahvaltı ile geçmişti. Geçen hafta da babam yoktu. Bu hafta gideceğimiz de kesin değildi. Babam ‘Maaşı alınca gidelim’ diyebilirdi. Çok duyduğum bir mazeretti bu. “Maaşı alınca gideriz, maaşı alınca alırız, maaşı alınca bakarız...”

“Ne zaman?” dedim.

“Ee, şimdi” dedi Kenan ağabey.

Çilli:

“Yarım saat sonra etüt başlıyor, nasıl gideceğiz şimdi?” dedi.

Kenan ağabey:

“Bana bırakın,” dedi.

“Müdürün odasındaki gibi mi?” dedim sırtarak.

“İyi ki orada bana bırakmışsınız kovalak!” dedi, “Sana kalsa ne anlatacaktın kim bilir? Nöörüyönmuş..”

Yine susup karardım.

“Nasıl yapacağız?” dedi Çilli.

“Etütte bizi var gösterecekler,” dedi Kenan ağabey.

“İyi de, nasıl?” dedim.

“Geçen sene de kaçmıştım bir defasında, bir şey olmamıştı. Etüt sorumlusu Fahri miydi? Yoklamayı o veriyor hocaya değil mi? Tam yazacak sınıfı, olup bitecek, etütü ayarladık mı gerisi ko-

lay, etüt bitince zaten ortalık kim kime dum duma. Kapıda bekçi de yok. Basar gireriz bahçeye, doğru yatakhanelere.”

“Hepsi döner yiyip dönmek için mi?”

“Evet, istemiyor muydun?” dedi Kenan ağabey. Sahiplenilme duygusunu ziyadesiyle yaşamıştım. Kenan ağabey ve Çilli güven çemberiydiler. Seviliyordum ve...masada bir sandalyem vardı.

“İstiyorum tabii, madem bu kadar tehlikeyi göze aldık, sahile çay içmeye de gidelim mi?”

“Gidelim gidelim,” dedi Çilli.

“Olur,” dedi Kenan ağabey, siz bekleyin burada, ben Fahri’yi bulup işi ayarlayayım dönerim.

Cevap vermemizi beklemeden gitti.

Seyyar satıcıların yanından ayrılıp üçümüz pansiyon bahçesinin her zaman açık duran büyük, paslı demir kapısının önünden geçip şehir merkezine doğru yürümeye başladık. Başımız derde girebilirdi ama, üç kişi olmamız endişeyi de üçe bölüyordu. Diğerlerinin rahatlığı bana da bulaşınca, endişe edecek bir şey de kalmamıştı. Konuşmadan dönercinin yolunu tuttuk. Postanenin önünden geçerken, camdan içeriye baktım. Sözde yardım etmesine rağmen, babama ulaşamadığım günkü amca, sanırım o günden beri aynı yerde oturuyor, boş gözlerle etrafa bakıyordu. O günkü ruh halimle şimdi ki arasında dağlar kadar değil ama belki bir somun ekmek kadar fark vardı. Atari oyunu gibiydi hayatım, mahalle arkadaşlarımdan İsmail de vardı atari. Televizyona bağlanan bu oyunu birkaç defa oynamamıza izin vermişti. Ben oynarken dakika başı elini tuşlara koyuyordu. Oyunun en zevkli kısmında, “Isındı yeter,” diye kapatıveriyor, hevesimi kursağımda bırakıyordu. Oyunda bir labirent vardı, kahraman, yani ben, küçücük, eli ayağı olmayan, yuvarlak bir kafaydım. Tuşlarla labirentin içinde ağızımı açıp kapatarak dolaşıp, gücümün yettiği böcekleri yiyerek büyüyordum. Benden büyük böceklerden de kaçmam

gerekiyordu. Köşeye sıkışırsam yem oluyordum. Üç canımdan biri gidiyordu. İlk günden bugüne, kendimi atarideki labirentte dolaşan o koca kafa gibi hissediyordum. Şu ana kadar karşıma çıkanları yiyebilmişim. Kenan ağabey ve Çilli ile güçlenmişim.

“Ne mırıldanıyorsun lan yine kendi kendine?” dedi Kenan ağabey.

İrkildim birden,

“Ne mırıldanması be?” Çilli’yi dirseği ile dürttü.

“Vallahi korkuyorum lan ben bundan, ne düşünüyorsun? Kaç kere yakaladım kendi kendine konuşurken, bazen de gülüyor Allah’ın delisi!”

Çilli omuz silkti,

“Gelmedik mi daha dönerciye?”

“Az kaldı,” dedi Kenan ağabey.

“Bir şey olmaz değil mi akşam etütte?”

“Ne olacak oğlum? Ayarladım Fahri’yi, tam gösterecek sınıfı yoklamada.”

Çilli’nin rahat mizacına rağmen biraz endişelenmesi bana da bulaştı. Ses çıkarmadım. Kararmaya başlayan hava kuru soğuktu. Montlarımızın yakalarını kaldırmış, düğmelerini iliklemiştik. Etüte girmemek, akşam hava karardığında ailemden uzakta dışarıda olmak gerçek bir maceraydı benim için.

Kaldırımında yürüdüğümüz caddede, önünden geçtiğimiz dükkanların vitrinlerine, vitrini olmayanların camlarından içeriye bakıyordum. Kaldırımın ortasına kadar kutulardan yapılmış kulelerin üzerindeki renk renk ayakkabılar, ayakkabıcının vitriniydi. Hırdavatçı, dondurmacı, berber... Berberin önünde iki tane küçük tabure ve ortalarında bir sehpa vardı. Sehpanın üzerinde külden rengi anlaşılamayan bir kül tablası, içeride sıra bekleyen iki adam, biri sigara içerek televizyon izliyor, diğeri gazete okuyordu. Tıraş olan adam uyukluyordu. Dükkada konuşan tek

kişi berberdi, onun da sesini televizyondan gelen şarkı bastırıyordu, sesi duyulmuyor, sadece dudakları oynuyordu. Berberler hep konuşuyordu.

Şarkı:

“Hey garson, bütün içkiler benden, sen de iç sen de iç, kapat kapıları kapat, kapat yabancı gelmesin.” diyordu. Bedava içkiyi duyunca herkes üşüşmesin meyhaneye demek istiyordu her halde, ama bunu neden şarkı yapsındı ki?

Kıraathanenin önünden geçerken de içeriye baktım. Sigara dumanından göz gözü görmeyen salonda, sigara içmekten sararmış pos bıyıklı, kimi kasketli, asık suratlı amcalar okey oynuyorlardı. Okey oynayanların yanlarında oturan amcalar da vardı. Çay içip oyunu seyrediyorlardı. Okey oynamayı biliyordum. En azından kurallarını. İsmail amcaların bize geldiği bazı günlerde, annem ve babam, İsmail amca ve Zübeyde teyze okey oynarlardı. Ama bizim evde oynanan okey, sohbet, kahkaha ve ikramlarla kıraathanedekilerden çok daha eğlenceli olurdu. Skorları bana yazdırırlardı. Babamın tavla ve piştideki şanssızlığı okeyde de yakasını bırakmazdı. Bitemezdi bir türlü. Ya tek taşa kalmış olurdu ya da çifte gitmekle seriye dönmek arasında karar verememekten hep geç kalırdı. Babamların çok eğlenerek oynadığı, kıraathanedekilerin ise mutsuz görünmelerine rağmen oynamaktan vazgeçemedikleri bu oyun, bana çok saçma geliyordu. Koca koca insanların, önlerinde duran bir tahtaya birbirlerinden gizleyerek, farklı renkteki aynı rakamları ya da aynı renkte ardışık sayıları bir araya toplamayı başarı olarak görüp buna sevinmelerine anlam veremiyordum.

“İşte burası” dedi Kenan ağabey.

Dönerciye gelmiştik. Nefis Döner. Tertemiz camın arkasında, sağ tarafta uzun bir tezgah, önünde tabureler. Sol taraftaki kasanın arkasında elindeki maşa ile ateşin önündeki döneri kızardık-

ça çeviren beyaz önlüklü bir ağabey. Hep gördüğüm ama annem ve babamın anlattıklarından ötürü hiç dikkat etmediğim döneri birazdan yiyeceğim için alıcı gözle bakmaya başladım. Görüntü gerçekten de tıpkı Ertuğrul'un anlattığı gibiydi.

Kenan ağabey kasaya yanaşıp siparişlerimizi verdi,

“Üç yarım ekmeğe döner, üç ayran.”

Döner kesen ağabey:

“Geliyor!” diye bağırıp işe koyuldu.

Çıkarıp paralarımızı verdik. Duvar dibine geçip yan yana üç tabureye oturduk. Karşımız boydan boya aynaydı. Kenan ağabey beni dirseğiyle dürterek,

“Heyecanlı mısınız?” dedi.

“Ha ha ha! abartma ağabey,” dedim yapmacık gülüşümle.

Çilli masada duran tuz, karabiber ve pul biberlikle oynuyordu. Bizden önce yenen yemekten sonra masa silinmemişti. Çilli önünde duran dağınık pul biberleri beyaz lake tezgahın parmağıyla toplayıp avucuna doldurdu. Avucundakileri de kül tablasına döktü.

Televizyonda Kenan Evren konuşuyordu:

“....., yine hepinizin bildiği ve gördüğü gibi; anarşi, terör ve bölücülük her gün yirmi civarında vatandaşımızın hayatını söndürmektedir. Aynı dini ve milli değerleri paylaşan Türk vatandaşları, siyasi çıkarlar uğruna...”

Beyaz plastik tabaklarda saman kağıdına sarılmış yarım ekmeğe dönerlerimiz aynı anda önümüze kondu. Arkasından cam şişede ağzı plastik kapaklı ayranlar. Dinlediğim günden beri hayalini kurup iki haftadır da evde yiyemediğim döneri, tadını çıkara çıkara yavaş yavaş yedim. Yemeğimiz bitene kadar konuşmadık. Muradıma ermiştim sonunda. Moralim yükselmışti. Doymanın verdiği huzurla baharat takımının yanında duran kürdanlıktan bir tane kürdan alıp aynaya bakarak dişlerimi karıştı-

rırken Çilli'nin feryadı, hepimizi oturduğumuz yerde sıçrattı. Sol tarafta döner yiyen iki kişi kasadaki amca ve döneri kesen ağabey, herkes birden Çilli'ye döndü. Çilli taburesinden inmiş, kafasını öne eğmiş, elini gözüne kapatmış bağıırıyordu:

“Yandım anaaam! Gözüm, gitti gözüm anaaaaam!”

Çilli'nin iki yanında omuzundan tutmuş ne olduğunu anlamaya çalışıyorduk.

“Ne oldu oğlum?” diyen Kenan ağabey eliyle kafasını kaldırmaya çalışıyordu.

“Anam gözüm, anam anam anam,” deyip duruyordu Çilli.

“Gözüne ne kaçmış olabilir ki dükkanın içinde? Arı marı mı soktu ki?” dedi Kenan ağabey. Yanımızda beliriveren kasadaki amca bizi iki yana ayırıp duruma el koydu. Çilli'yi ensesinden tuttuğu gibi arka köşedeki küçük el yıkama lavabosuna götürdü. Hâlâ ensesinden tutarken, diğer eliyle musluğu açıp eliyle gözüne su vurarak yıkadı. Acısı azalınca mırıldanma seviyesine inen sesiyle mızlanmaya devam ediyordu.

“Oy anam gözüm...”

“N'oldu lan gözüne durup dururken?”

Çilli'nin gözünü yıkayan amca söze karıştı,

“Ne olacak acı biberle oynayıp durmanın sonu bu,” dedi.

“Görüyom buradan sabah beri,” pul biberle oynadığı eliyle gözünü ovaladı. “Urfadan geliyor o biber kıro! Şakası olmaz bizim biberin” diyerek güldü. Amcanın “Kıro” deyişi çok sevimliydi. Sanki kendi köyünde yeğenine sesleniyor gibiydi. Tek gülmeyen Çilli'ydi. Ayaklanmıştık. Çıkmak üzereyken yan taraftaki tabakta, yarısı yenip bırakılmış ekmeğin arasına döneri kaşla göz arasında alıp bitirdiğim dönerin saman kağıdına sarıverdim. Çilli önüne bakıyordu, görmedi. Kenan ağabey gördü, benim açıklamamı bekler gibi kaşlarını çatıp gözlerini bana dikti. Kasadaki amca oturduğu yerden gülerek bana seslendi,

“Ne yapacaksın onu kıro! Doymadın mı? Bırak elalemin artı-
ğını, yaparım sana bir çeyrek daha. Zaten bir damlacıksın, nere-
ne yedin koca döneri de doymadın?”

“İstemem, doydum, bunu şey için ben...” Doğru dürüst cevap
veremedim elimde paket dışarı çıktım.

“Ne yapıyorsunuz lan manyak mısınız? O ne?” dedi Kenan ağabey.
“Ağabey Güçlü için aldım.”

“Haa, aferin lan aklımıza gelmedi hiç, sevinir gariban.” dedi.

Dönercinin sırasından devam edip, çocuk parkının yanından
sahile döndük. Çilli'nin hiç sesi çıkmıyordu. Acısı geçmişti ama
moral bozukluğu geçmemişti. Kenan ağabeyle birbirimize bakıp
kıs kıs gülüyorduk. Ama asık suratından dolayı Çilli'ye sataşamı-
yorduk. Deniz kenarına geldiğimizde bomboş bahçeleri ile yan
yana sıralanmış çay bahçelerinden Huzur Aile Çay Bahçesi'nin
denize en yakın masasına oturduk. Hava kararmıştı. Çay bah-
çesinin ışıkları tıpkı mahalle arasında yapılan düğünlerdeki gibi
ortalığı ıslık ıslık aydınlatıyor, tüm bu kartpostal gibi ana eşlik eden
şarkıyla, adı gibi insana huzur veriyordu,

“Ettiğim ah değildi,
Bahtım siyah değildi,
Buse günah değildi,
Yıldızların altında...”

Önümüzde yan yana sıralanmış köhne tekneler, suyun üze-
rinde beklerken, sürekli ayak değiştiren sabırsız çocuklar gibi sal-
lanıyorlardı. Kenan ağabeyle bu teknelerin hangisinin en güzel
olduğunu seçmeye çalıştık. Elemeler sonucu mavi beyaz renkli,
dümeninin üzerinde kabini, arka tarafındaki boşlukta sağlı sol-
lu oturma yerleri olan “Rüya” isimli teknenin en güzel olduğuna
karar verdik. Karanlıkta gökyüzünde olduğunu bildiğimiz ama

göremediğimiz martılar çığlık ve kanat alkışları ile Rüya'yı kutladılar.

“Hoş geldiniz çocuklar, ne içersiniz? Çay vereyim mi size? Hava soğuk.”

Üçümüz birden arkamıza dönüp masamıza gelen amcaya baktık. Amcaya hemen içim ısındı. Daha önce gördüğümü düşün­düğüm benzerliği anlamam uzun sürmedi. Türk filmlerinin insanın içini ısıtan iyi kalpli fakir babası Kadir Savun'a benziyordu amca.

“Olur ağabey, çay içmeye gelmiştik zaten.”

Her zaman olduğu gibi Kenan ağabeye bırakmıştık. Kadir Savun amca, elinde tuttuğu kahvehane tepsisinden üç bardak çayı masamıza bıraktı. Masanın ortasında duran kapaklı, çiçek desenli plastik kaseyi açıp topak topak olmuş toz şekeri, kaşıklarımızda parçalayarak ikişer kaşık atıp karıştırdık. Kadir Savun amca çayları vermesine rağmen başımızdan gitmiyordu. Tedirgin olmuş­tuk. Gözlerini üçümüzün üzerinde gezdirdi.

“Eviniz yok mu sizin? Aileniz merak etmez mi? Ne yapıyorsunuz evladım bu saatte dışarıda.”

Kenan ağabeye baktım. Çilli çayından yudum alırken gözle­rini amcaya dikmişti. Sağ gözünün beyazı ışıktaki ateşböceği gibi parlıyordu. Kenan ağabey heyecanlanmadı. Yalan söylemeye de gerek duymadı,

“Biz yatılı okulun öğrencileriyiz ağabey, akşam etütü başla­madan sahilde birer çay içmek istedik, içip gideceğiz.”

“İyi, için bakalım çaylarınızı sıcak sıcak, vakitlice dönün oku­lunuza ortalık kötü,” demeye kalmadan çay bahçesinin önünde askeri bir araba durdu. Arkasında oturan altı tane asker ağabey aşağı atladı. Hepsinde tüfek vardı. Kollarındaki kırmızı bantta AS.İZ. yazıyordu. Şoför de arabayı durdurup indi. Şoförün yanındaki kapıdan askerlerin komutanı olduğu anlaşılan genç bir

asker daha indi. Onun kıyafeti farklıydı. Omuzlarında birer tane yıldız vardı. Komutan ellerini arkasında bağlamış, çay bahçesinde dolaşmaya başladı. Kadir Savun amca koşarak gelip, genç komutanın karşısında ellerini önünde bağladı.

“Hoş geldiniz komutanım, bir emriniz olur mu? Taze çayım var, yeni demlendi, Mehmetçiklere de getireyim,” dedi.

“İstemez, görevdeyiz, sağ ol gene de” dedi komutan.

Çay bahçesine bizden sonra gelen iki orta yaşlı adam, bahçenin diğer ucundaki masaya oturmuşlardı. Askerler bu adamların masasına doğru yürüdü. Adamlar ayağa kalktı. Konuşmaları duyamıyorduk. Cüzdanlarını çıkarıp, kimliklerini askerlere verdiler. Önlerini iliklediler. Oturduğumuz yerde kala kalmıştık. Kenan ağabey, başı ile bize “Kalkalım” işareti verdi. Sandalyeleri geriye itmeden sessizce kalktık. Bize yakın olan köşeden bölgeyi terk etmek istiyorduk. Komutanın arkamızdan seslenmesi ile hepimiz olduğumuz yerde kaldık.

“Çocuklar!”

Yüzümüzü komutana dönüp cevap vermeden beklemeye başladık. Korkudan neredeyse kalbim yerinden çıkacaktı. Elleri arkasında bize doğru yürümeye başladı. Kadir Savun amca arkasından yürürken bizi korumak istedi,

“Zararsızdır komutanım bu kızanlar, yukarıdaki pansiyonun gariban öğrencileri, canları çay çekmiş, verdim birer bardak sonra zaten hemen okullarına...”

“Ağa! Ağa!” diyerek sözünü kesti komutan, “Öcü müyüz biz? Sanki çocuklara zarar verecekmişiz gibi avukatları kesildin başıma!”

“Estağfurullah komutanım,” dedi kısık sesle.

Komutan konuşmak için Çilli’yi seçti,

“Ne oldu oğlum senin gözüne? Kıpkırmızı, kavga mı ettiniz?”

Kadir Savun amcanın komutanım diye konuştuğunu duymuştuk, böyle hitap etmeyi beceremedi Çilli. Ben de diyemedim.

“Yok komutan ağabey, kavga etmedik. Acı biberi tuttuğum elimle gözümü kaşıyınca...”

Bu samimi cevap komutanın hoşuna gitti. Alçak sesle kısa bir kahkaha atıp tekrar ciddi ifadesine büründü. Bana döndü sonra,

“Ne arıyorsunuz bu saatte dışarıda?” Burnumla Kadir Savun amcaya gösterip,

“Amcanın dediği gibi çay içip pansiyona dönecektik,” dedim.

“Pansiyonda sizi arayıp sormuyorlar mı evladım? Yoklama almıyorlar mı? Bu saatte bacak kadar çocukların sokakta ne işi var?”

Gözüm Kadir Savun amcaya kaydı. Yüz ifadesi gerçeği şimdi anlamış gibi değişti. Derin bir nefes alıp çatık kaşlarıyla bize bakıyordu. Kaçtığımızı anlamıştı.

“Etütümüz birazdan başlayacak, birazcık geciktik ama koşarak gidersek yetişiriz komutan ağabey,” diye öne atıldı Kenan ağabey, ama Kenan ağabey komutandan daha akıllı değildi. Komutanın Kenan ağabeyi gülümseyerek dinlemesi inanmadığının göstergesiydi.

“Peki, madem pansiyonun bu gariban çocukları çay içerken gecikmişler, bir faydamız olsun, yetiştirelim sizi etüte, atlayın bakalım kasaya!”

Çilli'nin kocaman açılmış çaresiz bakan gözlerinden sağdaki hâlâ kıpkırmızıydı. Kenan ağabey, tüm çareleri denemeye kararlıydı. Ben nasıl görüldüğümü bilmiyordum. Tek bildiğim korkudan altıma kaçmak üzere olduğumdu.

“Komutan ağabey, biz beş dakikada varırız, göreviniz var sizin, engel olmayalım biz size, koşarak gideriz hemen,” dedi Kenan ağabey.

“Koşarız! diyebilirdim ben de...”

Komutan bizi dinlemiyordu. Biz konuşurken arkasına doğru dönüp kimlik kontrolü yapan ve çay bahçesinin çevresinde nöbet tutar gibi dağınık halde yürüyen askerlerine verdiği işaretle askerler koşarak arabaya binip yerlerini aldılar. Kenan ağabey şansını sonuna kadar denemeye kararlıydı,

“Komutan ağabey, bak hem yer de yok, asker ağabeyleri sıkıştırmayalım, arabadan önce varırız vallaha.”

Komutan Kenan’a bakmıyordu bile. Çay bahçesi sahibi Kadir Savun amcaya dönüp,

“İyi akşamlar bey baba! Allaha emanet ol!” dedi.

“Sağ olasın komutanım, sizler de Allah’a emanet olun, hayırlı görevler, tırnağınıza taş gelmesin.” diyerek karşılıdı bu duayı Kadir Savun amca.

Komutan bize döndü,

“Hâlâ burada mısınız lan siz? Atlayın arabaya!” diye sesini yükseltince biz de askerler gibi koşarak arabaya gittik. Asker ağabeyler bize yer açtı. Aralarına sıkışıp oturduk. Kendimi tutuklanmış gibi hissediyordum. Yanlarına oturduğumuz emir kulları, robot gibi karşıya bakıyor, hiç konuşmuyorlardı. Yere dayayıp ellerinde tuttıkları tüfekler neredeyse boyum kadardı. Gerçek bir silaha hiç bu kadar yaklaşmamıştım. Heyecanım kontrolü ele aldı, elim silahın namlusuna dokunmak için uzandı. Asker ağabey, yemekten önce masadan köfte aşırarak istediğimde annemin elime vurduğu gibi vurdu. Araba hareket etti. Yürüyerek geldiğimiz yoldan hızla dönüyorduk. Berber, ayakkabıcı hepsi kapanmıştı. Cadde bomboştı. Dirseklerimi dizime dayamış, kafamı ellerimin arasına almış, pansiyonda başımıza gelecekleri düşünüyordum. “Bahçe kapısına bırakıp gitseler yine kurtulma ümidimiz olurdu” diye düşünürken kasasında zıplaya zıplaya geldiğimiz, haki yeşil, soğuk araba, pansiyonun bahçesine giriverdi. Kağıt gibi bemb-

yaz yüzlerimizle birbirimize bakıyorduk. Pansiyon merdivenlerin önünde durduk. Şoför inip selam verdi. Komutan kapısını kendisi açıp indi.

“Atlayın bakalım,” dedi bize.

Emri hemen uyguladık ama pansiyonda her zamankinden farklı bir hava vardı. Bahçede ve futbol sahasında isimlerimizi bağırarak koşturan çocukları gördük. Biliyorlardı! Yokluğumuz fark edilmişti. Komutan pansiyon merdivenlerini sekerek çıkmaya başladı. Biz de yavru ördekler gibi peşine dizildik. Elimde taşıdığım Güçlü'nün yemeğini pansiyon merdivenlerinin kenarına bırakıvermek son anda aklıma geldi. Yoksa döner maceramız da açığa çıkacaktı. Yemekhane önündeki boşlukta ilk karşılaştığımız kişi her zamanki gibi takım elbisesi içinde, başı önde, elleri cebinde ağır adımlarla yürüyen Müdür Ekrem Hoca oldu. Komutanı fark eden müdür, ellerini cebinden çıkararak komutana doğru yöneldi. Yüzü şaşkın bir hal aldı. Elini uzattı, tokalaştılar. Gözünün bize kayması ile derin bir nefes alıp verdi,

“Çok şükür,” diye fısıldadı.

Komutan müdürün tokalaştığı elini bırakmadı.

“Merhaba hocam, nasılsınız?”

“Sağ ol komutanım, şimdi biraz rahatladım. Bir suç işlemediler ya?”

“Yok hocam, çay bahçesinde buldum çocukları. Vakit geç olunca kendi başlarına gelsin istemedim. Azıcık kırdılar galiba okulu, çocuk bunlar hocam ortalıktan haberleri yok maazallah sağ sol kavgaları...” dedi. Gerisini söylemedi.

“Ne vardı ki ortalıkta? Tek bildiğim, duvara yazı yazamı kötü dövüyorlardı. Öyle bir isteğimiz de hevesimiz de yoktu” diye düşündüm.

Ekrem Hoca konuşmayı devraldı,

“Elinize sağlık komutanım, ilk yoklamada fark ettik yokluklarını. Okul bahçesini, çevresini arattım. Yardımcımı aracımila şehir merkezine gönderdim. Diken üstünde.. Of ! Hepsi emanet bu yavruların. Kimi haylaz tabii,” derken Kenan ağabeyi süzdü,

“Söylediğiniz gibi, maazallah başlarına bir iş açmaları an meselesi. Neyse ki size rastlamışlar komutanım, sizler bu ülkenin..”

Komutan müdürün sözünü tamamlamasına izin vermedi,

“Estağfurullah hocam, hele böyle bir dönemde hepimiz bu ülkenin sahibi, bekçileri, koruyucularıyız,” derken tokalaştığı eli son kez sallayıp müsaade istedi. Vedalaştılar. Müdür, Komutan ağabeye arabasına kadar eşlik edip onu uğurladı. Komutan gittikten sonra yüzü tekrar asıldı. Yemekhane boşluğunun ortasında ayakta kala kalmıştık. Yanımızdan odasına doğru yürürken,

“Gelin bakalım,” dedi.

Peşine düştük. Kenan ağabey, “Bana bırakın” bile diyemedi. Çok korkmuştuk. Odasının kapısını açıp masasına doğru yürüdü. Koltuğuna oturdu. Arkasındaki duvarda Atatürk’ün ellerini masaya yaslayıp, kaşlarını hafifçe kaldırarak sağ yukarıya doğru baktığı takım elbiseli, büyük ve çerçevesiz bir fotoğrafı vardı. İlkokulda dergi ve gazetelerden kestiğimiz Atatürk resimlerinden albüm yaptırırıldardı bize. En çok sevdiğim, en yakışıklı fotoğraflarından biriydi bu. Biz odasından içeriye giremedik. Açık kapının önünde, önde Kenan ağabey, arkasında Çilli ve ben bekliyorduk. Masasına oturan Ekrem Hoca, kalın çerçevesiz gözlüklerini çıkardı. Masaya koydu. Baş ve işaret parmakları ile gözlerini ovuşturdu. Bitkin görünüyordu. Gözlüğünü tekrar takıp bize baktı,

“Gelin bakalım.”

Küçük adımlarla masasının önünde duran misafir koltuklarının arkasına yan yana dizildik.

“Çay içecektiniz öyle mi?”

Önümüze bakıyorduk. Soruyu ortaya attığı için kimse sahip lenmedi. Ses tonu her zaman konuştuğu gibiydi. Zaten nadiren konuşan Ekrem Hoca çizgisini bozmuyor, öfkesini kontrol altında tutuyordu. Aynı ses tonu ile konuşmasını sürdürdü.

“Evladım, nohut kadar beyniniz yok mu sizin? Eşek başımızı biz burada? Beni ne durumlara düşürdüğünüzün farkında mısınız? Hadi başınıza bir iş gelse? Ne diyeceğim ailelerinize? Hepiniz bana emanetsiniz. Komutana rastladığınıza da dua edin.”

Bir süre sessiz kaldı. Konuşmanın giriş kısmı bitmişti. Daha gelişme ve sonuç vardı. Kompozisyon dersinde görmüştük.

“Kenan! Hani söz vermiştin bana?”

Gelişme bölümüne geçmişti.

“Pansiyonun en eski öğrencilerindensin, hani ağabeylik yapacaktın küçüklerine? Konuşmadık mı bunları?”

Kenan ağabey başı önde, Ekrem Hoca’ya bakamıyordu.

“Evet hocam” diye mırıldandı.

“Ayrıca burası senin okulundan çok evin.”

Yan gözle Kenan ağabeye baktım. Utanıyor gibiydi yüzü. Dişlerini sıkıyordu.

Ekrem Hoca Kenan ağabeyin üzerine daha fazla gitmedi. Bir iki saniye sustuktan sonra Çilli’ye döndü,

“Onur? Böyle mi mutlu edeceksin aileni? Annen ve baban ne kadar gururluydu seni buraya teslim edip giderlerken.”

Çilli’nin de başı öne düştü. Ekrem Hoca, Okul Müdürü Cafer Hoca gibi sert ve acımasız değildi. Kenan ağabeyi de Çilli’yi de bağırıp çağırmadan hatalarını yüzlerine vurarak utandırmış, cevapsız bırakmıştı. Acaba bana neler diyecek diye düşünürken,

“Ozan!” demesiyle başımı kaldırıp hocanın yüzüne baktım.

“Sana ne demeli? Sen ne ara palazlandın, Kenan’a takıldın da çarşılara kaçırıyorsun? Daha dün şaşkın ördek gibi dolaşıyordun ortalıkta, seni duvarlardan toplayıp ben yemeye sokmuştum. Ha!

Çabuk açıldın sen, ben herkesi görüyorum, Kenan'ın da yanında yer etmişsin kendine?” Kenan bir anlığına başını kaldırıp hocaya baktı.

“Gelip söylesenize oğlum, biz sahilde çay içmek istiyoruz diye! Ben götürürüm sizi arabamla. Bana bunu yapmaya hakkınız var mı?”

Sustu. Masasında duran küçük Türk bayrağını düzeltirken düşündüğü anlaşılıyordu.

“Bir yanlış yapıyorsanız, doğru yapın! Bu yaptığınızın sonuçları olacak!” dedi.

Sonuç bölümüne gelmiştik.

“Onur, Ozan! Bu hafta sonu evci çıkamayacaksınız.”

Gözüm karardı. Görünmez bir el kalbimi avuçlayıp tüm gücüyle sıkıyordu. Nefes alamadım.

“Kenan! Sen zaten gitmiyorsun diye sevinme, cumartesi günü yemeklerden sonra yemekhane temizliğinde Yaşar Usta'ya yardım edeceksiniz. Pazar gününü de pansiyonun kütüphanesinde geçireceksiniz. Sabah dokuzdan akşam beşe kadar, kırk dakika kütüphane, on dakika teneffüs olacak. İsimlerinizi nöbetçi öğretmene bırakacağım. Yarın da Yaşar Usta sizi bekliyor olacak. çıkabilirsiniz,” dedi.

Başlarımız önde odayı terk ettik. Merdivenlerden yukarı çıkarken hiç konuşmadık. Çilli'nin daha önceleri eve gitmediği olmuştu. Kenan ağabey zaten gitmiyordu. Benimse gitmediğim ilk hafta sonu olacaktı. Üstelik evdekilerin haberi yoktu. Haber verme imkanım da yoktu. Babam kursta olduğu için iş yerini arayamazdım. Tek problem haber verme meselesi de değildi. Hazırlıksızdım. Daha önceleri kalmayı içimden geçirdiğim olmuştu ama, hep ertelemiş, yapamamıştım. Haber veremediğim için merak da edeceklerti. Annem deliye dönerdi. Sıkıntımı bir türlü atamıyordum. Kafamda tıkış tıkış düşünceler içinde pijamalarımı

giydim. Kenan ağabey ve Çilli ile tekrar bir araya geldik. Merdiven başında oturduk. Merdivenleri yavaş yavaş çıkararak yanımıza gelen Fahri'ydi. Komutan ağabey bizi getirdiğinde yakalandığımızı anlamıştık. Fahri, Kenan ağabeyi görünce sapsarı kesildi. Kalan merdivenleri hızla çıkıp yanımıza geldi.

“Sattın mı lan bizi? Bir de güvendik sana,” dedi Kenan ağabey kaşlarını çatarak.

Fahri'nin suçsuz olduğu ses tonu ve yüz ifadesinden anlaşılıyordu,

“Vallahi satmadım Kenan! Hocanın sınıfı sayacağı tuttu. Kimse bir yere kaçmadığı için saymıyorlardı hiç. Bugün ne ol-duysa bilmiyorum, siz açığa çıkınca kendimi kurtarmak için yanlış saymışım demek zorunda kaldım.”

Kenan ağabey cevap vermedi. Hepimiz inandırıcı bulmuştuk Fahri'yi. Asık yüzü ile yanımızda biraz oturup bir şey demeden ayrıldı.

“Ne temizliği ya?” dedi Çilli.

“Nasıl temizleyeceğiz koca yemekhaneyi biz? Cezaya bak!”

Kenan ağabey suskunluğunu koruyordu.

“Benim mutlaka eve gitmem lazım, gidemezsem de haber vermem şart,” dedim.

Kenan ağabey:

“Hafta sonu buradasınız, kimse bir yere gitmiyor, temizlik yapıp kütüphaneye kapatılacağız,” diye mırıldandı bize bakmadan.

“Bunlar benim umrumda değil, hafta içi boyunca temizlik yapayım ya da kütüphanede kalayım ama evci çıkabileyim,”

Kenan ağabey hışımla ayağa kalktı,

“Çocuk çocuk konuşma lan!” diye payladı beni. Sesi konuş-tukça yükseliyordu.

“Önünde sonunda kalacaktın bir gün, hiç yorulmuyor musun her hafta her hafta bebek gibi? Ev de ev! Ev de ev! Bok var, bura-

dakiler insan değil mi oğlum? Tek ben miyim koca pansiyonda eve gitmeyen? Türkiye'nin en ucundan gelen köy çocukları var burada! Onlar insan değil mi? Bak Çilli'ye, temizliği dert ediyor sadece. Onun da ablası gelecek İstanbul'dan. Senin gibi yapıyor mu? Artık evin burası! Bunun o koca kafana girmesi için daha ne yaşaman lazım?"

Çilli dirseğini tirabzana yaslamış sessizce bakıyordu. Kenan ağabey çok sinirlenmişti. Verecek cevabım yoktu. Düşünememiştım durumunu. Tek ve en önemli dert benimkiymiş gibi bencil davranmıştım. Ellerim cebimde önüme bakıyordum. Fahri'ye güvenmişti ama şansımız yaver gitmemişti. Kendini suçluyor gibiydi. Asıl önemlisi o hiç eve gidemezken ben bir hafta sonu gidememeye tahammül edememiş, hem de bu isyanı onun yanında dile getirmiştim. Babamın böyle durumlar için "Fakirin yanında ekmek yenmez" dediğini hatırladım. Ama Kenan ağabeyin bu gerçekliği, kürekle suratıma vurmuş gibi anlatması daha kalıcı bir bilgi olmuştu.

"İyi geceler," diyerek yataktan doğru yürümeye başladım.

Çilli de peşime düştü. Kenan ağabey merdiven başında kaldı. Cevap da vermedi. Gece çok tatsız bitmişti. Yataktan gidip ranzaların arasından pencereye kadar yürüdük. Yataktan ışıkları sönmüktü. Birkaç kişinin mırıltı şeklindeki sohbet sesinden başka ses yoktu. Geri kalanlar uyuyordu. Pencerenin önünde ellerimiz mavi pijamalarımızın ceplerinde dışarıyı izlemeye başladık. Dışarısı zifiri karanlıktı. Sadece dibini aydınlatan birkaç sokak lambasının ışığında yağın karlar daha belirgin görünüyordu.

"Kar başlamış," diye mırıldandım.

"Güçlü'nün dönerini unuttun aşağıda"

"Aaa! Tüh! Ne bileyim ben, korkudan aklıma gelmedi. Güçlü ne yapıyordur ki şimdi? Nerededir acaba?"

“Her yıl kar yağıyor, geçen yıl ne yaptıysa bu yıl da onu yapar. Yavru değil ki bu, eşek kadar köpek, vardır onun girdiği sıcak bir köşesi.”

Kısa süren bir sessizlik oldu.

“Kenan ağabeye ayıp mı ettim?”

“Evet!”

“Küsmemiştir değil mi bana?”

“Kızdı biraz ama küsmez bence.”

“Öldü mü ki anne babası? Anlatmadı geçen.”

“Ben sormadım hiç, bilmiyorum. Belki de öyledir, dayısı geldiğine göre...”

Kar yağışı hızlanmıştı. Lapa lapa yağıyor, yolu, ağaçları, çatıları beyaza boyuyordu. Sanki çizilmiş ve boyanmış bir şehir resminin büyük bir kısmı rastgele silgiyle silinmiş gibiydi. Çilli duyulur duyulmaz bir sesle gülererek,

“Allah bizi seviyor bence,” dedi.

“Neden öyle dedin?”

“Baksana, yollar kapanırsa evdekilerin merak etmesine gerek kalmayacak. Gidemediğimizi anlarlar,” dedi.

“Aa, doğru!”

İçim biraz olsun rahatlamıştı. Kenan ağabey kızmıştı ama küsmezdi. Güçlü kendine sıcak bir yer bulurdu. Döner de yemiştik. Bir derdim kalmamış gibiydi. Düşündüm,

“Koca kafa mıyım lan ben?”

SIR

Sabah kahvaltısında kireç peynir ve acı zeytin vardı. Çilli ile cam kenarında yer kaptık. Kenan ağabeye de yer ayırdık. Dışarıda kar yağışı kesilmişti. Hava güneşliydi. Her yer kar tutmuştu. Tam kardan adam yapılacak, kartopu oynanacak bir hava vardı. Ama bizi koca bir yemekhanenin temizliği bekliyordu. Yemekhane kapısından Kenan ağabeyin girdiğini gören Çilli elini kaldırarak salladı. Dönüp baktım, Kenan ağabey dağınık kalabalığın arasından bize doğru geliyordu. Suratı asıktı. Hâlâ sinirli miydi? Uyku sersemi miydi anlayamadım. Tabildotunu çöpe boşaltırken yanlışlıkla birazını yere dökten bir çocuğun ensesine şaplattı,

“Adam gibi dök lan! Biz temizleyeceğiz birazdan onları.”

“Ya ne oluyor ya?”

Çilli ile beraber gülmeye başladık. Çocuğa cevap vermeden yürümeye devam eden Kenan ağabeyle göz göze gelince önüme dönüp ciddileştim. Çilli'nin yanında ayırdığımız yere oturdu.

“Günaydın!” dedi.

“Günaydın.”

Kahvaltıyı sessizce bitirdik. Çelik sürahide artan çaydan birer bardak daha koyup camdan dışarıyı izlemeye başladık. Yemekhane neredeyse boşalmıştı. Yaşar Usta'nın gelip bizi işe koymasını bekliyorduk. Bu işten kurtulma imkanımız yoktu. Bizi Ekrem Hoca'ya söylerdi. Öbür hafta da gidemezdik. Başımızda bekleyip temizliği mutlaka yaptırırdı üstüne. O yüzden teslim olmuştuk.

“Gelin la buraya!”

Üçümüz birden döndük. Yaşar Usta, yemekhanenin girişindeki mutfak kapısının önünde bekliyordu. Kalkıp yanına gittik.

“Siz böyle disiplinsizliğe devam edin oğlum, hehe! Dersi asın, çarşıya kaçın, hiç rahat durmayın,” dedi. Sarı dişleri ve kendisine has gevrek gülüşü ile,

“Siz yakalandıkça benim işim iş. Belim ağrıyor zaten,” dedi.

Dedemiz yaşındaki Yaşar Usta'ya cevap vermeye gücümüz, terbiyemiz, yaşımız uygun değildi. Karşısında sessizce durmuş yüz ifademiz ve içi dolu bakışlarımızla veriyorduk cevabımızı.

“Bakmayın la suratıma mal gibin! Goşun içerdeki dolaptan ayağınıza birer cızma giyip gelin buraya!”

Sallana sallana gidip cızmaları giydik. Kenan ağabeyin dizlerinin biraz üzerine çıkan çizme, Çilli ile benim neredeyse belimize kadardı. Başını iki yana sallayarak gülümsediğini yakaladım. Siniri geçmiş demek ki diye düşünerek sevindim. Yaşar Usta'nın karşısında yerimizi aldık. Bir taraftan elimize içinde birer tane toz bezi olan boş ekmek sepetlerini verirken, diğer yandan iş sırasını anlatıyordu,

“Önce masaların üstündekiler silinecek, sonra bütün sandalyalar masaların üstüne ters çevrilecek, sandalyalar masaların üzerine gonduktan sonra dee oradaki siyah hortumla tüm yerler yıkanacak, sonra süpürge sonra da paspasnan tüm yerler silinecek.”

“Bitiyor mu o zaman?” dedi Çilli.

“Sonra da ögle yemeği servisi açılacak.”

“Ekrem Hoca sadece temizlik dedi, servis demedi,” dedim.

“Gonuşma lan!” diye Tatar Ramazan gibi kaldırdı tokadını, taş kesildim.

“Temizliği servisi mi ayıracak adam? Yardım edeceksiniz,” dedi işte. Ben bunu günde üç kere yapıyorum sıpalar!

Bize verilen ceza, Yaşar Usta'ya verilen ödül gibiydi. İşin yardım etmek değil, tüm işi yapmak olduğunu üçümüz de anlamıştık. Yaşar Usta mutfağa girdi. Biraz sonra elinde bir bardak çay ile geri döndü. Televizyonda Şirinler vardı. Bitmek üzereydi.

“Siz de uslu birer çocuk olursanız Şirinler'i görebilirsiniz,” di-yordu yazılar çıkarken.

Çilli, yöneldiği masayı silmeden önce, masa üzerinde gördüğü zeytin tanesini ağzına attı. Zeytini yerken televizyona bakarak sırtıyordu. Ellerimizde toz bezi ve sepetler, Şirinler'i asla göremeyeceğimizin farkındalığıyla, Çilli'ye katılıp sırtarak masalara yöneldik.

Masa temizliği bitince Kenan ağabey ile ağır bankların iki ucuna geçip, ters çevirerek masaya koyma işine başladık. Çilli tek başına çeviremediğinden boşa çıkmış, biraz sonra zemini yıkayacağı hortumu açmaya çalışıyordu. Yaşar Usta, arada arkasına dönüp bizi kontrol ediyordu. Bugün Yaşar Usta'nın günüydü. İkinci çayını almak için bile televizyonun karşısından kalkmak istemedi. Elindeki boş çay bardağını tutarken gözüne boşta kalan Çilli'yi kestirdi.

“Onuur!”

“Efendim Yaşar amca!”

“İçeride sobanın üstünde demlik var, hadi bir çay goy Yaşar amcana canını yediğim,” diyerek bardağını uzattı.

Çilli:

“Tamam Yaşar amca,” derken çizmeleri ile koşmaya çalışıyordu. Bardağı alıp mutfağa geçti. Televizyonda “Küçük Hanım” başlamıştı. Bu sürükleyici Brezilya dizisini fırsat buldukça izliyorduk. Çilli çayı getirirken Justinio etrafındakilere Peder Hosenin savaçsısı olduğunu iddia ediyordu. Yaşar Usta çayının son yudumunu aldıktan sonra doğrulup saatine baktı. Ayağa kalkıp bize döndü,

“Bana bahın! Sabah namazının gazasını gılıp geleceğim. Bir yere ayrılıyım demeyin ha! İş sırasını söyledim. Geldiğimde bakacağam nasıl yaptığınıza, beğenmezsem baştan yaparsınız ona göre mutfağa girmek de yok anlaşıldı mı lan?”

“Tamam Yaşar amca,” dedik hep bir ağızdan.

Sallanarak çıkması ile işi bırakmamız bir oldu.

“Her gün üç kere nasıl yapıyor bunu?” dedi Çilli.

Daha bankları ters çevirme işini bitirmemiştik. Televizyona doğru yan yana oturduğumuz bankta sırtımızı ve dirseklerimizi masaya yaslayıp dinlenmeye başladık.

Kenan ağabey:

“Kaç dakika sürer sabah namazı?” diye sordu. Cevap alamadık. Bilmiyorduk. Ayaklandı, yemekhane kapısına doğru yürüdü. Kapıda merdivenlerden inip bahçeye çıkan çocuklara bakmaya başladı. Gözüne kestirdiği dört kişilik bir gruba seslendi,

“Şş! Bakın bana!”

Çocuklar Kenan ağabeye döndü.

“Gelin buraya gelin!”

Çocuklar koşarak geldi. Kenan ağabeyden tüm pansiyon çekiniyordu. İki tanesini omuzlarından tutup çekti. Yemekhaneye doğru çevirdi.

“İkiniz şu bankları masalara ters çevirin, zaten on iki tane masa kaldı. Hadi, Yaşar Usta gelmeden bitecek bu iş!”

Çocuklar itiraz etmeden koşup işe koyuldular. Diğer ikisine de yemek artıklarını döktüğümüz büyük çöpü bahçedeki çöpe taşıtıp döktü. Çilli ile ayağa kalktık. Olanları keyifle izlerken,

“İşte Kenan ağabey,” dedim.

Çöpü dökenler gelmesine rağmen, diğer ikili bankları ters çevirme işini hâlâ bitirememişti.

“Öğhhaaa!”

Duyduğumuz ses Yaşar Usta'nın öksürük sesiydi.

Çocuklara işi bıraktırıp kovduk. Daha dört masa vardı. Yaşar Usta gözleriyle tüm yemekhaneyi taradı,

“Çöpü ne ara döktünüz lan? Daha sandalyalar bitmemiş?”

Kenan ağabey cevabı da hazırlamıştı,

“Sandalyeler yorunca, dinlenirken aradan çıkardık Yaşar amca, zaten dökecek çöp kalmamıştı.”

Yaşar Usta, kafa sallayarak onaylarken memnuniyetini de homurdanarak dile getirdi. Ne dediğini anlamadık. Bir bardak çay daha alıp televizyonun karşısına oturdu. Çilli, hortumla yerleri ıslatmaya başlamıştı. Kenan ağabey ile kalan bankları ters çevirmeye devam ediyorduk. Sıradaki bankın uçlarından tutup ters çevirirken Kenan ağabey yüzüme bakmadan konuşmaya başladı, “Ben aslında teyzemin oğluyum.”

Bankı ters çevirmiş masanın üzerine koymak üzereydik. Ellerim boşaldı. İkimizin zor kaldırdığı o ahşap ve demirden yapılmış ağır bankın benim tuttuğum tarafı yere düşünce, zaten boş olan tüm yemekhane büyük bir gürültüyle yankılandı, “DRANNK!”

Kenan ağabey kendi tarafını hâlâ tutuyordu. Yavaşça yere bıraktı. Sesle birlikte Yaşar Usta ayağa fırladı. Bize dönüp bağırma-ya başladı,

“Sizin yapacağınız işin ben.....!”

“Elimden kaydı,” dedi Kenan ağabey.

“Dikkat edin kaza bela çıkarmayın sakın başıma,” dedi tekrar televizyonun karşısına otururken, bir de sizinle uğraşmayayım.

Kaza bela istememesinin sebebi bizimle uğraşmak zorunda kalmamak içindi. Ben bankın elimden kaydığı pozisyonda, kollarım iki yanda sarkmış, kaşlarım çatık, gözlerim Kenan ağabey de öylece kalakalmıştım. Çilli de duymuştu Kenan ağabeyin sözlerini. Bir eli cebinde diğer elinde siyah hortum ile yerleri ıslata ıslata bize yaklaştı,

“Teyzenin mi?” dedi.

“Tut şunu tut!” diyerek yerdeki bankı tekrar kaldırdı Kenan ağabey. Ben de düşürdüğüm tarafı tutup kaldırdım. Kenan ağabey ne demek istediğini açıklayınca kadar geçen sürede düşünmekten başım ağrımişti. Nasıl olabilirdi ki böyle bir şey?

“Teyzemin oğluyum!”

Babası annesini bırakıp teyzesi ile evlense gene de teyzemin oğluyum denmezdi, teyzesi dediği kişi annesi olurdu o zaman.

“Teyzemin oğluyum!”

Teyzesini annesinden daha mı çok sevmiş acaba? Ama gitmiyor ki teyzesine de dayısı gelmişti geçen, para da vermişti. İyi de dayımın oğluyum demedi ki, dur şimdi karıştırma dayıyı.

“Teyzemin oğluyum!”

Teyzesi annesi ise o zaman annesi de teyzesidir, annesine teyze mi diyor acaba? Eeeh! Başım ağrıdı,

“Ne diyorsun sen ağabey? Ne demek istedin?”

Kalan bankları sırayla çevirirken, Çilli konuşulacakları kaçırmamak için siyah hortumu ile çevremizde dolaşarak yerleri ıslatıyordu. Sandalyelerin hepsini çevirdikten sonra Kenan ağabey ile mutfaktan uzun saplı birer tane fırça alıp, mozaik zeminde suları iterek yerleri temizlemeye başladık. Yaşar Usta kaloriferin yanında, sıcaklığın etkisi ile boynu hafif öne eğik uyuklamaya başlamıştı. Televizyonda, Cüneyt Arkın’ın Köroğlu filmi oynuyordu. Bolu Beyi’nin kız kardeşi, Köroğlu’nun sevgilisi, burnundan konuşur gibi,

“Ruşen Ali! Ruşen Ali!” diye bitmeyen isteklerini sıraladıkça, Köroğlu deliriyor, atına atladığı gibi önüne geleni öldürüyordu.

Kenan ağabey, uyuklayan Yaşar amca ve bizden başka kimse- nin olmadığı koca yemekhanede duyulmaktan korkar gibi alçak sesle anlatmaya başladı,

“Benim bir sürü kardeşim varmış. En küçük benmişim, ağabeylerim de varmış ablalarım da..”

Çilli yerleri tamamen ıslatmış, hortumu bırakıp o da bir fırça almıştı. Üçümüz de yan yana koyduğumuz fırçaları, yemekhanenin sonuna kadar sürüyüp, dönüp geri gelerek temizliğe devam ediyorduk.

“Beni teyzem için doğurmuş annem, çünkü teyzemin çocuğu olmuyormuş. İyilik yapacak kendince. Teyzem sağ olsun, güzel yetiştirdi, baktı bana. Ta ki on bir yaşıma kadar.”

Lafa girdim,

“Seni de yatılı okula verdiler.”

“Hayır, on bir yaşıma gelince, çocukları oldu. Ağabey oldum diye sevinmiştim. Küçükük bir kızdı kardeşim, Zeynep! şimdi dört yaşında olmalı.”

“Görüşmüyorsun,” dedi Çilli.

“Evet, teyzem değişmeye başladı bana karşı, bütün ilgisi Zeynep'e gitti. Tamam, küçükük bebek o. Ben kazık kadar çocuğum. Zaten benim de bütün ilgim Zeynep olmuştu. Annem, yani teyzem, yemek yaparken, çamaşır yıkarken ona göz kulak oluyordum. Ama sürekli Zeynep! Zeynep! Akşam yemeğinde uyuyakalmışım mesela, beni uyandıran yok, söylüyorum, Zeynep'i dizinde sallarken ‘Şş!’ diye susturuyor beni, eliyle mutfağı işaret ediyor. Gidiyorum, bir şey yok, kuru ekmek. Tabii ben sinirleniyorum. Annem sanıyorum ya hâlâ? Okul ihtiyaçları var almıyorlar, sürekli azarlıyor teyzem. Bir gün dayanamayıp bağırdım ben de, yeter! Zeynep! Zeynep! dedim. O kızınızsza ben de oğlunuzum, diye. O zaman dayanamayıp ağzından kaçırdı teyzem,”

“Değilsin!” dedi.

“Ben anlamadım tabii, hani oğlu olduğun halde derler ya, filmlerde falan, yok senin gibi oğlum diye? Öyle dedi sandım. Yine de çok üzüldüm. İnsan oğluna öyle der mi hiç?”

Fırçaları bırakıp paspasları alarak aynı sistemde gidip gelmeye başladık.

“Ee, baban? Yani teyzenin kocası? Enişten?” dedim.

“Bir şey demiyor mu?”

“Onun dünyadan haberi yoktur. Şoförlük yapıyor, hep il dışında. Ayda yılda bir gelir, bir iki gün kalır, gider sonra.”

“Sonra ne yaptın?” dedi Çilli.

“Ben hâlâ annem sandığımdan, kızdığı için öyle diyor diye ben de ona bağırdım,” “Sen de annem değilsin!” diye.

“Ben de onu üzmemek istedim. Kolumdan çekip oturttu beni divana, acımadı hiç, anlattı her şeyi.” Sustu bir süre, dönüp etrafı, Yaşar Usta’yı gözle kontrol etti.

“Ee? dedim, ne anlattı?”

“Olanı işte, aslında teyzem olduğunu, çocukları olmadığı için annemin beni ona verdiğini söyledi. Annemi hiç görmedim. O güne kadar varlığını da bilmiyordum. Teyzem olarak bile beni görmeye hiç gelmemişti. Bir de bunları bana kızarak bağırarak söylemişti. Hiçbir şey diyemedim. Kaçtım evden. Üç dört gün otogarda yattım. Simit poğaça veriyorlardı bana orada. Sonra askerler aldı beni. Bu çay bahçesine gelenler gibi. Teyzemi söylemedim hiç, dayımı söyledim. Bulup getirdiler. Dayım aldı beni, teyzeme gittik. Girmedim bile eve ama bağırıışmaları duyuyordum dışarıdan. Çok bağırdı teyzeme. Sonra beni alıp götürdü dayım. Beş altı ay kaldım onda. Evli değil dayım. O güzel konuştu benimle. Neden olmayacağını anlattı. Bana da zararlı olur diye. Çünkü tek yaşıyor, yemek yapmıyor. Burayı duymuş arkadaşlarından. Beni buraya yerleştirdi. Arada bir gelir. Gezeriz, yemek yeriz, para da verir. Evcı de çıkarmak istiyor ama ben istemiyorum. Sıkıcı orası. Çünkü baba gibi oldu dayım, başka da kimse yok.”

“Gerçek annen?” dedim.

“Dayım da nefret etmiş ikisinden de o da görüşmüyor hiçbiriyle. Boşanmışlar babamla. Annem biriyle beraber kaçmış. Hiç haber yokmuş. Kardeşlerim de dağılmışlar her tarafa. Onlar da terk etmişler evi. Zaten bayağı büyükler benden. Bir tek Zeynep’i merak ediyorum. O herhalde yanındadır.”

“Dayın ne iş yapıyor?” dedi Çilli.

“Kahve işletiyor.”

Böyle hikâyeyi filmlerde görüyordum ancak. O da annemle babamın tabiriyle “Film icabı...” Ömercik vardı. Acıklı acıklı işler gelirdi başına. Sokakta kendi sattığı şekeri bile yiyemezdi. Karşısında satın aldığı bir şekeri yiyen şişko, çirkin ve acımasız çocuğa gelip,

“Çok mu güzel?” derdi.

“Ooh! Baldan tatlı” diyen çocuğa, incecik sesiyle ağlak ağlak,

“Bir gün ben de yiyeceğim,” diyerek acındırırdı kendini. Ağabeyimle çok gülerdik buna. Film icabıydı, üzmezdi beni bu filmler. Belki de annemle babamın bunu sürekli söylemesinden filmin inandırıcılığı kaçıyor. Hele macera filmlerinde, binadan binaya atlayan kahramanı yerin dibine gömerlerdi. Annem bir elinde tuttuğu, yemek üzere olduğu dallas çekirdeği ile televizyonu işaret eder, diğer eli ile az önce çitlediği çekirdeğin kabuklarını alırken,

“Yok canım, nerede atlayacak oraya? Mümkün mü?” deyişini babam,

“Film icabı hayatım,” diyerek karşılardı.

Ama...Kenan ağabeyin hikâyesi tepeden tırnağa gerçektir. Beni şikayetlerimden utandıracak kadar acıydı. Aklımda sormak istediğim bir sürü soru vardı. İnsan nasıl merak etmezdi gerçek anne ve babasını? Kardeşlerini neden görmek istemezdi?

Yaşar Usta uyandı. Ayağa kalkıp bize döndü. Kollarını dirseklerinden kırıp kafasının arkasına doğru gerdi. Eliyle yüzünü ovuşturdu. Karşısına geçtik. Temizliği bitirmiş, bankaları bile indirmiştik. Yaşar Usta'nın gözüne bakıyor, denetleme sonucunu bekliyorduk. Gözleriyle yerleri, masaları, çöpleri kontrol ettiğini anlıyorduk. çok beklemeden sonucu aldık,

“Aferin lan, keranacılar!”

Öğle ve akşam yemeklerinden sonraki temizlik seremonisi sabah Kenan ağabeyin anlattığı hikâyesinin etkisinde sessiz, dü-

şünceli ve eğlencesiz geçti. Etüt sonrasında yatakhanelerimize gidene kadar ağzımızı sadece “İyi geceler” demek için açtık.

Ranzama yattığımda aklımda Kenan ağabey, karşımda evden çaldığım köfteli masadaki aile fotoğrafı vardı. Kenan ağabeyin ailesini görmek istemediği kadar, ailesi de onu görmek istemiyordu demek ki. Çok üzgündüm. Belki de ilk gün benim için çıkardığı kavgada kustuğu öfkesi, annesi sandığı teyzesi, neye benzediğini bilmediği annesi ya da kayıp babasıydı. Çok üzgündüm, çünkü Kenan ağabeyin yaşamı, film icabı değildi.

Bu... Bu hayat icabıydı.

EŞEKLİ KÜTÜPHANE

Kahvaltı çıkışında nöbetçi öğretmen kapısında bizi bekliyordu.

“Kenan, Onur, Ozan! Gelin bakalım buraya, kütüphane mahkumları!” diye gülerек bizi çağırırdı. Elindeki küçük kağıda baktı. Bize döndü,

“Akşama kadar kütüphane, ne yaptınız oğlum Ekrem Hoca’yı bu kadar kızdıracak?” dedi. Hâlâ gülümsüyordu. Ekrem Hoca affetmemişti. Söylediğini yapıyordu. Merdivenlere doğru yürürken, “Çay içtik,” diye mırıldandı Çilli.

Hoca önde biz arkada üst kata çıktık. Sağa dönüp koridorun sonuna geldik. Kapısının üzerinde kütüphane yazan, o güne kadar hiç ilgimizi çekmeyen odaya girdik. Etüt sınıfımız büyüklüğünde bir odaydı. Kapı ve pencere dışında kalan tüm duvarlar kitaplıklarla doluydu. Ortada üzerinde bir sürü müsvedde kağıt olan ince uzun ahşap bir masa, etrafında altı tane sandalye vardı. Hoca talimatlarını verip kapıyı kapattı. Herhangi bir tehlikeye karşı kapıyı kilitlemeyeceğini söyledi. Ama birer saat yemek mo-

lası dışında, kırk dakika içeride, on dakika teneffüste olmamız gerektiğini hatırlatarak, arada kontrole geleceğini söyledi. Kurallara uymazsak Ekrem Hoca'ya rapor edeceğini de belirterek kapıyı tehditleri ile kilitleyip gitti.

Kenan ağabey, masa etrafındaki sandalyelerden birine oturdu. Çilli elleri cebinde kitap raflarının önünde, dokunmadan incelemeye başladı. Ben pencerenin önünde dışarıyı izliyordum. Kartopu oynayan çocukların sesleri geliyordu. Asıl baktığım yer, mezarlığın yanındaki toprak yolun gözden kaybolduğu noktaydı. Babamı bekliyordum. Akşam Kenan ağabeyin anlattıklarını düşününce, bu konuda dert yanmaya utandım ve bir daha asla, en azından Kenan ağabeyin yanında ev ile ilgili serzenişte bulunmaya karar verdim. Sırtımı pencereye verip kalorifere yaslandım. Kenan ağabey masa üzerindeki müsveddelerden bir tane alıp, üstünkörü baktıktan sonra iki eliyle buluşturarak bir pingpong topu büyüklüğüne getirip kapının yanında duran, kenarları kare delikli, yeşil plastik çöp sepetine basket atmaya başladı. Kimi isabet ediyor kimi kenarına çarpıp dışarı çıkıyor, kimisi sanki çöpe atmaya çalışmamış gibi başka yere gidiyordu. Çilli hâlâ elleri cebinde, öcüyümüş gibi baktığı kitaplara dokunmadan rafları gezmeye devam ediyordu.

“Kaç kitap vardır lan burada?” dedi Çilli.

“Bilmem,” dedim.

Kenan ağabey oralı bile olmadı. Basket atamamaya devam ediyordu.

Çilli kendi kendine tahminde bulunmaya çalıştı,

“Bence beş yüz tane vardır.”

“Fazladır bence,” dedim.

Kenan ağabey de dahil oldu.

“Bence iki bin!”

“İddaya giriyor muyuz?” diye heyecanlandı Çilli.

“Nesine?”

“Nesine?”

“Dönerine! Tadı hâlâ damağımdaydı.”

“Sence kaç? Söylemedin.”

“Benceeeee... Bin tane” dedim.

“Tamam ama kaçmayalım pansiyondan bu sefer,” dedi Çilli gülerek.

“Nasıl sayacağız? Uzun sürer,” dedim.

“Vaktimiz çok,” dedi Çilli.

“Bir tane rafı sayıp kaç tane raf varsa çarpalım,” dedi Kenan ağabey.

“Her rafta aynı sayı yoktur ki.”

“Ortalamasını alırız.”

Kenan ağabeyin dersleri hiç çalışmadığı için kötüydü, yoksa akıllıydı.

Çilli kapının yanındaki ilk rafı saymaya başladı. Ben de yanında durmuş, doğru sayıp saymadığını kontrol ediyordum. İşin ucunda bedava döner vardı.

“Yüksek sesle say lan!”

Mırıldanarak sayan Çilli, sesini yükseltti,”

“Seksen sekiz, seksen dokuz, doksan...”

Kenan ağabey, basketine devam ediyordu. Kağıtları bitince çöp sepetinin çevresinden buruşuk kağıtları tekrar toplayıp yerine oturuyordu.

“Yüz seksen iki!” dedi Çilli yüksek sesle.

“Kaç raf var?”

“Hmm gözlerimle sayıverdim,”

“On bir!”

Kenan ağabey, müsveddelerden birini önüne çekti. Masanın ortasında duran, arkası mavi, gövdesi turuncu, uç kısmının ke-

narları kırık, genelde bakkal amcaların kulağının arkasında gördüğüm tükenmez kalem alıp çarpma işlemi yapmaya başladı,

“Yüz seksen iki çarpı onbiiiiir,” diye bir taraftan da işlemi seslendiriyordu. Kafadan yapılacak bir işlem değildi.

“İki bin yüz iki!”

Dönerleri borçlandıığımız Kenan ağabey, zafer gülümsemesi ile aldığı buruşuk kağıt topu, bir basketçinin faul atışını yapması gibi tutup nişan olarak çöpe atarken,

“Baskeeet!” diye bağırdı. Top çöpe çarpıp kapının önüne düştü. Çilli gülerek duvardaki saate bakarken unuttuğu bir şeyi aniden hatırlamış biri gibi yüzü anında şaşkın bir hal aldı,

“Teneffüs oldu lan, hadi çıkalım!”

On dakikalık teneffüste nereye gideceğimizi bilemedik. Yerimize erken döndük. Vakit geçirecek yeni etkinliğe ihtiyaç vardı.

“Sadece döner dedik, ayran demedik, ayran için çöpe basket atıyoruz, on tane atan kazansın,” dedim. Bu fikir ikisine de uydu. Antrenmanlı olduğu için yine Kenan ağabey kazandı.

Çilli iki eli cebinde, yerdeki karo taşlarında hayali çizdiği seksek çizgilerine basmadan seksek oynuyordu. Tek ayak sıçrarken, iki ayağı ile yan yana iki karoya basıyor, çift ayak geri dönüp tek ayak sekerek devam ediyordu.

Ben camdan dışarı bakıyordum.

Kenan ağabey oturduğu sandalyede kafası geriye düşmüş, ağzı açılmış, Yaşar Usta gibi uyuyordu. Çilli müsveddeden yaptığı uçağı uçurmaya çalışıyordu.

Ben raflara bakarak kitapları inceliyordum.

Kenan ağabey, masaya koyarak kenetlediği kollarının üzerine derinleşen uykusu için yeni pozisyon aldı.

Vakit geçmiyordu. sıkıntıdan patlıyordum.

Çilli aniden, “Düşünsene!” dedi, “Atatürk buradaki tüm kitaplardan neredeyse bin tane fazla okumuş!”

Düşünemedim.

Tüm gün kapatıldığımız kütüphane hapsini, tek satır okumadan bitirmiştik.

BOŞ DERS

En arka sıradaki yerime oturmuş ders başlayana kadar, sıra üzerine kavuşturup koyduğum kollarımın üzerine yatmış, camdan dışarıyı izliyordum. Benimkiler daha gelmemişlerdi. Sınıfın uğultusuna kulak vermeye çalışıyor, her zamanki gibi evi düşünüyordum. İlk defa bir hafta sonu eve gitmemiştim. Üstelik cezalı olarak kalmıştık. Çilli'nin dediği gibi evdekiler tahmin etmişlerdir yolların kapalı olduğundan dolayı gidemediğimizi.

Babam kurstan dönmüş müydü?

Ağabeyimin yüzü eski haline dönmüş müydü?

Annem meraktan deliye dönmüş müydü?

Sınıfın uğultusundan ne kadar kaçmak istesem de sesler kulağımdan içeri girmenin bir yolunu buluyorlardı.

“Ferhat, ellerinin üzerinde yürüsene hadi!”

“Yürüyün gidin lan! Maymun muyum ben?”

“Sezen hafta sonu seni sahilde gördüm, seslendim ama bakmadın bile!”

“Suzandır o, neden bakmayayım ben?”

Şu ikizler kadar yaradılışlarından faydalanan birini daha tanımamıştım. İşlerine nasıl geliyorsa öyle kullanıyorlardı benzerliklerini. Evde anne babalarını da kandırıyordur bunlar, hangisine iş buyursan inkar edip ikizine yıkıyordur işi. Hangisine ödül versen ikisi de sahiplenmeye çalışıyordur. Okula başlayalı aylar olmasına rağmen hâlâ ayırt edemiyordum bunları. Bir de bilerek yapar gibi aynı şekilde giyiniyorlardı. Önlükleri aynıydı zaten. Saçlarının

uzunlukları, şekli, taktıkları tokalar, ayakkabıları... Çocuk dergilerinin arkasında, gazetelerin hafta sonu eklerinde verilen iki resim arasındaki yedi fark bulmacasına bayılırdım. Bu konuda çok da iyiydim. Ama bu yellozlarda bir tane bile fark bulamıyordum. Erkek olsalardı, “İtizler” diye sataşırdım bunlara kesin.

“Bu akşam Kara Şimşek var.”

Yakaladıkça izlediğim bir diziydi Kara Şimşek. Arkasında, sorunları daha kolay çözebilmesi için sınırsız teknolojik destek veren bilim adamlarının olduğu Michael’in, önünde de her tehlikeye yanında bitiverip, defalarca hayatını kurtaran teknoloji harikası, konuşan araba Kit vardı. Böylelikle Michael’a sadece artistlik yapmak kalıyordu. Yakışıklıydı da pis herif. Herhangi bir sorunu çözmek için ihtiyaç duyulan tüm imkanların seferber olduğu durumları,

“Ohoo! Öyle babam da yapar, diyerek eleştirirdik. Gerçi Michael’in yaptıklarını babam yine de yapamazdı ama sorsan cevabı da hazırды,”

“Film icabı onlar!”

Ben Michael’den çok Kit’e hayrandım. Konuşan, düşünen, espri bile yapan havalı bir araba. Bizim arabamızın düşünmek şöyle dursun, yürümeye mecali yoktu. Gitmek istemediği zamanlarda babam ve üç dört yardımsever amca iterek zorla yürütürlerdi. Ama KİT; birisinin kendisini kullanmasına ihtiyaç duymadan, Michael’in ne zaman başı sıkışsa, sadık bir köpek gibi yanında bitiveriyordu. Bizim Güçlü’den bile daha sadıktı. Güçlü beni ne kadar sevse de, yemek veren birisi olduğunda yüzüme bakmadığını yakalamışlığım çoktu bu hayvan herifin. İnsan ya da hayvan, hepsi menfaatçi işte. Ama Kit robottu, neler yapması gerektiği programlanmış bir makineydi sonuçta, satma ihtimali yoktu.

“Yarım giymişiiiş beyaz eaziyeeee cum-aa namaaaazından gelir!”

Yüzüm hâlâ camdan dışarıya dönük halde kollarımın üzerinde yatmama rağmen, algularım sınıftaydı. Bakmadan türküyü söyleyerek sınıfa girenin, uğruna kavga ettiğimiz “Diyarbakırlı Mehmet” olduğunu, keyifle sırasına geçip oturduğunu görebiliyordum. İlk günlerdeki ürkekliğinden, yatakhane türküsü söylediği günkü nazlı ve utangaç halinden eser yoktu. O da benim gibi alışmıştı. Ama ben palazlanmıştım. Ekrem Müdür öyle demişti. O gün yatakhane türküsü de fakir olduğu için sevdiğini başkasına verdiklerini söylüyordu. Şimdiyse beyaz eaziye yarinin cuma namazından geldiğini.. “Kim yazıyor lan bu sözleri?” diye düşündüm.

“Şey, fazla sıfır yedi ucun var mı?”

Gözlerimi açtım, biraz kıstım. Bu ses de tanıdıktı. Ses dibimden geliyordu ama bana soruyor olamazdı. Yan sıradan birine soruyordu herhalde. Kızlarla mecbur kalmadıkça konuşmuşluğum, hele kalem ucu isteyecek kadar samimiyetim yoktu. Olsun ister miydim? Evet, ama Kenan ağabey ve Çilli'nin diline düşerdim. Göze almaya değmezdi. Ama Burçin'in arkadaşı olmak için saşaşırımdım. Hatta adamın dilini keserdim ki düşecek dili kalmasın.

Koluma dokundu biri,

“Ozan! Uyuyor musun ? Sıfır yedi ucun var mı,” diye sordum.

İkinci seslenişinde ve koluma dokunması ile bir saniye içinde, bu sesi sınıftaki tüm kızların sesi ile karşılaştırıp, sesin sahibinin kim olduğunu anlayınca, panikle kafamı kaldırıp doğruldum. Uyurken müdüre yakalanmış gibi ayağa fırladım. Dizimi sıraya vurduğum. Hissettiğim acının dışarı çıkmasına izin vermedim. Bu biraz yüzümün buruşmasına sebep oldu. Burçin, karşımda şirin gözlüğü, iki yandan at kuyruğu yaptığı saçları, huzurlu bakışı ve ancak yüzümü ona döndüğümde alabildiğim, çarpıştığımız günkü unutamadığım o sabun kokusu ile bana bakıyor ve cevap bekliyordu. Zor bir soru değildi sorduğu.

“Ee, var tabii, var var,” diyerek sıranın altından çantamı kap-
tım. Yırtar gibi açtığım fermuarından içeri kolumu dirseğime ka-
dar soktum. Gözüm Burçin’deydi. Çantanın içinde çırpınan elim,
kalem kutumu arıyordu. Burçin’in gözü beni bırakıp sıranın üze-
rine kaydı.

“Kalem kutunda olabilir mi?” demesiyle baktığı tarafa dön-
düm.

Evet, kalem kutum gözümün önünde, sıramın üzerindeydi.
Çantamı yere koymadım. Fermuarı açık halde, olduğu gibi bırak-
tım. Boşa çıkan ellerimle kalem kutusuna saldırdım.

“Evet, bu mantıklı!” Burçin gülümsemek ve gülmek arasında
beni izliyordu. Uç kutumu buldum. Kapağını açıp bir tutam uç
aldım. Uzattım.

“Al bunları bir tane yetmez.”

“Çok bunlar.”

“Al al! Var daha bir sürü.”

“İyi, teşekkür ederim.”

“Bir şey değil! Uçları alırken parmak uçlarımızda birbirine
değdiğinde...”

*Ağabeyimle küçükken mutfakta annemin ocak yakmak için
kullandığı manyetolu çakmağın manyetosunu söküüp, hiç beklen-
meyen anlarda birbirimizin çıplak koluna, bacağına çakardık. Çok
acıtırdı. Bu manyak şakalaşma, en son ağabeyimin beni, ama çok
güzel dövmesiyle son bulmuştu. Annem ve babam da ağabeyimi
tutup, beni ruh hastalığıyla suçlamışlardı. Neymiş efendim, uyuyan
adamın çıplak bacağına öyle şaka yapılır mıymış?*

Kalbime manyetolu çakmak çakılmış gibi hissettim. Hâlâ ar-
kasından bakıyordum. Koluma dokunmuştu, adım söylemiş ve
benden sıfır yedi uç istemişti. Alırken parmak uçlarımız birbiri-
ne değmiş ve üstüne bana gülümsemişti. İlk defa hafta sonu eve

gidememiştim. Sekiz gündür evden ayrı olmanın tatsızlığı uçup gitmişti.

Kenan ağabey ile Çilli konuşarak sınıftan içeri girdiler. Sırt çantaları omuzlarında, bana doğru yürürlerken Çilli, sinirle bir şeyler anlatıyor, Kenan ağabey de pürdikkat dinliyordu.

“Top geldiğinde en öndesin, ofsayta düştüğün gibi hâlâ koşup, adamıma faul yapıp, üzerine gol atmaya çalışıyorsun,” dedim.

Kenan ağabey:

“Ne diyor öyle deyince salak herif?” diye Çilli’nin anlatma heyecanını kırbaçladı.

“Ne diyecek? Ne desen haklısın, dayanamadın o gol pozisyonuna diyor.”

“Hayvan oğlu hayvan deseydin!”

Yanıma kadar gelmişlerdi. Konunun ciddiyetinden bana selam bile vermeden yerlerine oturdular.

“Denir mi ağabey öyle? O kadarı da fazla,” dedi Çilli.

“E ne desen haklısın demiş,” diye güldü Kenan ağabey.

“N’aber lan? Neredesin sen? Bizi niye beklemeden geldin? Niye gülüyorsun gene?” dedi bana dönüp.

“Lafına gülüyorum, adam ne desen haklısın dedi diye kibarlık yapmış, istediğimizi söyleyecek miyiz yani? Kavga çıkar.”

“Çıksın,” diye yine güldü Kenan ağabey.

“İyi madem, çıkarsa çıksın. Adam olsun, hatamızı düzeltsin bakalım,” diyerek hemen çirkinliğe ayak uydurdum.

“Ulan konunun sonunu duydun, yorum yapıyorsun. Adam kimmiş? Ne yapmış?” diye bir sor dedi bana Çilli.

“Gerek yok,” derken Tuncay ile göz göze geldik. Yediğim yumruğu midemde taşıyordum. Sindirememiştim. Gözlerimi Tuncay’dan kaçırmadan devam ettim,

“Durduk yere etmeyelim tabii, bir sebep buluruz, dedim. Şimdi gülmüyordum. Tuncay bakışlarını önüne çevirdi. Ben hâlâ bakıyordum. Bakışma zaferi benimdi. Belgeselde görmüştüm, çakal mıydı, sırtlan mıydı neydi, bakışlarını kaçırın rakibinin üstünlüğünü kabul etmiş oluyor ve yönünü değiştirip gidiyordu. Ama bu bir zafer sayılmazdı. Tuncay ne korkmuşa benziyordu ne de meydan okur gibi bir hali vardı. Yüzü soğuk ve ifadesizdi.

“Akşam lahmacunlar benden” dedim.

“Neden?” dedi Çilli.

“Bilmem, içimden geldi,” dedim gülerek.

“İyi de paran yok ki, bu hafta gidemedim diye bir yol param kaldı diyordun dün akşam?” dedi Kenan ağabey:

“Aa! doğru, Çilli borç versene haftaya öderim.”

Çilli şaşırды,

“Benden borç alıp, bize lahmacun mu ısmarlayacaksın?”

“Evet, ne olmuş?”

“Olur mu lan öyle saçma şey? Ben ısmarlarım, sen de haftaya ısmarlarsın.”

“Tamam, öyle yapalım.”

Ertuğrul’un döner yemeye davet ettiği parasız Murat:

“Ismarlarsan gelirim,” dediğinde Ertuğrul:

“Ismarlamam ama borç veririm,” demişti.

Oysa Çilli... Çocuktuk ama Çilli ile aralarında dağlar kadar fark vardı Ertuğrul’un. Kenan ağabey ve Çilli ile iyi bir ekip olmuştuk. Evden uzakta, annem, babam ve ağabeyimsiz geçen aylar boyunca verdiğim mücadele ile edindiğim yerden dolayı mutluydum. Doğru yerde olduğuma olan inancım pekişti. Kendimi iyi hissediyordum. Şimdi ise Burçin’le konuşmuştum. İletişim başlamıştı. Arayı soğutmamalıyım, konuşacak bir şeyler bulmalıyım diye düşünüyordum.

“Fenci niye gelmedi yirmi dakika oldu,” dedi Kenan ağabey.

“Ders boş galiba.”

Öğretmen gelmediği sürece, sınıf dersin başlama saatini umursamazdı. Dersin başlama saati, öğretmenin sınıfa girdiği an olduğu için, gelmedikçe şımarıklığın ve gürültünün dozu artardı. Öğretmen kürsüsünün yanındaki pencerenin jaluzileri inikti. Jaluzinin boşluklarından sızan güneş ışıkları, tahtanın önünde havada uçuşan tebeşir tozlarını ışılatıyor, bu görüntü, mutlu sonla biten çizgi filmlerdeki kahramanların başlarına yağan sihir tozlarını andırıyordu..

İYİ DÜŞÜN, İYİ OLSUN

Mezarlığa giden toprak yolda aralarında yürüdüğümüz kalabalık; kadın erkek, genç yaşlı, çoluk çocuk, şişman, bastonlu, şapkalı, eşarplı, gözlüklü insanlar ve okuldan birçok öğretmen, hademe ve öğrencilerden oluşuyordu. Ortak noktaları; bütün yüzlerin asık ve mutsuz olmasıydı. Gökyüzü kirli bir battaniye gibi kara bulutlarla kaplanmıştı. Toprak yolun iki yanında kar öbekleri vardı. Yoldaki çukurlar erimiş karların suları ile dolmuş, ancak ayaklarımızı yutabilecek küçük birer bataklık görüntüsündeydiler. Basmamak için üzerlerinden atlıyorduk. Kadife pantolonum dizlerime kadar çamur olmuştu.

“Ben de taşımaya yardım etmek istiyorum,” diye fısıldadım Çilli’ye...

Kenan ağabey gelmemişti. Sınıftan beş kişi seçilmişti, Çilli ile ben katılacaklar arasındaydık. Çilli yüzüme bakmadan cevap verdi,

“Saçmalama oğlum, izin vermezler. Zaten uzansan bile boyun yetişmez. Görmüyor musun?”

Cevap vermedim. Kalabalığın arasından gelen burun çekme seslerinden ağlayanlar olduğunu anladım. Ön tarafta, omuzlar üzerinde taşınan tabut, üzeri yeşil renkli, Arapça yazılar işlenmiş parlak bir kumaşla örtülmüştü. Ortalama on adımda bir tabutu taşıyan insanlardan iki üç tanesi değişiyordu. En önde bizim yaşlarımızda, iki eliyle taşıdığı çerçevesi resmi göğsüne yaslamış, kumaş pantolonlu, önü açık şapkası arkaya sarkmış paltosu, kısa siyah saçları, mutsuzluktan, olduğundan biraz daha sarkmış görünen tombul yanaklarıyla yürüyen gürbüz çocuk, fen öğretmeninin oğluydu.

Önümüzde yürüyen kaşe kabanlı adam öğretmenlerimizden biri değildi. Komşu ya da akrabası olmalıydı. Yanında yürüyen kasketli yaşlı adama,

“Yaya ışığı da yansa kontrol etmek lazım üstadım, adam sarhoşmuş,” diyordu.

Kasketli adam, ağır ağır başını sallayarak cevap verdi. Kurtuluş Parkı’nın yanından geçerken kalabalığın arasında gözüme takılan adam, o günden beri bir daha gitmediğim salçalı tostçu amcaydı. Büfesinin önünde elinde bir bardak çay ile sigara içeriyor, kalabalığa doğru dönmüyordu bile. Büyüklerimizden bir cenaze geçerse ayağa kalkılacağını, cenaze geçene kadar saygı duruşu gösterileceğini ve bir Fatiha okunması gerektiğini öğrenmiş ve mahalleimde, çarşıda bunun birçok örneğini de görmüştüm ama tostçu amca istifini bile bozmamıştı. Büfesinin bir gün olsun gündüz vakti kapalı olduğunu görmemiştim. Salçalı tostçu amcanın yaşayanlara da saygısı yoktu ölenlere de... Güçlü’ye yemek vermediği hatta tekmelediği için ayrıca nefret ediyordum. Kimseyi sevmiyordu bu amca. Salçası salça değildi, tost da tost... Niye amca diyordum ki? Amca da değildi, hatta adam da değildi. Önüme döndüm.

“Ne oldu?” diye fısıldadı Çilli.

“Ne ne oldu?”

“Bir şey yok.”

“Dövecek gibi bakıyorsun,”

“Haa, yoo!” diyerek yüzümü yumuşattım.

Omuzlardaki tabut mezarlığın ana kapısından içeriye girmişti. Kalabalığın arkasından biz de girdik. Yanımda Çilli ve onlarca insan olduğu için ürpermedim. Devasa çam ağaçları gökyüzünü kapatıyordu. Küçükten büyüğe birçok mezar vardı. Mezar taşlarında birbirinden üzücü yazılar... Küçük mezarlar, doyulmayanların mezarıydı, büyükler yaşamaya doyamayanların... Kalabalığın en arkasında kalmıştık. Önlere geçmeye de niyetimiz yoktu. Öğretmenimizin toprağa gömülmesini görmek istemiyorduk. Hemen önümde mezarlığa girmeden önce yanındakine lambanın yeşil yandığını ama yine de dikkat etmek gerektiğini, çünkü adamın sarhoş olduğunu söyleyen kaşe kabanlı adam şimdi de fikirlerini başka birine anlatıyordu,

“Yaa azizim, bir varmış bir yokmuş, gencecik insan. Öğretmen, kim bilir ne hayalleri ne planları vardı? Şu üç günlük dünyada insanın kendisini gündelik telaşelere çok kaptırmaması lazım. Hayatı kaçırmamak lazım, hayatın kıymetini bilmek, hakkını vermek lazım...”

Anlattığı adam, onu dinlemiyordu. Ne cevap veriyor ne de kafa sallıyordu. Kaşe kabanlı adam kendi kendine konuşuyordu. Kalabalığın ön tarafından imamın sesi yükselmeye başladı. Sanırım Kur’an okuyordu. Ne dediğini anlamıyorduk ama çok dokunaklıydı. Kaşe kabanlı adam susmuyordu.

“Allah mekanını cennet etsin, taksiratını affetsin, yazık çocuğuna, çok da nurlu bir çocuk, kaybolmaz inşallah hayatın içinde. Erkek için zordur, kadınsız olmaz! Yarın alır gelir babası...”

Yanımdaki adam ilk defa tepki verdi bu patavatsız adama. Dönüp çatik kalın kaşları ile kaşe kabanlıyı tepeden tırnağa süzmesi,

kaşe kabanlının cümlesini bıçak gibi kesmeye yetti. Adam tekrar önüne döndü. Kaşe kabanlı sustu. Bu adam komşu ya da akraba değildi bence. Can sıkıntısından, işsizlikten ya da bedava biraz sevap için gelmiş gibiydi.

Hocanın, “El Fatiha!” diye bağırmasıyla tüm eller, hiçbir şey anlaşılmayan mırıltılarla havaya kalktı. Çilli ile ben de ellerimizi kaldırıp içimizden duayı okumaya başladık. Duayı ezbere biliyordum. Çok da hızlı okumama rağmen, ben duamın ortasına gelmeden tüm eller yüzlere sürülerek aşağı indi. Bu kadar hızlı okumaları mümkün değildi. Gerçekten okudular mı bilmiyordum. Benim bilmem de gerekmiyordu. Allah biliyordu nasılsa...

Sanırım beş yaşlarındaydım. O zaman da annem ve babamın her akşam dinlediği haberlere maruz kalırdım. Spiker arka arkaya sıraladığı ölüm haberlerini verirken,

“Öldü,” demek yerine, “Hayatını kaybetti,” ifadesini kullanırdı. Hayatını kaybetmenin bendeki karşılığı, tamamen boş bir ortamda, yoğun göz gözü görmez bir sis içinde, ellerini uzatıp sağa sola yürüyen, çarşaf gibi beyaz kıyafetler içindeki insanlardı.

Kalabalık yavaş yavaş dağılmaya başladı. Mezarlığın kapısına yakın olduğumuz için dışarıya çıkmamız kolay oldu. Mezarlığın dışına çıkan herkes, sanki az önce bir insanı toprağa vermemişler gibi, sanki hiç üzülmemişler, etkilenmemişler gibi, sanki mezarlıkta rol yapmışlar gibi, kaşe kabanlının fikrinin aksine hayallerine, planlarına ve üç günlük dünyanın telaşesine geri dönmüşlerdi.

“Hanım ekmek al dedi, kapanmadan yetişeyim ben...”

“Maçı kahvehanede mi izleyeceksin?”

“Dükkana mal gelecekti, bizim şaşkın çırak ne yaptı acaba?”

“Hanımefendiye hürmetler efendim, iyi akşamlar!”

Arkama dönüp, kalabalığın dağılması ile daha net gözükken fen öğretmenimin çelenkler ve çiçekler arasındaki mezarına baktım. “Bana kalırsa...” diye düşünmeye başladım. Asıl sebep yaya

ışığında yolu kontrol etmeden çıkması ya da sarhoş sürücü değildi, asıl sebep; öğretmenimizin bize sürekli “Ölmez sağ kalırsak” diye başlayan cümleler kurmasaydı. Atasözleri bunu da doğruluyordu. Babam herhangi bir konuda karamsarlığa kapıldığında, annem, “Atalarımız iyi düşün iyi olsun demiş, içini ferah tut, kötüyü çağırma” derdi. “Şom ağzını açma” denirdi, “İti an çomağı hazırla” denirdi, “Korktuğum başıma geldi” denirdi. Demek ki kötü düşünmemek gerekiyordu. Benim hiç kimsem hayatını kaybetmemişti. Herkesim yaşıyordu. Ve asıl hayatını kaybeden, ağır adımlarla yürüyen babasının elinden tutmuş yanımızdan geçen, başı önde ve arka arkaya akmaktan, tombul yanağından çenesine kadar iz yapmış göz yaşlarıyla biz yaşlarındaki oğluydu...

MISIR TANESİ

“Oğluuum!”

Küçük bir kız çocuğunun kimseye vermek istemediği ayıcığını göğsüne bastırır gibi kucakladı annem beni. Çantamı yere bırakıp küçük kollarımın yettiği yere kadar ben de onu kucakladım.

“Yollar kapanınca gelemediğini anladık, haliyle biz de gelemedik.

Omuzlarımdan tutup yüzüme bakabilmek için biraz geriye çekildi. Kapı ağzında yaşanan bu tören uzuyordu. Annemin arkasında babam ve ağabeyim gülümseyerek kucaklama sırası bekliyordu. Babam erken gelmişti işten. Ömrü boyunca istediği bir şeye kavuşmuşçasına bakan annemin yaşlı gözlerinin içinde görebiliyordum kendimi. Gülümseyerek,

“Keşke yatılı okul gözlerin olsaymış, hiç çıkmazdım oradan,” dememle kendimi yine sımsıkı kucaklanan ayıcık gibi annemin

göğsünde buldum. Boyumdan yüksek bu cümleyle deprem yaratmıştım annemde.

“Hiiii!” diye iç çekerek bastırıldığı bağırında, taşan duyguları ile ağlarken sadece,

“Kurban oluruum,” diyebildi.

Ben ağlamıyordum. Hatta gülümseyerek ettiğim lafın tadını çıkarıyordum. Annemin omuzu üzerinden baktığım babam, başını hafifçe ağabeyime doğru çevirip yarım gülümseme ile

“Duydun mu dediğini?” dedi.

“Duydum.”

“İt oğlu it!”

Akşam, mısır patlatıldı. Çay demlendi. Babam anneme piştide yine yeniliyordu. Ağabeyimin yüzü normale dönmüştü ama, bundan sonra gördüğüm anarşik (!) tüm duvar yazıları, bana ağabeyimin dağınık yüzünü hatırlatacak. Televizyonun karşısında ağabeyimle yan yana oturduğumuz kanepede, aramıza aldığımız mavi plastik leğendeki patlamış mısırları bitirmiş, patlayamamış olanları yemeye geçmiştik. Patlamakla patlamamak arasında kalmış gibiydi bu mısırlar ya da patlamaya geç kalmış. Tam patlamaya karar verdiğinde, annem ocağın altını kapatmış olmalıydı. İhtiyaç duydukları ısı birden kaybolmuştu. Kararsızlığın sonu buydu. Babam bir keresinde ne yapacağıma karar veremeyip sürekli karar değiştirdiğim bir gün,

“Ormanda sağa sola koşturan, çıkışı bulamaz,” demişti.

Sanırım atalarımız da, bu işi üstlenmiş bir grup, ömürleri boyunca yaşanabilecek her türlü olay için söz bulma çalışması yapmışlar ve bu işi kendilerinden sonra gelenlere devrederek birkaç kuşak sürdürmüşler, bize hiç iş bırakmamışlardı.

Televizyonda “Bir Başka Gece” isimli eğlence programı başlamıştı. Program şarkılar, komedi şovlar, danslarla çok renkliydi. Renksiz olan televizyonumuzdu. Büyük bir heyecanla Levent Kır-

ca'nın komedisini bekliyordum. Bu şarkı ve dans gösterileri beni çok eğlendirmiyordu.

Mısır leğeninde sıra hiç patlamayan mısırlara gelmişti. Bunları yemek zahmetliydi. Ağzında uzun süre tutarak yumuşatılması gerekiyordu. Ama duruşları ve kararlılıkları tıpkı atasözünün anlatmak istediği gibiydi. Sanki,

“İstediyiniz kadar ısıtın, patlamıyoruz kardeşim,” der gibiydiler.

“Ben de bir duvar yazısı yazsam” dedim içimden,

“Yaşasın tam bağımsız patlamayan mısır kardeşliği!” yazardım.

“Ne gülüyorsun lan?”

Kendime geldim. Ağabeyime baktım, bana bakıyordu. Hazır cevaplık konusunda mesafe almaya başlamıştım. Cevaplarıma hazırlanmak için ihtiyaç duyduğum süre gittikçe kısalıyordu.

“Levent Kırca'yı bekliyorum, geçen hafta sarhoş taklidi nasıldı? Aklıma geldikçe gülüyorum. Bugün de yapsa keşke.”

“Evet,” gülümseyerek televizyona döndü.

Gerçekten bayılıyordum Levent Kırca'ya. Özellikle araç içinde kendisini sorgulayan polis memuruna baktığını zannedip, boşluğa bakarak konuşması, gözlerini, burnunu, bıyığını ve kulaklarını ayrı ayrı oynatabilmesi beni çok güldürüyordu. Hiç öyle bir sarhoş görmemişim. Komik bir sarhoştur. Gerçekte sarhoşlar korkunç oluyordu. Uğur Dünder amcanın belgeselinde görmüştüm. İstanbul'un arka sokaklarında kaybolmuş sarhoşları. Ama Uğur amca korkmuyordu hiç. Tek başına gece gece aralarına dalıp, üstüne sorular soruyordu. Bu sarhoşlar tabii, Levent Kırca gibi cevap vermiyorlardı, acıklı acıklı hikâyeler anlatıyorlardı.

Annemin kahkahası tanıdıktı. Pişti kahkahasıydı. Kalkıp masalarına yanaşttım. Zavallı babam hepsinin çıktığını sandığı elindeki son valeyı boş masaya atınca, kartların takibini daha iyi

yapan annem, son piştiyi valesinin üzerine yapıştırırken atmıştı tahmin ettiğim kahkahayı. Babam çaresizlik ve şişkinlikle dişlerini sıkarken ‘Hay aksi!’ der gibi yumruğunu hafifçe masaya vurdu. Annem keyifle kağıtları toplarken babam bize dönüp sandalyesinin arkasına yaslandı,

“Yarın Sümerbank’a gidiyoruz. Fiş verdiler, alışveriş zamanı,” dedi.

“Oleey,” dedim. Ağabeyim de gülümsedi. Ağabeyimin duygularına hakimiyetini ne kadar kıskansam ve onun gibi olmaya çalışsam da ara sıra heyecan kendimi kaybettiriyordu.

“Oleey ne lan?” dedim kendi kendime.

Patlamamışlar dahil mısırın dibini bulduk. Piştiden geriye masadaki yırtık defter sayfasının üzerinde yazan, babamın içler acısı skoru kaldı.

Levent Kırca sarhoş taklidi yapmadı ama yine de güldürdü.

İyi geceler dileyerek bu huzurlu geceyi sonlandırıp odalarımıza çekildik. İçimdeki Sümerbank heyecanı olduğu yerde duruyordu ama ağabeyim gibi olmak için sevincimin dışarı çıkmasına izin vermiyordum. Böylelikle benim de duygumu anlamayacaktı kimse. Bir defasında ağabeyime sormuştum, “Hiç korkmaz mısın kimseden? Ara sıra kavga ediyorsun mesela, korkmuyor musun hiç?” diye. “Korkmaz olur muyum lan, tabii ki korkuyorum, ama bana bir ağabeyim söylemişti, ben de sana söylüyorum, ne kadar korkarsan kork, cesur olmak için korkmuyormuş gibi davranman yeter. Aradaki farkı kimse anlayamaz” diye cevaplamıştı. Aynı durum şimdi de geçerliydi. “Yaşasın yarın alışverişe gidiyoruz! Çok mutluyum, bir şeyler beğenip alacağım” demeye gerek yoktu. İçimdeki çocuk, ritim eşliğinde üç adım sağa, üç adım sola giderek el kol hareketleri ile dans ediyordu.

“Bir gömlek almak istiyorum ben,” dedi ağabeyim.

Yataklarımıza yatmış, ışığı kapatmıştık. Bu söz beni tetikledi. Ama içimde dans eden çocuğu dışarı çıkarmadım.

“Ben de bakacağım bir şeyler,” diyerek duvara doğru dönüp uyuyormuş gibi yaptım. Aslında karanlıkta sırtıyordum.

Sümerbank üç katlıydı. Girişte beyaz eşyalar ve mobilyalar, üst katta kıyafetler ve en üst katta halılar vardı. Mağazanın kokusu bile çok güzeldi. Kalabalık değildi. Babam annemle birlikte fişin alabileceği ihtiyaçları, öncelik sırasına göre yaptığı elindeki küçük listeden kontrol etti. Benim kot pantolona ihtiyacım varmış. Ağabeyim her zamanki gibi bana göre biraz daha özgürdü. Gömlek reyonuna geçmiş askıları aralayarak bazılarını yerinden çıkarıp aynada önüne tutarak, gömlek deniyordu. Annemin çağırmasıyla çaresiz yöneldiğim kot pantolon reyonuna giderken, gözüm sağ tarafta dizilmiş ayakkabılara takıldı. Siyahtı. Üzerinde çapraz dikilmiş kırmızı bir parça deri daha havalı gösteriyordu bu kramponu. Nadiren çıkıyordum futbola ama bu ayakkabıları okula ya da çarşıya gezmeye giderken bile giyebilirdim. Anne baktım. Boyuma uygun bir kot pantolon kolunda asılı, boşta kalan elleriyle tuttuğu diğer kot pantolonu yırtmak ister gibi çekiştirerek sağlamlığını test ediyordu. Babam sol eliyle tuttuğu lacivert renkli, üzeri mavinin değişik tonları ile çizgili parlak kravatın ucunu sağ eline almış beğeni ile inceliyordu. Kravatını her sabah boynunda bağlar her akşam eve geldiğinde çözerdi. Bir gün boyuma bilgime bakmadan babama akıl vermeye kalkışmışım. Çözmesine gerek olmadığını, çözmeden gevşeterek çıkarabileceğini söylemişim. Sonuçta ben de artık kravat takıyordum. Gülmseyerek başımı okşarken,

“Kravat her sabah bağlanır, her akşam çözülür,” demişti. Bunu hayatım boyunca yapacaktım ama şu an hiç işime gelmiyordu. Gevşeterek takıp çıkarmaya devam ettim.

Annem kot pantolonların sağını solunu çeke çeke incelerken bana bakmadan tekrar seslendi. Kendisine bir şey bakmayan tek aile üyesi annemdi. İhtiyaçlarımızı bizden daha iyi biliyordu. Kot pantolonumun dizleri tül gibi kalmıştı ama umrumda değildi. Ben hakkımı başından ayırlamadığım krampondan yana kullanmak istiyordum. Daha annem “Olmaz” bile dememişken, olmayacağına karşı içimde güçlenen savunma mekanizması çalışmaya başladı. Annem sonunda en sağlam kotu seçmiş bana hangi kotu alacağına bile karar vermişti.

“Ozan, gel bakayım buraya, git şu deneme kabinine, giy gel bu kot pantolonu bakayım,” diyerek elindeki katladığı kotu koltuk altına sıkıştırdı. Ayakkabıyı incelerken ne kadar kurulduğumun farkına varmamıştım,

“Kot istemiyorum ben, daha idare eder pantolonum, ben krampon istiyorum. Çünkü arada futbola çıkıyoruz. Sokak ayakkabısı ile oynanmıyor top. Hakkımla krampon almak istiyorum ben! Hiç sormuyorsunuz ne istediğimi, ağabeyim gömlek, babam kravat seçiyor! Peki ben? Ben niye istediğimi seçemiyorum!” diye bağırdım anneme.

Annem, elinde ve koltuğunda tuttuğu diğer kotlarla hiç beklemediği bu çıkış karşısında kala kaldı. Babam ve ağabeyim ellerinde gömlek ve kravat ile durdukları pozisyonu sadece başlarını bana çevirerek bozdular. Sessizce bakıyorlardı. Çatık kaşlarım ve annemin gözlerine diktiğim bakışlarımla meydan okuyor, cevap bekliyordum. Geri adım atmaya niyetim yoktu. Üç ay önce olsa, bu cümlelerin yarısını bile kuramazdım.

Şehrin her yeri, ağabeyimin sebebi başka olmasına rağmen uğruna dayak yediği duvar yazıları ile doluydu. Terminalden eve gelirken gördüğüm, anlamadığım birbirinden farklı dava sloganlarıydı bunlar. Temaları genelde aynıydı, haklı olmak ve kazan-

mak üzerine şairane yazılar. Herkes haklıydı. Ben de haklıydım. Ben de kullanmak istedim. Neler yoktu ki o yazılarda?

“İşçiyiz, haklıyız, kazanacağız.

Hakkımızı söke söke alırız.”

Eğer, tereddütlü, kısık sesle, güvensiz bir çıkış yapıp “Ben krampon almak istiyorum” desem, annem sanki gözüküyor-muşum gibi hiç yüzüme bakmadan kabine doğru yürürken,

“Pantolona ihtiyacın var,” derdi.

Hâlâ cevap bekleyen bakışlarla bana bakıyordu. Kararlı se-simle,

“Krampon alacağım,” dedim.

Annem kendine geldi. Durumu kontrol altına alarak haddimi bildirmek istedi.

“O şeye ihtiyacın yok, pantolona var,” dedi.

“Ne alacağıma neden karar veremiyorum?” Sesim yine yük-selmişti.

“Çünkü daha çok küçüksün,”

“Yatılı okula gidecek kadar büyüğüm de ayakkabı isteyeme-yecek kadar küçük müyüm!” diye bağırırverdim.

“Orada nelere karar verdiğimden haberiniz var mı?”

İşte hazır cevap buydu! Neremden çıkıverdiğini kontrol ede-medığım bu cevap, kramponsuz çekilmiş bir şutla, kusursuz bir gol olmuştu.

Biraz ilerimizde, raftaki kazakları katlayan reyon görevlisi, elindekileri bırakıp uzaklaştı. Annemin dolmaya hazır gözleri kocaman açıldı. Yanakları şişti. Elindeki kotlarla bakıyordu sa-dece. Babam kravatı yerine asıp bize doğru yürümeye başladı. Ağabeyim hâlâ bana bakıyor, konuşmuyor, gömleği de bırakma-dan olduğu yerde bekliyordu. Duygularına hakimdi ama sanki yüzünde, sadece benim görebileceğim takdir edici bir gülümse-me vardı. Tekrar anneme döndüğümde, onda yakaladığım bakış,

golü kendi kaleme attığımı anlatmaya yetti. Başı hafif sola yatmış, haksızlığa uğramışlığın, hayal kırıklığına uğramışlığın doldurduğu çakır gözleri,

“Ah be kara oğlum! Bu konuda babana karşı tüm gücünle karşı koymadım mı? Sen ne zaman bu hale geldin kara kuzum?” diyordu. Ama maalesef bu tartışmada rakibim babam değildi. Atalarım bunu da yaşamış olmalılar ki,

“Kızım sana söylüyorum ama asıl lafım geline” gibi bir söz yollamışlardı. Payına düşeni almakta tereddüt etmeyen babam, suçluluktan mı vicdanından mı yoksa gerçekten hak vermesinden mi bilmiyorum, omuzuma koyduğu eliyle, duruma da el koymuştu. Hesap sormadı. Kızmadı. Beni omuzumdan tutup çevirirken anneme göz kırptı. Yönlendirmesiyle krampon reyonuna doğru giderken ben hâlâ söylediklerimin etkisinde nefesimi kontrol edemiyor, hızlı hızlı nefes alıyordum. “Ozan haklı ve ne istediğine karar verecek kadar da büyük. Krampon alacağız,” dedi.

Bağcıklarımı bağladıktan sonra eliyle hafifçe ayağıma vurdu.

“Nasıl? Rahat oldu mu? Şöyle bir yürü bakalım vuracak mı ayağını?” diyerek ısmarlama cümlelerle durumu normale çevirmeye çalışıyordu. Ama olmuyordu. Yürürken kulağım babamda, gözlerim hâlâ olduğu yerde kımıldamayan annemdeydi. Şaşkın gözlerle ağabeyimle bakiştılar bir süre. Ağabeyim kaşlarını kaldırarak omuzlarını silkti. Annem önüne dönerken yüzü karın boşluğuna yumruk yemiş gibi ekşidi. Elindeki katları bozulmuş kot pantolonları bakmadan rafa sıkıştırdı. Bir tanesi yere düştü. Ona da dönüp bakmadan yavaş adımlarla kazakların dizili olduğu rafa yaslanıp boşluğa bakmaya başladı. Yanlışlıkla annemi yıkmıştım. Koltuğumda kramponlarımla mağazadan çıkarken zaferin tadını çıkaramıyordum. Mesajım adrese ulaşmıştı ama postacılık görevi yaparak, “Mümtaz, duy bunları, sana bu laflar” demesi gereken annem, çektığım şutu karşılayıp golü babama atmak yerine, topu

tutmaya çalıştı. “Yatılı okul” isimli çektiğim bu ilk kılıç, yıllarca sürecek, gerektiğinde, sıkıştığımda kınından çıkacak bir silah olacaktı. Üzülmişim ama üzüntümü sindirmek, eve gidene kadar sürmüştü.

Çünkü haklıydım!..

Çünkü kazanmıştım!..

Çünkü elim, hepsinden güçlüydü!..

Çünkü... Çünkü ben, gerekli ısıyı aldığımda patlamakta tereddüt etmeyecek bir mısır tanesiydim!

“Yaşasın tam bağımsız patlamış mısırlar!”

UÇAN KUNDURA

Ailedeki doğum günü kutlama ritüelini babama borçluyduk. Kendimi bildim bileli doğum günlerinde mutlaka küçük bir hediye alınır, pasta üflenir, güzel kıyafetler giyilir, iki üç tane resim çektilirdi. Doğum günü ağabeyimin ya da benim ise samimi mahalle arkadaşları da bu kareye dahil edilirdi. Doğum günü babamındı. Ağabeyim, aklına gelen ezber bozacak fikri bizimle paylaşmıştı. Annemin aklına yattı. Ben sadece plana uydum. Yapacağımız şey; sabah babamın doğum gününü unutmuş gibi davranıp, akşam işten döndüğünde parti ile karşılamaktı. Ağabeyim ve ben, babam işe gitmeden okula çıkmıştık. Annem de rolünü güzel oynayıp babamı işe göndermişti. Akşam pastayı, hediyelerimizi hazır edip güzel kıyafetlerimizle ve heyecanla babamı beklemeye başlamıştık. Nasıl şaşıracağımı, nasıl mutlu olacağımı tahmin etmeye çalışıyorduk. Babam işten dönme saatinde gelmemişti. Mesaisinin biraz uzamış olabileceğini düşündük. Bir saat iki saat derken, başta annem olmak üzere yüzlerimiz asıldı. Annem bizi daha fazla aç bekletmeyip yemeğimizi hazırladı.

Kendisi yemedi. Haberleşme aracı da yoktu. Geç kalacağını da söylememişti. Endişelenmeye başlamıştık. Kapı açıldığında saat on ikiyi geçiyordu. Körpe göz kapaklarım taşıyamayacağım kadar ağırlaşmıştı. Kanepede oturduğum yerde, elimde benim adıma annemin aldığı hediye ile uyuyakalmıştım. Gözümü seslere açtığımda, havadaki yoğun alkol kokusunu da fark ettim. Babam odanın kapı pervazına yaslanmış, kollarını göğsünde kenetlemiş, ağlamaklı, kızarık gözleriyle yere doğru bakıyordu. Başını kaldırdı ve “Bugün benim doğum günümdü, unut,” dedi ve gerisini getiremedi.

Gecenin o saatinde güzel kıyafetler ve ellerimizde hediyelerimizle oturduğumuzu yeni fark etmişti. Annem ve ağabeyim kırgındı. Ağabeyimin sevimli planı hedefe isabet etmemişti. İlk kalcan ben olmuşum. Uyku sersemi gözlerim ve pürüzlü sesimle,

“İyi ki doğdun baba,” diyerek yürümüş ve hediyesini uzatmıştım.

Birkaç saniye bana baktı. Ne yapacağını bilemiyor, konuşmak istiyor ama sesi çıkmıyordu. Gözlerine engel olmak istiyordu. Onu da başaramadı. Kanepeye otururken beni de kendisine çekip bağına bastı ve konuşmak yerine ağlamayı seçti. Gecenin o saatinde, ciğeri sökülürcesine bağırarak hüngür hüngür ağlamıştı. Çakırkeyif olduğu zamanlarda gözlerinin hafif nemiendiğini saymazsak, babamın ağladığına, böyle ağladığına, sanki ömrü boyunca çalışmış ve hedefine kılpayı ulaşmış ya da kıl payı ulaşmamış gibi bir duyguyla ağladığına ilk ve son kez tanık olduğumda ilkokul iki ya da üçüncü sınıfta olmalıydım.

Kenan ağabey ve Çilli, etüt odasında oturuyorlardı. Kenan ağabey sırtını duvara yaslamış, ayaklarını yan sıraya uzatmıştı. Çilli de hemen arkasındaki sıraya oturmuş konuşuyorlardı. Etüt saati değildi. Etüt odasında ikisinden başka kimse yoktu. Tam sırasıydı. Kaç gündür dolabımda sakladığım kutuyu koltuğuma

kıstırıp etüt odasına girdim. Yanlarına doğru yürürken ikisi birden bakışlarını önce bana, sonra kolumun altındaki kutuya dikti.

“N’aber lan? O ne?” dedi Kenan ağabey.

Cevap vermedim. Kutuyu Çilli’nin önüne koydum.

“İyi ki doğdun keranacı!” diye gevrek gevrek güldüm.

Çilli’nin ifadesi donuklaştı. Kenan ağabeyle birbirlerine bakıp bana döndüler. Çilli kutuya dokunamıyordu. Arka arkaya söylediği cümleler ve sorduğu soruların saçmalığından afalladığı anlaşılıyordu.

“İyi ki doğdum mu? Bugün benim doğum günüm mü ki? Yoo değil, niye öyle dedin? Ne ki bu?” Kutuya dokundu,

“Yoksa şaka mı var içinde pis herif? Bizde doğum günü kutlanmaz ki, annem babam bilmez doğum günümü benim. Köyde doğum günü mü kutlanırmış hiç? Sen nereden biliyorsun benim doğum günümü?”

“Bilmiyorum oğlum, nereden bileyim? Yılın bir günü doğmuşsun işte, ne fark eder? Aç şunu amma uzattın!”

Çilli sustu. Kötü bir şaka olmadığına ikna olmuştu. Ayağa kalktı. Gülümseyerek izliyorduk Çilli’yi. Kutuyu yeşilli kırmızılı kuşe bir kağıt defter kabı ile kaplamış, uyduruk bir örgü ipinden de kötü bir fiyonk yapmıştım. Sıranın üzerindeki kutuyu olduğu yerde bir tur çevirdi. İpi çözmeye çalışırken yanlış ucu çekip kördüğüm yaptı. Çözemeyince yanlardan esneterek kutuyu ipten kurtardı. Kağıdı yırtmadan açmaya çalıştı. Onu da beceremeyince yırtmaya başladı. Arada bana bakıp yüz ifademden anlam çıkarmaya çalışıyor, hâlâ tereddüt ettiği kötü şaka riskine karşı tedbiri elden bırakmak istemiyordu. Defter kabından da kurtulduktan sonra geriye sadece karton kutunun kapağını kaldırmak kalmıştı. Hiç beklemeden kapağı kaldırıverdi. Kenan ağabey de duygusuna hakim olamadı. Şaşkınlıkla kutuya bakıyordu. Çilli donuk kalmıştı. Ben hâlâ gülümsememi bırakmamış, hak ettiğine

inandığım hediyesini almasını ve hak ettiğime inandığım tepkisini vermesini bekliyordum. Ellerini kutuya uzatamıyor sadece bakıyordu. Derken beklediğim an geldi ve şoku atlatan Çilli kramponlarını ellerine alıp çevirirken heyecanla bağırmaya başladı,

“Laaaayn! Bunlar ne oğlum? Manyak mısın sen? Ne biçim bir manyaksın oğlum sen? Manyak!” Duyduğum en güzel küfürdü bu.

“Ne yaptın oğlum sen? Nasıl aldın bunları? Kaç para kim bilir bunlar! Evdekiler mi aldı? Niye alsın oğlum sizinkiler? Zengin değilsiniz ki siz, doğruyu söyle bak şaka mı yaptın? Senin mi bunlar? Geri mi alacaksın? Bak şakaysa!” diyerek kramponları inceliyordu.

Sorduğu soruların, saçma tahminlerinin hiçbiri gerçeğin yanından geçmiyordu. Ve hiçbir zaman bilemeyecekti. Tekrar sıraya oturup ayaklarını koridor tarafına çevirdi. Ayak uçları ile topuklarına basarak alelacele ayakkabılarını çıkarmasına, bir an önce denemek istediği kramponlarını giymesine heyecanlı sesi de eşlik ediyordu,

“Anaaaam!”

Boylarımız gibi ayak numaralarımız da aynıydı. Kramponlar ayağına tam oturmuştu. Olanlara hâlâ inanamıyordu. Çilli okul takımına seçileli iki ayı geçmişti. Yeteneği, beden eğitimi öğretmeninin gözünden kaçmamıştı. Takım kaptanlığına oynuyordu ama henüz orta birinci sınıf olması ve takımda, neredeyse Çilli kadar yetenekli Mete'nin bulunması kaptanlığın önünü şimdilik kapatıyordu.

Mete son sınıflardan iri kıyım bir çocuktuktu. Mete mezun olunca, takım kaptanı kesin Çilli olurdu.

“Oğlum ne goller atarım lan ben bunlarla, gol kralı olurum,” diyerek sınıfta yürümeye başladı.

“Doğruyu söyle lan, nasıl aldın bunları? Harçlık mı biriktirdin? Sana mı hediye geldi?” diyerek karşıma dikildi. Şoku atlattıkça cevapları da gerçeğe yaklaşmaya başlamıştı. Uzun uzadıya hiçbir şey anlatmaya niyetim yoktu. O ana kadar sessiz ve şaşkın oturan Kenan ağabey de Çilli gibi merakını gidermek istiyordu,

“Gerçekten nereden aklına geldi? Nasıl aldın?”

Her şeyi içine alacak tek bir kelime seçebilmek için düşündüm ve ellerim pantolonumun ceplerinde yaslandığım sırada omuzlarımı silktilim,

“Savaştım!”

Çilli, kramponların sevincinden daha fazla üstelemedi ve minnetini, bana ilk defa sarılırken üç kelime ile dile getirdi,

“Sağ ol lan!”

İlk günlerde Çilli'nin maçını izlerken, çektiği şut ile ayak kabısının ayağından fırladığı anki yüz ifadesini gördüğümde, içimde başlayan çözüm arayışı istediğim sonuca ulaşmıştı. Neye ihtiyacım olduğuna karar veremeyecek kadar küçük olduğumu düşünen annemin, bu kararı verdiğimden, planlar yapıp sonuçlandırdığımdan haberi yoktu. Babamın beni okula geri getirirken verdiği ‘Hiç ayrılmayacağım arkadaşlarımın olacağı’ öğüdü yerini buluyordu ve... Mutlu olmanın sırrının, birini mutlu etmek olduğunu, bir şey vermenin almaktan daha mutlu ettiğini öğrendiğimde on iki yaşındaydım...

ÖDEŞME-1

Karlar, her yeri örtmüştü. Güneş yerinde duruyordu ama yaptığı tek şey aydınlatmaktı. İlk dönemin son günü tüm sınıf okula rengarenk gündelik kıyafetleri ile gelmişti. Arka sıradaki yerimeze oturmuş kendi halimizde sınıfının curcunasını izliyorduk. Kı-

yafetlere bakınca kimin zengin kimin fakir aile çocuğu olduğunu tahmin etmek zor değildi. İkizler, kırmızı, önü geyik desenli kazakların altına giydikleri kot pantolon ve beyaz spor ayakkabıları ile yine bir örnekti. Onların varlıklı bir aileleri olduğunu, bazen babalarının lüks arabası ile okula bıraktığından, çanta ve kırtasiye malzemelerinden, kantindeki harcamalarından biliyorduk.

Diyarbakırlı Türkücü Mehmet'in de fakir olduğunu biliyorduk. Çünkü o parasız yatılı okul öğrencisiydi. Okul dışında da yakınımızdaydı. Türküsünün teması bile, sevdiği kızı fakir olduğu için alamadığı üzerineydi.

Biraz sonra Şükran öğretmen gelip karnelerimizi dağıtacaktı. "Takdirini alıyormusun?" dedi Kenan ağabey.

"Herhalde yani, takdir ne ki? Daha yüksek bir belge olsa onu da alırım," dedim.

"Ukala!" dedi hiç gülmeden.

Not ortalamam dokuz buçuktu. Özellikle matematiğim çok iyiydi. Yapılan tüm sınav ve sözlülerden on almıştım. Bana çok kolay geliyordu. Ortalamamı dokuz buçuğa düşüren derslerim din ve resimdi. Din dersinde sorunum yoktu aslında. Duaları ezbere biliyordum. Ama öğretmen beni sık sık sözlüye kaldırıp cevap verdikçe yeni ve başka sorularla, bilemeyinceye kadar sözlüyü uzatıyordu. Verdiği notları da söylemiyordu. İlk derste "Kader" konusundaki sorumu hiç cevaplamamış, o günden sonra bana karşı olan tavırları gözle görülür biçimde değişmişti.

Resim öğretmeni ise hayallerimiz konulu ödevi yapmadığım için notumu düşürmüş olmalıydı. Ev özlemimi, yanımda Güçlü'yü, annemin yemeklerini, Burçin'i çizemezdim. Çizsem bile anlatamazdım. Hayallerim hep yakın zamana özgüydü. Yıllar sonrası şöyle dursun, bir ay sonrasını bile göremiyordum.

"Unuttum" deyince çok kızıştı resim öğretmeni.

Çilli teşekkür belgesi alacaktı. Kenan ağabeyin verdiğimiz kopyalarla bütünlemeye kalmaması ona yetiyordu.

“Şş! Çilli! Teşekkürü alınca ‘Bir şey değil’ demeyi unutma hehehe!” diye şaka yaptım.

Çilli yalandan gülümsedi. Kenan ağabey onu da yapmadı. Bozuldum.

“Ne yapacaksınız tatilde?” diye ikisine de bakarak sorduğum soru ile sohbet başlatmaya çalıştım.

“Dayım alacak beni. On beş gün kalma oralarda bir başına dedi, kahvede çalışıp yardım ederim. Gezmeye de çıkarız, bana da eğlence olur,” dedi Kenan ağabey.

Çilli’ye döndüm,

“Sen?”

“Kış kıyamette ne yapılır oğlum köyde? Soba başında çay, kestane, bazlama,...

“Sus lan sus!” diye sözünü kesti Kenan ağabey.

“Başlama şu kahvaltıya gene.

Çilli sustu. anlatacak başka bir etkinlik düşünüyordu.

“Hayvanların yemlenmesini bana yıkarlar kesin, odun kırılması var.”

“Gene de eğlenceli gibi bir sürü hayvan, soba... Köpeğin de vardı değil mi senin?”

“Benim değil evin köpeği ama en çok beni seviyor.”

“Maç da yaparsınız,” dedi Kenan ağabey.

“Saha çamurdur şimdi, antrenman yaparım kuru bir yer bulup ama kramponları eskitmem oralarda, diye bana bakarak gülümsedi. Gülümseyerek karşılık verdim.”

“Ağabeyimle takılırız biz de, döner yemeye kesin gideriz, mahalle arkadaşları var ama çocuk gibiler, bırakamadılar bilye oynamayı. Bir de gazoz kapağı topluyorlar hâlâ.”

Sustuk. Sınıfta şamata devam ediyordu. Birbirlerine tebeşir atanlar, tahtanın önünde itişenler, bağırarak konuşanlar... Annelerin 'Kudurdu bunlar' diye ifade ettiği sahne böyle bir şeydi sanırım. Sıramın kalem koymaya yarayan oyuktaki ucu açılmış kurşun kalem artıklarına baktım. Kendime iş çıkarıp, artıkları avucuma süpürdüm. Sıraların arasında itişen çocukların yanından geçerek çöpe doğru yürümeye başladım. Tuncay'ın arkasından geçerken, Burçin de Tuncay'ın önünden geçerek sırasına gidiyordu. Tuncay, Burçin'e:

"Sen beden eğitiminden kesin kalırsın panda!" dedi.

Tuncay'ın etrafındaki dalkavukları gülüştüler. Burçin sadece yüzünü buruşturup, tiksindiği bir şeye bakıyormuş gibi bir tepki vererek geçip sırasına oturdu. Çöpe gidememiş, Tuncay'ın arkasında avucumda sıkışmış artık kalem ucu parçaları ile kalmıştım. Ağabeyim arkamda belirmiş kulağıma fısıldıyordu,

"Korkma, aradaki farkı kimse anlamayacak"

Tuncay, yanındaki züppelere dönüp,

"Kesin kalacak bu bedenden," diyerek gülünen esprisini uzatıyordu. Avucumdaki çöpleri yere bıraktım. Hâlâ arkası dönüktü. Ne diyeceğimi bile düşünmeden sol elimle, sağ omuzuna yapışıp Tuncay'ı kendime döndürdüm,

"Sen de kesin benim elimde kalacaksın!"

Hiç beklemediği bu durumdan çabuk kurtuldu. Az önceki zevzek gülüşü kayboldu. Kavga maskesini takmıştı yüzüne. Korkak bir çocuk değildi Tuncay. Burçin'in bize baktığını fark ediyordum. Ayağa kalkmıştı ama konuşmuyordu. Ben de Tuncay'la olan göz temasını kesip ona bakamıyordum. Arkasındaki züppeler de kalkıp Tuncay'ın sağına ve soluna geçtiler. Sınıftaki şamata devam ettiği için Kenan ağabey ve Çilli durumu fark etmemiş olacaktı. Yoksa çoktan gelirlirdi.

“Ben mi senin elinde kalacağım?” derken bana yaklaşip iki eliyle beni hafifçe göğsümden ittirmek istedi. Bu, kavgayı başlatmanın ilk adımıydı. Ama ittiremedi. Uzattığı ellerine içlerinden vurarak iki yana açmamla, açıkta kalan yüzünün ortasına, Çilli'nin futbol oynarken çok güzel gelen topa kafa atarak gole çevirmesi gibi koca kafamı yerleştirmem o kadar hızlı oldu ki, ne Tuncay ne yancıları engel olamadı. Tuncay'ın elleri burnunu kapattı. Geri geri giderek ön sıraya çarptı. İlk şoku yaratmıştım. Gerisi kolaydı. Ayırmak ya da bana vurmak için önüme geçen ilk çocuğu tuttuğum gibi yan tarafa fırlattım. Önüm yine açılmıştı. Aramızda hiç engel yoktu. Tuncay karşımdaydı. Bir adım atıp, sol elimle kravat ve yakasını kavradım. Sağ elimi olabildiğince geri çekip sıktığım yumruğumu tıpkı Rocky gibi suratına vurdum. Ne sınıftaki şamatanın kesildiğini ne insanların etrafımda toplandığını görebiliyordum. İkinci yumruğu vurmak üzereyken, kimin eli olduğunu göremediğim bir el bileğimi yakaladı. Hâlâ Tuncay'ın yakasını tutan sol elimle, tüm gücümü kullanarak kendime doğru çekerken, sağ dizimi kırıp karın boşluğuna oturtmamla Tuncay'dan “İnggh!” diye bir ses çıktı. Diğer kolumu ve arkamdan ceketimi tutarak beni kalabalığın dışına, öğretmen kürsüsünün yanına çekip, hemen önümde kalabalık ile arama duvar ören iki kişi tabii ki Kenan ağabey ve Çilli'ydı. Arkadaşları Tuncay'ı sırasına oturtmuşlar, kanayan burnuna mendille pansuman yapıyorlardı. Tuncay'ın eli kaşını kapatıyordu. Bana bakmıyordu. Rocky filmindeki gibi boks maçının raunt arasında ringin köşelerine çekilmiş gibiydik. Çilli'nin bir eli sırtımda, diğeri ile kolumu tutarken kalabalığa bakıyordu. Kenan ağabey önümüzde duruyordu. Kenan ağabey onu tanıdığım ilk günkü gür sesi ile kalabalığı hükmü altına aldı,

“Tamam! Herkes yerine! Kavgaya mavga olmadı, birazdan öğretmen gelecek, ispiyonlayanı yakarım!” Kenan ağabeyin emriyle

herkes koşarak yerine geçmeye başladı. Ayakta kalana ceza verilen sandalye kapma oyunu gibi, herkesin bir an önce sıraya oturmaya çalışması, sıra arasındaki koridorda çarpışmaları, tek sıraya üç kişi oturup fazlalığın kalkıp koşarak oturacak boş yer araması, ancak “Cafer Müdür geliyor!” dendiğinde görülebilecek türden bir sahneydi. Herkes yerini alınca biz de boş koridordan arka sıraya yürüyüp yerimize oturduk. Dizlerimin titremesini elimle durdurmaya çalışıyordum.

Tuncay’ın burun kanamasını durduramayan arkadaşları, öğretmen gelmeden alıp tualete götürdü. Herkes bana bakıyormuş gibi hissediyordum. Bundan rahatsızlık duyuyordum.

“Herkes sana bakıyor,” dedi Çilli.

Asık suratıyla Çilli’ye baktım.

“N’oldu lan orada? Hayır, anlamadığım, daha yeni kalktın sıradan. Bir dakikada nasıl o seviyeye geldiniz? Kavga dediğin önce bir anlaşmazlık olur, küfürleşme olur, itişme olur, nasıl becerdin lan? Sen sıradan Tuncay’a girişmeye mi kalktın? Anca öyle olabilir.”

Cevap vermedim. Dirseğimi sıraya, yanağımı da avucuma yerleştirmiş sınıfa bakıyordum. Gerçekten de herkes bana bakıyormuş. Ama kimle göz göze gelsem gözlerini kaçırıyordu. Kenan ağabey susmuyordu.

“Dur bakayım, çenemi tutarak yüzümü kendisine çevirdi. Gözüne kim vurdu?”

“Gözüme mi? Elim gözüme gitti. Yokladım. Şişkinlik fark ettim. Biraz da acıyordu.”

“Bilmiyorum, yanındakilerden biri mi acaba?”

“Benzettin lan adamı,” dedi Çilli.

“Kime?” dedim mor gözümle yarım yamalak sırıtarak. Dizlerimin titremesi bitmiş, organlarım işine gücüne dönmüşlerdi. Kenan ağabey ve Çilli de gülüştüler şakama. Gülüşüm devam

ederken kafamı çevirdiğimde yakaladığım bakışlar Burçin'indi. Diğerleri gibi gözünü kaçırmadı. Gülüşüm yerini sıcak bir bakışa bırakmıştı. Normal hayatına dönen sınıftaki şamatanın, havada uçuşan kağıt ve tebeşirlerin arasında süren bu üç dört saniyelik bakışında, biraz endişe ama daha çok sevecenlik ve minnet vardı.

“Cafer Müdür geliyor!”

Sesler bıçak gibi kesildi. Sıralara ok gibi geçildi. Son üç saniyede yerlerdeki buruşturup top yapılmış kağıtlar alındı ve Cafer Müdür her zaman korumayı başardığı karizması ile sınıfa girip ağır adımlarla karşımızda durdu.

“Günaydın!”

“Sağ ol!”

“Oturun!”

Koltuğunun altında getirdiği karneleri kürsüye koyup oturdu.

“Bittim ben,” diye fısıldadım.

“N'oldu oğlum,” diye sordu Çilli.

“Türkçe öğretmeni dağıtacaktı karneleri, Tuncay şikayet etmiş bence, yoksa niye müdür gelsin karne dağıtmaya? Belli ki beni dağıtacak. Size de bulaşır bu iş!”

“Saçmalama lan, şikayet etse niye karne dağıtmaya gelsin? Odasına çağırıp orada tepeler,” dedi Kenan ağabey.

“Doğru, ama niye karne dağıtsın müdür?”

“Ne fısıldaşıyorsunuz arkada?”

Müdür defteri imzalarken başını kaldırmadan bağırmıştı. Sustuk. Tuncay da daha gelmemişti. Mahallesinden arkadaşlarını toplayıp okul çıkışında bizi mi karşılayacaktı acaba? İster misin Kenan ağabeyi, Çilli'yi ve beni hastanelik etsinler? Müdüre şikayet etmişse ya? Kenan ağabey doğru tahmin edemediyse? Türkçe öğretmenini çağırıp, “Verin hocam bana karneleri, ben dağıtırım, zaten dağıtacağım başka şeyler de var o sınıfta, diyerek aldıysa

karneleri? Aklım bana oyunlar oynuyor, arka arkaya senaryolar yazıyor, bilinmez in boşluğunu doldurmaya çalışıyordu.”

Ya sınıfın önünde döverse beni? Ya atarsa bu sefer okuldan? Ya.....?

Kapı çaldı. Tüm kafalar kapıya döndü. Müdür hâlâ deftere bir şeyler yazıyordu. İstifini bozmadı,

“Geel!”

İki arkadaşı ile birlikte yüzü yıkanmış, burnunun kanaması durmuş, sağ gözünün altı annemin sevmelere doyamadığı me-nekşesine yakın bir renge bürünmüş yüzü ile ortada duran Tun-cay’dı.

“Eyvah” dedim içimden, şimdiye kadar yanılmışım ama şim-di ne olacak? Şikayeti şimdi yapacak

“Bittim ben Kenan ağabey!” Kenan ağabey güven vermek ister gibi kolumu hafifçe sıktı. Müdür kapıda bekleyen Tuncay’a henüz bakmamıştı.

“Hocam,” dedi yavaşça ayağa kalkan Kenan ağabey.

Şaşkınlıkla ne olduğunu anlamaya çalışıyor, Çilli ile Kenan ağabeye bakıyor, durduk yere ne diyeceğini merak ediyorduk. Müdür kafasını kaldırıp dikkatini dağıtan Kenan ağabey bakıp önüne dönerken, “N’oldu lan Kenan? Ne diyorsun? Kaç tane zayıfın olduğunu mu soracaksın?” diye söylendi.

Kenan ağabeyi Tuncay’ın önüne almıştı. Kenan ağabey ölü gibi bakan ifadesiz gözlerini kapıda bekleyen Tuncay’a dikerek

“Yok hocam, karnelerimizi Türkçe öğretmenimiz dağıtacak-tı da, siz gelince acaba öğretmenimiz hasta mı oldu diye merak et-tim,” dedi.

“Sana ne lan! Otur yerine,” Kenan ağabey hiç cevap vermeden gözlerini de Tuncay’dan ayırmadan yavaşça oturdu yerine.

“N’apıyosun ağabey sen? Sırası mı böyle saçma sorunun?”

“Tuncay, ispiyonlayanı yakarım dediğimi unuttuysa diye hatırlatayım dedim,” diye cevap verdi Kenan ağabey.

“Haaaaa,” diye mırıldanarak önüme döndüm.

Müdür kafasını defterden kaldırıncaya kapıdaki Tuncay ve arkadaşlarını unuttuğunu fark etti.

“Ne bekliyorsunuz lan orada? Korkuluk ... Lan! N’oldu oğlum yüzüne senin? Savaşta çıkmış gibi?”

Sınıfta çıt çıkmıyordu. Kaderimiz Tuncay’ın ağzından çıkacak cümleye bağlıydı. Ama ses çıkmıyordu Tuncay’dan.

“Tuncay cevap ver, almayayım ayağımın altına tatilin ilk günü!”

Tuncay yutkundu.

“Koridorda koşarken arkadaşımınla çarpıştık hocam.”

“İşte bu!” dedim içimden, kapı çarpmasından daha inandırıcı bir yalandı. Kenan ağabey, dizi ile dizime vurarak kutladı zaferi.

“Nasil çarpışma oğlum bu? Kaçla gidiyordunuz öyle? Kamyona çarpmış gibisin,” dedi gülerek.

“Geç yerine geç! Dikkat edin evladım, kaç kere söyledik koridorda koşmayın diye.”

Müdür çok üstünde durmamıştı.

“Arkadaşlar!”

Herkes oturduğu yerde doğrulup dikkatini müdüre verdi.

“Acısıyla tatlısıyla bir dönemi geride bıraktık.”

“Tuncay acısıyla bıraktı dönemi geride,” diye Kenan ağabey doğru eğilip fısıldadı.

“Güldürme lan” dedi Kenan ağabey.

“Zayıfı olanlar ikinci dönem daha fazla çalışıp düzelsinler, yoksa bütünlemeye kalır, onu da geçemezlerse sınıfta kalırlar. Anne babalarınızı üzmeyin. Ne fedakarlıklar yapıyorlar sizin için...”

Kenan ağabeye bakmadığım halde, kafasını camdan dışarıya doğru çevirdiğini fark etmiştim.

“Derslerine iyi çalışıp takdir ve teşekkür alanlar güzel bir tatili hak etti. Ben sözü daha fazla uzatmak istemiyorum.”

Müdür, bu konuda Pansiyon Müdürü Ekrem Hoca ya da Türkçe öğretmeni gibi yetenekli değildi. Bence sözü istese de uzatamıyordu.

“Evet, ismini okuduğum öğrenci yanıma gelip karnesini al-sın.”

“Yeşim!”

İlk okunacağını tahmin edemeyen Yeşim panikle elini bur-nundan çekip sıradan çıkarak müdürün yanına geldi.

“Aferin kız, sümüklü, teşekkür almışsın. Al bakalım.”

Gülüşmelere müdür de gülümseyerek eşlik etti.

İkizlerin karnelerini karşılaştırarak verdi.

“Notlarınız bile aynı, pes vallahi, kafanız da aynı çalışıyor de-mek ki...”

Müdür iyi günündeydi. Keyfi yerindeydi. Onu hiç böyle gör-memiştik. Enerjisi sınıfa da bulaşmıştı. Kavgayı unutmuşum. Kimisine karneyi verip gönderiyor, kimisine takılmadan edemi-yordu.

“Mehmet!”

Diyarbakırlı Mehmet koşarak gitti.

“Türkülerin kulağıma geliyor Mehmet, teşekkür almışsın, türkücü olacaksan bile okulunu oku da ol, anlaşık mı lan?”

“Tamam hocam!”

“Hadi bakalım,” derken yerine dönen Mehmet’in ensesine bir tokat şaplattı. Dengesini kaybeden Mehmet, sıraların arasında sendeleyerek yerini bulup oturdu.

“Kenan!”

Kenan ağabey ayaklandı. Karnesini almaya giderken karneye bakarak Kenan'ı bekleyen müdürün gözleri bukalemun gözlerine benzedi.

“Vaaay, Kenan efendi? Gözlerime inanamıyorum.”

Gözlerine ben de inanamıyordum. Korkunç olmuşlardı.

“Hiç zayıf yok, neredeyse teşekkür edecekmişiz sana, aferin, toparlandığını gözlemliyordum zaten ben.”

Müdür her sınavda Kenan ağabeye de Çilli'ye de kopya verdiğimi gözlemleyemediği için mevcut durumun üzerine yatmıştı.

“Tuncay!”

Tuncay asık ve dağınık suratı ile sırasından çıkıp yürümeye başladı. Müdür elinde Tuncay'ın karnesi, gözü Tuncay'da gülümseyerek gelişini izliyordu. Tuncay müdürün karşısında durdu. Müdür Tuncay'ı alaycı gülümsemesini hiç bozmadan tepeden tırnağa süzdü.

“Şu an sağlık karnesine daha çok ihtiyacın var sanki,” dedi. Şakası sınıfta gülüşmelerle karşılık buldu.

“Al bakalım, zayıfın yok.”

“Burçin!”

Burçin müdüre yaklaşırken müdürün gözleri karneyi inceliyor, yüzündeki memnuniyet ifadesi, başını onaylar gibi hafif hafif sallamasıyla daha da belirginleşiyordu.

“Aferin Burçin, beden eğitimi dersin geçer not olmasına rağmen diğer derslerin onu da yukarıya çekmiş, bir tane dokuz dışında hepsi on. Takdirname almışsın. İkinci dönem beden eğitimi dersini de düzeltirsen okul birincisi olacaksın. Aferin kızım.”

“Sağ olun hocam!”

Gülümseyerek Burçin'i izliyordum. Aldığı takdirname gözlerindeki zeki bakışların kağıda dökülmüş ıspatıydı. Türkücü Mehmet'in kendisi için kavga ettiğimizden haberi yoktu. Olmasına gerek de yoktu. Ama Burçin için hem de gözünün önünde savaşı-

mıştım. Buna mutlu olduğuna emindim. Belki teşekkür ederdi, böylelikle arkadaş olurduk, konuşurduk,

“Ozan!”

İrkilip müdüre döndüm. Sıra bana gelmişti. Takdir alacağım kesindi. Yine de o belgeyi bir an önce elime almak istiyordum. O belgeyle önce terminale gidip Ethem ağabeye, bedavaya gitmemin karşılığını ödeyecek, sonra eve gidip babamdan da ekstra harçlık alacaktım. Takdirname benim için bir çekti. Müdürün yanına doğru giderken konuşmaya başladı. Bana da takılacağından adım gibi emindim.

“Gel bakalım kovalak!”

“Haydaaa, adım çıkacak yakında,” dedim içimden.

“Al bakalım takdirnamenı, aferin!”

Yüzüme baktı.

“Senin gözüne nooldu lan?”

“Tuncay’la çarpışan bendim hocam.”

“Çüş! Tuncay’a tekrar baktı. Bana döndü.”

“Çarpıştınız mı? Kavga mı ettiniz siz?”

“Çarpıştık hocam, koşuyorduk ikimizde köşeyi dönünce çarpıştık.”

Artık anlık sorular karşısında şaşırılmaz, düşünmez, kekeleyemez olmuştum. Cevaplar kendiliğinden çıkıyordu.

“Tuncay buraya gel!”

Müdürün yüzü sorgulayıcı, ciddi bir hal almıştı.

Gelip yanımda duran Tuncay’ın yüzüne alıcı gözle baktı. Gözleri bir Tuncay’ın bir benim yüzüme bakıyordu. Heyecanlanmaya başlamıştım. Yutkundum.

“Oğlum nasıl çarpışma bu?”

Tuncaya tekrar baktı.

“İki kere mi çarpıştın lan sen? Bak bana doğruyu söyleyin, yalan söylediğinizi öğrenirsem çok kızarım ona göre...”

“Çarpıştık hocam,” dedi Tuncay.

“Evet hocam,” dedim ben de...

Bir süre sessizlik oldu. Müdür ayakta kürsüye yaslanmış, ellerini göğsünde kenetlemiş ikimize bakıyordu. İkna olmamıştı.

“Kucaklaşın bakayım,” dedi müdür aniden.

“Anlamadım hocam,” dedim.

Tuncay sadece anlamayan gözlerle baktı.

“Kucaklaşın dedim,” kavgalıysanız anlarım ben.

Ne yapacağımızı bilemedik. Sınıfa döndüm. Kimileri sessizce bakıyor, kimi durumu eğlenceye çevirmiş gülüyordu. Kenan ağabeyin gözlerini yakaladım.

“Kucakla şu iti!” der gibi başıyla Tuncay’ı işaret ediyordu. Tuncay’da bir hareketlenme olmasıyla ben de kollarımı yavaşça kaldırıp yaklaştım. Samimiyetten uzak, kısa süren bir kucaklaşmadan sonra ayrılıp müdüre döndük.

“Hmm” dedi müdür. Hâlâ ikna olmamış gibiydi. Ama aklına bunu test edecek başka bir yöntem de gelmemişti. Derin bir nefes verdi.

“Peki, öyle olsun bakalım. Geçin yerlerinize.” Arkamızı dönüp yerlerimize gittik. Yerime oturunca doğru yaptığımızı Kenan ağabey ile dirseklerimizi birbirine vurarak gösterdik.

ÖDEŞME-2

Kenarlarında bordo renk üzerine yıldızlı desenler bulunan bir çerçeve, el yazısı gibi havalı yazılmış adımın altına, yine bana hitaben “...takdir eder başarılarınızın devamını dilerim” sözleriyle biten Cafer Müdür’ün imzası ve mührüyle ciddiyet kazanmış kuşe kağıt takdirnamemi havaya kaldırmış güneşe tutarak, kısık gözleri ile bir doktorun röntgen filmine bakması gibi, bir

süre dikkatlice inceleyen Ethem ağabey, duruşunu bozmadan aynı ciddiyetle sordu:

“Gerçek de mi lan bu?”

Yazıhanenin önündeydik. Ben de yanında, sırt çantam sırtımda, “Şaka mı yapıyor? Yoksa ciddi mi bu adam?” sorusunun cevabını düşünürken, saf saf yüzüne bakıyordum.

“Ethem ağabey, onu yapmak almaktan daha zordur bence,” diye cevap verdim.

Bu cevabımla ciddiyetini korumayı başaramadım. Kahkahayı bastım.

“Aferin lan, bravo vallaha, borcunu baban ödemişti ama Ozan’ın sözü başka, o ayrıca ödeyecek” diye takılmıştı. Borcun ödendi koçum, hatta, diyerek yazıhanenin arkasına geçip yeni bir bilet yazdı ve koçanı yırtıp bana uzattı.

“Bunu da hak ettin,” dedi.

Bunu beklemiyordum. Havada tuttuğu koçana ve Ethem ağabey baktım.

“Ağabey olmaz, borçlandırma beni.”

“Ne borcu lan? Sözüün eri çocuksun. Ben bile unutmuştum, kaç ay oldu unutmamışsın. Şu terminalde bulamazsın senin gibi sözünü tutan birini. Borç isterler, vermez, unuturlar. ‘Yaparım’ derler yapmazlar, burası başka bir dünya.”

“Ağabey sağ ol ama ne bileyim, tamam, takdir almak çocuk oyuncuğu benim için ama...” diye sırtıttım.

“Ama o gün başkaydı. Param çalınmıştı. Sen de gerçekten anlamıştın numara yapmadığımı. Şimdi param var, ödeyeyim n’olur!” diyerek bileti aldım. Ethem ağabey izin vermedi. Elini omuzuma koyup perona doğru benimle yürümeye başladı. Otobüsün başına geldik. Saatine baktı. Hareket saatine on beş dakika vardı. Yanımızdan elinde bir tepsi çay ile geçen çaycıyı durdurdu. İki tane çay aldı. Şekerlerimi atıp karıştırmaya başladım. Sol eli

ile gömleğinin cebinden çıkardığı sigarayı yaktı. Derin bir nefes çektik. Konuşmaya başladığında, kelimelerle birlikte ağzından çıkan dumanların kaçtığı gözlerini kısmak zorunda kalmıştı. Çok önemli bir konuşma yapacak gibiydi. Bu yüzden tüm dikkatimi toplamış Ethem ağabeye bakıyordum.

“Geçen gidişinde, çubuk kraker verdiler de mi lan?”

Gülmeme engel olmaya çalıştım.

“Verdiler ağabey sağ ol.”

“Verecekler tabii, ben söyledim. Bak buralarda canını sıkın olursa yanıma gel mutlaka, sözümüz geçer.”

“Sağ ol ağabey!”

“Sormadım diye gözünü fark etmedim zannetme, olur itiş kış çocuklar arasında.”

Bu konuda önüme gelene açıklama yapmak, yalan söylemekten usandığım için bana cevap verecek zaman bırakmadan konuşmasını sürdürmesi işime gelmişti.

“Ama ciddi bir tatsızlık olur, ne bileyim buralarda sana ya da neydi o yanındaki çillinin adı?”

“Çilli ağabey, şey, Onur...”

“Hah, ona da aynı şekilde, canınızı sıkın olursa doğru yanına gelin tamam mı?”

“Tamam ağabey sağ ol.”

Omuzumu hafifçe sıkarak uğurladı beni.

“Hadi selametle!”

“Hoşçakal ağabey!”

TARÇINLI SÜTLAÇ

Gülümse biiiraaazz,

(Dırırırırım)

Gülsün gözleeriin,

(Dırırırırım)

İbrahim Tatlıses amca sanki beni izliyordu. Salçalı tostçu herifin dükkanının önündeki içler acısı halimle, “Dertler derya olmuş, ben de bir sandal, devrilip batmışım, boğulmuşum ben” diyerek beni o sandal gibi daha da dibe çekerken, şimdi şehri bir günlüğüne güneşe teslim eden kışın ortasında, ailemle geldiğim bu lokantada, tabakta sipariş ettiğimiz dönerlerimizi yerken söylediği şarkı, keyfimi besliyordu.

Altı masalı Çakır dönercinin bir masasında sanırım karı koca. Bir teyze ve bir amca, bir masasında tek başına yemeğini yiyen bir amca daha vardı. Duvarlar neredeyse boyuma kadar fayanstan sonra tavana kadar ahşap yapılmıştı. Ahşap kısımlar çerçeveler ile sıkı sıkıya tepiş doldurulmuştu. Ortada Atatürk resmi, solunda Türk, sağında Galatasaray bayrağı, alt sıra ise boydan boya lokantada yemek yerken çekilmiş müşterilerin siyah beyaz fotoğraflarıyla doluydu. Sol kolumu masanın altına sarkıtıp, omuzumu masaya yaslamış, sağ elimle aldığım çatalımdaki birbirine karışmış yaprak döner, salata ve pilavı ağızıma tepip, şişmiş yanağımla bu lezzet karışımını çiğnerken annemle göz göze geldik. Gülümseyerek bakışıyorduk.

“Yavaş oğlum, boğulacaksın, öyle mi yenir yemek?” dedi babam.

Ona da gülümsedim. Seviyordum bu adamı. Beni tehditle yatılı okula vermişti. Bir kâbusun içine bırakıp arkasını dönüp eve gitmişti. İyiliğim için olduğunu söylemişti. Demek ki babama göre evde kalmak benim için kötü olacaktı. Ağabeyimi neden

vermemiştii o zaman? Beni daha mı çok seviyordu bu durumda? Keyfimi bozmaya niyetim yoktu. Bir filmde duymuştum;

“Celladına âşık olmak!” Böyle bir şeydi babama olan sevgim. Üstelik, dayak, açlık, yalnızlık, hasret... Bunlar geride kalmıştı. Tıpkı, dereyi geçirdikten sonra kadını indirip orada bırakan rahip gibi ve tıpkı rahmetli fen öğretmenimin, suyun girdiği kabın şeklini aldığı öğretmesi gibi, yatılı okula uyum sağlamışım. Vücudumuzun da tamamına yakını sıvı doluymuş.

“Yatılı okulda arkanızdan mı kovalıyorlar oğlum sizi?” diye pekiştirdi ağabeyim babamı.

Lokmamı yuttuktan sonra hangisine cevap vereceğimi düşünürken, annem bir cevapla ikisini de susturdu.

“Rahat bırakın oğlum, yatılı okulda böyle yemek gördüğü mü var benim kara kuzumun? İstedğin gibi ye çocuğum sen!”

Ağabeyimle babam kaşlarını kaldırıp, “Hadi öyle olsun bakalım” der gibi bense sırtarak tabaklarımıza döndük.

“Baba!” dedim duvardaki fotoğraflara bakarken, ayranından yudumunu alan babam,

“Hm,” dedi.

“Biz de fotoğraf çektirsek ya, bizim de fotoğrafımızı asarlar belki buraya.”

Babam önce fotoğraflara sonra bana baktı.

“Ünlü müyüz oğlum biz? Her gelenin fotoğrafını assalar buraya, yer mi kalır duvarda?”

Ağabeyim çatalını ağzına götürürken havada bekleterek araya benimle dalga geçmeyi aldı.

“Ahaha, salak!”

Annem yine yanımdaydı.

“Uğraşmayın oğlumla, ne bilsin çocuk?”

Fotoğraflara alıcı gözle bakarken anladım babamın haklı olduğunu.

“Aaa Kemal Sunal!”

“Günaydın,” dedi ağabeyim.

“Orhan Gencebay... İbrahim Tatlıses de mi döner yemiş burada?” Sandalyeden kalkarak fotoğrafları heyecanla tek tek incelemeye başladım. Bu da ünlü, televizyonda görmüştüm.

“Feyyaz lan o! Futbolcu, sırf babam Beşiktaş’lı diye tutuyorsun o takımı, bari oyuncularını öğren,” dedi ağabeyim.

“Aaa doğru, sen kendi takımına bak bi kere!” Hep yeniliyorsunuz bize, diye ortaya attığım içi bomboş iddianın hak ettiği karşılığı, ciddiye almama gülümsemesi ile verdi.

“Bariş Manço değil mi bu? Aa anne bak! Türkan Şoray, filmine gitmiştiniz babamla.”

Annem, ağabeyimle beni evde bırakıp babamla baş başa sinemaya gittikleri güne geri dönmüş gibi gülümseyerek,

“Evet, Al Yazmalı” dedi.

Tatlılarımız geldi. Babam tulumba tatlısı, annem sütlü irmik, ağabeyim Kemal Paşa, ben de tarçınlı sütlaç. İçim içime sığmıyordu. Yarı yıl tatilinin bitecek olması bile neşemi kaçırmamıyordu. Kenan ağabey ve Çilli’yi özlediğimi fark ettim.

“Size bir bilmece!” dedim.

Tatlıların üzerine annem ve babam köpüklü birer Türk kahvesi söylemişti. Görünüşü ve kokusuna bayılıyordum. Ama tadını sevmiyordum.

“Hürrp!”

Fincanını tabağına yerleştirirken,

“Hadi bakalım,” dedi babam.

Annem gözleri ıslık bakarak dinliyordu.

“Masada dört kişi pişti oynuyormuş, oyuncularından birisi kağıtlarından birini yere düşürmüş. Almak için eğildiğinde, masanın altında dokuz tane bacak saymış, nasıl olmuş bu?”

Tavla, okey gibi hep yenildiği piştide, vale yerine bacak diyen babam, hiç değilse bunda bari kazanayım diye doğru cevabı ilk söyleyen olmak istedi.

“Dört oyuncunun bacakları sekiz eder. Yere düşürdüğü kart da bacakmış demek ki. Onu da sayınca dokuz eder,” diye uzatarak verdiği kendince doğru cevap ile keyiflendi.

“Hayır!”

“Nasıl hayır?” diye doğrularak ciddileşti babam.

“Başka bir cevabı olamaz bunun.”

“Vaar,” diyerek anneme döndüm. Annemin doğru cevabı bulduğunu sandığı hareketlerinden anlaşılıyordu. Kahvesinin son yudumunu almadan önce elinde tuttuğu fincanı küçük daireler çizerek sallarken gözü de fincanındaydı. Yudumunu aldı,

“Cevap veriyorum, masanın bacağına da sayınca dokuz etmiş.”

“I-ıı!”

Annemin gülümsemesi de kayboldu.

“Hayır, hayır bunun cevabı böyle olmalı.”

Gülerek son cevap hakkını ağabeyime verdim.

“Ağabey sence?”

“Hı?”

“Bacak diyorum, nasıl dokuz tane saymış?”

“Dokuz bacak mı? Ee, örümcek...”

“Ohoo! Işıklar yanıyor ama evde kimse yok,” diye okulda öğrendiğimi gerçek hayatta kullandım. Kahkahamıza katılmayan ağabeyim, beni dinlemediği için özür dilemek yerine tehdit etti.

“Döverim bak seni!”

“Ben de seni döverim,” dedi annem. Babam iki güzel tahminde buldukları bilmecenin cevabını merak ediyordu. Aslında her iki cevap da doğru cevap olmayı daha çok hak ediyordu.

“Ee? neymiş cevap?”

“Yanlış saymış adam, sonra tekrar saymış sekiz çıkmış,” dedim.

İstediğim etkiyi yaratmış olmanın keyfi ile annem ve babamın kahkahasına katıldım.

“şlakk! Dzzzzzzt!”

Sese döndük. Masamızın yanında ayakta duran lokantanın sahibi akır amca, Almanyadan izine gelenlerin elinde gördüğüm, çekilen fotoğrafı hemen çıkartan fotoğraf makinesi ile bize bakarken makinesinin altından çıkan fotoğrafı almış, gülümseyerek havada sallıyordu.

“Ooo, teşekkür ederiz akır, nereden aklına geldi? Söyleseydin ya, poz verirdik, kim bilir nasıl çıktık?”

“Haber verseydim poz vereceğiz diye kasılıp kalırdınız Mümtaz, sen bana güven. Böyle daha güzel, hepiniz gülüyordunuz,” dedi ve kuruyup netleşen fotoğrafı bana uzatırken,

“Al bakalım yakışıklı, inşallah sen de büyüyünce ünlü olursun, Allah ömür verirse biz de o günleri görür, lokantanın duvarına asarız, şimdilik evinde duvarına asarsın,” dedi. Mutluluğum giderek artıyordu. Heyecanla sandalyemden kalkıp uzandım.

“Teşekkür ederiim.”

akır amcanın dediğı gibi poz versek bu kadar güzel ve doğal çıkamazdık. Ağabeyimle kafa kafaya verip baktığımız fotoğrafı annemin eli uzanıp çekiverdi. şimdi babamla ikisi yaklaşmıştı birbirlerine. Gülümseyerek inceliyorlardı fotoğrafı.

Annem:

“Bunu çerçeveletelim de vitrinde duran köftecide çektiirdiğimiz fotoğrafın yanına koyalım,” dedi. Boşluğa bakan gözlerimle, dilimle yanağımı ittirerek yavaşça ünlülerinin fotoğraflarına döndüm. Annemin her hafta tozunu aldığı vitrindeki eksikliğini fark etmediğı fotoğraf, ranzamın tavanını süslüyordu.

“Aaa Mazhar Fuat Özkan!”

“Bırak şimdi ünlüleri” dedim içimden. Ne yapacağım? Söylesem kızmazlar. Sadece annem üzülür. Söylemesem, fark ettiklerinde garip olur. Çalmışlar desek, kim ne yapsın bizim köfteci hatırası fotoğrafımızı? Ööf!

“Anne!” Annem bana karşı hassastı. Yeter ki sesleneyim, işi gücü bırakır bana dönerdi.

“Kuzum!”

“Fotoğrafı ben alabilir miyim? Pansiyonda dolabımın kapısına yapıştıracağım, hem her gün görmüş olurum sizi,” diyerek gülümsedim.

Tarçınlı sütlaç tadındaki bu huzurlu aile yemeğinin finalinde, içine beton dökülmüş gibi konuşmadan bana bakan annemin sulanan gözleri, önüne bakan babama döndüğünde, onu ömrü boyunca affetmeyeceğini söylüyordu.

BLÖF

Salona girişim ağabeyimi irkiltti. Sokağa çıkmak için hazırlanıyordum. Sağ dizimi karnıma kadar çekmiş, iki elim ile topuğumdan geçiremediğim çorabı inatla ayağıma giymeye çalışırken, sol ayağımın üzerinde dengesizce sekerek salonun ortasına kadar gelmeyi başarıp, ağabeyimle televizyonun arasında, dengemi tamamen kaybederek sırtüstü yere kapaklandığımda, ellerim sağ ayağıma bağlanmış gibi hâlâ çorabımı tutuyordum. Okulun ilk günü tırabzandan elleri cebinde kayarken düşen Haluk’u düşünürken, yanımdan gülümseyerek geçen babam,

“Sınırları zorlamamak lazım,” dedi.

Ağabeyim daha sesli güldü,

“Sizi neyle besliyorlar lan yatılı okulda?”

Kalkıp yanına oturdum. Çorabı oturarak giymek daha mantıklı geldi. Ne ağabeyime ne babama cevap vermedim.

“Tele Kutu mu başladı?”

“Evet,” dedi ağabeyim.

Sürekli gülümseyen yüzü ile Cenk Koray’ın sunduğu bu yarışma programında, sahnede otuza kadar numaralandırılmış kapalı ahşap kutular önünde, gazoz açacağından buzdolabına kadar rastgele dizilmiş ev eşyaları vardı. Kutulardaki hediyeler zarflanmış kartlarda yazıyordu. Yarışmacı, seçtiği kutunun numarasını söyleyince, Cenk Koray, seçilen kutunun içindeki hediye bildiği için yarışmacıya kutuyu açtırmaması karşılığında, açıkta duran eşyalardan tekliflerde bulunarak kutudan vazgeçmesini istiyordu. On sekiz numaralı kutuyu seçen adama elektrik süpürgesini alıp gitmesini söyledi. Elektrikli süpürge, adama kutuda daha büyük bir hediye olduğunu düşündürdü. Adam kutusunu açmakta ısrar etti. Elindeki zarfı burnunun önünde tutarak, keskin bakışlarını adama diken Cenk Koray, bir süre sessizce baktı. Düşünüyor gibi yapıyordu. Derin bir nefes alıp eşyaların arasında gezinmeye başladı. Deri kaplı köşeli bir çantayı sapından tutarak aldı. Elektrik süpürgesinin yanına koyduğu çantayı açıp adama doğru çevirdi. Işıl ışıl parlayan çatal bıçak takımı adamı ukalaca gülümsetti. Doğru kutuyu seçtiğine inanıyordu. Daha fazlasını istiyordu. Cenk Koray’ın blöfünü görmedi.

“Kutum da kutum” diye tutturmuştu adam. En büyük hediye istiyordu. En büyük hediyeler, çamaşır makinesi, buzdolabı ya da renkli televizyondur. Cenk amca, kutuyu açmamakta ısrarlıydı. Kovboy filmlerinde, barın ortasındaki masada poker oynayan adamlar gibi, bakışlarıyla ipucu vermemek için donuk bakıyordu. Yerdeki eşyalara göz gezdirdi. Ağabeyime baktım. Önündeki çerez tabağından aldığı bir fıstığı ağzına atarken gözünü televizyon-

dan ayırmıyordu. Benimse o kadar umrumda değildi ki, gülerек televzyona döndüm.

“Kutuda kesin buzdolabı var bence,” dedi ağabeyim.

“Ağabey? Buzdolabını ya da ortadaki hediyeleri alacak olan da, elleri cepte çıkacak olan da adam, sana n’oluyor?” dedim. Cevap vermedi.

Cenk amca eşyaların hemen önündeki mini fırını kucaklayıp kutu karşılığında vadettiği diğer eşyaların yanına ekledi. El bezi ile ellerini kurularak mutfaktan gelen annem, üç dört dakika izledikten sonra yorum yapacak birikime erişti.

“Evet evet buzdolabı var. Program ona dünyanın parasını veriyor, kaptırırsa kızarlar Cenk Koray’a. Bence daha fazla eşya almak için ısrar etmeli.”

Annem ve ağabeyimi izlemek, programı izlemekten daha eğlenceliydi. Kapı çaldı. Gülerек kalktım,

“Ben bakarım!” Kapı açmayı çok seviyordum. Arkasında sürprizler barındırıyordu. Arkadaşlarım beni çağırılmaya gelmiş olabilirdi ya da akşam müsaitsek, ailecek misafirliğe geleceklerini haber vermeye gelen başka bir arkadaşım. Bu da güzel olurdu. Misafir gelmesi; kurabiye, pasta ve çörek demektir. Yakın zamanda kimseyle kavga etmediğim, kimsenin canını da kırmadığım için şikayete gelinmiş olamazdı. Postacı olabilirdi, bir mektup getirmesi beni mutlu ederdi. Bence evin çalan kapısını açmak, Tele Kutu’ya beş çekerdi. Arkasından ne çıkarsa çıksın beni ilgilendirecekti.

“Dayımı,” diyerek kucağına atladım. İşte bunu beklemiyordum.

“Anne koş, dayım geldi!”

Çevremde tanıdığım herkesin mutlaka Almanya’da bir yakını vardı. Benim ki de dayımdı. Almanya’da yaşayanlara “Almancı” denmesi bana komik gelirdi. Almanya, ağabeyimle ya da arka-

daşlarla, kırmızı ciltli büyük atlasımın dünya haritası üzerinde ülke bulmaca oynarken kolaylıkla bulduğum bir Avrupa ülkesiydi. İzne gelen çocukların kendi aralarında Almanca konuşması, varlığından bile haberimizin olmadığı çikolatalar yemeleri, yaşadıkları ülkenin “Almanya’da ....” diye başlayan, bizde olmayan özelliklerini anlatmaları bende hayranlıktan çok öfke uyandırdı. Ama yine de asıl ilgi alanım, dayımın elindeki içinde bize getirdiği hediyeler olduğuna emin olduğum gökkuşağı desenli beyaz poşetti. Yoğurdu bile evimizden kase götürerek, meyveleri, eski gazetelerden yapılmış kese kağıtlarıyla aldığımız o dönem için, gökkuşağı desenli poşet bile havalıydı. İçindekiler, sanki Türkiye’ye giderken hediyelikçilerin hazırladığı standart bir paket gibiydi. Hep aynı; ilgi alanıma girmeyen, şişesinin üzerinde şapkalı, bastonlu bir adam resmi olan, çok güzel görünen alkollü içki babamındı. Bu standartlık, uzun yıllar tek içkinin, bastonlu adam resimli şişe olduğunu sanmama sebep oldu. En ucuzu olduğunu büyüdüğümde öğrenecektim. üzerinde çok güzel bir fincan kahve resmi olan paket, bakkalda bulunmayan bir kahveydi. Sıcak suda eritilip içilen bu kahve de yolunu gözlediğim bir hediye değildi. Sadece kutusu, markası değişik olduğu için gözümde güzel görünen şampuan da hediye paketini renklendiriyordu. Bizde ise yarım tuğla büyüklüğünde, üzerinde bir hacı amcanın ismi yazan sabunlar kullanılırdı. Bu şampuan şişesi, idareli kullanılarak bitene kadar banyomuza renk katacaktı. Veee, uzun uzun ağızda eritilerek tadı çıkarılan yeşil karton kutulu, bütün fındıklı çikolatalar! Misafir gitmeden getirilen hediyelerin açılması görgüsüzlüktü. Ama dayım tek tek çıkarıp verince, çikolatalar için beklememe gerek kalmamıştı.

Höpürdeterek aldığı bir yudum kahveden sonra, Almanya’da yaşamın imkanları yanında gurbetçi olmanın zorluklarını anlatması umurumda bile değildi. Ben yatılı okulun sıkıntılarını

ağabeyime bile anlatmıyordum. Dayım kahvesini h p rdetirken, ben sohbetten sıkılmış, tekrar televizyonun karşısında ağabeyimin yanına oturduğumda, ağızda bir parça bütün fıncıklı çikolata, gözlerim kapalı, sanki kürdili hicazkâr makamında ağır bir şarkıya eşlik eder gibi kafamı sağa sola sallayarak tadını çıkarıyordum.

Annem beni terbiye etmek için kolumu çimdiklerken,

“Düzgün ye şunu, görmemiş gibi,” dedi.

“E görmedim?”

Ağabeyim güldü. Televizyona döndük.

“Kutum da kutum! Açın lan kutumu! Bu kadar rüşvet verdiğine göre, kesin en büyük hediyeyi denk getirdim. Kutumu istiyorum,” diyen adam, elektrikli süpürge, mini fırın, çatal kaşık takımı ve tencere setini bırakıp, açtığı kutusundan çıkan çay süzgeci ile Cenk Koray’ın acıma ve gülümsemeyi barındıran bakışları altında ezilerek stüdyoyu terk ediyordu...

MİNNET

Sınıf curcunaydı. İkinci dönemin ilk günüydü. Arka sıraya geçip yerime oturdum. Pansiyona çantamı bırakıp hemen okula gelmiştim. Kenan ağabey ve Çilli’yi görememiştim. Yarıyıl tatili doyurucu geçmişti. Babam harçlığıma zam yapmıştı. Okula döndüğüm için mutsuz değildim. Yavaş yavaş kök salmaya başlamıştım. Gözlerim daldı. Sınıfın kuru gürültüsü, uğultu halini aldı. Kalabalığın içinden bana doğru yaklaşan bir karartı gördüm, Gözlerim geri döndü. Yaklaşan karartı netleşmişti. Kafamı kaldırıp Burçin’in gülen gözlerini yakaladığımda hissettiğim ilk duygu

özlem oldu. Özlemiştım. Ben de gülümseyerek karşıladığım bu bakışların keyfini sürdürdüm.

“Hoş geldin, n’aber?” diyerek iletişimi başlattı.

“İyiyim, senden?”

“İyi...”

İki eliyle tuttuğu yoğurt kabına dikkatimi çekmek için hafifçe kaldırıp tekrar indirdi.

“Bunları...” diyerek yavaşça bana uzattı.

“Annemle yaptık. Sana gönderdi.” Gözlerimin mutluluğu bırakıp şaşkınlığa büründüğünü hissedebiliyordum. Yoğurt kabını iki elimle tuttum. Burçin de hâlâ tutuyordu.

“Ee, neden? Ne ki bunlar?”

“Annem de babam da kavga etmene çok üzıldüler, ama beni koruduğun için de çok mutlu oldular, seni anlattım, keşke sadece konuşsalarmış..” dedi annem.

“Beni mi anlattın? Yoğurt kabını alıp sıranın üzerine koydum.”

“Evet!”

Yoğurt kabına bakarak devam etti,

“Kurabiyeler vişne reçelli, yerken dikkat et,” dedi gülen gözlerini bana çevirirken. Derin bir nefes aldı. Omuzlarını kaldırıp indirdi.

“Öyle işte...”

“Tamam o zaman...”

“Tamam!”

Arkasını dönüp sırasına doğru yürümeye başladı. Kenan ağabey ve Çilli karşısından geliyorlardı. İki yana ayrılıp Burçin’e yol verirlerken selamlaştılar. Yanıma geldiklerinde on beş günlük ayrılığın maceralarından çok, şimdiki olayı öğrenmek isteyen gözlerle bana bakmaya başladılar.

“Ne konuştunuz lan Burçin’le?” dedi Çilli.

Merak, on beş günün sonunda, ilk karşılaşmada konuşulacaklar arasında en ön sırayı almıştı. Ama ben sırayı tekrar düzene sokup merhabalaşmayı öne aldım.

“N’aber Kenan ağabey? Hoşgeldin Çilli, ne yaptınız? Pansiyonda göremedim sizi.”

“İyiyiz,” dedi Kenan ağabey.

“Sen ne yaptın? Haberler sende?”

“Benim köyde geçti,” dedi Çilli.

“Ben hep dayımdaydım, kahve, ev..”

“Ben de evdeydim. Mahalle, ev. Dönere gittik,” diye sırttım.

On beş gün görüşmemişiz, kahve ve ev diye kestirip attı Kenan ağabey. Çilli, “Köydeydim” dedi. İnsan bir anlatır, anlatmaya değer hiçbir şey yaşamadın mı yani? Kahvaltıyı ne biçim anlatıyordun Türkçe öğretmenin geleceğini sandığın gün? Çilli on iki yıllık hayatımdaki tanıdığım en gamsız çocuktü.

“İyi, afiyet olsun. Ne diyormuş Burçin? Tuncay yine bir şey mi demiş?”

“Hayır. Teşekkür etti bana. Ailesine anlatmış olayı, kavga ettiğimi, kurabiye getirmiş.”

“Kurabiye mi? Vaay anlayalım” diye sırttı Çilli.

“Ne var oğlum anlayacak? Kızı korudum, tombul diye dalga geçiyorlar. Halbuki ne kadar iyi bir kız, arkadaşız artık onunla. Hem sınıf da gördü. Bir daha dalga geçen olursa karşısında beni bulur. Ben yoksam da sizi bulur.”

Kenan ağabey takdir eder gibi gülümseyerek bana bakıyordu. İfadesini hiç bozmadı.

“Tamamdır, Burçin korumamız altında.”

Suskunluk oldu. İkisinin de gözleri, içinde kahramanlığımın ödülü kurabiyeleri saklayan yoğurt kabındaydı. Uzanıp kabı aldım. Çantama yerleştirirken, “Vişne reçeliymiş, sabah kahvaltısına yiyelim,” dedim.

Çelik sürahidenden çelik bardaklarımıza çayları Çilli dolduruyordu.

“Köpürtme şunu bir metre yukardan şar şar, adam gibi doldur.”

Çilli'nin ağzına teptiği reçelli kurabiye'nin verdiği mutluluk yüzünden okunuyordu. Sürahiyi biraz alçalttı. Çay doldurmaya devam ederken, kurabiye dolu ağzıyla, kaşlarını kaldırmış, kafasını sallayarak bir şeyler söylüyordu. Ama çıkan ses homurtudan başka bir şey değildi. Kenan ağabeyle birbirimize baktık, “Oğlum, Güçlü bile derdini daha güzel anlatıyor, ne diyorsun sen?” dedi Kenan ağabey.

Çilli sustu. Ağzındakileri çiğnemeye devam ederken, işaret parmağı ile “Bir dakika” işareti yaparak çayından koca bir yudum aldı. Yutkundu.

“Diyorum ki, Burçin her sataşanı dövdüğümüzde böyle pasta çörek getirecekse, ona yan bakanın ağzını burnunu dağıtalım.”

Kenan ağabeyle ikisi keyifle güldüler. Ben sadece gülümseyebildim. Kötü bir şey söylemedikleri için kızamıyordum ama yine de rahatsız olmuştum. Kızcağız duygulanmış, ailesine anlatmış, uğruna kavga edilmiş, bana önem vermiş. Şimdi burada böyle olaya sadece bedava kurabiye olarak bakmak ağırıma gitmişti. Sıkıştım. Tersleşem, yer edindiğim, kabul gördüğüm grubuma ters düşecektim. Bunu yapamazdım. Nasılsa kötü bir şey söylememişlerdi. İçimdeki sevgi pıtırıcığını bastırdım. Grubun gerektirdiği umursamaz, duygusuz sert erkek maskemi taktım. Gülümsemem genişleyerek gevrek bir gülmeye dönüştü.

“Oğlum, Tunca'yı döven benim, benim sayemde yiyorsun kurabiye'yi. Siz dövdünüz diye getirmez.” Bir an kıskandığımı fark ettim. Onun için her kavga edene kurabiye götürmezdi. İkisi de bir ağızdan;

“Vaay” dediler.

Kenan ağabey:

“Aslında işimize gelir, kavgaları sen yap, kurabiyeleri paylaşalım yeter,” diye kıskançlığımı hissetmiş gibi bir açıklama yaparak havadaki yanlış anlaşılmaları dağıttı.

“Dur dur, şu çocuk programı var ya, bir sürü kuklanın olduğu bir mahalle var hani? Kırpık var, bir tane deve kuşu var, neydi onun adı yaa? Edi ile BÜdü var!”

“Ohoo, ağabey hepsini saydın, adını hatırlamıyormuş gibi yapma. İzliyorsun değil mi onu gizli gizli?” diye Kenan ağabeye sataştı Çilli.

“Yok izlemiyorum da, komikler ama baya, arada gözü çarpıyor insanın.”

“Hahaha! Ya bırak ağabey ya, bizim köye gelip onu izlesen nasıl gülerler sana.”

Kenan ağabey de gülüyordu ama, kendini zor tutuyordu. Gözleri sinirliydi. Şarkının dediği gibi, gözler kalbin aynasıydı.

Çilli, Kenan ağabeyi kızdırmaya başladığının farkında değildi. Gülmeye devam ediyordu. Araya girip, azarı yemeye doğru yaklaşan Çilli’yi korumak istedim,

“Susam Sokağı o program, ne diyecektin onunla ilgili?”

“Hah! Susam Sokağı, sana şimdi dedik ya kurabiye için dövüşüp duruyormuşsun diye?”

“Ee, ne ilgisi var Onun Susam Sokağı’yla?”

“İşte orada tam seni anlatan bir kukla var.”

“Hangisi?”

“Kurabiye canavarı!”

“Hahahahaha!”

Bu kahkahaya Çilli ile ben de katıldık. Gözlerimizden yaşlar geldi. sakinleştik ve son lokmalarımızı ağızımıza atıp, arkasından aynı anda son yudum çaylarımızı alarak kalktık.

Yan yana, ağır adımlarla yemekhaneden çıkarken, gözüm Ekrem Hoca'nın beni ağılata ağılata yemek yedirdiği masaya takıldı...

SEÇİM

“Hadi çilli! Görelim şu golü artık!”

Burçin, sol elini ağzına siper ederek bağırıyordu. Sağ elini kullanamamasının sebebi, tuttuğu simidin son lokmasıydı. İkinci dönem başlayalı neredeyse iki ay olmuştu. Burçin'in beni vişne reçelli kurabiyelerle ödüllendirmesinden sonra, sık sık selamlaşmalar, yerli yersiz silgi, uç istemeler, ısmarlama sohbetlerle arkadaşlığımız pekişmiş, teneffüslere bile Kenan ağabey, Çilli ve Burçin'le çıkar olmuştuk. Burçin, grubumuzun zeki, sempatik ve eğlenceli bir üyesi olmuştu.

Okulun toprak sahasında izlediğimiz maç, ilçe ortaokulları arasında, Milli Eğitim Müdürlüğü'nün düzenlediği futbol müsabakalarının final maçıydı. Takım kaptanı Met'e'nin babasının, Eskişehir'e tayini çıktığı için ilçeden taşınmasıyla boşalan kaptanlığa Çilli'den başka rakip kalmamıştı. Çilli, kolunda siyah bir bant, okulumuzun amblemi olan mavi beyaz forması ile on numarayı taşıyor, ayağında, uğruna annemin kalbini kırdığım kramponları ile sahaya çok yakışıyordu. Sahanın çevresinde oturacak tribünlerimiz yoktu. sahanın kale arkası dahil tüm çevresini, maçı mecburen ayakta izleyen balık istifi bir kalabalık sarmıştı. Orta sahanın kenarında, Burçin'le yan yana maçı izliyorduk. Kenan ağabey de Burçin'in diğer yanında, bağırarak Çilli'ye talimatlar veriyordu. Ben çoğunlukla Çilli'nin akrobatik hareketlerini izlesem de arada Burçin fark etmeden, onu izliyordum. Karlar erimiş, hava kuru soğuktu. Montlarımızı iyice sarınmış, yakalarımızı kaldırmıştık. Rüzgar, Burçin'in topuz yaptığı saçlarından kurtulanları, güzel

yüzünün üzerine savuruyordu. Heyecanla maçı izlerken, eliyle topladığı saçlarını kulağının arkasına sıkıştırdığını izlemek, maçı izlemekten daha keyifliydi. Ama bunu asla itiraf edemezdim. Pansiyon çocuğu olmanın, grubun yazılı olmayan racon kurallarının, kendi çapımızda sert çocuklar olmamızın verdiği ciddiyet, sevgi pıtırıcığın olmanın önünde duran koca bir duvardı.

“Kız sabah beri yiyorsun, ‘Bir parça da size vereyim’ demedin” diye tatlı sert gelen ses, Burçin’e dönen Kenan ağabeyindi.

“Zaten bir parça, nesini vereyim bunun size?” derken elindeki son lokmayı ağzına atıveren Burçin’in abur cuburunun istenmesi kırmızı çizgisiydi. Kenan ağabey kafasını iki yana sallayarak maça döndü. Burçin cevap verirken Kenan ağabey bakmamıştı bile. Gözü maçtaydı. Kenan ağabeye gülerken bakarken, Burçin’in annesinin gönderdiği reçelli kurabiyelerden de kesmiş olabileceğine ihtimal verdim.

Aniden sahanın karşı yakasını hınca hınc dolduran rakip takımın taraftarlarından çıkan bağırmlarla, ne olduğunu anlamak için sahaya geri dönen gözlerim Çilli’yi hemen yakaladı. Orta sahadan rakip kaleye doğru topu sürerek fırtına gibi koşuyordu. Karşısına çıkan oyuncularını çalımlaması, mahallede top oynayan küçük çocukların arasına karışan gençlerin, çocukları çalımlaması gibi kolay gözükiyordu. Önüne çıkanın yanından topu gönderir göndermez, kendisi de geçip topa yetişiyor, önüne yatanın üzerinden atlayarak geçiyor, arkasından koşanlar ile mesafe açılıyor, kimse Çilli’yi tutamıyordu. Karşı taraftarın yükselen sesleri arasında

“Tutun şunu! Durdurun, düşürün!” sesleri sivriliyordu. Ceza sahasına yaklaşırken karşısına çıkan son rakibi çalımlamadan sağ tarafında top bekleyen Burak’a pas vererek rakibinin arkasından dolaşan Çilli’nin topu hemen geri istediği belliydi. Burak’ın da topu hiç durdurmaktan Çilli’ye vermesi, duvar pası gibiydi. Çilli,

tam istediği şekilde kendisine gelen topa, karşı takımın en çok korktuğu sol ayağı ile son vuruşunu yaptı. Kaleci doğru yöne uçmuştu ama topun hızına yetişememişti. Kaleci yere düştüğünde, top okul müdürlüğünün bu müsabakalar için paraya kıyıp taktığı fileyi havalandırmıştı.

“Gooooool!”

Karşı tarafın isyan sesleri, bizim tarafın sevinç bağırışları, havada çarpışıyordu. Ama Çilli,... Onun ne antrenmanlarda pansiyon çocukları ile yaptığı maçlarda ne de okul maçlarında attığı gollerden sonra lig maçlarında gördüğümüz gibi koştuğuna, sevinç gösterilerine tanık olmamıştık. Taraftar ve takım arkadaşlarının çılgin gibi sevinmelerinin aksine, golünü attıktan sonra geriye döner, sakin sakin yürürdü. Takım arkadaşları Çilli'nin sakinliğine aldirmeden koşarak gelirler, yere düşürüp üzerine çullanırlardı.

Kenan ağabey, Burçin ve ben kol kola girerek tüm kalabalığı tezahüratımıza katarken zıplıyorduk.

“Haydi haydi haaaydiii, Allah aşkınaaaa! MVO'yla kiiimsee başa çıkamaaaz!”

Maradona gibiydi Çilli bizim için. Dolabının kapağında Maradona'nın çok sert çektiği bir şutun gazeteden kesilmiş fotoğrafı vardı, benimse, köfteleri mideye indiren aile fotoğrafım. Tutkuydu Çilli'nin futbol aşkı.

“Maça çıkalım!” dendiğinde Çilli hep elde birdi. Yağmur, çamur, kar, fırtına, futbol aşkına engel olamıyordu. Orta birinci sınıfta, okul takımının kaptanı olmasını, okulda bacaklarına böyle hükmedebilen bir kişi daha olmamasına borçluydu Çilli.

Taç çıkan top üzerimize gelmişti. Topu tuttuğum gibi taç atışını yapmaya gelen Çilli'ye uzatırken,

“Hadi Çilli, bir gol daha!” dedim.

Kenan ağabey de sırtını sıvazladı. Gol attığında sevinç gösterisi bile yapmayan Çilli, soğukluğunu bize karşı da korudu. Sanki hiç tanımadığı bir top toplayıcısından alır gibi, gülmeden, cevap vermeden, hızla çekip aldığı topu elleri havada çevirirken, kime atacağını seçip, attığı gibi sahaya koştu.

“Kenan ağabey, akşam dövelim mi bunu?”

“Beni de sinir ediyor ama Çilli bu, sahaya çıktı mı, anne babası gelse dönüp bakmaz, başka biri oluyor top oynarken.”

Kenan ağabeyin kendi anne ve babasına dönüp bakmaması için sahaya çıkmasına gerek yoktu. Ne hiç görmediği anne babasına ne de annesi sandığı teyzesine...

“Simidin bitmişti, ne yiyorsun kız kütür kütür?” dedim Burçin’e.

“Fındık.”

“Bir dakika boş durmuyorsun ha! Versene bize de azıcık.”

Burçin bozuldu. Şişkin cebinden çıkardığı yarım avuç fındığı Kenan ağabey ile bana paylaştırdı. Adam başı üç dört fındık düşmüştü. Burçin de Çilli gibiydi. Biri futbol oynarken kimseyi tanııyordu, diğeri bir şey yerken...

Kalabalığın sesi tekrar yükseldi. Karşı taraf,

“Bir tutamadınız lan herifi!” diye bağırırken biz de,

“Hadi Çilli, ağları del!” diye bağırıyorduk.

Çilli akrobasisini doruğa taşımıştı. Şölen yapıyordu, orta sahada sırtı rakip kaleye dönük halde beklediği pası alınca, topu ayağında hiç bekletmeden arkasındaki rakibin solundan geriye gönderip, kendisi de rakibin sağından geçtiğinde karşı oyuncu geriye bile dönemiyordu. Çilli’ye yetişen çocuk gözünü karartmıştı. O golü atırmamaya, Çilli’yi durdurmaya ant içmiş gibiydi. Çilli’nin bir adım arkasında koşarken, yetişemeyeceğini anlamış, futbol kurallarını Amerikan futbolu kurallarına çevirmiş gibi sol eli ile yakaladığı Çilli’nin formasından tüm gücü ile çekerek

durdurmaya çalışıyordu. Çilli, adeta sahibinin elinden kurtulmuş kurbanlık bir boğa gibi rakibini peşinden sürüklerken, dengesini kaybetmeye başladı. Biz ve tüm taraftarlar çıldırmış gibi bağıırışı-yorduk,

“Hakeem! Faul! görmüyor musun?”

Burçin’in sesi kulağımın dibinde patladı,

“Devir şunu Çilliii!”

Çilli bir anda yanında koşarken kendisini durdurmak için elinden geleni yapan rakibinin ensesindeki elinden kurtulup, iki eli ile omuzuna yapıştığı gibi çocuğu tüm gücü ile savurdu. Hâlâ çılgın gibi koşarken rakibi kavis çizerek yön değiştirip sahadan çıktı. Çocuğu taça atmıştı. Çilli’den biraz açılmış, kaleye doğru giden topu tekrar yakalaması çok kısa sürdü. Nerede olursa olsun, kime giderse gitsin, mutlaka geri dönen top, adeta Çilli’nin sadık kölesiydi. Hakemin düdüğü, birbirini ezen taraftarın çığılığı, karşısında Çilli ile yalnız kalan kalecinin korkusu ve Çilli’nin öfkesi maçın doruk noktasıydı. Ceza sahasına yaklaşan Çilli’nin sol ayağı topu ağlara gönderdiğinde, kaleci hâlâ dizleri kırık, iki eli yanda tutmayı ümit ettiği topu bekliyordu.

“Gooool!!” sesleri hakemin düdük sesini bastırıyordu. Hakem Çilli’ye doğru gelip sol üst cebinden çıkardığı sarı kartı havaya kaldırdı. Ağır adımlarla sahasına dönen Çilli, hakeme doğru dönüp iki saniye durarak sarı kartı karşıladı ve istifini bozmadan yürüyüşüne devam etti. Diğer çocuğa ikaz verilmedi, hakem çocuğun faulunu görmemişti.

Maçın bitiş düdüğü çaldığında, mutsuz karşı taraftar homurdanarak dağılırken bizim taraftarın çığılıklarla sahaya hücum etmesinin sebebi, okulumuzu ilçe şampiyonluğuna taşıyan golü atan Çilli’ydi. Kenan ağabey, ben ve Burçin, bu coşkuyu mutlu yüzlerle yerimizden izliyorduk. Çilli nasılsa bizimdi. Taraftar Çilli’yi omuzlara almış, zıplayarak tezahürat yapıyordu. Çilli, maç

boyunca koruduğu ciddiyetini bozmuş, düşmemek için çaba sarfederken, hakettiği sevgiyi pişmiş bir kelle gibi sırtarak karşıliyordu.

Burçin kalan son fındıkları ağzına attıktan sonra “Çilli olmasa çeyrek finali göremezdi okul,” diye yorum yaparken saatine baktı.

“Ben gidiyorum, maç bitince gel dediler evden,” dedi.

Kenan ağabey:

“Ben pansiyona gidiyorum, görüşürüz Burçin,” diyerek ayrıldı.

“Görüşürüz!”

“Senin ineyim ben de aşağıya, jeton alacağım zaten.”

“Olur.”

Beraber gideceğimize sevindiği yüzünden anlaşılıyordu. Bahçe kapısından çıkıp şehir merkezine doğru yürümeye başladık. Maçtan dolayı seyyar satıcıların çevresini saran kalabalık, yüzlerini güldürüyordu.

Pansiyona jetonlu telefon bağlanalı çok olmamıştı. Bağlayacakları yeri yemekhanenin girişine karar vermişlerdi. Çilli ile telefonun bağlanıp memurların bir yerleri arayarak çalışıp çalışmadığını kontrol edene kadar izlemiştik. Müdür Ekrem Hoca da biraz ilerimizde, telefonun bağlanmasını izlemişti.

“Sonunda oldu, çok şükür,” demişti kendi kendine.

Okula telefon getirtmek için ne kadar çok uğraştığını, tüm öğrencileri toplayarak nasıl kullanılacağını anlatırken söylemişti. Eve ise çok daha önce bağlanmıştı telefon. Sene başında postaneye gidip babamın iş yerini ödemeli arayıp görüşemediğim halde, ödemeyi benim yaptığım telefonun bordo renkli olanındandı. Ama babam maaşını alınca gidip tuşlu bir telefon ile değiştirmişti. Tuşlu olan çok daha havalıydı. Üstelik arama yapmak için tuşlara basmak yeterliydi. Çevirmeli telefonda, her numaranın üzerindeki işaret parmağının ucu girebilecek büyüklükte delikler

olan yuvarlak plastik insanı çok yoruyordu. En zoru sıfırdı. Hele bir de yanlış çevirirsen, başa dönmek insanı hayata küstürüyordu. Babam aileyi bu yükten kurtarmıştı. Eski telefon giderken annem üzerindeki danteli yenisi geldiğinde üzerini kapatmak için kaldırmıştı. Annemin dantel merakı evdeki elektronik olanlar dahil tüm eşyaları kapsıyordu. Televizyon, telefon, tost makinesi, buzdolabı, kanepeler... Kanepelerin yaslanma yeri uzun olduğu için orayı bir tanesi kurtarmıyordu. Yan yana üç tane koyuluyordu. Babam bir gün anneme, “Şurada üç dört saat otursam benim kafama da koyacaksın onlardan” diye tatlı sert takılmıştı.

Annem, “El emeği onlar” diye şikayet konusu ile hiç ilgisi olmayan bir cevap vermişti.

Çaldığı zaman iki üç hindinin bir araya gelip bağırması gibi çıkan ses, ev telefonuna alışkın olmayan aile bireylerini yerinde sıçratıyordu.

Pansiyona jetonlu telefon gelmesi ile çağ atlamıştık. Sene başındaki dramatik, zahmetli ve masraflı telefon maceramı düşününce, çevirmeli telefonun sıfır tuşundan şikayet ettiğim için kendi kendime utandım. İnsan kolaya çabuk alıştıyordu.

“Amma daldın ha!”

“Ha?”

“Ne düşünüyorsun öyle? Yol boyu hiç konuşmadın.”

Ne diyeceğimi bilemedim. Düşündüklerimi sıra ile anlatsam, bir daha benimle konuşmayabilirdi. Yanımda Burçin varken kendi kendime konuşarak harcamıştım yolu.

“Yoksa benim yüzümden akşam yemeğini mi kaçıracaksın? Gerçi jeton alacaktın ama olsun, bak kaçıracak gibiyse evden bir şeyler ayarlayıp veririm sana.”

O an için başıma gelmesinden korktuğu en büyük kâbusun akşam yemeğini kaçırmak olduğunu düşünen Burçin'e gülmeden edemedim.

“Hahahah! Bu mu kız korktuğun şey?”

“İlk aklıma gelen buydu valla, köpekler var okul çıkışında ama Güçlü karşılar seni dönüšte, tabii oralardaysa...”

“Belki yetişemem akşam yemeğine, o reçelli kurabiyelerden varsa isterim, yemeği kaçırmasak bile gece yiyecek bir şey olmuyor, ziyan olmaz. Çilli’yle Kenan ağabey olunca...”

“Tatlı yok bu sefer, ıspanaklı börek var, ondan veririm.”

“Bayılırım, evde favorimdir.”

“Gidecek misin hafta sonu eve?”

“Ee, evet, neden? Gitmeyeyim mi? Ben her hafta sonu gidiyorum eve, ceza almazsam tabii,”

Burçin sadece dinliyordu. Sorduğu çok basit bir soruydu,

“Hafta sonu eve gidecek misin?”

Ama bana matematik olimpiyatları sorusu gibi gelmişti. Laf olsun diye mi sormuştu? Yoksa gitmemi istemiyor muydu? Birlikte bir şeyler yapmak mı istemişti acaba? Sahilde çay içmek mesela ya da lunaparka gitmek güzel olurdu. Hep böyle sıkışmak zorunda mıydım? Kenan ağabey sorduğunda da yaşamıştım bu duyguyu. Eve gitmeyip eğlenmek, eve gidip eğlenceyi kaçırmak. Annemle bakkala gittiğimizde tek alışveriş hakkım olurdu. Küçük bir çocuk için onca çikolata, gofret, şekerleme arasından bir tane seçmek zorunda olmak kadar zorlayıcı bir seçim olamazdı. Birisi benim adıma bakkaldan herhangi bir gofret seçip alsa ve bana getirse bakkalda seçmekten çok daha kolay olurdu. Sanki ceza alsam evci çıkamasam daha mutlu olurmuşum gibi hissediyordum. Seçmek zorunda kalmayayım istiyordum. Neredeyse ilk yılım bitiyordu. Alışmıştım, hatta palazlanmıştım sözüm ona. Ama yok! Evden kopmak zordu hâlâ. Rahatlıkla eve gitmeyecek mertebeye ulaşmak için kırk fırın ekmek yemem gerekiyordu. Benim yediklerimse anca iki somun ederdi.

“Gideceğim,” dedim kırık sesimle, “neden sordun?”

“Hiç, öylesine...”

“Tamam!”

“Tamam!”

Bir kaç saniye sessizlik oldu.

“Ben börekleri getireyim,” diyerek apartmana girdi. Giriş katında oturuyorlardı. Apartman kapısının önünde sırtımı duvara yaslayıp, etrafı izleyerek böreklerimi beklemeye başladım. Kesme taş döşeli sokağın başında sekiz dokuz yaşlarında, kızlı erkekli bir grup çocuk istop oynuyorlardı. Plastik topu elinde tutan ebe, topu havaya attığı gibi gruptan bir çocuğun ismini bağıyordu. İsmi söylenen çocuğun havadaki topu yere düşmeden yakaladığında ‘İstop!’ diye bağırması ve çil yavrusu gibi kaçışan herkesin olduğu yerde kalması, ebenin de elinde tuttuğu top ile kendisine en yakın gördüğü oyuncuyu vurarak oyundan çıkarması gerekiyordu. Ama öyle olmadı..

Topu havaya atan ebe, “Muraat!” diye bağırmıştı. Tüm çocuklar kaçışırken, adı söylenen Murat, kocaman açılan gözlerini topa dikmiş, havaya bakarak koşarken, ayağı yerdeki kesme taşlardan birine takılınca, “Arnavut Kaldırımı” dedikleri yola yüzüstü yapıştı. Yakalayamadığı top Murat’ı yakaladı. Kafasına düşmüştü. Hepsini yerde yatan Murat’ın başına toplandı. Bir şey olup olmadığına bakıyorlardı. Murat elleri ve dizlerinin üzerinde doğrulup oturdu. Biraz kaşı açılmış, biraz da burnu kanıyordu. Ayağı tökezlediğinde, yüzümü buruşturup “Eyvah!” diye mırıldansam da, düşen biri beni her zaman güldürdüğü için kendimi tutamayıp başka tarafa bakarak biraz güldüm. En çok güldüğüm büyük insanların düşmesiydi. Hayvanların düşmesine de çok gülerdim. Sanki hayvanlar hiç düşmeyen yaratıklar gibi gelirdi. Ama düşüyorlardı. Bir defasında belediye otobüsünün arka kapısından inerken, yavaş hareket ettiği için beklediğim yaşlı teyzenin topuğu basamaktan kayınca, aniden ilk basamağa oturmuş ve kalan

iki basamağı poposunun üzerinde zıplayarak inmişti. İki tane ağabey, zavallı teyzenin kollarına girip kaldırırlarken, ben mahallenin delisi gibi kakhaha atarak kaçmaya başladığımda, birisi arkamdan “Gel lan buraya terbiyesiz evladı!” diye bağıyordu.

Düşen ben olduğumda canım ne kadar acırsa acısın ilk yaptığım şey, gören olup olmadığını anlamak için etrafı kolaçan etmek olurdu. Durumu kontrol altına aldıktan sonra yaşardım acımı. Ama zavallı Murat’ın böyle bir şansı yoktu. İstop takımının ortasında yapışmıştı yere. İki arkadaşı koluna girmiş evine götürürlerken önümden geçtiler. Murat’ın en azından ağlamamasını takdir ettim. Yüzü asılmış, hafif kanayan yaraları kurumuştü. İçimden gülererek izledim gidişlerini...

“Ehehe, Kara Murat!... ehehe!”

Biraz ötemde çiçekli basma şalvarları ile kaldırımda oturan iki kadın, yaptıkları dedikoduyu önlerinde duran bir torba çekirdek ile taçlandırıyorlardı.

“Duydun mu kız? Saniyenin Almanya’daki gelini, görümcesinin eniştesine kaçmış!

Tıp!” diye çekirdek kabuğunu yola tükürdü.

“Ay üstüme iyilik sağlık, zaten o çocukla da kaçarak evlenmiş miydi o?”

Ben hâlâ kim olduğunu çözmekle uğraşıyordum. İngilizce bile daha anlaşılır bir dersti. Annem de böyleydi, ben özneyi anlamaya çalışırken olayı kaçırdım, bacanağının dayısının kızı... Eltisinin damadının eniştesi.... Kayınçosunun baldızı... Bunu otomatik olarak söylemek müthiş bir zekaydı.

Önümden yürüyerek geçen uyumsuz takım elbiseli, göbekli, asık suratlı iki adamdan biri kaba saba anlattığı konunun ortasında yere tükürüp devam etti. Cüneyt Arkın’ın her filminde Allah yarattı demeden evire çevire dövdüğü adamlara benziyorlardı.

Tabii o film icabıydı. Bu adamlar, para istese hemen verilecek türden, korkutucu adamlardı.

Karşımdaki apartmanın üst balkonunda, saçlarını sağından solundan rastgele tutturmuş, soluk renkli eşofmanlı bir kadın, ağzında mandallar, çamaşır asıyordu.

Üstü başı pejmürde bir evsiz, beline kadar sarktığı çöp varilinde yiyecek ya da işe yarar bir şeyler bulmaya çalışıyordu.

Sırtını kamburlaştırarak ayağıma sürtünen kedi de kendisini sevmemi istiyordu. Ellerimi belimde kenetleyip duvara yaslanmış, etrafı izlerken, çömelmeye üşenip ayağımın ucuyla hafifçe ittirdim.

Girdiği apartmandan çıkan Murat'ın kaşında yara bandı vardı. Annesi ilk yardımı yapıp geri yollamıştı. Düştüğü an yine gözümün önüne geldi.

“Neye gülüyorsun deli?”

“Ha!?”

Burçin'e döndüm, geldiğini fark etmemiştim.

“Murat'a ehehe...”

“N'olmuş Murat'a? Tanıyor musun onu?”

“Yoo, getirdin mi börekleri?”

“Ya hepsini yemişim ben onların, kalmamış, annem de kızdı.”

“Yuh!”

“Ama gözleme varmış Allah'tan, eli boş göndermeyeceğim seni, merak etme!”

“İyi ki bunlardan haberin yokmuş,” dedim. Biraz mahçup ama yine de sırtarak eliyle omuzuma vurdu.

“Yaa piis!”

Sırtmasını yalnız bırakmadım, karşılıklı sırtttık.

“Hadi görüşürüz.”

“İyi akşamlar.”

VERİLMİŞ SADAKA

“DIIIIT! Dııt..dııt..dınıııııt! Saat on dört, şimdi haberler!”

Otobüsün kaloriferi çalışmıyordu bugün. Annemin taksitle aldığı içi kürklü gocuğumun kapüşonunu kafama geçirdim. Ellerimi cebime soktum. Başımı cama yasladım. İçimde eve gitmenin heyecanı yoktu. Hatta gitmek istemiyordum. Alışkanlık olmuştu. Aynı durum evdekiler için de geçerliydi. Sanki evden geçen hafta değil de sabah çıkmışım gibi normal karşılıyorlardı beni. Keşke Burçin sorduğunda “Gitmeyeceğim” deyiverseydim diye düşündüm. O zaman ne derdi acaba?

“Gazoz iççen mi lan?”

Kafamı çevirdim. Bizim muavin ağabey, elinde bir şişe gazoz ve bardak ile bakıyordu.

“Ne gazozu ağabey bu soğukta? Çay yok mu?”

“Vaar.”

“Çay ver o zaman, varsa çubuk da ver.”

Yüzünü komik bir şekilde soktu.

“Vırsı çıbık dı vır! Yok sana çubuk.” derken gülümseyerek arka tarafa doğru devam etti.

“Valla söylerim seni Ethem ağabeye.”

Biraz sonra çayımı ve çubuk krakerimi getirirken,

“Hay Ethem ağabeyiniz kadar taş düşsün başınıza,” diye mırıldandığımı duydum.

Sırtarak yayıldım koltuğuma. Otobüs yarı yarıya boştu. Yanımda kimse yoktu. İki koltukta tek başıma gitmek en sevdiğim yolculuk şekliydi.

“Şoför bey oğlum!”

Ön çaprazımda oturan iyi giyimli yaşlı amcanın şoföre seslenmesi ile dikkatimi konuşmaya verdim.

“Buyur bey baba!” Şoför gözünü yoldan ayırmadan cevap veriyordu.

“Dikiz aynasına taktığın o yazıda ne yazıyor?”

Şoför, amcanın sorduğu kağıda bakıp önüne döndü. Bahsedilen kağıt, iki parmak büyüklüğünde, üzerinde Arapça yazı yazan bir saman kağıdıydı. Şoförün sıkıldığını dikiz aynasından görebiliyordum. Cevap vermeyerek kaçabileceğini sanıyordu. Biliyor olsaydı çoktan cevap verirdi diye düşünürken, elimde sıcak çay ve çubuk krakerim ile can sıkıntımı giderecek bir eğlence bulmanın keyfini sürmeye başladım.

“Eee, amca şey o, Allah birdir demek diye biliyorum. Onu yerde bulduğumda sormuştum bilen bir arkadaşına, o söyledi val-la,” diye sorumluluğu yıkacak hayali bir arkadaş buluvermişti.

Amca ise şoförün kağıtta ne yazdığını baştan beri bilmediğini anladığı için, düştüğü bu zor durumdan kurtarmakta hiç acele etmiyor, iyice kızaran ve belli etmemeye çalışan zavallı adama acı çektiriyordu.

“Yerde mi buldun?” diye sordu yaşlı amca. Yerde buldum ya, günah değil mi? Aldım hemen iç cebime koydum. Sonra sordum bir arkadaşına, o Arapça biliyor biraz, o söyleydi. “Allah birdir yazıyor burada” dedi. Kim bilir hangi münafık attı onu yere.

Sustu. Söylediklerinin etkisini görebilmek için dikiz aynasından amcaya baktı. Amca hâlâ gülümsüyordu.

İlkokul üçüncü sınıfta, arkadaşlarım gidiyor diye ben de gitmiştim Kuran kursuna. Bir gün sürmüştü. Bir günde Arapça öğrenecek kadar zeki değildim. Duayı okurken şaşırımdı diye hoca bana ve bir iki arkadaşına daha hoş geldin dayacağı atmıştı. Sıra dayacağıydı. Uzun sopası ile avuçlarımıza vura vura ağlatmıştı bizi sevimsiz hoca. Asık suratlı, sakallı, şalvarlı, korkunç bir adamdı. Bu da Cüneyt Arkın'ın dövüp durduğu, dayığa doymayan adamlara benziyordu.

Eve gittiğimde babama, “Hani bizim dinimiz hoşgörü diniydi? Din öğretmenimiz öyle söylemişti,” diye sormuştum.

Babam:

“Arapça okuman şart değil, Türkçesini oku,” demişti.

Annem su toplayan avuçlarımı okşarken, “Elleri kırılısın onun, gitmeyeceksin bir daha, öbür tarafta Allah sorar ona bunun hesabını,” diye güçsüzlerin sarıldığı silahı kullanmıştı.

Yaşlı amca Arapça biliyor olmasının tadını yeterince çıkar-mıştı. Konuşmaya başladı.

“Her Arapça yazıyı kutsal sanmayın evladım, sinkaflı cümleler de yazıyor olabilir... Halis Bağdat hurması yazıyor orada,” demesiyle ağızındaki çayı püskürtmek zorunda kaldım. Zaten yarısı dolu olan otobüsün yolcuları ile hepimiz kahkahalarla gülmeye başladık. Önce kızaran, dudaklarını ısırarak kendine hakim olmaya çalışan şoför de daha fazla dayanamayıp kendisine gülen kalabalığın kahkahalarına katıldı. Dikiz aynasından çekip aldığı kağıdı buruşturarak çöpe attı. Bu fıkra gibi olay, terminale girene kadar tüm yolculara bedava kahkaha kazandırmıştı. Günün kahramanı yaşlı amcaydı. Otobüsten indiğimde kendi kendime gülmek için başka şeyler düşünmeye çalışıyor, gülmemi durdurmaya uğraşılıyor, kendimi tutamazsam önüme bakarak gülüyordum.

“Boyayalım ağabeyler, cila da atarım!”

Boyacının yanından geçerken, ayağımın boya sandığına çarpmasıyla gülmek için başka şeyler düşünmeme gerek kalmamıştı. Annem ve babam ne zaman çok gülseler annem bir eli kalbinde gülmeye devam ederken, “Ay çok güldük, başımıza bir şey gelecek,” derdi. Ben de son yirmi dakikadır gülüyordum ve başıma bir şey gelmek üzereydi.

“Taak!”

Annemi haklı çıkaran şey boya sandığıydı...

“Yeni gibi ola....!”

Boyacının sloganı ağzında kalmıştı. Çatık kaşları ve kirli yüzünü yüzüme dikmişti boyacı,

“Önüne baksana lan ayı!”

Ayı gibi değildim ama Yaşar Usta'nın yemekleri yaramış olmalıydı. Boyacıya üç dört santim yukarıdan bakıyordum. Çocuğun yüzüne taktığı maskeden bende de vardı. Az önceki gülen yüzümü saklamaya yarayan kavga maskemi takmakta tereddüt etmedim.

“Babandır ayı!”

Neredeyse bir yıldır haftada iki defa arasına karıştığım bu terminal: kalabalığı, içinde sarhoşları, tinercileri, çığırtkan değnekçileri, yan kesicileri, kabadayları ve uzaklara gitmek için içine binen insanları yiyen birer canavar gibi homurdanarak yan yana bekleşen külüstür otobüsleri ile bir bataklığa benziyordu. “Keşke Ethem ağabeyin terminalinde olsaydı,” dedim içimden. Burada “Canını sıkın olursa arkandayım” diyen bir Ethem ağabey yoktu. Bu bücür boyacı ile ilgili endişem de yoktu aslında. Bu cesur çıkışı başka bir yerde yapamazdı. Burası onun çöplüğüydü ve karşımda durup bana meydan okuyan bu sümüklü boyacı değil, bataklığın ta kendisiydi.

“Lan! Sen kimin babasına? diye üzerime yürürken, sağa, sola ve boyacının arkasına bakarak, kaç kişiden dayak yiyeceğimi anlamaya çalışırken iki adım geriye çıkmam kaçtığımı zanneden boyacıyı iyice cesaretlendirmişti. Halbuki ağabeyim söylemişti. “Bazen sıkı bir yumruk vurmak için bir adım geri çıkmak gerekir” diye.

Tek askısını sağ omuzuma geçirdiğim sırt çantamı hafif bir omuz hareketi ile önüme alıp üzerime gelen boyacının suratına doğru sertçe fırlattım. Kirli çamaşır dolu çantam anca yastık savaşı gibi bir etki yaratmış ama aramıza giren çantayı iki eli ile

savuşturan boyacının karşılaştığı görüntü, suratına doğru gelen yumruğum olmuştu. Sendeleyen boyacıya ikinci darbe sandığından geldi. Hemen ayağının arkasında duran sandığına takılınca sırt üstü yere düşmüştü. Nakavt olmuştu ama terminal, zil sesi ile kavganın durdurulduğu, gerekirse ilk yardım yapıldığı boks ringi değildi. Kafasını betona vuran boyacı, dikkat ettiğim son kişiydi. Asıl korkum arkasından gelecek olan terminal ağabeyleriydi. Korurlardı boyacılarını. Beni döverlerdi kesin. Gözüm kalabalıkta, yerdeki sırt çantamı alırken boyacının bir eli ile yerden destek alarak oturup, diğer eli ile başını ovuşturduğunu gördüm. Çantamı kaptığım gibi kalabalıktan sıyrılıp bir an önce kaçmak için arkamı döndüğümde çarptığım adam kaçma umudumu da elimden almıştı. Kulağımı yakalayan elin sahibi, göbekli, uzun boylu, pos bıyıklı, esmer, kirli yüzlü, bir adamdı. Bana göre tüm gücüyle kulağımı buruşturan bu pis herif, bir yandan da konuşuyordu,

“Ulen sen kimin evinde kimi dövüyon govalak? Bir de geçmeye çalışıyor şuna bahele!”

Konuştukça bira kokusu da burnumun direğini kırıyordu. Canımın acısından kelimelerle uğraşacak halim yoktu. İki elim ile kulağımı tuttuğu eline vururken,

“Yaa bıraksana yaaa!” diye bağıırıyordum.

Koca terminalin benim gibi bir ortaokul çocuğunun üzerine çullanacak hali yoktu. Beni zaptetmeye bir adam yetiyordu. Ama elinden kurtulabilsem hemen arkasında sırtarak bizi izleyen diğer terminal adamları bekliyordu. Teslim olmaya niyetim yoktu. Hali hazırda kurtaramadığım kulağımın acısı ile çırpınırken bir taraftan da tekme atmaya çalışıyordum. Ama adamın kolu, tekmemin etkili mesafesinden daha uzundu. Havaya atılmış tekmelerim ziyan oluyordu. O hengamede adamın hemen arkasında bir an için gözüme çarpan kindar gözler boyacınındı. Sonuçsuz mücadelemi başlarda ‘Bah la bah!’ diye gülerek karşılayan adam, ben

çırpındıkça sinirlenmeye başlamış, gülmesi kaybolmuştu. Arena gibi etrafımızı sarmış bizi izleyen kalabalığın ortasında küçücük çocuğu zapt edemeyen adam beni ciddiye almak zorunda kaldı. Sol eli ile kulağımı tutarken, sağ elini tokat yapıp havaya kaldırdı. Türk filmlerindeki gibi,

“Eeeh, yeter lan!” diyerek tokatı suratıma indirecekti ki...
Öyle olmadı...

Kafamın üzerinden uzanarak bu pis herifin havadaki elini tutan kol bir soba borusu büyüklüğündeydi. Adamın eli bu kurtarıcının avucunda çocuk eli gibi kalmıştı. Devran dönmüştü. Adamın şaşkın suratına inen, inşaat küreği sandığım şey ise kurtarıcının diğer eliydi. Narasını,

“Eeeöoğhgh! diye tamamlayan adam, arkasında bekleşen iki sırayı da alarak yerde bir adam yığını oluşturdu. Geri kalanlar ise oldukları yerde sabitlenmiş gibi bakıyorlardı. Avucumu, sonunda kurtulan kulağıma bastırıp geri döndüm.

“Dayım!” Aylar önce otobüste yol arkadaşlığı ettiğim, muavine “Keranacı” demesine güldüğüm, türkücü Mehmet için ettiğimiz kavgayı takdir eden dayım karşımdaydı. Yolculuktaki sempatik, huzur dolu bakışlar yerini nereden baksan elli kişiyi hükmü altına almış bir savaşçının bakışlarına bırakmıştı. Kim neyi hak ediyorsa o bakışı alıyordu. Beni koca eli ile ensemden tutup yanına çekti. Kalabalığa ve yerdeki hâlâ toparlanmaya çalışan yığına bakarak kükredi,

“Bağırıyordun demin? Tokat atıyordun hani? El kadar çocuğa mı erkekliğin senin? Rezil!”

Kalabalıkta gezdirdi gözlerini,

“Hepiniz de bakıyorsunuz camış gibi!”

Normalde buna da gülerdim ama canım çok yanıyordu, gülemedim.

“Hepinizi toplasam, bu çocuğun yüreği kadar etmezsiniz, dağılın ulan!”

Homurdanarak dağılan kalabalıktan kimsenin sesini çıkarmadığı dayım, kalın ensesi, iskarpin ayakkabıları, kumaş pantolonu, gömleği, yeleği, kösteği ve kasketi ile Tatar Ramazan’ı andırıyordu. Neredeyse iki metreye yakın boyunun karşılığı, gözümde yirmi metreye yakın olmuştu. Eli ensemde kalabalığın üzerine yürümeye başladığımızda, dayımın attığı her adım Musa’nın asasını yere vurması, kalabalık ise ikiye ayrılan Kızıldeniz gibiydi...

Akşam üzeriydi. Terminalden çıkıp karşıya geçtik. Biraz yürüdüktan sonra masa sandalyeleri kaldırıma taşmış bir kahvehaneye oturduk. Garson çocuk koşarak geldi.

“Hoş geldin dayı, ne vereyim?”

“Çay ver yeğen, çocuğa oralet ver.”

Bana döndü,

“Aç mısın yeğen?”

Başımı iki yana salladım. Rahatlamıştım. Çantam kucağımda, elim acısı geçmek üzere olan kulağımı ovuştururken karıştırdığım oraletimden bir yudum aldım.

“Sağ ol dayı, sen olmasan...”

Az önce koca terminale meydan okuyan adam gitmiş, tıpkı yolculuğumuzdaki gibi güleç ve huzur veren bakışları geri gelmişti.

“Oğlum ne yaptın öyle sen? Bacak kadar boyunnan, terminalde sataşılır mı hiç? Bakmazlar gözünün yaşına, çocuk mocuk dinlemez bu naletler.”

“Valla bir şey yapmadım dayı,” diye sözü alıp olayı anlatarak kendimi savunmaya çalıştım. Çayını içerken bile gözü pür dikkat bendeydi. Son yudumunu aldıktan sonra homurtu gibi bir ses çıkarırken kafasını salladı. Neredeyse heyecanım ve kulağımın acısı geçmişti ki, akıma pazartesi ve onu takip eden her hafta ter-

minalden geçmem gerektiği geldi. Korkunun yüzümü allak bulak ettiğini dayımın ne olduğunu anlamaya çalışan bakışlarından anlayabiliyordum.

“N’ooldu yeğen? Bir şey mi unuttun garajda? Gidip alalım.”

“Dayı, pazartesi okula nasıl gideceğim ben? Kılık mı değiş-tirsem?”

“Hahahahhaa, Allah da seni güldürsün yeğen.”

“Kavga çıkana kadar güldürüyordu aslında,” diye mırıldandım.

“Sen rahat rahat okuluna git, bırak rahatsız etmeyi, koruyup kollarlar artık,” dedikten sonra terminale doğru bakarken,

“Az çok tanılar bizi,” diye mırıldandı.

İçime serpilen su, tüm dişlerimi meydana çıkararak sırtıma sebep oldu.

Dayım cebinden çıkardığı çay paralarını masaya bıraktı.

“Hadi bakalım yeğen seni de merak eder anan baban, kimseye sataşmadan doğru eve!” diye gülümseyerek saçımı karıştırdı. Ayağa kalktım.

“Allah’a emanet yeğen.”

Elini öpüp alnıma koymama izin verdi.

“Güle güle...”

Arkasını dönüp tüm heybetiyle yürümeye başladığında arkasından bakarken mırıldanarak tamamlayabildim sözümün gerisini... Kabaday!

Çantamı sırtıma alıp evin yolunu tuttuğumda “Keşke benim dayım olsaydı” diye düşünerek yürümeye başladım. Bana sorsalar, yılda bir bütün fındıklı çikolata getirmekten başka faydası olmayan Alıncı kibar dayımla değiştirmekte bir saniye tereddüt etmezdim.

Evdekileri üzmemek için anlatmayacaktım ama okulda Kenan ve Çilli’ye kesin anlatırdım. Biraz değiştirmemde bir sakınca

yoktu. Şu adamın elinde ipli kukla gibi sallandığım kısmı atlayabilirdim. Önce “Halis Bağdat Hurması’na” saygı gösteren adamı anlatmalıydım. Hahah, bir daha çok gülmemeye karar verdim. Hahahah! dilimi ve dudağımı ısırarak gülmemeye çalışıyordum.

“Allah rızası için bir sadaka!”

Dilenci önümde yürüyen kadına açmıştı avucunu. Kadın, bastonlu, çelimsiz ve yaşlı adama bakmadan önünden yürüyüp geçti. Dilenciye iki adım geçtikten sonra durup geri döndüm. Adam beni gördüğü halde benden sadaka istemedi. Avucunu diğer insanlara uzatmaya devam etti. Sene başında ne muradım varsa elde edebilmek için yaşlı kadına verdiğim elli kuruşum geldi aklıma. Allah muratlarımı vermemişti ama....Ne diyordu annem? Tehlikeli bir durumu ucuz atlatanlar için “Verilmiş sadakası varmış” demiyor muydu? Evet benim de vardı verilmiş sadakam ve az önce beni büyük bir beladan kurtarmıştı. Ama harcanmıştı. Pazartesi gününü düşününce tazelemem gerektiğine karar vererek, harçlığımın artan son bir liramı yaşlı amcanın avucuna bırakıp yürümeye devam ettim.

“Abi?”

“Hm.”

Akşam yemeği mevcudu tamdı. Yatılı olmama benim gibi ailem de alışmıştı artık. Rutin akşam yemeğinde sessizliği bozma sebep, terminal ayaklanmasıydı. Kabadayım, rahat olmamı söylemişti ama olamamıştım.

“Pazartesi beni okula sen uğurlasana terminalden?”

Annem ve babamın bakışlarını üzerime çektim.

“Oluur,” dedi ağabeyim kaygısızca, okulum var ama geç giderim sorun yok.

“Sağ ol!”

“Oğlum, sene başından beri seni garaja götürüp uğurlamak istiyorum, arkamdan birinin el sallamasını sevmiyorum diye hiç izin vermedin bana. Ben götüreyim kuzum? Noolur,” dedi annem.

“Mmm...”

Sanki, hayır bile diyemeden annem beni yaka paça götürecekmış gibi panikleyip, ağızındaki lokmamla cevap vermeye çalıştım. Annemin elinden tutmuş, boyacının önünden geçerek otobüse bindiğimi düşününce, akşam tarihe geçen Tatar Ramazan sahnesi, pıtırıcık bir finale bağlanacaktı.

“Hoyotto olmaz!”

“Sakin ol oğlum, boğulacaksın neden olmazmış? Üzüyorsun beni.”

Yutkundum,

“Ondan değil, süt çocuğu gibi oluyor öyle.”

“Bak sen!” dedi babam.

“Anne bırak, ben anlıyorum onu, götürürüm ben,” diyerek kurtardı ağabeyim beni. Önüme baktığım halde ağabeyimin bir şeyler sezinleyerek beni süzdüğünü hissedebiliyordum. Söylemem gereken bir söz, istemem gereken bir yardım olduğunda susmayacağımı bildiği için üzerime gelmiyordu ağabeyim.

Kafamda hikâyeler kura kura zor ettiğim pazartesi, söz verdiği gibi yanımda gelen ağabeyimle girdiğim garajda, önünden geçtiğimiz boyacının donuk gözlerle iki üç saniye beni süzduktan sonra tekrar kalabalığa dönüp, “Boyayalım ağabeyler, cila da atarım,” diye bağırarak işine devam etmesiyle kabadayımın söylediklerinin sağlamasını yapmış oldum. Otobüs hareket ettiğinde dönüp arkama baktım. Arkamdan el sallanmasını sevmediğini bilen ağabeyim, elleri montunun ceplerinde öylece durmuş, gidişimi izliyordu.

ÜÇ CANIMDAN BİRİ..

Yatakhane boştu. Hafta sonuydu. Bazı hafta sonları evci çıkmamaya başlayalı bir kaç ay olmuştu. Orta üçtük artık. Yatılı okul, öğreteceklerini tamamlamıştı. Ranzamın paslı kolları ile beni kucaklamasına izin verdim. Ayağымda ayakkabılarım ve okul kıyafetlerimle sırtüstü uzandığım yatağымda artık renkleri solmaya başlayan köfte günü fotoğrafımıza bakarken neden evci çıkmadığımı anladım. Geçen sene benim için hafta sonlarını pansiyonda geçirmek kâbus gibiyken şimdi durum tersine dönmüştü. Pansiyonda yaşamaya alışmamın sebebi, babamın ölümüne alışmamış olmamdı.

Orta ikinci sınıfın bitmesine iki hafta vardı. Annem aramıştı. Ağlamaklı sesiyle babamın hastaneye kaldırıldığını, izin alıp hemen eve gelmemi söylemişti.

“Hastaneye kaldırıldıysa iyileşir ve çıkar” diye düşünmüştüm. İzin alıp hemen gitmiştim ama, ölüm, küçük aklımın köşesinden bile geçmemişti. Çünkü ölüm sadece televizyon ve gazetelerde görülen bize uzak bir kavramdı. Bizim başımıza gelemezdi. Çantamı almam, Ekrem Müdür’ün elini omuzuma koyarak yapabileceği bir şey olursa mutlaka aramamı söylemesi, Güçlü’nün hızlı adımlarına ayak uydurarak beni geçirmesi, Ethem ağabeyden parasını döndüğümde ödemek üzere aldığım bilet, keranacı muavinin verdiği su, yarararak geçtiğim terminal kalabalığından sonra eve vardığımda kapının önünde gördüğüm, nereden baksan otuz çift ayakkabı ve evden gelen yaşlı kadın ağıt seslerinin gerçeği haykırmasına rağmen, birinin bana bunu söylediğini duymazsam gerçek olmayabilirmiş gibi, sanki kaçabilirmişim gibi kapıyı çalmadan dönüp arkamı sokağa çıktım. Karşı bahçenin duvarına oturdum. Evimin açık penceresinden salondaki kalabalığı görebiliyordum. Masa örtüsü gibi bağlanmadan başlarında duran beyaz

tülbentli teyzeler dizlerini döverken başlarını iki yana sallayarak acıklı bir türkü gibi ağıt yakıyorlardı,

“Gitti gelmez elleri torbalım,” diyerek dövünen kadının yaktığı ağıt, bize doğru dürüst yetmeyen kıt maaşı ile fakir sevindirmeyi çok seven babama değil, bir daha gelmeyecek olan öteberi torbaları içindi.

Sokağa giren cenaze aracının evin önüne yanaşması ile camdan gelen ağıt sesleri çığlıklara dönüştü. Hiç kimse ölmemiş olsa bile şu kadınların yaptığı şey, insanı durduk yere ağlatabilirdi. Arkasında duran minibüsten inen babamın iş arkadaşlarının arasında ağabeyimi gördüm.

Ve kapıdan çıkan, iki teyzenin girdiği kollarından destek alarak yürümeye çalışan bitkin annemi...

Ve cenaze arabasından indirdikleri; anneme ev sözü veren, ağabeyime hep büyük bir adam gibi davranan, beni, “Babana güven, gerisini merak etme sen” diyerek parasız yatılıya veren üç canımdan biri, üçgen kapağı çatıya benzeyen ahşap bir kulübede, başta ben olmak üzere hepimizi merakta bırakarak gidiyordu.

Kalabalıktan bir ses:

“Tabutu açın, son bir kez görsünler,” dediğinde duvarın üzerinde ayağa kalktım. Kimse beni fark etmiyordu. Sanki gözük-müyormuş gibiydim. Önümde duran onlarca kafanın arasından babamı bir saniye gördüğümde aklıma gelen ilk şey, artık yetimhanede yaşayacağımdı. Tünediğim duvarın üzerinde kaç saat beklediğimim farkında değildim. Mezarlığa gidememiştim. Hava kararmaya başladığında mezarlıktan dönen kalabalığın arasında beni yeni fark eden annemin ağlayarak beni bağrına basması, sahte ağıtların tetikleyemediği duygularımı serbest bırakmıştı. On iki yaşında öğrendiğim derslerden biri de ağlamak için samimi bir omuzun yeterli olduğuydu. Son hafta ders işlenmediği için okula dönmemiştim. Feryat figan ağlamalar, kalabalık misafirler,

yedisi ve kırkı dedikleri günlerde okunan mevlütler, yemekler ile başlayan üç aylık yaz tatili, gittikçe azalan misafirler, konuşulan başka konular, arada zoraki gülmeler ile hayatı büyük ölçüde normale çevirmişti. Okulların açılmasına iki gün vardı. Tatsız geçen yaz tatili boyunca dönem dönem aklıma gelen bu soruyu sormak için çok mücadele etmiştim...

Ağabeyim uzanmış televizyon izliyor, annem ise gözleri boşluğa bakar gibi dalmış, sanki elleri başkasının elleriymiş gibi çıt çıt kırdığı taze fasulyeleri leğene dolduruyordu. Bense biraz sonra yaratacağım depresyonun etkisini düşürmek için yumuşak kelimeler arıyordum.

“Anne!”

Ne gözleri geri döndü ne de elleri fasulyeyi bıraktı. Pilli bir bebek gibi görünüyordu. Küçük çocukların bayıldığı, toplu iğne gibi tokmakları ile davul çalan oyuncak bebeklerden tek farkı davul çalmak yerine fasulye ayıklamasıydı.

“Efendim annem!”

Ağabeyim istifini, soruyu sorduğumda bozacaktı.

“Şey diyecektim...”

“Söyle kuzum.”

“Okula burada devam etsem?”

Kısa süren sessizliği gerekçemle doldurmak istedim,

“Yani babam da...”

Gerisini getiremedim. Yanlarında olmak istediğimi masumca ifade edecek kelimeler bulamamış, yüzüme bulaştırmıştım. Annemin bakışları bana döndü. Elinde kırık taze fasulye ile pili bitmiş gibi donup kalmıştı. Benim getiremediğim gerisini istifini bozarak yattığı kanepeden doğrulan ağabeyimin gür sesi getirdi.

“Ne biçim konuşuyorsun sen geri zekalı! Ne demek istiyorsun? Babam öldü, artık engel kalmadı mı diyorsun?”

Yüzüm iyice asılmıştı. Yanıyordu. Haliya bakıyordum. Yutkunuyordum. Ailemin gözünde babamın ölümü üzerinden bencilce hesap yapan bir çocuk olmuştum. Sağ tarafımda annemin gözlelerinden inci tanesi gibi akan göz yaşları, solumda yargıçlığa soyunan ağabeyimin gür sesi arasında kalmıştım.

“Ben aslında diyecektim ki ...”

Ağabeyim izin vermedi.

“Ne diyecektin lan? Bunun üstüne ne diyebilirsin? Yürü odana!”

Başım önde yürümüştüm ağabeyimin odasına.

Şimdiyse bir aydır her hafta arayıp gelmemi istiyorlardı.

Arkadaşımın doğum gününe davetliyim... Bu hafta sonu okul futbol müsabakası var... Cezalıyım... Her hafta bir mazeret buluyordum. Kalsam dert, gitsem dertti.

Çilli evci çıkmıştı. Kenan ağabey tıraş olmaya çarşıya gitmişti. Yattığım yerde kolumu dirseğimden kırıp gözüme kapatmıştım. Yatakhane boştu. Kapı açıldı. Kimin geldiğini merak bile etmiyordum. İçeri giren kişi yan ranzaya oturuverdi. Kolumu hafifçe kaldırmamla olduğum yerde zıplayıp oturmam bir oldu.

“Çüş! N’apıyorsun kız burada? Manyak mısın nesin ya? Bir gören olsa okuldan atılırız manyak!”

Kafasına taktığı kocaman bir bere ile saçlarını, dizlerine gelen kocaman paltosu ile de kendisini gizlediğini sanan Burçin karşımda oturmuş sırtarak bana bakıyordu.

“Tamam be amma korktun, seni dışarıya çıkarmaya geldim, hadi kalk.

Panikle ayağa kalktım. Önce cama koştum, sonra yatakhane-nin kapısını açıp koridora baktım. Omuzunda havlusu ile lava-boya doğru yürüyen bir öğrenciden başka kimse yoktu. Burçin oturduğu yerden gülümseyerek beni izliyordu.

“Hadi çık çabuk, nasıl geldiysen. Ben gelirim bahçeye. Cemalettin ağabey, bir görse ne yapar biliyor musun?”

“Ne yapar bilmiyorum.”

“Ben de bilmiyorum. Kaç kere böyle bir şey olmuştur ki?” derken bir an sırtıp tekrar ciddileştim.

Burçin ayağa kalkarken, “Evet bence o da bilmiyordur,” diyerek kapıdan çıktı. Hiç sağa sola bakmadan merdivenlere yöneldi. Koşarak aşağıya indi.

“Yaptığın şey çok saçmaydı,” derken yüzümde oluşan istem dışı gülümsemeyi Burçin’in bana bakışlarından anlamıştım. Beni dışarı çıkarmak için yaptığı şeyi hiç unutmuyacaktım.

“Nereye gidiyoruz?”

“Bilmem? Sahile inelim.”

“Huzur çay bahçesi var. Gitmiştik bir kere, hadi oraya gidelim,” derken aklıma durduk yere Çilli’nin gözüne acı biber sürmesi geldi. Gülümsedim. Sahile döndüğümüzde karşımıza Kenan ağabey çıktı. Tıraş olmuş, yüzü gözü açılmış, yakışıklı olmuştu.

“Sihhatler olsun ağabey, nereye?”

“Pansiyona, nereye gideceğim başka? Siz?”

Burçin’e döndü,

“N’aber kız?”

“İyi, hadi gel sen de bizimle, çay içmeye gidiyoruz.”

“Geleyim hadi.”

Çay bahçesine kadar konuşmadan yürüdük. Kadir Savun amca gülümseyerek geldi masamıza.

“N’aber gençler? Gelmediniz bir daha?”

Kenan ağabey ile bana bakarken kaşlarını aniden çatarak,

“Kaçmadınız değil mi yine?” diye sordu.

“N’oldu o gün askerler sizi götürdüğünde?”

Burçin şaşkın şaşkın bakarak mırıldandı,

“Askerler mi?”

“Müdür kızdı biraz, başka bir şey olmadı,” diye kısa kesti Kenan ağabey.

“İyi bari, komutanın gözünden belliydi babacan olduğu, neler görüyorum ben burada. Hadi bakalım benden olsun bunlar,” diyerek birer bardak sıcak çay koydu önümüze.

Burnumuza gelen tost kokusu ömrüm boyunca unutamayacağım tostu hatırlattı. Koku Burçin’i teslim aldı.

“Tost mu yesek?”

Gözlerimi Burçin’e çevirip ağzımı açmadan gırtlığımdan kısa güldüm. Kenan ağabey de katıldı bu fikre,

“Evet yiyelim birer tane,” derken bana baktı. Canım hiçbir şey istemiyordu. Ama bir şeyler yemeliydim. Başımla onayladım. Tostlarımız gelince acıktığımı fark ettim.

Kenan ağabey:

“Birer çay daha içelim mi?” derken, eli montunun iç cebini karıştırıyordu. Bir tek sigara çıkarıp ağzına yerleştirdi. Çaktığı kibriti avucunun içine alıp sigarasını yaktı. Kibrit çöpünü havada sallayarak söndürürken gözlerini dumandan korumak için kısıyordu. Burçin şaşkın, ben sakın bakıyorduk Kenan ağabeye. Şaşırmamıştım. Hatta elimi uzatıp,

“Versene bir deneyeyim.” dedim.

Kenan ağabey de bana şaşırmamıştı. Uzatırken,

“İçine çekme,” dedi sonra alıştırmış insan.

“Alışmaya mı çalışıyorsun?” dedi Burçin.

“Yok be alışmam, zaten ben de bir iki haftadır arada içiyorum o kadar.”

“Öğhhö! Öhöhhöö!”

Sandalyede öne doğru eğilmiş boğulacak gibi öksürürken, panikleyen Burçin, sırtımı tüm gücüyle tokatlamaya başladı.

“Dur kız dur! Boğazına duman kaçtı çocuğun, tokatla mı çıkarıcan dumanı? Bırak öksürsün, denemiş oldu işte.”

Azalan öksürüğüm ve yaşaran gözlerimle yine hiçbir şey demeden yaslandım sandalyeme.

“Alemsiniz ha, üzerime sinmesin koku,” diyerek montunun yakasını kokladı,

“Bu yaptığınızı yapsam, babam üzüntüden kahrolur, çok düşün çünkü bana,” “Ben hayatımı size adadım, sizden başka neyim var? Sizin için çalışıyorum” diyor annemle bana.

Burçin, sahilde havalı tüfekle suya çekilen balonları tek tek patlatır gibi kırıyordu potları. Babalarından mahrum kalmış iki çocuğun yanında, şirin babadan bahsetmek, okulun en zeki kızını gözümünden düşürmüştü. Gözüm Burçin’de uzanarak Kenan ağabeyin elinde tuttuğu sigarayı alıp ağzıma yerleştirdim. Sanki kırk yıllık tiryaki gibi gözlerimi kısarak çektiğim nefesi öksürmeden Burçin’in suratına üfleyip, sigarayı geri uzatırken bakışlarım hâlâ Burçin’de, anlatmaya kelime bulamadığım kızgınlığımı ifade ediyorlardı. Ama Burçin anlamamıştı.

“Pöff, n’apıyorsun be! Üstüm başım kokacak, babam var ya...”

“Hay baban kadar...”

Masadan kalkarak yürümeye başladım. Kenan ağabeyin Burçin’e,

“Napıyorsun kızım sen? Babası öldü çocuğun, babam da babam diye tutturdun, sırası mı?”

dediğini duyuyordum. Arkamdan yetiştiler. Burçin yaptığı düşüncesizliği ancak yüzüne vurulunca anlayabilmişti. Yanıma yanaşıp yürümeme sessizce eşlik etti. Yüz vermiyordum. Canım sıkılmıştı.

“Özür dilerim,” dedi.

“ .....

“Gerçekten düşünemedim.”

Yine cevap vermedim. Yürümeye devam ediyordum. Amacım Burçin’e kendisini kötü hissettirmek ya da üzmeğ değildi. As-

linda kendisini nasıl hissedeceği umurumda da değildi. Sadece susmak istiyordum.

“Ya aklıma gelmedi hiç gerçekten.”

“ .....

Kenan ağabey de sol yanımda yürüyordu. Burçin’in oturduğu sokağın başına geldik.

“İyi akşamlar,” dedi Burçin, mutsuz bir tavırla, yarın okulda görüşürüz.

“ .....

“İyi akşamlar Burçin” dedi Kenan ağabey.

Ben yürümeye devam ediyordum. Hızlı adımlarla bana yetişti. Birbirimizi bazen susmak gerektiğini bilecek kadar tanımıştık. Sessizliğime pansiyona gidene kadar susarak eşlik etti Kenan ağabey. Merdivenleri çıkıp, yalnız kalmak için ranzama doğru yöneldim. Bazen, sayfalar dolusu telkini bir cümle özetleyebiliyordu. Tıpkı Türkçe öğretmenin bize dikte ettiği “Ana fikir” konusu gibi. Yatakhaneye kadar eşlik eden Kenan ağabey, kolumdan tutup beni kendisine çevirerek,

“Ozan! Hangisi daha kötü diye düşünüyorum, ölü baba mı? Kötü baba mı? Farkını bulamadım ama şunu bil, ikimiz de yetimiz artık.”

Sessizce suratına bakıyordum. Anladığım tek şey, Kenan ağabeyin acımı paylaştığıydı. Kader arkadaşı olmuştu. Tıpkı askerlik yapanlar gibi, tıpkı hastanede yatanlar gibi, Cafer Müdürün odasında aynı muameleye maruz kalmak gibi, pansiyon çocuğu olmak gibi...Hafifçe kafamı sallayarak dilsiz sırdaşım ranzama doğru yürümeye başladım.

GIDA ZEHİRLENMESİ

Yine Cafer Hoca'nın karşısındaydık. Kenan ağabey, Çilli ve ben. Karşısına ilk çıktığımız günü düşünüyordum. Korkunun bedenime hakim olduğu o gün, kendimi savunmak için saçmaladığım günü. Arada fark vardı. Biraz büyümüştüm, biraz pişkindim, biraz daha cesur, biraz da gamsız. “Ne diyecekse desin de gidelim” diye bekliyordum. Ne diyeceğimi düşünmüyordum, hocaya bakmıyordum, camlı vitrindeki kitaplara bakarak sıramı bekliyordum. Davanın konusu flütü. Blok flüt. Flütle bir alıp veremediğim yoktu. Sadece kavga silahı olarak kullanmıştım. Orta birinci sınıftan bir yeni yetmeye, flütü ve müzik defterimi pansiyondan müzik dershanesine götürmesini söylemiştim. Bana “Kendin götür! Hizmetçin miyim?” diye karşılık verdiğinde flütle kafasına vurarak cevap vermiştim. Sanırım biraz sert olmuştu. Kanayan kafasını tutup, ağlayarak müdüre koşmuştu pis ispiyoncu. Gitmişken pazar konserleri ödevini zorla yaptırdığımızı da ispiyonlayarak pakete Kenan ağabey ve Çilli'yi de ekleyivermişti. Elimde flütle gezmek çok can sıkıcıydı. Ne de olsa pansiyonda bir namımız vardı. İstemediğimi söylememe rağmen müzik öğretmeni beni okul korosunun saz ekibine almıştı. Elimde olmadan ve beklemediğim bir şekilde güzel çalışıyordum. Ve koroda olmak, ayakkabımın sıkması gibi can sıkıcıydı. Çıkarmak istiyordum. Müzik öğretmenine karşı koymak da cesaret işiydi. Hiç müzik öğretmenine benzemiyordu Sezer Hoca. Pos bıyıklı, asık suratlı, sert mizaçlı kaba saba bir adamdı. Müzik öğretmeni demek için şahit gerekirdi. Okula eski bir kamyonetle gelirdi. Sanki çiftçi olmak istiyormuş da anca müzik öğretmeni olabilmiş gibi, şartlar böyle gerektirmiş gibi bir hali vardı. Güldüğünü gören yoktu. Sınıfta burnunda et olduğu için sesi ince çıkan bir öğrenciyi, “O eti alıracaksın, yoksa sana yediririm” diyerek dövdüğünü söylü-

yorlardı. Cafer Hoca bile çekiniyordu müzik öğretmenimizden. Her hafta pazar günü pazar konserini izleyerek, orkestra şefinin, eserin ve eserin sahibinin adını defterimize yazmamızı sürekli bir ödev olarak vermişti. Kontrolünü de ihmal etmiyordu. Biz Kenan ağabey ile tıpkı yemekhane temizliği cezasında olduğu gibi bunun da çözümünü bulmuştuk. Orta birinci sınıftan seçtiğimiz bir çocuğu korkutarak pazar günü pazar konserini izletip, ödevleri ona yaptırmaya başlamıştık. Ben işi daha ileriye götürüp, flütü pansiyondan okula taşıtmaya başlayınca, çocuğun da canına tak etmiş olacaktı. Yoksa böyle cevap verip kafasını yarırmazdı. Cafer Hoca'nın bu sefer konuşmaya niyeti olmadığı belliydi. Problemin temeli müzik dersi ile ilgili olduğu için Cafer Hoca kendini sağlama almak istiyordu.

“Defolup gitmediniz okulumdan,” diyerek Kenan ağabeye doğru gelirken vuracağını tahmin etmek zor değildi. Kenan ağabey gözlerini yumup yüzünü sıkarak karşıladı Cafer Hoca'nın tokadını, kafası sertçe yana dönüp tekrar eski haline geldi. Kenan ağabeyde yaratamadığı etkiyi tokadın hızını artırarak Çilli'de yaratmak istedi. Vurduğu tokat Çilli'yi bir adım geriye doğru sendeletti. Ama istediği sonucu yine alamamıştı. Büyükten küçüğe doğru sıralanarak hata etmiştik. Cafer Hoca her defasında daha da sinirlenerek tokadın gücünü artırdıkça, hedef de tam aksine küçülüyordu. Kendimi sıkmam bir işe yaramadı. Kafamı çevirmemle, tam da kafama oturan Osmanlı tokadının etkisini Kenan ağabey ya da Çilli gibi karşılayamadım. Dengemi sağlamak isteyen kollarım havaya kalkmış, lunaparktaki binmeye doyamadığım balerin gibi kendi eksenimde döne döne geriye doğru gitme eşlik eden müzik ise en çok Kenan ağabeyin sevdiği Susam Sokağı'nın vazgeçilmeziydi.

Dağdan bir kız geelir dööne dööneeee!

Dağdan geelir bir kız dööne dööneeee!

Duvarla buluşmam hasret giderir gibiydi. Kucaklamaya çalışır gibi yapıştım duvara. Geri dönüp yavaş adımlarla başladığım yere dönerken dudağıma gelen sıvının burnumun kanı olduğunu fark ettim. Umursamadım. Acımamıştı. Cafer Hoca muradına ermiş gibiydi. Sinirli görünse de yüzündeki hafif gülümseme dikkatimden kaçırmamıştı.

“Kaybolun!”

Dönüp ağır adımlarla çıktık odasından. Gamsız ayaklarımız bizi seyyar satıcıların bölgesine doğru götürmeye başladı. Cebimden çıkardığım bez mendilimle burnumun kanını silip durdurmaya çalışırken, arada bir sanki görmeye değer bir şey varmış gibi mendili açıp kanıma bakıyordum. En azından burunlarını gürültüyle sildikten sonra bakan yaşlı amcalar gibi değildim. Kenan ağabey ya da Çilli'nin yediğim tokada verdiğim tepkiye yorum yapmamaları beni durduk yere savunma yapmaya zorladı. Mendilimle burnumu tutarken konuşmaya başladım.

“Beni gafil avladı Cafer Hoca, boş bulundum, karşıldım yoksa o tokadı...”

İkisi de önlerine bakarak gülüyorlardı.

“.....Valla!”

“Oğlum daha nasıl hazır olabilirsin? Adam benden başladı sırayla geliyor işte,” dedi Kenan ağabey.

“Gafil avlanmış,” diye güldü Çilli.

“Evet, savunmam saçmaydı” diye düşündüm içimden. Yine babam girdi devreye, Leonardo Da Vinci gibi aklımda kalan bir diğer kare bulmaca cevabı, M.Ö. 4'üncü yüzyılda müziğin ruhun gıdası olduğunu söyleyen Socrates'ti. Ama bu adamın dersleri bizi beslemek şöyle dursun, zehirliyordu... Daha fazla saçmalamak için konuyu değiştirmeye karar verdim.

“Çekirdek alalım mı biraz? Duvarda yeriz, kimde para var?”

“Ben alırım,” dedi Kenan ağabey.

Çekirdekleri alıp duvara dizildik. Çitleyip çitleyip kabukları yere atarken aklıma Güçlü geldi.

“Güçlü’yü gören oldu mu? Ne zamandır yok ortalıkta,” dedim.

“Bilmem? Buralardadır, nereye gidecek? Terketmez mahallesini,” diye cevapladı Çilli. Sonra dirseğiyle beni dürterek çekirdekçi amca’yı gösterdi.

“Bak kim geldi.”

“Kim?” Kafamı kaldırmamla bizi ispiyonlayan Selçuk’u gördüm.

“Kaçacak yeri yoktu zaten, sığağı sığağına gelmesi iyi oldu, Gel lan buraya!” dedim duvardan inmeden.

Çocuk bizi görünce panikledi. Çekirdeği bırakıp yanımıza koştu. Kafasında flütle açtığı yaraya, acemice gazlı bez yapıştırmıştı.

“Valla ben bir şey demedim Cafer Hoca’ya o gördü, sordu, bir şey demedim yine de düştüm dedim valla!”

Çaresizce saçmalıyordu. Sessizce bakıyorduk biz de...

“Gören biri söylemiştir belki, valla demedim ben bir şey...”

Sustu. Sırayla gözlerimize bakıp tepkimizi bekliyordu.

“Peki,” dedim.

“O zaman flütü taşımaya devam, bir daha Cafer Hoca bizi çağırırsa,” diyerek kafasındaki bandajı gösterdim,

“En küçük derdin bu olur,” duvardan inip çocuğun dibine kadar yaklaştım.

“Seni pansiyonun üst katındaki fareli yatakhaneye kapatırım...”

Çocuğun rengi atmıştı. Kenan ağabey gülmesini tutmaya çalıştı.

“Kaybol şimdi...” Çocuk çekirdeğini almadan giderken çekirdekçi dede çocuğu omuzundan tutup çekirdeğini çocuğun eline tutuşturdu. Tekrar duvara oturdum.

“Fareli yatakhane! Hahaha” diye güldü Kenan ağabey. Keyfimiz biraz yerine geldi.

Biraz ötemizde yine sınıftan arkadaşlar vardı. Karşısındaki dört kişiyi etkisi altına alan Mesut’un anlattıkları bulunduğu yerden duyuluyordu. Mesut, sınıfın en zeki çocuklarından biriydi. Öyle ki, zekasının verdiği farklılıkla anormal duruyordu. Düşünceleri, kıyafetleri sınıfa göre çok farklıydı. Ailesi zengin olmalıydı. Okul dışında da hep havalı giyinirdi. saçları her zaman parlak ve taralıydı. Boyundan büyük lafları vardı. Uzaylılara inanıyordu. Hayal kuruyordu. Anlattıklarını baştan duymamış, ortasından yakalamıştık.

“Bak ne diyorum size? Jetgiller’i siz çizgi film sanıyorsunuz, o üzerine çıkıp yürümeden üst kata çıkan otomatik merdivenler olacak, biz büyüyünce olacak bunlar. Uçan arabalar olacak oğlum...”

Mesut ne kadar zeki ise çekirdek yiyerek gerçekten uzaylılar gelmiş gibi seyreden hedef kitlesi o kadar gerideydi. Maymunlarla Mesut arasına çizgi çeksek bu çocuklar maymuna daha yakın olurdu.

“Işınlanıyorlar mesela, öyle olacak, bir yere gitmek için ışınlanacağız, otobüse binmeyeceğiz...”

Aklıma Ethem ağabey geldi. Işınlanma yazıhanesinde çalışırdı artık...

“Yemek falan olmayacak, haplar olacak küçük küçük, alıcaksın hapı, hop! toksun.”

Dayanamadım,

“Kapuska hapı icat edeni öldürüm valla!”

“Hahahahah!” Şaka kapısını açmıştım, Çilli devraldı hemen,

“E çeyrek döneri nasıl yiyeceğiz? Çeyrek hap versene şurdan, hahah, acısız olsun! Hahahahaha!”

Mesut ve müritleri sohbeti bırakıp bize dönmüşlerdi. Bizse kahkahalarla şakamızı sündürüyorduk,

“Annen akşam yemeğinde ne diyecek? Haha,”

“Tabağındaki haplar bitmeden masadan kalkmak yok,” dedi Kenan ağabey.

“Hahahahah!”

“Gülün tabii, anca gülün, göreceksiniz bir gün, hatırlarsınız o zaman beni!”

“Hahahah, seni hiç unutamayacağız zaten Mesut, merak etme! Hahah!”

“Uzaylılarla bozmuşsun kafayı, senden iyi uzaylı mı olur? Hahahah!”

“Hadi gidelim lan buradan,” diyerek atladık duvardan, kalıntı gülüşmelerle pansiyona doğru yürümeye başladık.

LUNAPARK

“Oğlum geçen hafta geliyordun?”

Çantamı bırakıp salona doğru yürüdüm. Arkamdan gelen annem cevap almakta ısrar ediyordu.

“Aradık kaç kere pansiyonu, söyleyeceğiz diyorlar, aramadın da hiç, söylemediler mi yoksa?”

Söylemişlerdi aslında. Jetona para ayıramamıştım. Annemin arka arkaya gelen soluksuz soruları bana zaman kazandırmıştı, yüzümü anneme döndüm,

“Gelecektim aslında, tam geliyordum, Çilli düştü, kolunu kırdı, onu hastaneye götürdük, sonra başında beklerken geç oldu, alçıya da aldılar tabii...” Kenan ağabeyle pansiyona getirdiğimizde

bir baktık gece olmuş. Gece otobüs olmuyor ya, o yüzden kaldık o gece pansiyonda...

Konuşmaya devam etmeden önce açıklamamın yeterli olup olmadığını anlamak için tepkisini ölçmek istedim. Annem elinde ceketim, kafasını hafifçe yana eğmiş, değişik bir bakış açısıyla bana bakıyordu. Güleceğim geldi. Evet, yetmemişti, biraz daha konuşmalıydım.

“Sabah geç kalktık, kahvaltıyı kaçırdık, yola aç çıkacak halimiz yok ya, ben bir şeyler almaya gittim.”

“Ozaan!”

“Çilli de var, kolu alçıda olduğu için nasıl kahvaltı yapsın çocuk?” Poğaçaya almaya giderken pansiyon merdivenlerinde Murat’ı gördüm. Kafasını flütle yardığım Selçuk için, Cafer Hoca’nın bizi nasıl dövdüğünü gülererek Cemalettin ağabeye anlatıyordu.

“Oğlum!”

Kontrolden çıkmıştım, mazeret uydurayım derken aklıma geleni birleştirip ortaya koymaya başlamıştım.

“Soracağım ona da dönünce. Ne diyordum poğaçacıda?”

“Ozan!”

“Ne?”

“Yalan söylüyorsun!”

Haklıydı.

“Ya!”

“Ya ne?”

Kapının çalması imdadıma yetişti. Kapıya dönen annem, elindeki ceketimi düzeltmeye çalışarak yürümeye başladı.

“Seninle işimiz bitmedi daha, o flütle ben de senin kafanı şişireceğim...”

Seviyordum bu kadını, tehdit ederken bile kıyamıyordu. Kafamı yarmayacakmış, şişirecekmiş, çalarak mı şişirecekti acaba? Beni sandalyeye oturtup karşımda flüt çaldığını düşündüm. Yar-

masını tercih ederdim. Bulduğum yerde kımıldamadan bekliyordum. Önümden yürüyen annemin arkasından kapıyı göremediğim için yana doğru eğilerek bakıyordum. Gelen ağabeyimdi. Ayakkabılarını ve montunu aynı anda çıkarırken, ağzında TRT’de yayınlanan “Yurttan Sesler” programından duyduğum bir şarkının hiç bir anlam veremediğim nakarati ile annemin yanına bir öpücük kondurarak bana yöneldi.

“Tii laylay liiiiii, tii lay lay liiii, tie laylayli-tiilaylaylii, tiilaylay looooooom!”

Kafamı kolu ile sararak beni de öptü.

“Hoş geldin kovalak, özlettin kendini.”

Annem de ben de gözlerimizi ağabeyime dikmiş ne olduğunu anlamaya çalışıyorduk.

“Annem!”

“Efendim annem,” dedi annem şaşkın bir gülümsemeyle.

“Bir şey lazım mı? Ekmek falan, bakkala gidilecek mi? Halledeyim hemen.”

İşte bu bizi gerçekten endişelendirmişti. Annem çok üzerinde durmadı. Gülümserken, kafasını sağa sola sallayarak mutfağa yöneldi. Üçlü koltuğa kendini bırakan ağabeyimin yanına oturdum, yüzüm ağabeyime dönük bakıyordum. Sanki merakımı anlamasını ve bir açıklama yapmasını bekliyordum. Yüzündeki gülümsemeyi durduramıyordu ağabeyim. Bana baktı.

“Ne bakıyorsun oğlum öyle?”

“N’oldu ağabey?”

“Ne n’oldu lan?”

“Ne bileyim ben, bir değişiksin?”

“Nasıl değişik?”

“Eve girdiğinde o söylediğin şey? Ekmek alayım falan? Kavgamı ettin yine? Kötü mü vurdular bu sefer?”

“Hahahah! Manyak mısın oğlum sen? Gerçi manyaksın, bunu biliyoruz.”

“Ağabey, sen şarkı söylemezsin, bakkala da gitmezsin, çok konuşmazsın, canını sıkın olursa kafasında T cetveli falan kırarsın!”

Ağabeyim biraz ciddileşti.

“T cetveli mi? Sen onu nerden biliyorsun? Kaç yıl oldu o olay olalı!”

Nereden bildiğim üzerinde çok durmamıştı. Toparlandı, gözlerime doğru yaklaştı.

“Değişen bir şey yok, gene kırarım canımı sıkın olursa, hele Zeynep’in canını sıkın olursa...”

“Vaay, âşık mı oldun?”

“Buna öyle deniyorsa evet.”

“Neye?”

“Uyandıktan sonra, uykuya dalana kadar aklımda hep o var. Hatta uykudayken bile, çünkü rüyamda onu görüyorum.”

“Haber var mı âşık olduğundan?”

“O ne demek lan?”

“Yani, konuşuyor musunuz? O da seni seviyor mu? Anla işte, sevgili misiniz şimdi siz?”

“Manyak mısın oğlum ? Saçmalama, karşılıksız aşk mı olur?”

“Olmaz mı?”

“Ya olur tabii de, o böyle mutlu etmez, kendi kendine, üzülürsün öyle.”

“Biliyor yani!”

“Evet, yan sınıftan. Her teneffüs beraberiz. Okuldan da beraber çıkıyoruz. Bazen hafta sonları bile buluşuyoruz.”

Bana doğru eğilip fısıldayarak devam etti,

“Geçen hafta buluştuğumuzda, ayrılırken öptü beni, sen de haberi var mı diyorsun.”

“Vaaay!”

Anlattıkça, söylediklerini kendimle kıyaslamaya başlamıştım. Ben Burçin’le sevgili bile değildim. Sadece ona karşı hissettiklerimin adını öğrenmeye çalışıyordum.

“Nasıl hissediyorsun peki?”

Resim öğretmenimizin gözlerimizi kravatla bağlayarak bir konuya yoğunlaşma örneği verdiği gibi, kısık gözleri pencereden dışarıya, gökyüzüne bakarak, hissettiklerini ifade edecek en doğru örneği arar gibiydi.

“Nasıl desem? Hani babam bizi lunaparka götürmüştü, geceydi. Her yer ışıklıydı, çarpışan arabalar, balerin, atlı karıncalar...”

“Cıvıl cıvıl rengarenk giyinmiş insanlar,” diye araya girip pekiştirdim.

“Evet, sonra müzik, pamuk helvacı, şekerçi, mısırcı...”

“Babam, bedava sigara için attığı kasnaklara kaç paket sigara parası vermişti,” diye gülümsedim.

“Almadığı da cabası,” dedi ağabeyim gülümseyerek. Gülümsemelerimizin arkasında hüznü vardı.

“Sonra da sinirlenip çıkarıp bir sigara yakardı,” dedim.

Birden konu babama evrilmişti. “İnsan asıl unutulunca ölür” sözü geldi aklıma. Onu hiç unutmuyacak, sürekli anarak yaşatacaktık. Kısa süren suskunluktan sonra ağabeyim kaldığı yeri hatırladı.

“Ne diyordum?”

“Lunapark!”

“Evet, sanki o lunapark içimdeymiş gibi...”

Mutluluğu bana da bulaşmıştı. Gülümsüyordum. Bir taraftan da “Yok!” dedim kendi kendime, benim ki âşık olmak değil. Değil rüyada, gün içinde bile aklıma gelmiyordu Burçin, vakit geçirmek, sohbet etmek çok güzeldi. Ama yine de ağabeyimin anlattığı gibi bir benzetme yapacak olsam, içimde olsa olsa, o da Burçin yüzünden, pamuk helvacı, mısırcı, şekerçi olabilirdi.

Annemin, sohbetin başından beri salon kapısına yaslanmış bizi dinlediğini yeni fark ettik.

Yalanımın hesabını sormayı unutmuş, gülümseyerek ağabeyimin anlattıklarına kulak misafiri olmuştu. Gelip aramıza oturdu. İkimizi de kollarının altına aldı. Bir bana bir ağabeyime bakarak, “Hep böyle gülün, hep böyle mutlu olun e mi?” dedi.

KARAR

Kenan ağabey ve Çilli ile samimi olmaya başladığımız orta birinci sınıfın ilk döneminde, Türkçe dersinde Çilli köy kahvaltısını anlatarak ağzımızın suyunu akıtırken, bize kulak veren öğretmenimizin Çilli’ye takıldığı günü hatırladım. “Ne biçim anlattın öyle mikrop! Biz de mi gelsek” diyerek heveslendirdiği, inandırdığı Çilli’nin kalbini kırmıştı. Gün bugündü. Sınıfa giren öğretmen defteri imzaladıktan sonra bakışlarını direkt oturduğumuz köşeye çevirdi.

“Çilli?”

Derse girmeden aldığı simidin son lokmasını ağzına tepişti-ren Çilli, yakalandığını düşünerek panikle ayağa kalktı.

“Öföndüm hocom!”

“Yavaş evladım,” dedi gülümseyerek.

Çilli zorlukla yutkundu. Şaşkın gözlerle öğretmenin ne diyeceğini bekliyordu.

“Hani orta birinci sınıftınız, sen köyüne kahvaltıya çağırmıştın bizi de...”

“Evet hocam,” diye rahatlayan Çilli buruk gülümsedi,

“Nasıl hatırlamam. Gelmemiştiniz,” derken gülümsemesi de yüzünü terketti.

“Bir gün inşallah demiştim ama.”

Kenan ağabey ile birazdan geleceğini hissettiğimiz sürprizin verdiği bakışlarla gözlerimizi Çilli’ye diktik.

“Bu yıl mezuniyet şenliğini köyünüzde yapalım istiyoruz.”

Çilli’nin tepkisini bekleyen kısa bir suskunluk oldu. Çilli gözlerini kıstı. Anlamaya çalışıyordu. Öğretmen açıklamaya devam etti.

“Evet. Öğretmenler ve mezun olan tüm çocuklardan gelmek isteyenler, hep beraber gelmek istiyoruz. Tabii, herkes alışveriş yapacak, öyle sallana sallana eli boş gelmeyeceğiz.” Çilli heyecanlandı. İtirazı sevinç duygusunun içinde kayboldu.

“Yaşasın! Çok sevinecekler ama babam ağrılamak ister, kimseye para harcatmaz.”

Aklına geldiği gibi hızlı hızlı konuşuyordu. Aklı, dilinden önde gidiyordu, bir cümlenin yarısında başka bir konuya tepki veriyor, tüm sorunları aynı anda çözmeye çalışıyordu. Ayaktayken bana dönüp, omuzuma bir tane patlattı. Kenan ağabeye baktı.

“Duydunuz mu? Geliyorlar? Geleceklerini söylemişim,” diyerek iki yıl önceki tahminini hatırlattı.

Öğretmen gülümseyerek Çilli’ye o şekilde olmayacağını anlatmaya çalışıyordu. Ama sevinçten kendini kaybeden Çilli’nin sözünü kesmek mümkün değildi.

“Herkesi ağrılayacağız, tüm okul gelsin, hatta Cafer Hocam bile,” dedikten sonra pot kırdığını farkedip eliyle ağzını kapattı.

“Kimse para getirmesin. Olur mu canım öyle şey, bizde her şeyden çok var, o kadar çok ki, okulu doyururuz. Ben tamam desem babamla annem izin vermezler.”

“Çillii!” diyen öğretmen eli havada araya girmeye çalışıyordu.

“Maç da yaparız yemekten sonra. Takım kurarız isteyenlerle, isteyen dere kenarına gider, isteyen kuzuları sever... Yaa var yaa, ne güzel olacak!”

“Çilli yeter!”

Çilli öğretmenin yüksek sesi ile kendine gelip sustu.

“O şekilde olmaz, o ne canım bir dünya insan eli cebinde gidilir mi öyle? Hem biz istiyoruz gelmeyi hem de para da harcamıyoruz. İptal ederim o zaman!”

“Sakın hocam! N’olur!” diyen Çilli’nin sesi zayıfladı. Gelmelerinden korkmuştu. Bir şey de diyemedi. Yerine otururken sadece,

“Bakalım babamı geçebilecek misin böyle,” diye mırıldanabildi.

Öğretmen sözü tekrar aldı.

“Dediğim gibi biz gelecek öğretmen arkadaşlarla aramızda konuştuk. Masrafları bölüşeceğiz ve tüm hazırlıklarda da annene yardım edeceğiz. Aile gibi” dedi.

Son söz Kenan ağabeyi burkmuştu,

“Aile gibi...” diye mırıldandı.

Çilli ne kadar sevinse de bu para işine canı sıkılmıştı. O zaman misafir etmiş olamayacaktı. Ama öğretmenin babasını ikna edemeyeceğini düşünüyordu.

“Öyle olsun bakalım, babam benim gibi kolay lokma değildir,” dedi bize.

Bu sefer hafta sonu gelemeyeceğimi söylemek için telefon etme zahmetine ve masrafına girerek aldığım küçük jeton ile evi aradım.

“Anne!”

“Kuzum!”

“Ben bu hafta sonu gelmeyeceğim eve.”

“Neden kara kuzum?”

Detaya girmeye niyetim yoktu.

“Hafta sonu okul şenliği var. Mezuniyet için.”

“Hm, iyi madem, katıl sen de tabii. Paran var mı?”

“Var var! Ağabeyime selam söyle. Ozan lunaparka gidiyormuş hafta sonu de! Ehe ehe!”

“O neden oğlum? Şenlik lunaparkta mı?”

“Yok, o anlar, öyle de sen. Ehehe. Hadi görüşürüz.”

“Öptüm kara gözlerinden kuzum, haftaya gel mutlaka e mi? Mantı yapa...tıngırt! dıııt dıııt dıııııt...” Jetonun süresi dolmuştu. Mantı yapacağını anlamıştım en azından. Ahizeyi yerine takarken,

“Tamam...” diye gülümseyerek mırıldandım.

Kenan ağabey ve ben Çilli'nin köyüne cuma gününden evci çıkarak gitmiştik. Okulu şampiyonluğa taşıyan golü attığında bile kendini bozmayan Çilli'yi hiç bu kadar konuşkan, neşeli ve enerjik görmemiştik. Sürekli bize bir şeyler gösteriyor, anlatıyor, yedirip içiriyordu. Annesi, Türk filmlerinde gördüğümüz, fistanlı, sürekli ortalığı toplayan, iş yapan güleç yüzlü bir teyzeydi. Babası ise daha oturaklı, az konuşan, o da Türk filmlerinden çıkıp gelmiş bir köy ağası gibiydi. Annesi bize ayırdığı odaya üç tane yer yatağı serdi. Üç yıldır zaten aynı evde yaşıyor gibiydik ama hepimizin hayatı başka bir resim olduğu için, Çilli'de kalmak, ailesiyle tanışmak pansiyonda kalmaktan farklıydı. Odamızın beyaz kerpiç duvarında bir iki tane eskimiş, yamuk duran, siyah beyaz dede ve nine fotoğrafı vardı. Tıpkı tostçu amcanın tezgah altına çektiği gibi çiçekli basmalardan yapılmış perdeler içerisinin görülmesini engelliyordu. Ama uykusuz bir cır cır böceğinin odaya dolan sesine engel olamıyordu. Yerde tüm zemini kaplamaya yetmeyen halının yanındaki boşluklar küçük, farklı desenli başka halılar ile kapatılmıştı. Yere serilen üç ayrı yer yatağından ortadakinde ben, pencere kenarında Kenan ağabey, duvar tarafında ise Çilli yatı-

yorduk. Ama, heyecandan uyuyamıyorduk. Hem ilk defa Çilli'ye misafir olmuştuk hem de yarın neredeyse tüm öğretmenler misafir gelecekti.

Ama...

Dile getiremediğimiz, heyecanımızı için için kemiren bir şey vardı. Mezun olmamıza bir ay vardı. Tanıştığımız günden bugüne, yüzde yüz saflıkla, birbirimizin arkasını kolladığımız arkadaşlığımızın bir bilinmezliğe doğru farklı yollara gidecek olması, ücümüzü de endişelendiriyordu. Ellerimiz enselerimizde sırtüstü yattığımız yerden sessizce tavanı izlerken Çilli'nin sesi odaya dağıldı.

“Liseye nereye gideceksiniz?”

“Ben ortaokulu sayenizde bitirdim. Hatta geçen yıl neredeyse teşekkür alıyordum,” dedi Kenan ağabey.

Acı bir gülümseme ile söylediğini karanlıkta ses tonundan anlıyordum.

“Liseye gitmeyeceğim,” diye devam etti.

“Dayıma yardım edeceğim. Hem büyüdüm artık. Dayım da yaşlanmaya başladı. O oturur, yönetir, ben de söylediklerini yaparım, işletirim kahveyi. Belki büyüyünce ben satın alırım orayı.”

Söylediklerine karşı çıkamadık. Kendince haklı gerekçeleri vardı. Onu üniversiteye gitmesi için motive eden, destek olan bir ailesi yoktu. Gerçi köstek olan bir ailesi de yoktu. Hangisinin daha iyi olduğunu bilmediğini söylemişti. Ölü mü? Kötü mü? Uzak mı?

“Ben,” diye sırayı aldı Çilli, “Liseye gideceğim, belki üniversiteye bile giderim. Ne okurum bilmiyorum ama futbolcu olacağımı biliyorum.”

“E, ol o zaman? Boşuna okumak için kendini paralayacaksın.”
“Ne okurum bilmiyorum” diyorsun. dedim.

“Okumak lazım bence. Cafer Hoca, Türkücü Mehmet’in ensesine şaplağı indirirken ne demişti?”

“Ne demişti?”

“Türkücü de olsan, okumuş türkücü ol” demişti. Vardır bildiği Cafer Hoca’nın. Az dayağını yemedik ama bence doğru söylüyor. Hem okumazsam köy yerinde beni kim keşfedecek? Çıkamam bir daha buradan koyunun, sığırın içinden.

Gülüştük Kenan ağabeyle.

“Doğru!” diye tasdikledik aynı anda.

Sıra bana gelmişti. Sorulmasını beklemedim. Hazırlıksız, kesik kesik konuşmaya başladım.

“Beni yatılı okula veren babamdı...Ama yine de ona hiç kızmadım. Söyledikleri çıkıyordu babamın, ‘Çok sıkı arkadaşların olacak’ demişti. Sonra biliyorsunuz işte, öldü ya babam, aileden biri ölünce, uzun süre kimse normal davranmıyor. Yas tutuluyor. Tatil boyunca evde hiç gülünmedi. Bir sürü tanımadığım insan geldi eve, akrabalar falan. Ben de çok üzülmüştüm babamın ölümüne. Ama bunu gösteremiyordum. Yani gelen köylü teyzeler bile daha mutsuz görünüyorlardı. Bağırarak ağlaşıyorlardı. Acıklı türküler söylüyorlardı. Hepsi birbirinden daha inandırıcı olmak için yarışıyorlardı sanki. Ben nasıl yapayım ki öyle? Şimdi düşününce güleceğim geliyor o kadınlara. Ben onlardan daha üzgündüm ama. Benim içimde sanki depresyon oluyordu.”

Biraz nefeslendim. Bekledim. Kenan ağabey ve Çilli nefes almıyorlardı. Duyulan tek ses gamsız cır cır böceğinin sesiydi.

“Aklımda geçen seneye kadar eve geri dönme hayali vardı. Alışmama rağmen... Ne bileyim işte. Sanki evden ‘Dön eve’ deseler dönmeyeceğim ama yine de sormak istemişim. Bunu sormarken de ağabeyimi kızdırdım. Sözümü bitirmeme izin bile vermedi. Yanlış başlamıştım konuşmaya. Babam da öleli iki ay mı ne olmuştu.”

“Ne dedin ki?” dedi Çilli.

“Babam öldüğü için ben de eve mi dönsem diyecektim, ağabeyim kızınca tamamlayamadım sözümü işte.”

Çilli,

“Çüş! Neyini getireceksin oğlum o sözün? Ben olsam ben de kızardım. Söylerken anlamıştır o ne diyeceğini.”

“Asıl söyleyeceğim o değildi işte, sen de aynısını yapıyorsun şu an.”

“Neydi asıl söyleyeceğin? Ne diyebilirsin ki bunun arkasından?” dedi Kenan ağabey. Yan dönmüş, kafasını avucuna yerleştirmiş bana bakıyordu.

Canım sıkılmıştı, arkadaşlarım bile izin vermemişti sözümü bitirmeme, herhalde ben yanlış konuşuyorum diye düşündüm.

“Neyse ne işte, ben askeri liseye gitmeye karar verdim.”

İkisi bir ağızdan,

“Ne!” diye irkildiler.

“Asker mi olacaksın?” dedi Çilli.

“Evet.”

“Orası buraya benzemez oğlum, çok serttir. Pansiyon gibi olmaz,” dedi Kenan ağabey.

“Olsun, denerim. Türkçeci 10 Kasım’da konuşurken gelen komutan nasıl havalıydı? Bence en havalı oydu. O nasıl yapmış? Ben de yaparım.”

“Çay bahçesinde yakalandığımızdaki genç komutan ağabey de çok artistti,” dedi Kenan ağabey gülümseyerek.

“Dışarı çıkarıyorlar mı acaba orada?” diye sordu Çilli.

“Bilmem. Mezun olana kadar kapatmıyorlardır bence.”

“Öğrenciler de mi üniforma giyiyor ki?”

“Bilmiyorum.”

“Gerçek silah verirler mi?”

“Ne bileyim lan ben? Araştırmadım ki hiç? Kime sorayım? Gidince göreceğiz, beğenmezsem de dönerim eve.”

“Buradan bile dönemedin, oradan nasıl ayrılacaksın oğlum? Belki girince çıkılmıyordur,” dedi Kenan ağabey.

İçim sıkılmıştı. Yüzümü duvara dönüp gözlerimi kapadım.

“İyi geceler..”

“İyi geceler..”

“Allah rahatlık versin!”

Çilli'nin bahçesi tam bir panayır havasındaydı.

Türkçe öğretmeni Çilli'nin babasını, Çilli'yi yendiği gibi yememişti. Öğretmen para konusunda ısrarlı olacaklarını uzun uzun anlatmaya çalışırken, kahverengi takım elbisesi, kahverengi yeleşinin cebinden çıkıp düğmesine bağlanmış köstekli saat zinciri ve kasketi ile öğretmenin karşısında gözlerini iki eli ile titizlikle sardığı sigaraya dikmiş, gülümseyerek dinliyor, konuşma sırasının gelmesini bekliyordu.

“Evet Recep Bey, lütfen izin verin, masrafları biz karşılayalım,” diyerek söyleyeceklerini bitirdi.

Recep amca elinde tuttuğu sigarayı dudaklarının arasına yerleştirmek üzereyken durdu ve kısa konuşması ile öğretmene şah çekerek sigarasını yaktı,

“Öğretmen hanım, biz köycek Atatürk'ü çok severiz. Atatürk de öğretmenleri çok severdi rahmetli, ruhu şad olsun...Bir sürü güzel söz söylemiştir Atam öğretmenlerimiz için. Siz benden daha iyi bilirsiniz. Ama, köylü için ne demiştir? Milletin efendisidir demiştir. Öyle değil mi ya?”

Araya keyifli bir gevrek gülüş sokuşturdu,

“Ehheh, o halde bugün bizim dediğimiz olacak, gelmekle zaten bizi çok sevindirdiniz, bir de üstüne para mı alacağız!”

Gözleri yaşaran, Atatürk âşığı Türkçe öğretmenimin teşekkürü, iki eli ile tuttuğu Recep amca'nın elini samimiyetle sallarken, tebessümle boynunu bükerek verdiği cevap oldu,

“Nasıl uygun görürseniz... Efendim!”

Çilli ile bahçenin örme taş duvarına yaslanmış, tereyağlı ve peynirli sıcak lavaşa yaptığımız dürümleri ısıırken konuşmaya tanık olmuştuk. Ayrıandan yudum alan Çilli keyifle,

“Söylemişim,” dedi.

Çilli'nin anlattığından, köyü daha önce görmüşüz gibi hiç yadırgamamıştık. Hemen aşağıdan geçen, üzerinde küçük bir köprü bulunan deresi, koyunlar, keçiler, heybetli çoban köpeği Cesur... Tam da anlattığı gibiydi. Bahçenin ortasında yan yana birleştirilmiş üç tane masanın üzerine sürekli bir şeyler konuyordu. Bir sürü genç abla ve teyzeler, imece yapıyorlardı. Elllerinde büyük tepsilerle evden çıkanlar, tepsidekileri masalara koyduktan sonra, gülüşerek, tekrar içeri, mutfağa gidiyorlardı. Masada neler yoktu ki? Çilli az bile anlatmıştı. Çeşit çeşit peynirler, tereyağı, domates, taze soğan, biber söğüş, dumanı üzerinde lavaş ekmekleri, ayrı ayrı sahanlarda sucuklu, göz göz, yumurtalar, kasede haşlanmış yumurtalar, reçeller, tahin pekmez, zeytinler, bal, kaymak, insan tabağına ne alacağını şaşırıyordu.

Öğretmenler, büyük bahçenin içinde, taş duvarın kenarlarında, evin girişinde, nerede rahat bir köşe buldularsa, ellerinde beğendikleri ne varsa aldıkları birer tabak ile ikişerli üçerli gruplar halinde oturmuşlar, gülümseyen güneşin tadını çıkararak sohbet ediyorlardı. Sınıftan ve okuldan ailelerinden izin alabilen yirmi otuz kadar arkadaş da gelmişti. Burçin'in gelemeyişine üzülmemiştim. Zaten mezun olunca Onu da bir daha göremeyecektim. Bunun beni Kenan ağabey ve Çilli'den ayrılmak kadar üzmeyeceğini fark ettim. Ağabeyimin hissettikleri gibi değildi Burçin'e olan

hislerim. İçinde lunapark varmış. Kendi kendime gülümsedim. Şu an lunapark, benim için Çilli'nin bahçesiydi.

Sekiz on kişi, en öndekinin elinde getirdiği futbol topu ile karşımıza geldiler, futbol topunu tutan İsmail, Çilli'ye bakarak, "Hadi Çilli, söz vermiştin," dedi.

Çilli, sınıfta sevinçle planlar yaparken "arada takım kurar maç da yaparız" dediğini hatırladı. Elinin tersiyle ağzını silerken, tabağını duvarın üzerine koyup, Kenan ağabey ile bana döndü. İzin ister gibi bakıyordu. Kenan ağabey ile güldük.

"Hadi git git!" dedi Kenan ağabey, biz Ozan'la gezeceğiz biraz.

Çilli'nin zafiyeti bizi yalnız bırakmak istemeyişine galip geldi. Teşekkür etmek yerine omuzuma bir tane vurup ekibe katılarak futbol sahasına doğru koşmaya başladılar.

Elinde tabağıyla bir parça kütüğün üzerine oturan Cafer Hoca, kendisini esir alan matematikçiden çok tabağıyla ilgileniyordu. Bunu uzaktan ben bile anlayabiliyordum.

"Matematik asla yanılmaz Cafer Hocam," dediğinden sonrasında anlamadığımız öğretmenimiz, gözü tabağında, arada rastgele kafasını sallayan Cafer Hoca'nın kendisini dinlemediğini anlamıyordu.

Türkçe öğretmeni, Çilli'nin ablalarıyla oturmuş, sohbet ediyor, hepsine birer tane kitap hediye ederken, okumanın önemini anlatıyordu.

Odun ateşinde demlenen, huzur kokusu ile havayı kaplayan semaverin yanında, din ve İngilizce öğretmenimiz bağdaş kurup oturmuşlardı. Semaveri sahiplenen İngilizce öğretmeni musluk-tan bardağına çay doldururken, din öğretmeni konuşmayı ele almış anlatıyordu.

"Üstadım, Atatürk ne demiştir? 'Eğitimidir ki, bir milleti ya özgür, bağımsız, şanlı, yüksek bir topluluk halinde yaşatır; ya da esaret ve sefalete terk eder' demiştir. Dinimiz kimlerin eline kal-

dı öyle, geçen akşam kahvede, mahallede alim geçinen, kendine Hoca diyen bir zat anlatıyor, neymiş efendim? Yere içki dökülse, orada biten otu yiyen ineğin, eti sütü haram olurmuş..”

İngilizce öğretmeni çayından aldığı yudumu püskürterek gülmeye başladı. Din öğretmeni de yaptığı etkinin verdiği keyifle yorumuna devam etti,

“Yahu olur mu üstadım öyle şey? Tamam, biz içkiye helal demiyoruz, ama inek ne bilsin? Onu yiyen insanlar nereden bilsin ineğin yediği otun nerede bittiğini? Yok, yok, devletin süzgecin-den geçmeyen hiç kimse hoca olmamalı, itibar edilmemeli, meydan bunlara bırakılmamalı üstadım...”

Kenan ağabeyin beni dürterek eliyle işaret ettiği yöne baktım. Nereden çıktığını anlamadığımız, yavru köpek büyüklüğünde, siyah beyaz alacalı bir keçi, adımlarını sıra ile atması gerektiğini henüz öğrenemediğinden mi, yoksa sevinçten mi, kazık gibi tuttuğu dört ayağının üzerinde sağa sola zıplayarak koşuyordu. Çilli'nin köpeği Cesur, bahçe kapısının önünde durmuş, tıpkı Çilli gibi gamsız gamsız etrafı seyrederken, küçük keçi gelip Cesur'un arka ayaklarına tos vurmaya başladı. İlk darbeyi alınca diz üstü çöken Cesur'un aklı başından gitti. Kendisini toparlayınca gördüğü keçiyi çok ciddiye almadı. Burnuyla ittirdi. Keçi umursamadı bile, inatlaşmayı da öğrenememişti daha. Zıplayarak başka yöne doğru seğirtip giden küçük keçinin ardından Kenan ağabey ile gülerек bakıyorduk.

Hayatımız boyunca unutamayacağımız bu köy şenliği, bozuk köy yolunda, sağa sola sallana sallana ilerleyen otobüsün camında ve Çilli'nin bahçesinde kalanlar arasında ben hariç karşılıklı sallanan eller ve mutlu yüzler ile son bulmuştu.

KILIÇ YARASI

Son evci çıkışımdı. Küçük sırt çantam sırtımda, ıslık çala çala girdiğim sokağımda eve doğru yürürken, karşılaştığım ağabeyimde, son gördüğüm halinden eser yoktu. Bakkalın yan tarafında, sırtını, tek ayağını geriye doğru yasladığı duvara vermiş, başı önde, bir eli cebinde, diğer elinde tuttuğu sigarayı havaya kaldırmış, ciğerine çektiği dumanı sigaranın ateşine üfleyerek bakıyordu.

“Abi?”

Duruşunu bozmadan gözleri bana döndü, şaşırmadı,

“Hoş geldin.”

“Hoş buldum da? Bu ne? Sigaraya mı başladın sen?”

Dumanla beraber derin bir nefes verdi,

“Pffffff!”

Gözlerime diktiği, kızarık, biraz ıslak, buğulu, mutsuz gözleri,

“Biz az önce ağladık, sen gelmeden hemen önce durduk,” diyorlardı.

“Gitti...”

“Kim?”

“Zeynep!”

“Nereye? Neredeydi ki?”

“Ne bileyim? Öyle değil? Ne diyorsun oğlum? Ayrıldı benden.”

“Haa...”

Kafamı kaşydım.

“Hadi ya!”

Ne diyeceğimi bilemedim. Bu konuda akıl verecek ne yaşıım, ne tecrübem vardı. Âşık olmadığım için, tatmadığım ayrılık acısını, çok daha küçük yaşta, yediğim ayrılık acısı ile kıyaslayama-

dım. Eğer benim yaşadığımdan daha acı ise işi zor, dedim içimden.

“Neden ayrılmış?”

“Ne fark eder ki?”

“Hmm, doğru,” diye mırıldandım.

“Lunapark n'oldu?”

Acı gülümsemesini, kısa bir nefes verirken çıkardığı “Hıh” sesi ile ifade etti,

“Kapandı lunapark Ozan,” diyerek cebinden bir sigara daha çıkardı.

“Taşındı hepsi Zeynep gidince...”

Hırsıyla çaktığı kibrite eğilip yaktığı ikinci sigarasına bakarken, “Sigaraya kasnakçı taşınmamış anlaşılın,” dedim.

“Hahahah, enseme sert bir tokat yerleştirdi,”

“Ne biçim çocuksun lan sen? Nerden geliyor aklına bunlar?”

Kısa sürmüştü ama güldürebildiğime biraz sevinmiştim. Sustuk. İzmariti yere atıp, ayak ucu ile uzun uzun ezdi. Paramparça olmasına rağmen devam ediyordu. Sanırım düşünüyordu. Bir şeyler söylemek istiyordum. Yan yana, bakkalın önündeki kaldırımına oturduk. Çantamı dizlerimin önüne koydum. İkimiz de karşıya bakıyorduk. Çantamın fermuarı ile oynarken konuşmaya başladım. Bu sefer kelimelerim, aklımda sıraya girmeye çalışıp, birbirine karışmadan akmaya başladı.

“Abi, benim ayrılmadığım tek şey bir sevgili, çünkü olmadı, eğer olsaydı, ben de ayrılırdım. Ayrılmak zorunda kalırdım ben-ce, çünkü hep benim başıma geliyor, baksana, orta birde ayrıldım sizden ben.”

Ağabeyim, kaşlarını, hayatını değiştirecek bir sırrı yeni öğrenen biri gibi çatarak, az önceki halini terk etmiş, tüm dikkatiyle dinliyordu.

Bense, üç yıl boyunca, Cafer Müdür dahil, tüm öğretmenlerim, Kenan, Çilli, Burçin ve Güçlü, Ekrem Müdür, Cemalettin ağabey, Ethem ağabey, seyyar amcalar, kabadayım, dilenci teyze ve suratsız tostçu, pansiyon, ranzam, ölü fare ve mezarlıktan öğrendiklerimi, ağabeyimin önünde, köydeki teyzemin peynir sıkarken yaptığı gibi ince bir tülbenkten süzüyordum.

“Acısı ne kadar sürüyor biliyor musun?”

Ağzını kapatan yumruk yaptığı elinin üzerinden gözükken gözleri, babamın iki duble aldığında büründüğü gözleri gibi yine kızarmış, dolmuş, hatta taşmıştı. Sadece kafasını iki yana sallayabildi. Konuşsa ağlayacaktı.

“Ben de bilmiyorum.....Çünkü hâlâ sürüyor... Haftaya yine ayrılacağım, hem de herkesten, hele babam? Annemle beraber kızıyordunuz ona, beni yatılıya verdi diye, ben kızamıyordum, sadece anlamak istiyordum, beni geri götürürken yolda bana hayatım boyunca ayrılamayacağım arkadaşlarımın olacağını söylemişti. Arkadaşlarım konusunda haklı çıktı, ama ayrılamayacağım konusunda yanıldı. Haftaya ne olacak biliyor musun? Onlardan da ayrılacağım! Hele babam?” dedim tekrar...

“En baba o ayrıldı, hem de çifte ayrıldı, zaten ayrıyken ayrıldı. Geçen sene babamın ölüsü üzerinden hesap yapıyorsun diye bencillikle suçlamıştın beni, konuşturmayıp odama kovmuşsun hani. Hesabım ayrılığa direnmekti, evet söylediğin gibi hesabım doğrudu, babamın üzerinden yani, onu geri getiremeyeceğinizi biliyorum, bari beni getirin diyecektim, dedirtmedin... O yüzden kimseden ayrılmayayım diye kimseyle de olmak istemiyorum ben artık.. Aske...”

Gerisini getiremedim, sormasına da izin vermeden, burnumu çekip devam ettim,

“O yüzden Zeynep’ten ayrılmak nasıldır bilmiyorum, bilmek de istemiyorum, benim ayrılıklarımın daha acıysa, vay haline, düşünmek bile istemiyorum ağabey...”

Zeynep’ten ayrılmaktan beter olduğu, Fuat’ı korumak isterken yediği dayanın bu kadar acıtmadığı, yüzünden anlaşılıyordu...

Kılıç yarası kapanmazmış, Sümerbank’ın ortasında annemi yaraladığım, “yatılı okul” isimli kılıcımla, şimdi de ağabeyimi kesmiştim ve bana kattıklarıyla bilenen kılıcım, ömrüm boyunca kınından her çıktığında birilerini kanatmadan kınına girmeyecekti.

ZOR ZAMANLAR...

Babamın beni bırakıp gittiği pansiyon merdivenlerinde durmuş, etrafı seyrediyordum. Seyyar satıcıların bölgesinde duyduğum ses, Güçlü’nündü. Vedalaşılması gereken en önemli kişilerden biriydi Güçlü. Ne de olsa ilk dostumdu. Merdivenleri ağır ağır inmeye başladım. Bahçe kapısına doğru giderken ensemde konan elin sahibine döndüm. Ekrem Hoca’ydı.

“Veda etmeden mi gidecektin?”

“Yok hocam, gelecektim elinizi öpmeye.”

“Demek sen de bitirdin okulunu gidiyorsun ha?”

“Evet hocam.”

Ensemdeki elinin güdümünde sadece yürüyordum. Gittiğimiz yeri görünce gülümsedim. Ne yapacağımı bilemediğim, babamın yolunu gözlediğim duvardı geldiğimiz yer. Beni bu duvardan alıp yemeğe götürmüş ve ağlamama aldırmandan eliyle yedirmişti akşam yemeğimi. Ensemdeki eli beni duvara oturttu. El-

lerini dizlerine destek yaparak kendisi de yavaşça oturdu duvara. Alçak demir parmaklıklara dirseğini koyup yaslanırken verdiği derin nefes, görmüş geçirmişliğin ifadesiydi.

“Hatırlıyor musun?” dedi sadece.

Gözlerim babamı beklediğim ve hayalinin bana doğru yürüdüğü mezarlık yolundaydı.

“Unutamıyorum ki hocam.”

“Ömrün boyunca da unutamayacaksın Ozan,” dedi.

Sustum.

“Buraya, ortaokulu olmayan köylerden gelirler, fakir aile çocukları gelir ya da...”

Kenan ağabeyin durumunda olan çocuklar diyeceğini hissettim. Demedi.

“Seni neden buraya verdiğini baban rahmetliye sormadım. Tahsilli adamdı baban rahmetli.”

Baş parmağını çevirerek basmıştı yarama. Ne diyeceğimi bilemedim. Kenan ağabey aynı soruyu sorduğunda uzun uzun anlatmaya çalışmıştım. Beni zorlamadı.

“Olsun, her işte bir hayır vardır. Askeri liseye gitmek istediğini duydum.”

“Daha karar veremedim hocam.”

“Ailene danıştın mı?”

“Hayır.”

“Hayırlısı, burası senin için antrenman gibi oldu. Ama zordur askeri lise. Eğer gidersen, diğer çocuklara göre yatılı okumak konusunda daha tecrübeli olacaksın. Hadi bakalım,” diye gülümseyerek kalktı.

Babacan eli yine ensemedeydi. Yavaş yavaş pansiyona doğru yürümeye başladık.

“Sana son bir öğüt, dedi. Zor zamanlar güçlü adamlar yaratır, güçlü adamlar da kolay zamanlar...Kolay zamanlarsa zayıf adamlar yaratır, zayıf adamlar da zor zamanlar...”

“Evet hocam, sağ olun,” dedim. Anlamadığımı söyleyerek bu kulağa havalı gelen öğüdü heba etmek istemedim, anlayacaktım...

Güçlü’de bir farklılık vardı. O da tıpkı benim gibiydi, üzgün gibi. Sanki onu bırakıp gideceğimi biliyor gibi düşük yüzü, mutsuz bakışlarıyla yanıma sokuldu. Duvarın dibine oturdum. Güçlü de yanıma yattı. Elim Güçlü’nün başında, gözlerim dalgın, askeri lise kararımı gözden geçiriyordum. Beni nelerin beklediğine dair en ufak bir fikrim olmamasına rağmen, verdiğim karar hayatımın yönünü belirleyecekti. Beğenmezsem bırakabilecek miydim? Çilli’nin sorduğu yerinde sorular. Kendi kendime Off! dedim.

“N’oldu?”

Burçin’in tepemde beklediğini fark etmemiştim.

“Ne zaman geldin sen?”

“Şimdi.”

“İyi.”

Burçin de Güçlü’nün diğer yanına oturdu. Sırtını severken konuşmaya başladı.

“Neden Of dedin?”

“Demedim of...”

“Duydum. N’oldu? Ayrılacağın için mi üzgünsün?”

“Sen liseye nerede gideceksin?”

Sanki adını sormuşum gibi afalladı Burçin.

“Nerede gideceğim ki? Burada tabii.”

“Evet,” dedim. Bu mantıklı.

“Güçlü sana emanet tamam mı?”

Gözleri Güçlü’de, sırtını sevmeye devam ederken,

“Tamam,” dedi. Sonra döndü tekrar,

“Kenan askeri liseye başvuracağını söylüyor.”

Cevap vermedim.

“Emin misin? Zor olmaz mı? Babam anlatmıştı, orada düşmana esir düşersen, konuşma diye işkence yaparak eğitiyorlarmış.”

“Haydaa, lisede ne işkencesi be?”

“Bilmem, babam dedi.”

“Çok biliyor baban.”

Sustu, en son babasından bahsettiğinde bozulduğumu hatırlamıştı.

“Nereye gidersek gidelim, mektuplaşalım olur mu? Askeri liseye gidersen de mutlaka yaz bana, anlat nasıl olduğunu, ben de doğrusunu babama...” deyip sustu.

Kalktım, üstümü silkeledim. Burçin hâlâ kalkmaya çalışıyordu, elimi uzatıp kalkmasına yardım ettim. Güçlü’ye son kez sarıldım. Gerçekten hissediyor gibiydi.

“Yarın son gün,” dedim.

“Evet!”

“Yarın vedalaşırız o zaman.”

“Yarın vedalaşırız.”

“Hoşçakal!”

“İyi akşamlar...”

Çilli ile takdirname almıştık. Kenan ağabey teşekkür. Çantalarımız yanımızda pansiyonun merdivenlerinde oturmuş son dakikalarımızı değerlendiriyorduk. Biraz sonra Burçin de geldi.

“Otobüsle mi gideceksin?” diye sordum Kenan ağabeye.

“Hayır, dayım gelip alacak birazdan.”

“İyi, Çilli sen? Beraber gideriz değil mi?”

“Takımla vedalaşacağız akşam, ‘illa kal’ dediler, çay bahçesinde buluşacağız, kaptanlarıyım ya, taktik falan veririm, seneye de şampiyon olurlar inşallah!” diye sırttı.

“Yarın gideceğim ben...”

Saf saf suratına baktım.

“Söylemiştim ya be oğlum?”

“Söylemedin.”

“Söyledii,” dedi Burçin.

“Bak, dinlememişsin,”

“İyi madem” diye omuz silkerek Çilli’yi kucaklamak için kollarımı açtım. Öyle bir sarılmaydı ki bu; hangimiz daha çok sıkıyordu anlayamamıştım. Ağlamanın zayıflık olduğunu düşünen çocuklar olduğumuz için, yaşaran gözlerimizi, yüzümüzü sıkıp gülümseyerek saklamaya çalışıyorduk. Burçin, bir sakınca görmediği için tombul yanaklarından akan yaşları ne silmeye ne de saklamaya ihtiyaç duymuyordu. Çenemi yasladığım Çilli’nin omuzundan gökyüzüne bakarken, tıpkı filmlerdeki gibi, gökyüzünde gülümseyen babamı gördüm...

“Söylemiştim...” diyordu.

Arada dönüp el sallayarak uzaklaşan Çilli’nin arkasından bakıyorduk. Kenan ağabey, önce Burçin’i kucakladı. Sırtına bir iki vurarak kucaklaşmayı kısa tuttu. Bana döndü, önce karşılıklı baktık. Kenan ağabey, Çilli’den de uzun olduğu için biraz eğilerek tüm heybetiyle sardı beni. Burçin’in kısık hıçkırıkları tabloyu tamamlıyordu.

Ağzı kulağımın dibindeydi, “Koçum, dayımın bir sözü var,”

“Kimseyi yarı yolda bırakma, bırak isteyen istediği yerde kalsın.”

Sarıлма devam ediyordu, Kenan ağabeyin öğüdü Ekrem Hoca gibi karmaşık, anlaşılmaz değildi. Üstelik zaten kimseyi yarı yolda bırakacak biri değildim. Ağabeyim, beraber yürüdüklerini

yarı yolda bırakmak şöyle dursun, zor durumda olanları yoldan alıyordu.

“Bunu mu söyledi dayın?”

“Evet!”

Güleceğim geldi. Sarılır halde konuşma seyrediyordu.

“Ağabey dayının kahvesi var sanıyordum, dolmuşçu muydu dayın?”

Kenan ağabey esprimi anlamamıştı. Kucaklaşmayı bıraktık.

“Kahvesi var evet, dedim ya orada çalıışacağı mı diye? Ne dolmuşu?”

“Müsait bir yerde indiriyormuş ya herkesi?” diye gülerken duygusal havayı sonlandırmak istedim.

“Şu soğuk esprilerini hiç unutmayacağım.”

“Ben de seni!”

Burçin’le merdivenlerde, konuşmadan Kenan ağabeyin gidişini izliyorduk.

“Sana hatıra getirdim, dedi Burçin. Döndü ve bir eli ile elimi tutarken, diğer eli ile cebinden çıkardığı metal, postallı bir anahtarlığı avucuma bıraktı.

“Askeri liseye gidersen, dolabının anahtarlarını buna takarsın,” diyerek gülümsedi. Avucumda anahtarlık şaşıırıp kalmıştım. Hiç aklıma gelmemişti bir hatıra vermek.

Anahtarlığa bakarken,

“Ee, benim, yani sana...” deyip sustum.

“Gerek yok, babamla çarşıda gezerken görünce aklıma geldin, aldırım evdekilere çok beğendim diye...”

Anahtarlık yapış yapıştı. Baş parmağımla ovalarken sordum.

“Bu ne kız yapış yapış?”

“Ya hediye paketi yaptıramadım. Cebimde ballı çörek vardı, ondan şey oldu herhalde.”

“Çüş! “

Ovalamaya devam ederken,

“Ya Burçin yemin ediyorum... Cebinde miydi çörek?”

“Evden aceleyle çıkarken poşet bulamadım ne yapayım?”

“Çöreği bulmuşsun ama.”

Gülerek omuzuma vurdu.

“Pis!”

Gözüm tekrar seyyar satıcıların bölgesindeki kalabalığın içinde Kenan ağabeyi aradı. Bulmam uzun sürmedi. Dayısı ile buluşmuş, yürümeye başlamışlardı bile. Tıpkı Ekrem Hoca'nın elini enseme koyduğu gibi, dayısı elini Kenan ağabeyin ensesine koymuş ağır ağır yürüyorlardı. Dayısı, Kenan ağabeyden de iri ve uzun boyluydu. Gözlerimi kısıp, içimden akan tatlı sızının sebebini dayısıyla yürüyen Kenan ağabeyin arkasından bakarak anlamaya çalıştım. Ağzım yeni fark ettiğim heyecanlı bir olaydaki gibi yavaş yavaş açılmaya başladı.

“Deme olmaz olmaz, olmaz olmaz bu dünyada,” diye mırıldandım.

“Noldu be!”

“Yok artık!” diye kahkaha atarak bağırıverdim.

Burçin'in şaşkın ve açıklama bekleyen bakışları altında, “Ya! Olamaz yaa!” diye kahkaha atmaya devam ediyordum.

“Ya, n'oldu söylesene!”

Kafamı iki yana sallayarak gülmeye devam ederken, Kenan ağabeyin, otobüste tanıştığım, sonrasında garajda hayatımı kurtaran dayımın, muavine “Keranacı!” demesini anlattığımda, “Ne var oğlum bunda? Bizim orada çok kullanırlar” diyerek neden gülmediğini fark ettim...

Geleceğin kabadayısı ile yan yana yürüyen kabadayım, Kenan ağabeyin dayısıydı.

“Of Ozan yaa! Delirtirsin insanı.”

“Hahahahaha!”

Duramıyordum.

20 YIL SONRA...

KAPUSKA

Kenan, omuzunda beyaz, kirli, küçük bir havlu ile dayısının duvardaki siyah beyaz fotoğrafına dalmıştı.

“Dayı! Aşk olsun ama yaa, Muhittin kaybettiği çayları ödeyecek, daldın gittin gene! Kaçtır sesleniyoruz,” diyerek çay isteyen müşteri, okeyde taşları en önce dizmeyi başararak kazanmanın keyfini sürmeye çalışıyordu.

Kenan ağabey gözünü dayısından ayırıp, masaya döndü,
“Çatlamayın geliyor.”

Çay ocağının başında duran, baktıkça kendisini gördüğü delikanlıya seslendi,

“Ne bakıyorsun lan, Keranacı! Çay götür müşteriye!”

Çocuk irkildi,

“Hemen ağabey!”

Kenan, kumandayı alıp kanalı değiştirdi. Maç başlıyordu...

“Susun lan! Maç başlıyor,” diye bağırmasıyla kahvedeki uğultu azaldı.

Kenan'dan saygıyla beraber çekiniyorlardı.

Kumandayı bir iki defa avucuma vurdum. Dizimi ovuştur-
dum. Yattığım yerden kanalı açmaya çalışıyordum. Kumandanın
pil kapağını açtım. Isırılarak ezilmiş piller son güçlerini harcıyor-
lardı.

“Hay!..”

Televizyona doğru uzun süre basılı tutunca maçın yayınlan-
acağı kanal açıldı.

Televizyon, sahasının ortasında dizilmiş, milli marşı okuyan futbolcularımızın teker teker yüzlerini gösteriyordu. Ayağa kalkmak istedim, kalkamadım.

“Çilli!” diye gülümseyerek mırıldandım.

Artık onu tüm ülke Çilli olarak tanıyordu. Maçı sunan spiker, topa her dokunuşunda,

“Evet, şimdi Çilli!” diyordu. Ortaokulda bile, “Onur” diye seslenildiğinde üzerine alınmazdı Çilli, adını unutmuştu.

Kenan, hiçbir masaya bakmıyor, televizyonda gördüğü Çilli’ye kilitlenmiş, görevini maç boyunca çırağına devretmişti.

İspanya’da oynanan dostluk maçında milli takımın kaptanı Çilli, on iki yaşında neyse, şimdi de oydu. Koluna geçirdiği kaptanlık bandıyla, konuşmuyor, bağırıyor, heyecanlanmadan, takımını işaret diliyle yönetiyordu.

Doğruduğum yatağında, ortaokuldan beri kurtulamadığım beyaz nevresimi belime kadar çekmiş, gurur duyduğum arkadaşım Çilli’yi heyecanla izliyordum.

Maçın otuzuncu dakikasında topu kapan Çilli, pas vermeye ihtiyaç duymadan, koşmaya başladı, karşısına çıkanı mecbur kalmadıkça çalımlamıyordu. Topu rakibinden uzaklaştırıp, rakibi geçerek tekrar yettiği topa bakmadan, kaleyi gözetleyerek, git-tikçe yaklaşıyordu. Birinci ligde, tüm kalecilerin ödünü koparan tek şey; Çilli ile yalnız kalmaktı. Gazetelerin spor sayfalarında her hafta mutlaka, Çilli’nin, ters köşe olmuş ya da doksana giden şutuna bakakalan kaleciyi rezil ettiği bir fotoğraf olurdu. Teknik direktörün, seksen dokuzuncu dakikada bile eli cebinde, talimat bile vermeden rahat tavırları ile maçı izliyor olmasının sebebiydi Çilli. O ana kadar takımını yöneten Çilli, topu kapıtığında, doğru anın geldiğini hissetmiş olmalıydı.

Topu kaleye doğru tüm hızıyla sürerken, Çilli’ye yetişmeye çalışan diğer oyuncular duruyormuş gibi görünüyorlardı. Üze-

rine çok yakışan kırmızı beyaz formaları ve kolundaki kaptan bandıyla koşan Çilli'yi tüm ülke heyecanla izlerken, benim gördüğüm Çilli, şutu çektiğinde ayağından fırlayacak olan kundurası ve kirli formaları ile koşan on iki yaşındaki Çilli'ydi..

Kenan, heyecandan omuzundaki havluyu eline almış, suyunu sıkarak gibi çevirirken, tüm kahvehane ayağa kalkmış, “Hadi lan Çilli! Ayrıl da gel! Şuuut! Affetme!” Bağırışları arasında Çilli'nin golünü bekliyordu.

Hiç yardım almadan, kendisine en yakın rakibini üç dört metre arkasında bırakarak kaleci ile karşı karşıya kalan Çilli, çok sert vuracaktı gibi bir hareketle kaleciyi şaşırttıktan sonra, nazik dokunuşu ile maçı bir sıfır bitirecek olan topu, kaleciyi yanlış yöne yatırarak, ağlarla buluşturduğunda, yıkılan stadyum ve çıldıran takım arkadaşlarının arasında, Çilli'yi Çilli yapan, ortaokuldan beri değişmeyen soğuk tavrı ile yürümeye başlamıştı ki, arkadaşları yine buna izin vermedi. Kaleci dahil on kişi birden çıldırmış halde koşarak, Çilli'nin üzerinde adam yığını oluşturmuşlardı.

Pencereden hastanenin bahçesine dalmış Çilli'yi düşünürken kapım çaldı.

“Geel!”

Gelen, doktorum Erhan Hoca'ydı.

“Merhaba hocam.”

“Merhaba Ozan Yüzbaşım, ağrılarının nasıl bugün?”

Elimi sol dizime götürüp ovuşturdum. Her gün biraz daha azalıyor sanki.

“Hiçbir şey kalmayacak bana güven, haftaya protezin geliyor.”

Buruk bir gülümseme ile cevap verdim. Süreci defalarca anlatmıştı. Provalar, fizik tedavi, alıştığım da sadece depar atama-

yacakmışım. Silahlı Kuvvetler’de “Herkesin kendi mayını vardır” diye bir atasözü vardı ve Özel Kuvvetler ya da başka bir sınıf ayırmıyordu. Onlarca askerin geçtiği yerde mayına basan başka askerler de vardı. Dizimin altından koptuğu için şanslıydım, atlattığım her tatsız olayda, verilmiş sadakalarım bitmesin diye tazelemek gelenek haline gelmişti. Yine vermiştim.

Kapının çalması ile açılması bir oldu. Sıtkı ağabey böyleydi, tekerlekli yemek arabası ile odama girer, hiç düşmeyen enerjisi ile yemekleri överdi.

“Hadi gomutanım, yemek vakti, Hatice ana döktürmüş gene bak, galk hadi!”

Enerjisine karşılık vermek istedim, ama yapabildiğim tek şey donuk ifademle sormak oldu:

“Ne yapmış?”

“Gapuska!”

“Ööf!..”

“S O N”

Kitappad
.com

Kitaplobi
.com

Kitapşeyleri
.com

**KİTAP MI
YAZDINIZ?**

0549 654 72 54
www.tilkikitap.com